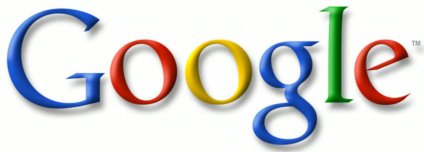
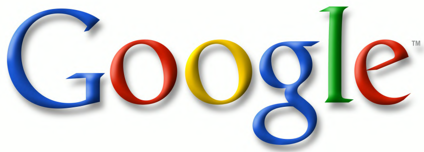
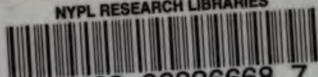

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 06826668 7

21

J. P. HAGBERG.

Högmässo Predikningar

AF

C. P. HAGBERG.

STOCKHOLM

Högmässo-Predikningar

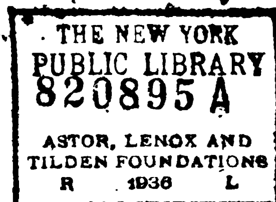
af

CARL P. HAGBERG.

Förra Delen.

Sjette Upplagan.

STOCKHOLM,
Nordströmska Boktryckeriet, 1837.
På Förlag af L. A. Nordströms Arfwingar.

Första Söndagen i Adventet.

Gif dinom tjenare ett lydaktigt hjerta.

Så bad Konung Salomo, då Gud i en dröm om natten uppenbarade sig för hönom i Gibeon, der han hade framburit sitt offer — och denna bön täcktes Herranom wäl. Salomo blef bönhörd, emedan han icke bad om långt lif eller rikedomar eller om sina fienders själar, utan om wishet och kraft ifrån himmelen, att, enligt den Högstes wilja, uppfylla sitt answariga kall; ty så bad Salomo: **Gif dinom tjenare ett lydaktigt hjerta.** 1. Kon. B. 3. Cap.

Wi äre samlade i Herrans gårdar för att frambära hjertats offer på den första dagen af ett nytt Kyrko-år; hwarom böre wi då bedja på denna Herranom helgade stund? Månne om jordisk lycka, rikedom, ära, menniskogunst? Allt detta förmår ju icke att tillfredsställa den odödliga Anden, som wämjes wid denna lösa maten och trängtar efter en kraftigare föda. Nej, låtom oß lemna jordens fåfängliga omsorger, och ware detta wår första bönesuck, som på det nya Kyrkoåret uppstiger till himmelen: **Gif dinom tjenare ett lydaktigt hjerta!**

Genom menniskans olydnad förlorades Guds beläte, den saliga föreningen med Gud blef upphäfd, det Andeliga riket förstördes, och mörksens Förste uppreste på jorden sin thron. Men Gud förbarmade sig likwäl öfwer wårt affälliga slägte. Han sände sin egen Son för att återsamla Adams fallna barn under Nådens spira. Förlåtelse blef förwärfwad genom honom, som **war lydig intill döden, ja intill Korsens död.**

Jesus upprättade ett nytt Andeligt rike på jorden. Han är insatt till Konung på Zions berg. Han har köpt sina undersåtare med sitt eget blod. Korset är hans thron och af törnen flätad är den krona han bär. Honom, den korsfäste, hafwe wi alla hyllat, alla hafwe wi swurit honom en helig trohetsed, då wi, genom döpelsen, inwigdes i heliga manna samfund. Men hafwe wi sedan alltid warit trogne och lydige undersåtare i Jesu Nåderike? Nödgas wi icke alla instämma i denna bekännelse: **wi hafwe syndat, wi hafwe olydige warit?** Ännu är likwäl icke Nådens dörr tillsluten, ännu hafwe wi tillfälle att förnya den brutna hyllningseden. I dag öppnas åter Templen till offentliga andakter. Återlösta werld, se, **din Konung kommer till dig,** han kommer saktmodig och mild med sitt ljus, sin kraft, sin tröst och wälsignelse, han kommer med sitt ord och sin heliga Anda: möt honom i helgedomen, knäböj wid altaret, wig ditt hjerta till hans boning, swärj honom ny trohet, ny lydnad.

Kärleksrike Frälsare! Gif oß styrka från höjden att tjena Dig i ett heligt lefwerne, låt den gode Anden böja alla motsträfwiga

sinnen,

sinnen, och i alla tröga hjertan uppwäcka Trons och Kärlekens lydnad. Dig tillhör förstlingen af det nya årets tacksamhet, denna dag är din hyllningsdag, och din återlösta församling sjunger med glädje: **Hosianna, Davids Son! wälsignad ware Han, som kommer i Herrans namn; Hosianna i höjdene.** Sw. Ps. B. N:o 51.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 21: v. 1—9.

MenskligHetens stora Försoningsdag instundade. Zachariä Prophetia skulle fullbordas. Jerusalem öppnade sina portar för den åt fäderna låfwade Israels befriare, och årones Konung höll der sitt intåg under folkets lifliga fröjderop. Han kom, mägtig att tillwinna sig hjertan, att upplysa själar, att hugswala sorgsna sinnen. Med högljudda lofsånger blef han emottagen af det församlade folket, som följde honom in i staden under lyckönskningar och wälsignelser. Ännu i dag besöker Jesus sin återlösta Församling, wi fire en åminnelsehögtid af hans ankomst: äre wi beredda att wärdigt emottaga honom, att med tacksamma och lydaktiga hjertan hylla Zions Konung? **I dagens text läsa wi, att lärjungarne gingo bort och gjorde som Jesus hade dem befallt.** De werkställde genast, utan twekan, sin Mästares bud: deras lydnad war kärlekens. Äre icke äfwen wi Jesu lärjungar, hafwa wi icke blifwit af honom underwisade; är då icke lydnad wår pligt, och borde den icke utgöra wår glädje? Må wi på denna stund betrakta:

En

En rätt lydnad för de Gudomliga buden.

En rätt lydnad för de Gudomliga buden är friwillig.

Den naturliga menniskan kan wäl, någon gång, handla i öfwerensstämmelse med Guds lag; men hennes lydnad för de Gudomliga buden är aldrig friwillig. Den härleder sig af fruktan för en hämnande öfwermakt, för afgrundens lågor och de ewiga qwalen. Den lydnad, som flyter ur sådan källa, äger icke högre wärde än slafwens, som knotande släpar sina kedjor och böjer sig bäfwande under förtryckarens gißel. Menniskan må med ängsligaste möda söka inrätta sin lefnad efter Guds föreskrifter, hennes gerningar må äga allt sken af rättskaffenhet och dygd; så länge hon är stadd under lagens twång och ledes af träldomsens Anda, så länge utöfningen af den Högstes bud är förenad med en motbjudande känsla, en hemlig wederwilja, en trälaktig fruktan, kan hon aldrig åstadkomma en lydnad, sådan som Gud fordrar af dem som saligheten ärfwa skola. Jag föreställer mig en god fader, omgifwen af wälartade barn, som ledas af hans hand och wårdas af hans ömhet — är det fruktan och förskräckelse; är det icke tacksamhet och kärlek som böjer deras sinnen till lydnad i den stund han trycker dem mot sitt hulda hjerta och säger: Älskade barn, blifwer wisa och goda? Se här en sinnebild af den lydnad, som menniskan bör ådagalägga mot den himmelske Fadren: den bör wara otwungen, friwillig,

hjerte-

hjertelig, ett uttryck af den tacksamma känslan, en frukt af den innerligaste kärlek. Men till en sådan lydnad bör menniskan beredas af Näden, och derföre kallas den i Skriften: Trones lydnad. Så snart hon blifwit inympad i lifsens träd, omskapas hennes motsträfwiga och slafwiska sinne, träldomens anda förswinner för den barnsliga andan, och helgelsens frukter bringas till mognad. Nu behöfwer hon icke mer att twingas till hörsamhet genom lagens hot; Christi kärlek, som är utgjuten i hennes hjerta, twingar henne, den köttsliga wiljan underkufwas af en högre wilja, som lefwer och werkar i den nya menniskan, den efter Gud skapad är i sannskyldig rättfärdighet och helighet. Nu blifwer det hennes högsta sällhet att, under den gode Andens ledning, wandra Herrans wägar och allt mer och mer tillwexa och stärkas i det goda. Det är den trogna själens spis att göra Guds wilja och fullborda hans werk, och i detta saliga tillstånd kan menniskan tänka på sina pligter utan ängslan och utan bäfwan nalkas den helige lagstiftaren i Nädens Rike och säga: Din wilja, min Gud, gör jag gerna, och din lag hafwer jag i mitt hjerta.

En rätt lydnad för de Gudomliga buden är oinskränkt.

Mången är färdig att uppfylla de lättare pligterna, som kunna förenas med hans beqwämlighet och hans jordiska önskningar och som icke strida mot hans böjelser och naturliga lynne; men så snart den himmelska läran börjar tala om kamp och strid, om kors och bedröfwelse, om försakelser och uppoffringar,

liknar

En rätt lydnad för de Gudomliga buden.

En rätt lydnad för de Gudomliga buden är friwillig.

Den naturliga menniskan kan wäl, någon gång, handla i öfwerensstämmelse med Guds lag; men hennes lydnad för de Gudomliga buden är aldrig friwillig. Den härleder sig af fruktan för en hämnande öfwermakt, för afgrundens lågor och de ewiga qwalen. Den lydnad, som flyter ur sådan källa, äger icke högre wärde än slafwens, som knotande släpar sina kedjor och böjer sig bäfwande under förtryckarens gissel. Menniskan må med ängsligaste möda söka inrätta sin lefnad efter Guds föreskrifter, hennes gerningar må äga allt sken af rättskaffenhet och dygd; så länge hon är stadd under lagens twång och ledes af träldomsens Anda, så länge utöfningen af den Högstes bud är förenad med en motbjudande känsla, en hemlig wederwilja, en trälaktig fruktan, kan hon aldrig åstadkomma en lydnad, sådan som Gud fordrar af dem som saligheten ärfwa skola. Jag föreställer mig en god fader, omgifwen af wälartade barn, som ledas af hans hand och wårdas af hans ömhet — är det fruktan och förskräckelse; är det icke tacksamhet och kärlek som böjer deras sinnen till lydnad i den stund han trycker dem mot sitt hulda hjerta och säger: Älskade barn, blifwer wisa och goda? Se här en sinnebild af den lydnad, som menniskan bör ådagalägga mot den himmelske Fadren: den bör wara otwungen, friwillig,

hjertelig, ett uttryck af den tacksamma kånslan, en frukt af den innerligaste kårlek. Men till en sådan lydnad bör menniskan beredas af Nåden, och derföre kallas den i Skriften: Trones lydnad. Så snart hon blifwit inympad i lifsens tråd, omskapas hennes motstråfwiga och slafwiska sinne, trålldomens anda förswinner för den barnsliga andan, och helgelsens frukter bringas till mognad. Nu behöfwer hon icke mer att twingas till hörsamhet genom lagens hot; Christi kårlek, som år utgjuten i hennes hjerta, twingar henne; den köttsliga wiljan underkufwas af en högre wilja, som lefwer och werkar i den nya menniskan, den efter Gud skapad år i sannskyldig råttfårdighet och helighet. Nu blifwer det hennes högsta sållhet att, under den gode Andens ledning, wandra Herrans wågar och allt mer och mer tillwexa och stårkas i det goda. Det år den trogna själens spis att göra Guds wilja och fullborda hans werk, och i detta saliga tillstånd kan menniskan tånka på sina pligter utan ångslan och utan båfwan nalkas den helige lagstiftaren i Nådens Rike och såga: Din wilja, min Gud, gör jag gerna, och din lag hafwer jag i mitt hjerta.

En rått lydnad för de Gudomliga buden år oinskrånkt.

Mången år fårdig att uppfylla de låttare pligterna, som kunna förenas med hans beqwåmlighet och hans jordiska önskningar och som icke strida mot hans böjelser och naturliga lynne; men så snart den himmelska låran börjar tala om kamp och strid, om kors och bedröfwelse, om försakelser och uppoffringar,

liknar han den unge mannen, som, när han, hörde detta ordet, gick bedröfwad bort. Den naturliga menniskan will, på en gång, tjena Gudi och mammon, förlika andan och köttet, Christus och Belial. Hon tillbringar några stunder i helgedomen, hon upplifwas af några flyktiga rörelser, hon utöfwar några strödda dygder och säger genast med Saul: jag hafwer fullkomnat Herrans werk. Men bjud den, som älskar guldet, att kringdela af sitt öfwerflöd bland de nödlidande: bjud den ärelystne att stiga ned från lyckans höjder: eller den wällustige att försaka sina beqwämligheter och nöjen: eller den hämndgirige att förlåta sina fiender och betala oförrätter med wälgärningar; han skall swara: till allt annat är jag beredd, blott icke till en sådan uppoffring. Han will tillfredsställa sin rådande böjelse; den hand eller fot, som är till förargelse, will han icke afhugga, och det syndiga ögat will han icke rifwa ut. Men om någor håller hela lagen och syndar på ett, han är saker till allt. Man må icke blott wid wißa tillfällen, och under wißa omständigheter, hörsamma Guds befallningar, eller tillåta sig något enda undantag till fördel för sina köttsliga lustar. Gud fordrar ett odeladt hjerta och en oinskränkt lydnad, och den som, med allwar, will tjena honom, måste helt och hållet affäga sig syndens tjenst, och låta alla sina tankar, böjelser, begär och gerningar styras af den Gudomliga wiljan. I försakelsens stund pröfwas din lydnad. Skåda offerjernet i Abrahams hand, då det rigtas mot den älskade sonens bröst; är du beredd att, såsom han, göra ett offer åt Himmelen af det, som

är

är dig kärast på jorden? Är du beredd att hellre wandra den smala wägen, som drager till lifwet, än den breda, som drager till fördömelse? Är du beredd att, för uppfyllandet af dina högre pligter, försaka jordens guld, timlig lycka, menniskors gunst, sinnenas fröjd? Är du färdig att, utan knot, tömma den bittra kalken, att med undergifwenhet böja din skullra under det tunga korset, och bedja på samma sätt som Frälsaren i Gethsemane, då han war bedröfwad intill döden: Fader, ske icke min wilja, utan din? En så oinskränkt lydnad fordrar Gud af sina barn: men den finnes endast i ett af nåden helgadt hjerta, som genom tron på sin Frälsare erhåller kraft ifrån höjden, och i uppoffringens stund känner sig styrkt af en engel från himmelen.

En rätt lydnad för de Gudomliga buden är ofördröjlig.

Ännu — så talar den lättsinnige — ännu äger jag icke nog styrka att låta mitt hjerta bildas efter Jesu läras föreskrifter. Werlden har ännu för mig så mycken glädje, jag will njuta den så länge jag kan; det kommer en dag då begärens låga slocknar, då de förströelser, som nu så mäktigt werka på mina sinnen, förlora sin kraft. Stormen sagtas då aftonen kommer, och då kan jag, i lugn, wandra på Gudaktighetens wäg, då will jag begråta mina synder, då will jag uppoffra min tid åt andäktiga betraktelser, då will jag samla omkring mig nödens barn, och göra dem till mina arfwingar.

Bör då den kraftfulla åldren uppoffras åt synden, och endast lifwets sista stunder helgas åt Gud? Eller är öfwergången från syndens träldom till Trones lydnad ett enda ögonblicks werk? Förswåras icke Omwändelsen ju längre man uppskjuter den? Tiden flyr, ogräset slår allt djupare rötter, hjertat hårdnar, syndens band förstärkas, — Olycklige! hwi dröjer du? Menniskan kan aldrig för tidigt öfwerlemna sig åt nådens saliga intryck; det fordras tid och möda, uppoffring och strid, innan det jordiska sinnet kan förwandlas i ett himmelskt, innan Anden segrar öfwer köttet. Den, som will hinna långt på helgelsens wäg, bör icke försumma något enda tillfälle att wandra deruppå. Nu bör utsädet göras för ewighetens skörd; men den, som sparliga sår, han skall ock sparliga uppskära. Dröjer landtmannen att utså sin säd till deß jorden står höljd med snö, hwad skördar han af sin möda? Icke uppstår något twifwelsmål i min själ om Guds gränslösa nåd: Jag wet att han utsträcker sina händer hela dagen till ett ohörsamt folk, som efter sina tankar wandrar på den wäg, som icke god är. Fadershjertat är icke obewekligt, äfwen för den sena bättringens tårar. För röfwaren på korset öppnades Paradisets portar. Men må denna dyra sanning icke mißbrukas till ett stöd för en lättsinnigt uppskjuten bättring! Menniskan wet ju icke sin tid, och du, som fördröjer din omwändelse och slumrar så sorglöst på säkerhetens bädd, har du räknat dina återstående timmar, hafwer du gjort ett förbund med döden, att han icke skall taga dig bort i dina halfwa dagar? Skynda, ännu

ännu står, för dig, Nådens dörr öppen: Si, nu är den behagliga tiden; si, nu är saligbetens dag.

En rätt lydnad för de Gudomliga buden är fortfarande.

Wi hafwe alle, inför Jesu altare, aflagt den dyra eden: att tjena Gud utan fruktan i helighet och rättfärdighet i alla wåra lifsdagar; Och i denna högtidliga stund, huru uppriktig war icke wår önskan att fullborda Guds wilja, huru warm war icke känslan för Christendomens pligter! Men om denna saliga känsla kallnat, om wåra heliga löften blifwit brutna, om wi öfwergifwit wår första kärlek och tröttnat wid de första stegen på Gudaktighetens wäg, hwad båta oß deßa himmelska rörelser, som fordom uppwärmde wåra hjertan? Kunde den första menniskan, sedan hon hade öfwerträdt Guds bud, åberopa sig den wishet och helighet hon ägde under oskyldighetens tillstånd? Hwad båtar oß, att wi fordom wandrade på helgelsens wäg, om wi nu äre stadda på förtappelsens, om wi, som Skriften säger: begynt i andanom och lyktat i köttet? Är icke Herrans dom genom Propheten afkunnad: Om den rättfärdige wänder sig från sin rättfärdighet och gör det ondt är, skulle han lefwa? All hans rättfärdighet, som han gjort hafwer, skall intet ihågkommen warda. Wißerligen äro frestelserna till affall många och swåra: Guds barn måste wara i en beständig strid mot djefwulen, werlden och köttet; men den, som flyr ur striden, eller låter wapnen sig frånröfwas,

röfwas, eller på nesliga willkor ingår förbund med sina andeliga fiender, han uppsäger Gud all trohet och lydnad och har förlorat sitt borgerskap i Himmelen. Ingen krönes utan den, som redeliga kämpat; war trofast, heter det, trofast intill döden, så skall jag gifwa dig lifsens krona. En rätt Christen syndar aldrig med uppsåt. Wäl kan han fela af swaghet och öfwerilning: ty ho kan märka huru ofta han bryter? Men deßa hemliga brister blifwa genast erkända, ångrade, förlåtna. **Om han syndar, så hafwer han en förswarare när Fadrenom, Jesum Christum, den rättfärdig är.** Rättfärdigad ifrån synden genom Jesu blod, erhåller han, af Guds Anda, nåd och kraft att allt mer och mer bortlägga det köttsliga sinnet och fullborda helgelsen i Guds räddhoga, och wid lifwets slut kan han säga med Paulus: **jag hafwer kämpat en god kamp, jag hafwer fullbordat loppet, jag hafwer hållit trona, härefter är mig förwarad rättfärdighetens krona.**

Detta är den Christna Församlingens Nyårsdag; hwilka äro de känslor och beslut, som af dagens högtidlighet wäckas i wår själ?

Låtom oß underföka hwilka frukter wi skördat af det förflutna ärets offentliga andakter: om wi på detta heliga rum blifwit uppwärmda af himmelsk kärlek och här hämtat styrka att med trohet och flit fullborda Herrans werk. Låtom oß, under känslan af wåra brister, frimodigt träda fram till Nådastolen och, wid ingången af det nya Kyrkoåret, bedja med

före-

förenad andakt: Skapa i mig, Gud, ett rent hjerta och gif mig en ny wiß anda. Lär mig göra efter ditt behag, ty du äst min Gud: din gode Ande före mig på en jemn wäg. Måtte Herren bewara sitt Zion, sin kyrka och församling. Måtte rättskaffens Gudsfruktan allt mer och mer, bland oß, utbredas; ty i den är begynnelsen till all sann wishet. Måtte Guds ord, under det ingående Kyrko-året, bo rikeliga ibland oß, förkunnas med anda och lif, höras med uppmärksamhet och bewaras i fromma hjertan! Måtte i denna Herrans helgedom alltid samlas en menighet, som uppriktigt söker näring för sitt högre lif, och dyrkar Gud i anda och sanning: måtte wåra hjertan, såsom Dawids, wara redo att sjunga och lofwa Herran.

Kärleksrike Frälsare! Du, som ännu besöker din stridande församling, wärdes, under loppet af det nya Kyrko-året, wälsigna och styrka deß medlemmar då de samlas i helgedomen och kring nattwardsbordet: War med din Anda och din kraft bland dem närwarande, så att de kunna segra öfwer alla sina andeliga fiender: låt dem släcka sin törst i lifsens källa och sin hunger med lifsens bröd: Skänk dem af din Gudoms kraft hwad som till lif och Gudaktighet tjenar; på det de, en gång, måtte samlas kring din thron i himmelen, och, med palmer i deras händer, sjunga Dig ett ewigt Hosianna! Amen.

Andra

Andra Söndagen i Adventet.

Hwar och en, som syndena gör, han är syndenes träl. Joh. 8 Cap. 34 v.

Porten till Guds rike är trång, och man måste gå derin genom mycken bedröfwelse: wägen, som drager till lifwet, är smal, och den, som wandrar derpå, nedtynges af så många bördor, oroas af så många fiender, måste wara beredd till så många uppoffringar: korset, som Jesu efterföljare måste bära, är så tungt och tryckande, Jesu tjenst är förenad med det swåraste twång, Jesu lära lägger på menniskans frihet de mest beswärande band. Så dömmer den naturliga menniskan, och går hellre in genom den wida porten, och wandrar hellre på den breda wägen, som drager till fördömmelse, och tror, i sin blindhet, att hon är sjelfständig och fri, sedan hon uppsagt Gud all trohet och lydnad och slitit sig ur sin Frälsares famn. Men huru grymt blifwer hon icke bedragen af de nya makter, som lofwade henne frihet? Sedan de himmelska wapen blifwit henne frånröfwade, sedan kärlekens band blifwit sönderrifna, sedan Andans lag, som lif gifwer, blifwit utplånad ur hennes samwete, och hon måste lyda syndens och dödsens lag i sina lemmar, hwar är den frihet, som blef henne lofwad? Hwar

och

och en, som syndena gör, han är syndenes träl, han är stadd under mörksens wäldighet, under lagsens förbannelse, under dödens räddhäga; och huru neslig är icke denna träldom, huru tunga äro icke deßa bojor! All inre kraft och sjelfständighet förswinner, menniskan får ett slafwiskt sinne, blifwer klenmodig, försagd, bäfwande; och i detta tillstånd är hon ofta i fara att äfwen förlora sin yttre frihet.

Endast der Guds Ande är, der är frihet. Frihetens Hjelte kommer med den himmelska segerfanan i sin hand; hans återlösta Församling bereder sig, under deßa dagar, att wärdigt fira högtiden af hans uppenbarelse i köttet: han kommer, starkt bewäpnad, att nederslå djefwulens gerningar, att öfwerwinna werlden, att utdrifwa alla onda lustar och begärelser ur menniskohjertat; och I, som ären inwigde i hans förbund, läter eder icke fångas i träldomsens ok: — wakter eder, att edra hjertan icke betungade warda med detta lefwernets omsorg, waker och beder, att I icke fallen uti frestelse: Anden är willig, men köttet är swagt, beder hjertligt och andäktigt:

Fader wår, m. m.

Evangelium: Luc. 21: 25 — 37.

Jesus befann sig, med sina lärjungar, på Oljoberget, hwarifrån man såg Jerusalems stad i hela glansen af sin herrlighet och prakt. I ett prophetiskt bildspråk målar han denna blomstrande stadens förstöring, den starkt befästade

fåstade Tempelbyggnadens fall, och det Judiska Samhällets fullkomliga upplösning. Snart gick denna sorgliga prophetia i fullbordan: det samtida slägtet skulle icke förgås förr än allt detta skedt war. Spiran war redan tagen från Juda, Judarne hade redan förlorat största delen af sin borgerliga frihet, de betalte skatt till den Romerska Kejsaren och styrdes af hans höfdingar. Långt förut hade likwäl detta olyckliga folk förlorat sin inre frihet, sjelfständighet och kraft: det hade länge burit bojor, swårare och nesligare än de Romerska, wällustens, weklighetens, sedeförderfwets. Afwen till wår warning är denna sorgliga tafla i häfderna förwarad, och jag har deraf hämtat anledning, att, i dag, med afseende på den närwarande tidens tecken, betrakta:

Syndens träldom.

Hwar och en, som syndena gör, han är syndenes träl, och denna träldom är neslig.

Menniskan kan beröfwas sin borgerliga frihet, och likwäl bibehålla känslan af sin wärdighet och aktningen för sig sjelf. Så stod fordom Paulus inför Agrippa, med sjelfständig själ, wördnadsbjudande i sina kedjor, och fruktanswärd i sjelfwa sin fångenskap. Men låter menniskan sig fängslas i syndens band, så förswinner hos henne all känsla af hennes högre wärde: själen, som är den rätta frihetens säte, förlorar helt och hållet sin sjelfständighet, och i detta tillstånd måste hon nödwändigt förakta sig sjelf. Gud inskref, i Skapelsen,

pelsen, frihetens lag i menniskans hjerta; Jesus kallade henne till en frihet, som med hans eget blod war förwärfwad, och som wårdas af hans heliga Anda inom hans Kyrka och församling på jorden: huru skamligt är det icke, om hon sliter sig ur de frias förbund, och, såld under synden, förnedrar sig sjelf till en slaf under ett främmande ok! Hwilket nesligt herradöme underkastar hon sig icke, då Guds wilja icke mer är rättesnöret för hennes tankar och gerningar, då Jesu kärlek icke mer twingar henne, då den gode Anden icke mer leder henne? hwilka makter regera sedan öfwer hennes själ? hon blifwer ett blindt werktyg åt den Anden, som werkar uti otrones barn, som, förjagad från himmelen, går omkring på jorden, förwillar och bedrager, misleder wiljan, förgiftar böjelserna, och plågar och qwäljer henne jemmerliga: hon låter de köttsliga lustarna taga sitt hjerta i besittning och der blifwa egenmäktigt rådande, och samlar så begärligt de smulor af ära, guld och wällust, som falla från desa herrars bord, och bär så lydigt deras bojor, och fullbordar så blindt deras befallningar: hon låter sitt sinne beherrskas af werlden och de ting, som i werldene äro, låter sig bedragas af deß fagra löften, eller förskräckas för deß hotelser, hon böjer sig efter alla lyckans windkast, hycklar, smickrar, tigger menniskogunst, och säljer åt den mestbjudande öfwertygelse, heder och samwete.

Kan något slafweri wara mera föraktligt och förnedrande? Det är förödmjukande, att af en mäktigare fiende blifwa beröfwad sin frihet; men det är skamligt att wara sina

egna underhafwandes tjenare, att wara dem underdånig, som man kunde befalla: det är förödmjukande, att med wåld twingas till slaftjenst; men det är skamligt, att sjelf förspilla sin frihet, att friwilligt sträcka sin hand i bojan. Huru nesligt är det icke för menniskan, som, i slägtskap med himmelen, kunde wara sjelfständig och fri, att låta sina ädlaste krafter bindas af jordiska och förgängliga ting, af köttsliga lustar och begär: huru nesligt är det icke för arfwingen till himmelen, att friwilligt låta sig fängslas wid jorden? Och äre wi icke dageligen wittnen till en sådan förnedring? Huru många äro icke de, som friwilligt hafwa hyllat mörksens Förste? Huru många slafwar hafwa icke högmodet, egennyttan, yppigheten, wällusten? Huru många finnas, som icke offrat på deßa afgudars altare, som icke hafwa böjt sina knä för Baal, som icke hafwa tjent den orätta mammon, eller gifwit syndena sina lemmar till orättfärdighetens wapen? Men Jesus är kommen i werlden att lyfta menskligheten ur djupet af denna förnedring, och gifwa den mod och kraft att bryta deßa skymfliga bojor; och I alle, som kännen behofwet af befrielse från den nesliga träldomen, lyfter edra hufwud upp, ty eder förloßning nalkas: hyller Gudasonen, hwars födelsehögtid instundar; ty om Sonen gör eder fri, så ären I rättsliga fri.

Hwar och en, som syndena gör, han är syndenes trål; och denna träldom är tung och tryckande.

Det gifwes ingen tyngre träldom än syndens, ehuru kjettrarna förgyllas, ehuru fån-

garne spisas med läckra anrättningar. Den, som åt sina andeliga fiender öfwerlämnat herrawäldet öfwer sin själ, måste sedan blindt lyda alla deras befallningar, om ock förnuftet och samwetet deremot göra de kraftigaste föreställningar. Det är en mäktigare lag i lemmarna än i hägen, och ju längre menniskan befinner sig i detta slafweri, desto starkare blifwa de bojor, hwarmed hon är bunden wid jorden, desto enwäldigare och grymmare blifwer hon beherrskad. Hon måste slutligen lyda den rådande syndalustan, äfwen om hon tydligt ser, att hon, genom denna eftergifwenhet, förstör både sin timliga och ewiga wälfärd. För deß beständigt wexande fordringar och förhöjda anspråk måste hon snart uppoffra äfwen det, som fordom war henne dyrbarast och heligast; hederns känsla utplånas, samwetets warningar nedtystas, hon sliter sig med wåld ur wänskapens armar, och blifwer känslolös för ömhetens tårar. Och huru wedergällas deßa uppoffringar af de nya makter, som nu beherrska henne? Med blygd och wanära, med ånger och förtwiflan. De styra henne med jernspira, och skrifwa sina lagar med jernstyl och med skarp diamant. Sömndrycken hon emottog war söt, det hyende, som lades under hennes hufwud, war mjukt, hon insomnade så tungt, men waknade med förskräckelse och ångest, och kände sig då så hårdt fängslad. De dårande drömbilderna hafwa förswunnit, och nu klagar hon, nu qwider hon med David: ingen frid är i minom benom för mina synders skull. Ty mina synder gå öfwer mitt hufwud, såsom en tung börda äro de mig för swåra wordne. O, I för-

förblindade, som icke wiljen låta eder styras af Guds Anda, huru beklaganswärd blifwer icke eder belägenhet! I prisen så högt eder frihet, att, utan inskränkning, njuta det jordiska lifwet med deß fördelar, att I kunnen obehindradt göra hwad köttet och sinnet lyster, och äta af allehanda träd i lustgårdenom: men ären I ock lyckelige med denna frihet? Hwarifrån komma deßa ständiga bekymmer för tillfredsställandet af den rådande syndalustan, och denna qwäljande oro, som ofta öfwerfaller eder i sjelfwa glädjens armar? Hwi wiker sömnen så ofta ifrån edra ögon, hwi jagas lugnet så ofta ur edra själar? Det är wäl sant, en tid woren I så glada och nöjda, allt war lek och löje och njutning, och werlden och lustarna ropade till hwar och en af eder, gör dig goda dagar, ät, drick och war glad: men åren taga till, ungdomskrafterna förswinna; hwar är nu glädjen? hwi fägnas icke mera örat af werldens wisors buller och sinnenas psaltarespel? Ack! I ären, öfwerallt, förföljde och bewakade af en plågoande, som gißlar eder, och som hwarje ögonblick hotar att släpa eder fram inför rättwisans domstol. Djupt och swidande är såret efter de fjettrar I hafwen burit; hwem förmår att läka det, hwem förmår att tysta det anklagande wittnet i edert innersta, eller släcka afgrundsbranden i hjertat?

Jesus är kommen i werlden att frälsa syndare, och I alle, som uppriktigt önsken befrielse från syndens tunga och tryckande träldom, flyr med förtroende till honom, den starke hjelten, som förmår sönderbryta eder

bördas

bördas ok, och edra skuldrors ris, och edra plågares staf.

Hwar och en som syndena gör, han är syndenes träl; och denna träldom nedslår allt mod, och qwäfwer all kraft.

Friheten är ett willkor för utöfningen och utwecklingen af menniskans ädlaste anlag: ingen werkar med frimodighet och framgång för det goda, som är sluten i kedjor: all träldom är förenad med klenmodighet, bäfwan och wanmakt. Den, som låter sin fria, till himmelen stråfwande ande fjettras wid jorden och det förgängliga, han blifwer försagd, kraftlös och oskicklig till allt, som fordrar sinnesstyrka, härdighet och uppoffring.

Wi läse i de heliga skrifter, huru Simson lät sig bedåras af Delilas falska tal; han insomnade på hennes knä, och emedlertid skuro Philisteerne lockarna från hans hufwud, och då han waknade af sin sömn, war hans fordna styrka förswunnen, hans fiender grepo honom, utstungo hans ögon, bundo honom med jernfjettrar, och han måste mala i fängelset. Menniskan blef, i det heliga dopet, utkorad till Guds Nazir, hon blef Herrans inwigda, med heliga himmelska krafter blef hon begåfwad, och så länge hon låter Guds Anda styra sig, är hon stark och oöfwerwinnerlig; men nu kommer werlden, i sällskap med lustarna, och smickrar och söfwer, och röfwar, under sömnen, de himmelska skatterna i hennes bröst, och släcker de heliga känslorna i hennes hjerta. Hon waknar wäl wid ljudet

af

af samwetets röst: de Philisteer äro öfwer dig; men Guds kraft, som är mäktig i de swaga, är redan förswunnen, hon förmår icke mer slita sönder de nesliga banden, hon nödgas, med utstungna ögon, förrätta lifegnas arbete i syndens fängelse. Waker derföre alltid och beder, att I mågen undfly allt detta.

All kraft till det goda kommer ofwan efter, och så snart menniskan upphäfwer sin förening med Gud, och öfwerlemnar sig åt syndens herradöme, blifwer hon andeligen död. Tron är själens lifskraft, och den förqwäfwes i syndens tjenst. Kärleken är lagsens fullbordan, och den kallnar i en fåfänglig werld: under syndens träldom utrotas allt, som hos menniskan är ewigt och gudomligt, allt, som upplyfter, förädlar och styrker henne: själen förlorar de wingar, med hwilka den stiger mot det ewiga ljuset. Det är hos syndens slaf ingen kraft i själen, ingen wärma i hjertat, ingen frimodighet i hågen, intet lugn i sinnet, hans grundsatser äro wacklande, hans wilja förslappad; och i detta tillstånd huru blifwer det möjligt att wara werksam för det goda, ädla och nyttiga? Likgiltig för mensklighetens dyrbaraste angelägenheter, känslolös för hjertats ömmaste pligter, döf för samwetets allwarligaste bestraffningar, förspiller han de skönaste dagarna af sitt lif under en sorglös hwila eller tygellös njutning. Och då de onda dagar warda kommande, förlorar han all fattning; den minsta fara förskräcker honom, han blifwer willrådig, feg och fruktande. Då på jorden warder ångest, förtwiflar han, och borttorkas för räddhåga

skull,

skull, under en owiß förbidan af det, som honom öfwergå skall. Då döden kommer i sin tunga rustning, möter han honom med förskräckelse och bäfwan, och wågar icke se honom i ansigtet, och måktar icke lyfta upp sitt sänkta hufwud och glädja sig åt andens förloßning ur köttets band; och då menniskones Son kommer i skyn med makt och stor herrlighet att döma lefwande och döda, huru skall syndaren inför honom bestå? — Ännu har likwäl icke Jesus kommit till oß såsom Domare, ännu nalkas han så wänligt och ömt, och will, med sina på korset genomstungna händer, lösa wåra fjettrar, uppwärma oß i sin blodiga famn, och gifwa oß af sin Gudomskraft hwad som till lif och Gudaktighet tjenar, på det wi måtte kunna förwärfwa och bibehålla den frihet, som öfwerwinner werlden; och denne är segren, som öfwerwinner werlden, wår Tro.

Hwar och en som syndena gör, han är syndenes träl; och denna träldom är neslig, tryckande och förqwäfwande all kraft. Syndaren söker frihet, och smider sjelf sina fjettrar, han söker glädje, och finner ångest och förtwiflan; sedan begärelsen hafwer aflat, föder hon synden, men då synden är fullbordad, föder hon döden. Detta gäller icke blott om enskilda personer, utan äfwen om hela folkslag. Ett lättsinnigt, wekligt och wällustigt lefwerne är den borgerliga frihetens graf. Och hwilka äro wår tids tecken? Menskligheten har länge försmäktat i syndens träldom, och det närwarande slägtet har uppwext inom fängelsets galler: hwad bådar denna

upp-

upplösning i grundsatser, denna wiljans förslappning, denna liknöjdhet för allt heligt, detta sjelfswåld i seder? Wi hafwa öfwerlefwat sorgliga tider, på jorden har warit folkena ångest; men, lofwad ware Gud, man börjar allt mer och mer att önska befrielse från den gamla träldomen. Sanningens sol skrider fram ur molnen, lifsens träd börjar åter att knoppas, och sommaren är när. Då detta begynner ske, ser upp, och lyfter edra hufwud upp; ty eder förlossning nalkas: men beder Gud, att han wärdigas wårda den spåda planteringen, att de framskjutande knopparne till en bättre framtid måtte utwecklas och bära frukt. Hjelpen kommer af Zion, och Herren förlossar sitt fångna folk, frihetens högtid instundar, då den glada tidningen skall kringljuda helgedomen: Oß är födt ett barn, en Son är oß gifwen, hwilkens herradöme är uppå hans axlar; och han heter Underlig, Råd, Gud, Hjelte, Ewig Fader, Frids-Förste, på det hans herradöme skall stort warda, och på friden ingen ände. Christi Brud, klädd uti sin högtidsdrägt, skall sjunga med glädje om seger uti de rättfärdigas hyddor. Hosianna Davids Son! wälsignad ware han, som kommer i Herrans namn: Hosianna i höjdene. Amen.

Tredje

Tredje Söndagen i Adventet.

I åren kallade till frihet.

Så skrifwer hedningarnes Apostel till de Christna i Galatien, bland hwilka falska lärare hade framträdt och yrkat iakttagandet af den Judiska Kyrkans stadgar, jemte lydnaden för Evangelii bud. Gal. 5 Cap. 13 v.

Prophetiorna woro redan fullbordade. Den förebildande Gudstjensten borde upphöra. Den nya Församlingen war kallad till frihet från den ceremonialiska lagens twång. Offerelden i Jerusalems tempel skulle slockna, sedan det nya förbundets Öfwerste Prest hade ingått i det allraheligaste och genom sitt eget blod funnit en ewig förlossning. Jesus är ett bättre testaments Medlare, och genom hans uppenbarelse i köttet äre wi kallade till frihet, icke blott från de Levitiska stadgarne; frihet, i högre mening, är oß beredd: förloßning af förgänglighetens träldom och delaktighet af Guds barnas herrliga frihet.

Hwem förskräcks icke af blotta träldomens namn, hwem önskar sig icke frihet? Men huru ofta förblandas icke sjelfswäld med frihet? Den naturliga menniskan tror sig wara fri, då hon får följa sin egen syndiga wilja och tillfredsställa sina köttsliga lustar; hon wet icke, att hon befinner sig i den

swåra-

swåraste träldom, att hon är den eländigaste slaf i satans, werldens och köttets bojor. Endast den är fri, som låter sin själ upplyftas till förening med Gud, som låter sin wilja bestämmas af Guds wilja och således blifwer oberoende af allt som är timligt, tillfälligt och förgängligt, af werlden och de ting, som i werldene äro. Der Guds Ande är, der är frihet. Till en sådan frihet blef menniskan skapad, men hon förlorade den genom sitt olyckliga affall ifrån Gud, och beredde sig sjelf det swåraste slafweri. Hwem löser de tunga fjettrarna, hwem öppnar det mörka fängelset? Jesus, Guds enfödde Son, är sänd att predika de fångar frihet, frihet från mörksens wäldighet, från syndens träldom, från lagsens förbannelse, från dödsens räddhäga. Om Sonen gör eder fri, så ären I rättsliga fri.

Dagens text framställer för oß en Man, som för sin nitälskan war beröfwad sin borgerliga frihet. Men ehuru Johannes war belagd med bojor, war han likwäl, i sitt fängelse, mer fri än Herodes på thronen. Han kunde af menniskor smädas och skymfas, hatas och förföljas, fängslas och mördas; men böjas kunde aldrig hans sjelfständiga ande under tidens ok; den förblef oöfwerwunnen och fri, ty den lefde i en högre werld, dit wäldet icke hinner. Huru föraktligt och swagt handlar icke menniskan, så länge hon saknar denna inwärtes sjelfständighet! Hon liknar en rö, som drifs hit och dit af wädret. Jesus upprättade ett Andeligt rike, der hwarje rättskaffens medborgare skulle njuta en frihet, som af ingen jordisk makt kunde kränkas.

Han

Han är kommen, den utlofwade Israels Förlossare, och wi skolom icke förbida någon annan. Måtte den gode Anden samla oß alla under hans saliga spira.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 11: v. 2—10.

Johannes, som war i fångelse, sände twå af sina lärjungar till Jesus med denna fråga: Äst du den, som komma skall, eller skolom wi förbida någon annan? Är du den åt fäderna utlofwade Meßias, som skall loßa wåra bojor och återställa wår frihet? Jesus swarar: mina gerningar må wittna om min person; går och säger Johannes hwad I hafwen hört och sett: de blinde se, de halte gå, de spetälska göras rena och de döfwe höra: de döda resas opp och dem fattigom warder predikadt Evangelium.

Låtom oß, i stöd af denna anledning, betrakta:

Den frihet hwartill wi, genom Jesus, äre kallade.

Wi äre kallade till frihet ifrån mörksens wäldighet.

Mörker öfwertäckte jorden. Hedningarne gingo till de stumma afgudar, och Judarne suckade under twånget af de Phariseers och Skriftlärdas sjelfgjorda stadgar. En ny skapelse war nödwändig. Gud sade: warde ljus, och det wardt ljus; Han, som war Guds

herr-

herrlighets sken, uppenbarades dem, som suto i mörkret och dödsens skugga. Mörksens förste blef slagen med hela sin här. Ljusets rike upprättades åter på jorden. Natten är framfaren och dagen är kommen, derföre låtom oß bortkasta mörksens gerningar och ikläda oß ljusens wapen.

Men den naturliga menniskan är blind född, och hennes ögon måste först öppnas af nåden, innan hon kan wandra i Herrans ljus. Hwar och en, som önskar befrielse från själens naturliga blindhet, från alla band af willfarelser, twifwel, otro, widskepelse, måste taga sin tillflykt till den Gudomlige läkaren, som öppnar de blindas ögon och som sjelf har försäkrat: I skolen förstå sanningen, och sanningen skall göra eder fri. I samma stund menniskan nalkas honom, faller bindeln från hennes ögon, hon återfår sin syn, wägen, den hon wandra skall, ligger för henne öppen, och hon får, under wandringen, släcka sin törst efter salighetens kunskap i den lefwande wattukällan. Själen, som i den förgängliga hyddan war innesluten såsom uti ett mörkt fängelse, känner sig åter fri och erhåller kraft att swinga sig upp öfwer jordens töckniga trakter till Zions berg, der tid och ewighet mötas och täckelset uppdrages emellan himmel och jord. Till denna saliga frihet äre wi kallade genom Jesus wår Frälsare. Han har öppnat själens fängelse, han har nedbrutit de murar, som hindrade utsigten åt ewigheten, och lößat de band, som fängslade menniskoanden wid stoftet. Tackom derföre Fadrenom, som hafwer oß beqwäma gjort till att delaktige warda i de heligas arfwedel i

ljuset;

ljuset; hwilken oß uttagit hafwer ifrån mörkſens wäldighet och hafwer förſatt i ſin älſkelige Sons rike.

Wi äre kallade till frihet från syndens träldom.

Hwar och en, ſom ſyndena gör, han är ſyndenes träl, och det gifwes ingen träldom, ſom är ſwårare, inga fjettrar, ſom äro ſkamligare och tyngre, än de köttsliga begärens. De lofwa frihet, men hwilken är mindre fri än den, ſom låter ſig föreſkrifwas lagar af luſtarna: handlar han någonſin ſjelfſtändigt, är han icke ett blindt werktyg åt den andan, ſom werkar i otrones barn? Öfwertygelſe och heder ſäljas för menniſkoynneſt, pligt och ſamwete uppoffras för jordiſka fördelar, för rikedom, åra och wällust.

Efter wårt ſlägtes afwikelſe från Gud bära wi alla ſyndens frö i wåra hjertan. Owännen ſådde ogräs i Herrans åker. Så länge menniſkan förblifwer i ſitt naturliga tillſtånd, böjer hon ſig, med ſlafwiſkt ſinne, under luſtarnas ok, hon älſkar ſin träldom och kyßer ſina bojor. Men ſå ſnart hon, af Guds Anda, blifwer wäckt ur ſin ſyndaſömn, ſer hon med bekymmer ſin uſla belägenhet och börjar ſucka efter Guds barnas ſaliga frihet. Af egen kraft förmår hon icke att ſlita de fjettrar hon fick i arf af ſina fäder. Det är en annan lag i hennes lemmar, ſom ſtrider mot den lag, ſom i hennes hog är, och griper henne fången uti ſyndens lag, ſom är i hennes lemmar. Hon har i ſyndens träldom blifwit krympling. Hon ſer wägen, men

för-

förmår icke wandra den, så länge hon saknar hjelp och kraft ifrån himmelen. Det är Jesus, som återgifwer krymplingen förmågan att gå. Så snart menniskan öfwerlemnar sig åt hans ledning, erhåller hon styrka och mod att wandra på helgelsens wäg, hon blifwer förlossad från syndens makt och herrawälde, och befinner sig i andeligt afseende i samma belägenhet som Petrus, då kedjorna föllo af hans händer och fängselporten öppnades af sig sjelf.

Det köttsliga sinnet dödas, den gamla menniskan korsfästes med deß lustar och begärelser. Det af syndens spetälska angripna hjertat renas af försoningsblodet. Guds förlorade beläte upprättas i den fallna menniskosjälen, som, genom förening med sin Frälsare, blifwer delaktig af Guds natur. Deß wilja förenas allt mer och mer med Guds wilja, och den inwärtes menniskan, som efter Gud skapad är, warder förnyad dag ifrån dag. Wisserligen fordras ännu kamp och strid, för att bewara den frihet, som wi hafwa i Christo Jesu. De öfwerwunna fienderna wilja återtaga deras förlorade herrawälde; men i denna strid kämpa Jesu wänner med himmelska wapen. Gudi ware tack, som oß segren gifwit hafwer genom wår Herra Jesum Christum.

Wi äre kallade till frihet ifrån lagsens förbannelse.

Guds lag, inskrifwen i wåra samweten och i det heliga ordet uppenbarad, fordrar af oß en fullkomlig lydnad; men wi äre allesammans syndare och ingen af oß förmår att

upp-

uppfylla lagens stränga fordringar. Deß bud ligga såsom ok på wåra skuldror, det hwarken wåra fäder eller wi bära kunde. Då menniskan träder fram inför denna andeliga spegel och beskådar hurudan hon är, sedan Guds beläte, genom syndafallet, blifwit wanställdt, då hon ser sina brister, sin wanmakt, sitt syndaförderf, och tänker på den stränga dom, som från Sinai afkunnades öfwer lagens öfwerträdare, då öfwerfaller henne en bäfwan och ångest, lik den som dödsfången känner, då han hör dödsdomen öfwer sig förkunnas. Hwart skall hon fly i denna olyckliga belägenhet? Samwetet anklagar för brutna pligter och lagen dömmer till ewiga straff. Men lofwad ware Gud, Christus hafwer förloßat oß ifrån lagsens förbannelse. Han har uthärdat det straff, som wi, genom wår olydnad, ådragit oß: han är sargad för wåra mißgerningar, och slagen för wåra synder. Hela wår syndaskuld har han afplanat med sitt blod. Lagens stränga fordringar äro, genom hans fullkomliga lydnad, fullbordade. Förbannelsens dom är upphäfd. Den som allwarligt söker delaktighet af denna förloßning och tager sin tillflykt till nya Testamentsens Medlare Jesum, och till stänkelseblodet, som bättre talar än Abels blod, han står icke mer under lagens fördömelse, han blifwer en fri medborgare af nådens oändliga rike. Den slafwiska fruktan, som aflägsnade själen från Gud, förwandlas i ett barnsligt förtroende. Thordönet från Sinai förskräcker icke dem, som samlas kring korset på Golgatha. Jesus hafwer sönderbrutit deras bördos ok, och deras skuldrors ris, och deras

plå=

plågares staf; hwilken will åklaga dem, som Gud hafwer utkårat? Hwilken är den, som will fördömma? Christus är den, som lidit hafwer döden; ja, han är ock den, som uppwäckt är, och sitter på Guds högra hand och manar godt för oß.

Wi äre kallade till frihet ifrån dödsens räddhåga.

För den jordiskt sinnade menniskan är döden ett förskräckligt ord. Den skall frånröfwa henne allt, som war henne dyrbart och kärt. Hon tänker derföre med häfwan och ångest på grafwens häktelse och förgängelsens kjettrar. Men denna fruktan för döden förswinner i samma stund som det andeliga lifwet blifwer hos menniskan uppwäckt genom tron på honom, som hafwer nycklarna till helwetet och döden. Jesus har brutit dödsfängslet och upplåtit lifsens dörr. Med honom nedsteg odödlighetens saliga hopp på jorden. Han har borttagit förlåten, som stängde ingången till det allraheligaste: wi hafwe frihet att ingå i himmelen, genom Jesu blod, dit han hafwer beredt oß en ny och lefwande wäg. Mord-engeln förskräcker icke dem, som äro tecknade med blodet af det nya Testamentets påskalamb. Den, som lefwer i Guds Sons tro, är fri från förgänglighetens träldom. Han fruktar icke den timliga döden, ty han känner inom sig det ewiga lifwet; han äger medborgsrätt i en högre werld; hans utwertes menniska må förgås, förgängelsens wälde sträcker sig endast till den synliga, bräckliga hyddan; men anden, som deri

bor, har sin umgängelse i Himmelen, och flyttas i dödsstunden från mörker till ljus, från träldom till frihet, från timlig wedermöda till ewig salighet. Hwad hafwe wi då att rädas? Förskräckelsens konung är af Jesus öfwerwunnen. Lifsens Herre har öppnat grafwens fångelse. Prisom derföre honom som af kött och blod är delaktig worden, på det han skulle genom döden nederlägga honom, som döden i wåld hade, det är djefwulen, och göra den fri, som i allt sitt lefwerne, genom dödsens räddhåga, måste trälar wara.

Genom Jesus är menniskan således worden fri. Jag ser icke mera menskligheten i sin förnedring, sådan den blef genom syndafallet, sluten i mörksens kedjor, wanmäktig i syndens träldom, stadd under lagens förbannelse, skälfwande af dödens räddhåga. De blinde se, de halte gå, de spetälske göras rena, de döda resas opp, och dem fattigom warder predikadt Evangelium.

Det har åter, i dag, blifwit predikadt, detta Evangelium: läran om Guds barnas saliga frihet har blifwit förkunnad. Christne! blifwer nu ståndande uti den frihet, med hwilko oß Christus friat hafwer, och låter eder icke på nytt fångas under träldomsens ok. Amen.

Fjerde Söndagen i Adventet.

Ho äst du? hwad säger du om dig sielf?

Uppfostrad i Judeens öcken, härdad och stark, utrustad med Eliä anda och kraft, framträdde Johannes Döparen och wäckte, genom sitt dop och sin bättrings-predikan, allmän uppmärksamhet icke endast ibland folket, utan äfwen bland Phariseerna och de skriftlärda, hwilka, såsom den Judiska kyrkans wårdare, ansågo det wara sin pligt att närmare underrätta sig om denna nya lärare, som i sitt lefnadssätt war så owanlig och sträng, så tarflig i spis och klädnad, i sin underwisning så kraftfull, i sin bestraffning så allwarlig och oförskräckt. Man mißtänkte hans affigter, man började frukta hans inflytande, och afsärdade derföre, i det stora Rådets namn, till honom en beskickning med denna fråga: ho äst du? hwad säger du om dig sielf? Johannes beswarar den blygsamt, men frimodigt: jag är icke Christus, jag är icke Elias, jag är icke en Prophet; jag är den af Esaias förutsagda rösten, som ropar: bereder wäg för Herran. Johannes kände sitt wärde såsom Meßiä härold; men han war derjemte ödmjuk och anspråkslös. Efter mig, säger han, kommer den, som är större än jag, hwilkens skotwång jag icke är wärdig att

upplösa.

upplösa. Jag är blott en swagt skimrande morgonrodnad; han är solen, som uppstiger på nådens himmel med ljus och wärma.

Werldens Frälsare, hwars snara ankomst bådades af Johannes, har redan på jorden stiftat sitt andeliga rike. Inom få dagar skola wi, som, genom dopet, blifwit i hans församling upptagne, samlas i helgedomen för att högtidligt fira minnet af hans födelse.

Äre wi beredde att emottaga Israels förlossare? Äre wi wärdige medlemmar af den församling, hwilken han förwärfwat med sitt blod? Må wi närmare pröfwa wåra hjertan, och under denna andaktsstund till oss sjelfwa framställa denna fråga: **Ho äst du? hwad säger du om dig sjelf?**

I sanning en wigtig fråga; men hwem tror sig icke kunna beswara den? Likwäl misstaga sig så många i omdömet öfwer sig sjelfwa. Menniskan, som mäter stjernornas lopp och sträcker sin forskning till hafwets afgrunder: menniskan, som omfattar oändligheten med sin tanke och sitt hopp, hon är ofta främling för sitt eget hjerta och blifwer förlägen, då hon skall beswara denna fråga: **ho äst du? hwad säger du om dig sjelf?**

Att känna sig sjelf är dock det första steget till all Christelig wishet, och ett nödwändigt willkor för all grundelig förbättring. Hwad är jag, såsom menniska, medborgare och Christen? hwad är jag såsom jordens innewånare, såsom himmelens arfwinge? hwad är jag af naturen, hwad blifwer jag genom

nåden? Denna sjelfpröfning måste göra oß anspråkslösa och ödmjuka.

Johannes predikade bättringens döpelse till syndernas förlåtelse, och beredde folkets sinnen att wärdigt emottaga Meßias, som, ehuru okänd, stod midt ibland dem. Ännu predikas samma himmelska lära. Måtte alla bemödanden att, i menniskors hjertan, bereda Herranom wäg, wälsignas med framgång! Måtte wi wara beredda att wärdigt fira Jesu födelse-högtid, som nu instundar! Derom bedje wi alle i denna stund; hör oß,

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 1: v. 19—28.

Johannes Döparen kände lifligt sin höga bestämmelse, men war likwäl ödmjuk och anspråkslös i omdömet om sig sjelf. Att, hos oß, måtte uppwäckas en rätt känsla af wår swaghet och wår styrka, wilje wi, på denna stund, undersöka:

Hwad menniskan är af naturen och hwad hon blifwer genom nåden.

Hwad är menniskan af naturen?

Genom det olyckliga syndafallet utplånades Guds beläte ur hennes själ. Af wårt hufwud är kronan fallen; ack we, att wi så syndat hafwa. Wi äro alla af Adams brottsliga slägt. Synden är wårt fädernearf. Wi födas alla i affall från Gud. Förståndet

är förmörkadt, wiljan är förderfwad och sällheten fjerran.

Hwad är den naturliga menniskans kunskap? En död bokstaf, ett ljus utan wärma. Den naturliga menniskan förnimmer intet af det Guds Anda tillhörer. Hon förmår icke, af egen kraft, att upplyfta den slöja, som höljer det öfwersinnliga, det oförgängliga, det ewiga. Stängd är för henne wägen till kunskapens träd, och i sanningens källa will hon icke släcka sin törst. Hennes forskning inskränker sig inom de jordiska föremålen, och icke en gång dem kan hon rätt begripa och förklara: hon famlar bland stoftlifwets skuggor, förblindad af fördomen eller mißledd af twiflet: menniskolifwets gåta kan hon icke upplösa, det tillkommande förlorar sig för henne uti grafwens mörker, hon finner icke wägen dit, der ljuset bor.

Hwad är den naturliga menniskans dygd? en hwitmenad grift. Hwad är den i frestelsens stund, då guldet blänker, och wällusten lockar, och högmodet smickras? Äger den naturliga menniskan styrka att strida mot sina syndiga begär? Nej, lik Eva emottager hon med glädje den förbjudna frukten, eller säljer hon, lik Esau, af förtwiflan, sin förstfödslorätt till Guds rike. I synd är jag född. klagade David, och Paulus sjelf nödgades bekänna: jag wet, att i mig, det är i mitt kött, bor icke godt, wiljan hafwer jag, men att göra godt, det finner jag icke. Menniskan, i sitt naturliga tillstånd, saknar håg till det goda, och kraft till deß utöfning. Hon är wapenlös i striden mot kött och blod. Hon

står

står under kroppens och sinnlighetens herrawälde.

Hwad är den naturliga menniskans sällhet? Ett irrbloß, som uppflammar på jordytan. Högheten, äran, makten, guldet — hwad äro de? Usla tröstare. Bedragen är den, som söker sin sällhet bland jordiska föremål. Han bygger ett hus på sanden, som kullstörtas af stormen och öfwerswämmas af wågen. Betrakta menniskan under barndomens joller, ungdomens yra, mannaåldrens bekymmer, ålderdomens bräcklighet, säg mig: Är det icke en usel och jemmerlig ting med alla menniskors lefwerne, allt ifrån moderlifwet intill deß de i jorden, den allas wår moder är, begrafne warda? är icke här alltid sorg, fruktan, wäntan och på sistone döden; så wäl när den, som i stor ära sitter, som när den ringaste på jorden?

Du, som skryter öfwer menniskowärdet, betrakta menniskan i sin förnedring. Se henne fjettrad wid stoftet med tanke och begär, förblindad af fördomar, fördjupad i synder, sin egen bödel och sina bröders plågoris. Träd in i nödens hyddor, stig fram till sjuksängen, sätt dig ned på grafstenen, och swara mig sedan: Jo äst du, hwad säger du om dig sjelf?

Menniskan öfwerträdde Guds bud och blef jagad ur paradiset, och wandrar nu, i lifwets öcken, blind, kraftlös, osäll. Med bekymmer måste hon nära sig på en jord, som bär törne och tistlar. Skall hon återwinna Guds förlorade belåte i sin själ, sanningen, heligheten, friden, så måste hon af Guds Anda födas på nytt. Denna nya födelse kan icke

werk-

werkställas utan en föregående lislig känsla af sin olyckliga belägenhet. Hwar och en, som will winna inträde i det af Jesus åter öppnade paradiset, bör med blygsel och sorg känna och erkänna sin naturliga blindhet och sitt medfödda syndafördeerf. Detta är bättringens första steg. Trons eld kan endast upptändas i ett hjerta, som är förkrossadt af ångren. Förr än menniskan blifwit af Guds Ande wäckt till denna sjelfkännedom: förr än hon känner denna sorg, som är efter Guds sinne, som kommer åstad bättring till salighet, är hon oskicklig att emottaga det himmelska ljuset och den gudomliga kraften, äger hon icke sinne för den öfwerjordiska sällheten. Så länge en blind egenkärlek förwillar henne, så att hon tror, att det står wäl till, och det står dock icke wäl till, kan hon icke känna något behof att släcka sin törst i den himmelska källan, från hwilken ljus, kraft, lif och wälsignelse utströmmar: Hon gör sig sjelf usla brunnar, de der intet watten gifwa.

Må wi derföre lemna alla falska anspråk, ty hwad båtar det oß att skyla wår nakenhet med fikonalöf? Må wi ödmjuka oß under Guds mägtiga hand, på det han må upphöja oß i sinom tid. Om egenkärleken frågar: Är du af naturens ljus tillräckligt upplyst om dina pligter och ditt hopp? Är du af dig sjelf stark nog att utöfwa en sann dygd? Är du på jorden så lycklig som du önskar? Må wi då frimodigt bekänna: jag är det icke, jag är en fattig syndig menniska, som behöfwer från himmelen upplysning, kraft och hugswalelse. Berömme sig ingen af egen wishet, egen styrka; menniskan kan intet taga,

ga, utan det warder henne gifwet af himmelen.

Wi hafwe nu betraktat menniskan såsom Paradisets flykting, såsom en telning af Adams syndiga stam, som genom den naturliga födelsen träder in i sinnewerlden med Adams brister. Dessa betraktelser böra uppfylla wåra hjertan med bekymmer och oro öfwer en förspild arfsrätt till ewinnerligt lif. Men lofwad ware Gud! Paradisets portar äro icke ewigt för oss stängda. Lifsens träd har icke förtorrkat; ty så älskade Gud werlden, att han utgaf sin enda Son, på det att hwar och en, som tror på honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif. I dag ropar till oss en röst, såsom fordom till folket wid Jordans stränder: görer bättring, himmelriket är kommet. Midt ibland oss står den, som döper med helig anda och himmelskt eld, som förmår, hos oss, ingjuta renade begrepp om sanningen, brinnande begär för det goda. Messias kommer med ljuset, kraften och wälsignelsen; wäl den, som wiger sitt hjerta till hans boning!

Hwad blifwer menniskan genom nåden?

Af nåden ären I frälste. Nåden omskapar oss, förädlar oss och gör oss lyckliga. Betrakte wi menniskan, såsom förenad med Gud genom tron på Jesus Christus wår Frälsare, såsom en lydig undersåte i nådens rike, huru högt är icke hennes wärde? Jesus, Guds enfödde Son, antog mensklig natur, för att återföra menniskan från synden till Gud, från mörkret till ljuset, från döden till lifwet. Genom

nom Jesus återställes Guds beläte i menniskosjälen — ljuset i förståndet, heligheten i wiljan. Adam är den naturliga menniskans stamfader, och det, som är födt af kött, det är kött. Men Jesus Christus blef stamfader för en ny slägt på jorden, och det, som är födt af andanom, det är ande. Jesus stiftade ett andeligt rike, hwars alla medlemmar, genom tron, äro med honom förenade och förenade med hwarandra genom kärleken. Säsom nu alla dö i Adam, så skola alla i Christo warda lefwande gjorda. Då menniskan blifwit upptagen i nådens heliga förbund, framträder hon i en helt annan skepnad. Hon är icke mer denna blinda, wanmäktiga, qwidande warelse. Hon lefwer ett helt annat lif än det jordiska.

Det blifwer ljus i hennes förstånd. Det naturliga mörkret skingras och hennes insigt i andeliga ting blifwer allt mera klar och fullständig. Hon följer sin Frälsare upp på det heliga berget, der alla sinnlighetens bländwerk försvinna som skuggor för hennes förklarade syn. Här inwiges hon i nådens hemlighet. Tron är det öga hwarmed hon skådar in i himmelen. I denna lyckliga stund tillhör hon icke jorden blott. Hon står med sin själ i förening med Gud, som är källan till all sanning, i förening med Jesus, hwilken är Guds herrlighets sken och hans wäsendes rätta beläte. Nu läser hon det uppenbarade ordet med helt andra ögon. Nu fattar hon deß anda. Undanryckt är den förlåt, som åtskillde himmel och jord, det närwarande och det tillkommande, det ändliga och det oändliga. Nu kan hon säga med den blindfödde mannen:

ett wet jag, att jag war blind född, och ser nu.

Det blifwer kraft i hennes wilja. Hon erhåller i nya födelsen ett nytt andeligt lif genom tron på sin korsfäste Frälsare; i förnyelsen erhåller hon kraft att bortlägga det köttsliga sinnet, att afkläda den gamla menniskan och ikläda sig den nya. Själen återtager sitt herrawälde öfwer kroppen, den himmelska delen segrar öfwer den jordiska: nu först, sedan hennes wilja blifwit genomträngd af heligheten, sedan hennes hjerta blifwit uppwärmdt af rättfärdighetens Sol, sedan hon i Jesus blifwit inympad som qwisten i winträdet, erhåller hon lust och förmåga att öfwa goda werk och gerningar. Tron är den källa, från hwilken all hennes dygdekraft utgår. Denna tro werkar genom kärleken. Nu utöfwar hon den skönaste dygd — en dygd, som är återskenet af Guds helighet i hennes hjerta. Nu är hon warm för allt heligt och godt. Nu brinner hon af ifwer att uppfylla de gudomliga buden.

Huru lycklig är hon icke i detta tillstånd! Hennes sällhet är icke byggd på jordisk grundwal. Det är hennes glädje att hon håller sig intill Gud och sätter sitt hopp till Herren, Herren. I andaktens heliga timma klarnar lifwets himmel och jordens öden wisa sig för henne i ett helt annat ljus. Kan någon ting bedröfwa eller förskräcka den, som genom Jesus står i den närmaste förening med Gud, och har beständigt tillfälle att för honom utgjuta sitt hjerta och klaga sin nöd? förgätas icke i denna saliga stund alla jordiska

mödor

mödor och bekymmer, menniskors ofdrrätter, sjukdomens plågor, nöden, eländet, förgängelsen? För den gudfruktiga menniskan, som, med själen, har sin umgängelse i himmelen, uppwäller en tröstekälla, som aldrig uttorkas, och från hwilken strömmar en kraft, som lyfter henne öfwer jorden, som mildrar alla hjertats lidanden, som döfwar alla plågors känsla, som rycker spiran från döden och wältar stenen från grafwens dörr.

Jo äst du, som wågar säga: på mig har aldrig warit werksam denna Guds kraft, som är mäktig i de swaga? Blef icke äfwen du i din döpelsestund inwigd i Jesu förbund? har icke äfwen du, inför Jesu altare, aflagt den heliga trohetseden? och har du sedan aldrig hos dig känt några heliga rörelser, någon lyftning i sinnet, någon wärmande eld i hjertat? Genomströmmades du aldrig af en brinnande känsla för det sanna, det goda, det sköna? trängtade aldrig din själ efter det himmelska fäderneslandet? Då har du sjelf afsagt dig din medborgsrätt i Jesu andeliga rike, då har du brutit den hyllningsed du inför altaret swurit Israels Konung.

Genom Jesus är menskligheten försonad med Gud; men för att blifwa delaktige af denna försoning böre wi af den Heliga Anda wara inwigda till medlemmar af Jesu andeliga rike, den osynliga församlingen, heliga manna samfund. Det är endast inom detta samfund, som menniskan bestrålas af det himmelska ljuset, som hon öfwergjutes af den gudomliga kraften, och njuter en lycksalighet, som af alla lifwets skiften är oberoende.

Men

Men gifwes ännu ett sådant samfund? Synes icke otro, lättsinne och sjelfswåld hafwa beredt deß upplösning och skingrat deß medlemmar? Nej! det andeliga rike, hwarom Johannes predikade wid Jordans stränder: den församling, hwilken Jesus förwärfwat med sitt blod och hwars medlemmar äro förenade i tro, kärlek och hopp, skall aldrig dö ut på jorden. Jesus är deras föreningsband och lifwet i deras förbund. Den fasta Guds grund blifwer ståndande och hafwer detta insegel: Herren känner sina. Heliga manna samfund skall aldrig upplösas. Sjelfwa otrons och gudlöshetens framsteg skola göra sanningens slutliga seger så mycket mera synbar och lysande. De trogne skola derigenom få tillfälle att wisa sin oföränderliga, innerliga, lågande kärlek till Gud och sin Frälsare, och så mycket fastare förena sig med hwarandra i inbördes kärlek. Må då mörkrets förste uppbåda hela afgrundens här, må han rasa mot Jesu bekännare med swärd och lågor; ofullkomlig blifwer likwäl hans seger. Jesu kyrka är byggd på ett hälleberg, och deß grundwal kan icke skakas af hela helwetets förenade makt. Förena sig skola alla Jesu wänner under korsets fana, till inbördes förswar. Omgjordade med sanning, iklädda rättfärdighetens harnesk, wäpnade med trons sköld, salighetens hjelm och andans swärd, som är Guds ord, skola de emotstå i den onda dagen och all ting wäl uträtta och beståndande blifwa.

Wi hafwe betraktat menniskan i deß swaghet och deß styrka, i deß förnedring och deß upphöjelse. Må wi häraf göra en närmare

tillämpning på oß sjelfwa, och inför wåra sammwetens domstol beswara den frågan: ho äst du, hwad säger du om dig sjelf? Står du icke ännu i gemenskap med den osynliga församlingen, hwars hufwud Jesus är, och hwars medlemmar äro helgade genom Jesu blod: wandrar du ännu i det naturliga mörkret, är du ännu slaf af de syndiga begären och kraftlös till det goda, öppna då i dag dina ögon för Guds klarhets ljus, och ditt hjerta för den helgande, styrkande himlakraften! Gör bättring, himmelriket är hardt när — hardt när är den wälsignade dag, då Jesu födelse skall firas, då wi kallas till Bethlehem för att uppteckɴas i lifsens bok, för att hylla den nyfödde Konungen i nådens rike. Se, Edens portar öppnas, lifsens träd blomstrar, ren och klar flyter sanningens källa, Gud uppenbarar sig i menniskonatur och det saliga löftet är uppfyldt: Qwinnones säd skall söndertrampa ormsens hufwud. Amen.

Juldagen.

Juldagen.

Ära ware Gud i höjden, och frid på jorden och menniskomen en god wilje.

Så sjöngo englar i Jesu födelsetimma, då paradisets portar åter öppnades för den fallna menniskan, då lifsens träd åter blomstrade, då Gud uppenbarade sig i menniskonatur och det slitna föreningsbandet återknöts emellan himmel och jord.

Esaiä prophetia är, på denna dagen, uppfylld: Oß är födt ett barn; en Son är oß gifwen, hwilkens herradöme är uppå hans axlar; och han heter Underlig, Råd, Gud, Hjelte, Ewig Fader, Fridsförste. Född är han den hjelte, som sönderbrutit wår bördas ok, och wåra skuldrors ris och wåra plågares staf. I denna stund firas Jesu födelse, med högtidlig glädje, i alla Christna församlingar. Det är en skön, en fröjdefull högtid. Det är fridens högtid. I dag är född Frälsaren, han, som frälsat sitt folk från syndens straff och syndens herrawälde, i dag är född Christus, Herrans Smorda, den genom Propheterna utlofwade Israels förloßare: i dag är född Herren, stiftaren af heliga manna samfund, den fridsame Konungen i nådens rike. I alle, som uppriktigt söken den

ande-

andeliga friden, wandrer i dag med herdarne till Bethlehem, och hyller det nyfödda Gudabarnet med glada, tacksamma, brinnande hjertan; fridens stiftare är född. Englar hafwa stigit ned från himmelen och lyckönskat menniskoslägtet med en högtidssång. Medborgare af nådens rike! samlens i brinnande andakt kring barnet, som hwilar i Marias sköte, böjer edra knä wid fridsförstens wagga, förener edra röster med englaskarans, sjunger: Ära ware Gud i höjden och frid på jorden och menniskomen en god wilje.

Frid på jorden! Ack, huru trångtar icke menniskoanden efter friden! Men hwar finnes den? Är icke jorden en skådeplats för oupphörliga strider emellan ljuset och mörkret, heligheten och synden, glädjen och sorgen, lifwet och döden? Der sökes friden förgäfwes af ett menniskohjerta, som icke står i trons förening med den Frälsare, hwars födelsehögtid i dag samlar oß till gemensam andakt. I Jesu födelsestund nedströmmade från en öppnad himmel fridens wälsignelse öfwer jorden. Han har försonat oß med Gud, han har återknutit menskligheten brödraband, han har återställt lugnet i ångerfulla och botfärdiga hjertan, han har besegrat wår yttersta fiende, döden. Jesus är således fridens stiftare. Hans födelse är fridens högtid. Må wi fira den med tacksamma hjertan, förena wåra röster med den himmelska härskarans, och hylla den nyfödde fridsförsten med en högtidssång:

Sw. Ps. B. N:o 60.

Ära ware Gud i höjden och frid på jorden, menniskomen en god wilje.

Fader wår, m. m.

Evan-

Evangelium: Luc. 2: v. 1 — 20.

Frid på jorden! Denna prophetiska önskan, framburen af himmelska röster i den heliga natten då werldens Frälsare blef född, innefattar alla de wälgerningar, som genom Honom tillfallit en återlöst werld, och gifwer oß anledning att, på Jesu födelsedag, betrakta:

Jesus såsom fridens stiftare.

Jesus har stiftat frid emellan Gud och menniskan.

Menniskan hade, i en olycklig stund, smakat den förbjudna frukten. Utur Paradiset war hon jagad. Hämnarens swärd bewakade deß ingång. Från Sinai utgick ett bud, att den gudomliga rättwisans fordringar skulle utkräfwas. Menniskan hade fallit. Sjelf hade hon sönderslitit det band, som förenat henne med Gud. Hon hade flytt från sanningens och helighetens urkälla och gjort sig usla brunnar, som intet watten gifwa. Menniskan war köttsligt sinnad; men ett köttsligt sinne är en fiendskap mot Gud, efter det icke är Guds lag underdånigt. Menniskan war död genom öfwerträdelser och synder. Hwem återwäckte henne till ett nytt andeligt lif, hwem ledde henne ångerfull och förbättrad tillbaka till den förlåtande himmelske Fadren? Sjelf förmådde hon icke att försona sina brott, hon låg utan kraft i djupet af sitt elände, fjettrad i syndens bojor, och dödens dom war afkunnad öfwer arfwingen till det ewiga lifwet. Men gläd dig, fallna menskliget! Engelen, som bewakade Edens ingång och förwarade wägen

gen

gen till lifsens träd, han sänker i dag det blixtrande swärdet och stiger ned till Bethlehems herdar med denna tidning: i dag är eder född Frälsaren. Den röst, som ur molnen från Sinai hotade: du skall döden dö, har på Golgatha förwandlat sig i denna tröstande försäkran: Så älskade Gud werlden, att han utgaf sin enda Son, på det att hwar och en som tror på honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif. Den gudomliga rättwisans fordringar äro uppfyllde. Genom Jesus är wår återförening med Gud möjlig. Af honom är wår syndaskuld utplånad. Mörksens kedjor äro slitna, förbannelsens dom är upphäfd, den stängda himmelen är öppnad: Gud war i Christo, och försonade werlden med sig sjelf, och med Jesu blod underskrefs fridsförbundet emellan Gud och menniskan.

Så wågar då menniskan åter nalkas Gud med förtröstan och hopp, så snart hon låter sitt eget fiendtliga hjerta renas af ångren och uppwärmas af tron. Så lyftes den fallna menniskan, af nådens kraft, upp till sitt ewiga ursprung, för att njuta den ewiga fridens sällhet. Ära ware Gud i höjden, och frid på jorden, och menniskomen en god wilje.

Jesus har beredt frid åt menniskohjertat.

Utom sinneslugn gifwes på jorden ingen sällhet. Är du i beständig strid med dig sjelf, så är du olycklig, ägde du ock alla jordiska fördelar i öfwerflöd, om du ock klädde dig i purpur och lefde hwar dag kräseliga.

Då menniskan kommer till känsla af sina synder, huru kan hon wara lugn? Hon bär ett anklagande wittne inom sitt eget bröst. Såret i hennes hjerta swider, elden i hennes samwete förtär. Hwart skall hon fly? hwar är styrkan, hwar är tröften, hwar är hugswalelsen? hwar är den läkare som förbinder det dödliga såret? lofwad ware Gud! under känslan af wåra brister och wår wanmakt hafwe wi en säker tillflykt till Jesu kors. Der förbindes det blödande såret, der släckes den förtärande elden, der dödas den gnagande matken, och det botfärdiga menniskohjertat öfwergjutes af andelig frid.

De syndiga begären skola wäl söka störa denna lyckliga frid: de skola rusta sig till anfall och anwända hela sin styrka att åter fängsla menniskohjertat; men förgäfwes — striden med kött och blod skall slutas med seger för den, som är klädd i Guds harnesk, som är wäpnad med trons sköld och salighetens hjelm och andans swärd. Genom trons förening med Jesus erhåller menniskan styrka till seger öfwer sig sjelf, erhåller hon kraft att korsfästa köttet med deß lustar och begärelser. Sedan hon blifwit ett nytt kreatur i Christo, upphör småningom den strid, som warit emellan kropp och ande, ty den förra underkastar sig den sednares wälde. Alla häftigare sinnesrörelser swalkas, alla orena lustar förqwäfwas. I ett af nåden helgadt hjerta störes icke friden af afund, bitterhet och hämdelystnad. Kärleken till werlden och werldens förgängliga skatter — fåfängan, högmodet, flärden, wällusten, röfwa icke lugnet från den gudfruktiges själ.

Ej

Ej heller kan detta lyckliga lugn störas af widriga öden. Swår är nödens pröfning: långa äro timmarna på sjuksängen: Det är bekymrande för hwarje redlig menniska, att se sig af sina bröder mißkänd, bedragen, gäckad: med kallsinnighet ser man icke sin egendom sköflas, sina skördar förtrampas och sina söner stupa på slagfältet; men hwad betyda deßa bekymmer och beswär för den, som anser hela sitt närwarande lif såsom en resa till ett lyckligare land, som icke med sitt hjerta och sitt hopp är fängslad wid detta jordiska och förgängliga, utan här blott söker ett rum i herberget? Hwad betyda menniskors widriga omdömen för den, som kan säga: **mitt wittne är i himmelen och den mig känner är i höjden?** Hwad betyder förlusten af jordiskt rikedom för den, som har sin skatt i himmelen? Den som icke äger styrka att uppoffra det jordiska och förgängliga, att på blodig skuldra bära lifwets bördor med ståndaktighet, han är icke med Jesus, sin Frälsare, förenad; ty det är just denna lyckliga förening, som i menniskohjertat gjuter tålamod, härdighet och kraft att trotsa bekymren och sorgerna och plågorna och nöden. **Ära ware Gud i höjden, och frid på jorden och menniskomen en god wilje.**

Jesus har stiftat frid emellan menniskorna inbördes.

Jesus wille, genom kärlekens band, förena alla menniskor till en brödraslägt. Hans lära andas försonlighet och frid. I hans person är Guds oändliga kärlek uppenbarad. Hans död war kärlekens triumf. Om honom

propheterade Esaias: Allt krig med storm och blodig klädnad skall uppbrännas och af eld förtärdt warda. Hans herradöme skall stort warda och på friden ingen ända. Och, på denna dagen, föddes han, som förenat söndrade sinnen, omskapat fiendtliga själar och i det kalla menniskohjertat åter upptändt kärlekens eld.

Tron werkar genom kärleken. Den som inträder i Jesu förbund, som öfwerlemnar sig åt hans ledning, som är upplifwad af hans anda och uppwärmd af hans kärlek, känner hwarken afund, falskhet, hat, bitterhet eller hämnd. — Om möjligt är och så mycket till honom står, hafwer han frid med alla menniskor. Betrakta en rätt medlem af heliga manna samfund, som af nåden blifwit rättfärdiggjord och helgad, huru fridsamt och sagtmodigt är icke hans sinnelag och hjerta! Med hwilken skonsamhet bedömmer han icke den felande, med hwilken ömhet sträcker han icke sin hand till den fallnes upprättelse! Han bilägger alla twister med sagtmod, han är rättwis, öfwerseende, ädelmodig: ingen blifwer af honom mißkänd, bedragen, förolämpad, förföljd: han förlåter sina fiender, han glömmer alla oförrätter; dem, som honom banna, wälsignar han, och hatet wedergäller han med wälgerningar; han älskar alla menniskor, han gläds med den lycklige och lyfter bördan af den olyckliges skuldra och lägger den på sin egen: han är den blindas öga och den haltas fot, och den fattigas fader, han är den wanmäktiges stöd, den wärnlöses förswar, den öfwergifnes wän: hans enskilta boning är inwigd åt den äkta troheten, den warma till-

tillgifwenheten, den ömma föräldrakärleken, den barnsliga tacksamheten, den oföränderliga wänskapen. För utöfningen af deßa dygder bildas menniskan endast i Jesu skola. Han säger sielf: deraf skola alla förstå, att I ären mine lärjungar, om I hafwen kärlek inbördes. Det rike, Jesus stiftade, är ett samfund af menniskowänner, hwilkas första lag är kärlek och hwilkas högsta glädje är att bereda hwarandras sällhet. Dit inkommer ingen, som hatar och förföljer sina bröder, som täres af afund och brinner af hämnd, som är falsk, oförsonlig, fiendtlig, hård och känslolös. Från den osynliga församlingens gemenskap är hwar och en utesluten, som icke winnlägger sig om att hålla andans enhet genom fridens band.

En rättskaffens Jesu bekännare är fridsam; men derföre icke swag. Samma gudomliga kraft, som helgat hans hjerta till öfning af fridens dygder, gifwer honom äfwen ståndaktighet och mod att blottställa sig för widriga omdömen, för hat och förföljelser, då det gäller att förswara sanningens rätt. Han säljer aldrig sin öfwertygelse för menniskogunst och öfwerträder aldrig sin pligt af menniskofruktan. Med gißlet i sin hand bortjagade Jesus dem, som ohelgade Jerusalems tempel; och då Christendomen smädas och förlöjligas, då tidehwarfwets gudlöshet will störta tempel och altaren, då tillhör det hwarje christen att försaka friden och uppträda såsom en god Jesu Christi stridsman. Ära ware Gud i höjden, och frid på jorden, och menniskomen en god wilje.

Jesus har beredt menniskan frid i döden.

Snart öppnas för dig grafwens tränga boning, är du derpå beredd? Kan du, utan fruktan, möta den yttersta fienden, döden? Hwar hemtar du lugn i dina sista stunder? Werldens guld och ära och makt kan icke skänka dig detta lugn. Endast tron på Jesus gjuter frid i ett bristande hjerta. För den, som står i förening med sin Frälsare och i honom lefwer det ewiga lifwet, är den timliga döden en winning. För honom är döden icke mera en hotande fiende, icke mera förskräckelsens konung; han är af Jesus afwäpnad, öfwerwunnen och förwandlad till en tröstande wän, som räcker handen åt alla Guds barn för att leda dem upp till deras himmelske Fader. För den gudfruktige är döden icke något straff, men en wälgerning — grafwen icke något fängelse, men en hwilokammare. Tanken på döden, långt ifrån att wara bedröfwande, borde wara den ljufwaste och gladaste af alla. Är icke dödsens dag bättre än födelsedagen? Med den sednare börjas det jordiska eländet; men det slutar med den förra. Kött och blod kan icke ärfwa Guds rike. För att blifwa delaktig af det ewiga lifwet, måste menniskan undergå den timliga döden: detta förgängliga måste ikläda sig oförgänglighet, och detta dödliga ikläda sig odödlighet. Renad från allt jordiskt, lossad ur alla timliga band, återgår menniskoanden till sitt ewiga ursprung.

Du, som med bedröfwadt hjerta wandrar kring grafwen och med saknadens tårar fuktar dina wänners stoft — hwi söker du den lefwande bland de döda? Hwi förskräckes du,

då du hör dödsklockan och grafsången, då du ser swepningen, likkistan, förruttnelsen? Hwi låter du din tanke dröja wid förgängelsens sinnebilder och fängslas inom grafhwalfwen? Har icke Jesus försäkrat, att de wänner, som öfwergifwit dig, skola skänkas dig åter? Om I hafwen warit eder Frälsare trogne i lifwet och döden, skolen I med glädje åter mötas inför lambsens thron. Tänk på denna lyckliga återförening och lyckönska de wänner, som, tidigare än du, blifwit befriade från jordens beswär och bekymmer, och fått ingå uti de lefwandes lande.

Och då ditt eget timglas är utrunnet, då för dig skall beredas ett rum i samma herberge, skulle du sakna styrka och frid? Skulle du icke möta döden med glädje, såsom din sista wän på jorden, såsom din förlossare från de jordiska qwalen? Är du, genom saliggörande tro, med din Frälsare förenad: är hoppet hos dig lefwande om de dödas uppståndelse och det tillkommande werldenes lif, så skall friden omgifwa ditt dödsläger, Jesus skall i din dödstimma wara närwarande i ditt hjerta med styrkan och hugswalelsen, och englar skola stiga ned från himmelen för att upphemta din själ till Gud. Då skall du ostörd njuta den frid, som Jesus förwärfwat, och som aldrig kunde på jorden blifwa fullkomlig. Förut medlem af den stridande församlingen, skall du då förenas med den triumferande, och med segrens palm i din hand sjunga den ewiga segersången: Ära ware Gud i höjden och frid på jorden och menniskomen en god wilje.

Så är då Jesus en Frids-Förste. Så är då denna högtid fridens högtid. Frid på jorden! så sjöngo englar i Jesu födelsestund. Ännu höras, bland oss, de himmelska röster, som frid förkunna. I denna heliga timma kringskiner oss Herrans klarhet, och en engel stiger ned från himmelen med denna fröjdefulla helsning: i dag är född Frälsaren. De ljus, som i helgedomen upptändas, äro sinnebilder af det himmelska ljus, som, wid Jesu födelse, beskrålade werlden; och ännu i dag är det enfalden, fromheten och oskulden, herdarna i Bethlehem, som beskrålas af det himmelska ljuset, som benådas med den himmelska friden. I alle, som ännu sucken efter Guds frid, som öfwergår allt förstånd, hyller den nyfödde Israels Konung, söker medborgsrätt i hans andeliga rike och swärjer honom trohet i lif och död. Då skall öfwer eder himmelen öppnas och den himmelska friden nedgjutas i edra hjertan, då skall jorden åter blifwa ett paradis genom en allmännare syskonkärlek, döden skall blifwa fridens härold, grafwen skall blifwa en hwilokammare, der köttet hwilas i förhoppning, och till fridens boningar skall den förlossade anden uppstiga till outsäglig glädje och ewig frid. Amen.

Annan-

Annandag Jul.

De predika om frid; ändock der ingen frid är —

Skulle äfwen jag, M. A., i dag uppbära denna förebråelse, som fordom gjordes Israels lärare, och som läses i Propheten Hesekiels 13 Cap. 16 vers?

På Fridsförstens födelsedag har jag för eder predikat om den frid, som Jesus stiftat. Jag har wisat, att Jesus återskänkt oß friden med Gud, med wåra hjertan, med wåra medmenniskor, med döden. Jag möter eder i dag och frågar: Är då allt bland oß fridsamt? hafwe wi gjort ett rätt bruk af den tillbudna nåden? Ack! att så ofta i wåra tempel predikas om frid; ändock ingen frid är. Ännu återstår mycket, innan friden på jorden blifwer fullkomligt återställd. Med bedröfwelse ser jag, huru fridsförbundet med Gud lättsinnigt brytes, huru menniskor förstöra sitt eget hjertas lugn, huru broder wäpnar sig emot broder, huru ångest och förtwiflan rasar i den döendes själ. Store Gud! hwar är den frid, som Jesus stiftade på jorden? hwar är den gudomliga kraft, som omskapar det fiendtliga menniskohjertat? hwar är den himmelska eld, som uppwärmer det? Der lågar ju afund, hat, bitterhet, hämnd och förföljelse. Ett språk,

sådant

sådant som detta, borde icke höras under en högtid, som är egnad åt minnet af Frids=förstens födelse; men sanningens rätt är helig — i går predikade jag om frid, i dag nödgas jag predika om ofrid.

Aldrig kunde den tanken hos oß uppstiga, att Gud är orsak till den ofrid, som herrskar på jorden. Icke heller kunna wi påstå, att Jesu gudomliga lära saknar den kraft, som fordras att göra menniskor fredliga, försonliga, lyckliga. Den odlade jorden blifwer af wår=regnet mjuk, men det förmår likwäl icke att tränga ned i klippans hårda barm. Will du uppsöka orsaken till den ofrid, som dig omgifwer, forska i ditt eget och dina med=menniskors hjerta, der skall du finna roten till det onda, hwaröfwer du klagar. Detta hjerta — detta wränga, förderfliga, fiendtliga, upproriska menniskohjerta är orsaken till all ofrid på jorden; ty deraf utgå onda tankar, hor, boleri, mandråp, stöld, girighet, swek, listighet, hädelse, högfärd, galenskap.

Med anledning af dagens heliga Evangelium will jag, under denna stund, öfwertyga eder: att det är menniskans ondskas skull, att hon så plågad warder. Fridens Gud, wärdes omskapa alla fiendtliga menniskohjertan!

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 23: v. 34 — 39.

I finnen lätt orsaken M. Å. hwarföre jag, på denna glada Högtid, nödgas frambära sorgliga sanningar och föra ett klagande språk. Det är wår upplästa text, som bestämmer dagens betraktelse=ämne:

Ofri=

Ofriden stiftad af menniskan.

Jerusalem, du olyckliga stad, — klagar Jesus i wårt Evangelium — inom hwars murar sanningens wittnen mißhandlas och mördas, huru ofta har jag ej, med ömhet, sökt församla dina innewånare under min fredliga spira; men de hafwa icke welat. De hafwa icke welat. Ännu i dag kan denna klagan med skäl upprepas. Jesus är fridens stiftare; men menniskorna wilja icke njuta den. De wilja icke hafwa frid hwarken med Gud, sina hjertan, sina bröder eller i döden.

Jesus uppträdde såsom en fridsstiftare emellan Gud och menniskan: han förkunnade försoningens nåd åt jordens fallna slägte; men

Lättsinnigt bryter menniskan fridsförbundet med Gud.

Wid wårt första inträde i werlden blefwo wi alla, genom den nya födelsens bad, upptagne i försoningens heliga förbund: wi blefwo förklarade för Guds barn och arfwingar till ewinnerligt lif, med det willkor, att wi skulle afsäga oß syndens tjenst och tjena Gud i helighet och rättfärdighet i alla wåra lifsdagar.

Barnaåldren förflöt under oskuld och frid. Wi blefwo, med ömhet, underwisade om Christendomens pligter och Christendomens hopp till den högtidliga dag, då wi, af föräldrars och wänners warma wälsignelser ledsagade, trädde fram för Jesu Altare att förnya fridsförbundet med Gud och besegla dopets löften med Jesu heliga Nattward. Återkallom i

minnet

minnet denna dag, som war för oß så högtidlig: påminnom oß detta rörande tillfälle, då wi, i Guds och församlingens åsyn, med oskuld i hjertat och tårar i ögat, och blicken mot himmelen, och bönen på läpparna, aflade den heliga eden att under hela wår lefnad wisa Gud och wår Frälsare en obrottslig trohet och lydnad. Frid — war himmelens helsning: Frid — war det skuldfria hjertats känsla. I denna saliga stund woro wi försonte med Gud, och med wår Frälsare förenade genom de ömmaste band.

Men huru hafwe wi sedan uppfyllt fridens willkor: huru hafwe wi sedan hållit wåra dyra löften? Äre wi, i denna stund, wärde att njuta den frid Jesus förwärfwat? Nödgas icke Gud klaga: De öfwerträda förbundet lika som Adam? Wittna icke wåra samweten, att wi hafwa lättsinnigt brutit wåra dyra förbindelser och obetänksamt underkastat oß syndens wälde?

Likwäl, ehuru Wi brutit wårt första förbund med Gud, har hans kärlek för oß öppnat tillfällen till återförsoning; ty Gud will ingen syndares död, utan att han sig omwänder och lefwer. Huru ofta höjdes icke nådens milda röst till dem, som wandra i willor och brott; huru ofta sträcktes icke Jesu hand till den fallnes upprättelse, den swages ledning och stöd! Helgedomen öppnas, det gudomliga ordet förkunnas, syndaförlåtelse erbjudes, den himmelske Fadrens famn står öppen att emottaga de ångerfulla barnen — — förgäfwes; de wilja icke. Förgäfwes predikas om Jesus den korsfäste, förgäfwes dukas nattwardsbordet, förgäfwes arbetar Guds

Ande

Ande på det känslolösa menniskohjertat. Ganska många menniskor misswårda sin benådning: de skilja sig sjelfwilligt från Gud: de förakta salighetens medel och wilja icke låta Guds Ande straffa sig: de förtrampa Guds Son och akta Testamentets blod orent och försmåda Nådens Ande, eller göra de Christus till en syndatjenare, då de anwända försoningslärans löften till stöd för köttslig säkerhet. Huru skulle detta kunna stå i förening med Gud? Hwad hafwer rättfärdigheten beställa med orättfärdigheten, eller hwad delaktighet hafwer ljuset med mörkret, eller huru förlika sig Christus med Belial? Är icke werldens wänskap, Guds owänskap? Är icke ett köttsligt sinne en fiendskap mot Gud? På sådant sätt sliter menniskan sjelf det föreningsband emellan sig och Gud, som knöts i Jesu dödsstund; sjelf upphäfwer hon, genom synden, sin förening med Gud, och utkräfjas skall af henne det rättfärdiga blod, som flöt på Golgatha.

Jesus önskade gjuta hugswalelse och lugn öfwer alla oroliga menniskohjertan; men

Menniskan förstör sjelf sitt hjertas frid.

Borde detta hjerta, som skapades för heligheten och friden, blifwa ett rof för stridande köttsliga begär? I, som aldrig hafwen bemödat eder att segra öfwer edra syndiga lustar — slafwar af guldet, eller fåfängan, eller högmodet, eller wällusten, när njöto någonsin edra hjertan lugn? Ären I lyckliga i den stund, då I låten eder fängslas i begärens bojor? Ären I lyckliga, då I lyden den sinliga glädjens förföriska röst, eller då I med

fruk-

fruktan och bekymmer waken öfwer det sparda guldet, eller då ärelystnaden lyfter eder till lyckans branter och smyckar eder med sina fåfängliga prydnader? Ären I lycklige under edra oupphörliga förströelser, då I släpen den gyllene bojan, och med förlusten af edert lugn, kanske af eder dygd, köpen eder en plats bland dem, som äro föremål för werldens uppmärksamhet och deß afund? Tillfredsställer alla edra sinliga begär; det kommer dock en dag, då deßa skola blifwa upproriska, då de skola stöta dolken i ett hjerta, som dem hyllade: nedtyster samwetets röst; det kommer dock en dag, då den skall höras, höras med förskräckelse, då I tröstlöse skolen gråta edert flydda sinneslugn, och med fasa tänka tillbaka på de lyckliga åren, då I, med oskuldens glädje och hjertats frid, började eder wandring på lifwets wäg. Är han lycklig, den afundsfulle, då han känner ett styng i sitt hjerta wid åsynen af andras wälgång: är han lycklig, den hämndlystne, med mordbegäret i sin själ: är han lycklig, den wällustige, då han öfwerallt förföljes af oskuldens klagorop? Den glädje, han känner, är åtminstone icke afundswärd. Så gladde sig djefwulen, sedan han förfört den första menniskan och såg henne jagas ur Paradiset.

De ogudaktige, säger Esaias, äro såsom ett stormande haf, det icke stilla wara kan. De täras af en matk, som icke dör; de brännas af en eld, som aldrig slocknar. Den, som icke äger frid med sitt eget hjerta, kan aldrig wara lycklig, ägde han ock alla jordiska fördelar i öfwerflöd; men dubbelt olycklig blifwer han, om han, till råga på sitt elän-

de, förföljes af widriga öden, dem han sjelf, genom ett brottsligt uppförande, skapat. Hwilken tröst återstår då för honom under nöden, bekymren, plågorna, då han wet, att han lider det hans gerningar wärde äro? Hans eget samwete är hans plågoande, hans eget hjerta hans helwete.

För honom är wäl icke wägen stängd till korset på Golgatha, der Jesus förwärfwade frid åt alla oroliga hjertan och syndaförlåtelse åt alla dem, som nalkas honom med uppriktig ånger, lefwande tro och redligt bättrings-uppsåt; men är han wäl skicklig till en sådan förändring: will han döda den gamla menniskan och blifwa ett nytt kreatur i Christo? Är han i den sinnesförfattning, att han kan tillegna sig nådens löften, känner hans hjerta wärdet af det dyra försoningens ord, eller wågar han anwända det till sin hugswalelse?

Jesus wille med kärlekens band förena alla menniskor, men

Menniskan söndersliter detta band.

Jag bortwänder ögat från dessa härjade kuster, dessa brända städer, dessa liksådda fält, jag tillsluter örat för wapnens gny och slagnas jämmerrop. Huru länge skall kriget höja sin blodiga gissel öfwer suckande folkslag och sköflade länder, huru länge skall swärdets och lågornas och hungrens död rasa kring werlden: när skola folkslagen förenas i endrägt och frid? Ack! länge nog hafwa menniskorna föraktat Guds godhets, tålsamhets och långmodighets rikedomar, och icke förstått, att Guds mildhet lockar dem till bättring. Lin-

drigare

drigare medel hafwa fruktlöst blifwit anwända. Sjelfswåldet i tänkesätt och seder har så tilltagit och menskligheten har så djupt sjunkit i tanklöshet och förderf, att det fordras en kraftigare åtgärd, att upplyfta den. Det är genom den allmänna nöden och eländet, genom krig, hunger och smittosamma sjukdomar, som det lättsinniga menniskohjertat skall wäckas till sansning. Det är åsynen af städers brand och plundring, af slagne söners blodiga lik, som skall kraftigare än all annan underwisning lära menniskorna, att Gud är den, hwilken ett ogudaktigt wäsende icke behagar.

Men låtom oß äfwen träda in i enskilta boningar och fråga: är allt fridsamt? Kanske förenas åtminstone der alla hjertan genom kärlekens band, kanske råder åtminstone der endrägt, frid, menniskokärlek? Bedröfliga erfarenhet, hwarom wittnar du? Jag ser förtroenden kallna, förbindelser slitas, eller brytas: förklädd falskhet smyger fram på gömda stigar, bär wänskap i blicken och på läpparna, men i hjertat hat, afund, ilska: låg egennytta tillröfwar sig den swagares rätt och gäckar wanmaktens tårar: högmodet yfwes och förolämpar, tadelsjukan utsprider osanna rykten, hämnden skymfar och förföljer: glädjen jagas ur fredliga boningar och lugnet ur oskyldiga bröst.

Deßa fordom förtrogna wänner äro åtskilda af egennyttan och afunden: deßa äkta makar, som inför Jesu altare swurit att troget dela hwarandras bekymmer och glädje, lefwa i oenighet och kif; deßa föräldrar och barn, hwilka naturen sjelf förenat, bemöta

hwar-

hwarandra med bitterhet. Hwar är den frid Jesus stiftade på jorden? Äfwen ur enskilta boningar har den flytt. Hwar är denna Christliga försonlighet, fördragsamhet, eftergifwenhet — hwar äro deßa milda dygder, som skulle förljusfwa sammanlefnaden, hwar är den allmänna brödrakärleken? Man nödgas söka den i aflägsna tidehwarf, då Christenheten ännu utgjorde ett samfund af menniskowänner. Men då hwilade ännu, öfwer Jesu bekännare, Jesu menniskoälskande Anda; nu regeras werlden af en helt annan anda än fridens; af egennytta, swek, falskhet, afund, twedrägt, hat, bitterhet. Huru liten anledning behöfwes icke att sätta menniskor i harnesk mot hwarandra! För ett flygtigt beröm, för en fåfäng ära, för en usel guldklimp strider man med hwarandra med samma häftighet, som gällde det själens ewiga wälfärd.

Förgäfwes har Jesus gifwit oß det budet, att wi skulle älska hwarandra som bröder, att wi skulle lätta hwarandras bördor och dela hwarandras bekymmer. Förgäfwes ropar till oß en röst från Altaret, från korset, från himmelen: hafwer frid emellan eder inbördes. Ganska träffande målar Syrach det menskliga lifwet, då han säger: här är alltid wrede, nit och wedermöda, ofrid och dödsfara, kif och träta, mord, blod, swärd, olycka, hunger, förderf, plåga. Menniskans första boning, paradiset, är förwandlad till en röfware-kula: menniskan, som skapades till Guds beläte, har förwandlat sig till en plågoande, som fröjdar sig, då hon kan göra sina medmenniskor oro, sorg och bekymmer; hon synes hafwa ingått förbund

med

med djefwulen, att wara sina bröders plågoris.

Jesus will skänka oß lugn i dödsstunden, men

Menniskan jagar sjelf friden från sitt dödsläger.

Kan döden wara annat än förskräcklig för den, som med tankar och begär är fästad wid det jordiska och förgängliga? Döden skall skilja den girige från sitt guld, den högmodige från sina titlar, den wällustige från sina nöjen. För en menniska, som icke känner något annat lif än det jordiska, icke någon annan glädje än den sinliga, kan döden icke wara annat än förskräcklig. Att lemna allt, som i werlden warit kärt, att inneslutas i jorden och förtäras af matkar — hwilken gruslig tanke! Är det underligt, om den naturliga menniskan kallar döden förskräckelsens konung och målar honom under fasans och förstörelsens sinnebilder? För den naturliga menniskan är han en fiende, klädd i en förfärande wapenrustning. Så länge man med tanken stadnar inom grafhwalfwen, så länge man icke förmår lyfta den öfwer det timliga och förgängliga till det ewiga och oförgängliga, kan man aldrig med sinneslugn möta sin förwandling. Och huru många menniskor fästa icke sina tankar endast wid likkistan, swepningen, grafsömnen, förruttnelsen; är det då underligt om de, med förtwiflans klagorop, följa sina wänner till grafwen: är det underligt om de möta sin egen dödsstund med förskräckelse och fasa!

Och den, som illa anwändt sin lefnad, huru kunde han fara hädan i frid? Hwad har han i denna wigtiga stund att minnas annat

än

än brutna pligter och en förslöst nådatid? Han skall ingå i ewigheten med ett hjerta, som är uppfyldt af syndiga begär: besläckad med orättfärdighet, skall han inställa sig inför en rättfärdig domare. Hans samwete har redan dömt. Med bäfwan wäntar han bekräftelse på denna dom, och tanken derpå jagar friden från hans själ i dödsstunden. Nådens tid har han lättsinnigt förslöst. Alla tillfällen till förbättring har han försummat. Han har aldrig sökt Jesu Christi, Guds Sons, wår Herras delaktighet. Blottad på egen förtjenst, har han icke, genom tron, tillegnat sig Jesu förwärfwade rättfärdighet.

Den säng är redan bäddad, från hwilken han aldrig mera skall uppstå, hans hjerta skakas af wåldsamma känslor, det waknande samwetet anklagar och fördömmer, kanske ser han wid sin sida en maka, som han gjort olycklig, barn, som han förderfwat till hjerta och seder; han tänker nu på den snart förestående redowisningen, på den förskräckliga domen, på de ewiga qwalen, på den eld, som aldrig slocknar, och den matk, som aldrig dör — — — Barmhertige Gud! huru kan han, i ett sådant tillstånd, anse döden såsom sin wän, är han icke för honom en fiende, som med ett bart huggande swärd bewakar ingången till den ewiga fridens boningar?

Så förstör den ogudaktiga menniskan sjelf sitt lugn i döden. På en ofridsam lefnad följer en ofridsam död, och derifrån beware oß, milde Herre Gud!

Så är då syndaren sjelf ofridens stiftare. Finnes då på jorden ingen frid? Jo, fredlig är menniskan, då hon will tillfredsställa sina

syndiga begär. Hon strider så ogerna mot sina köttsliga lustar, hon lägger ned sina wapen och slutar med dem ett wänligt förbund. Man är af egennytta och låga affigter skonsam mot sina bröders fördomar, man säljer sin öfwertygelse för menniskogunst, och sitt samwete för jordisk winning. Då det gäller att strida för sanningen, att göra något offer för ett godt och nyttigt ändamål, då will man icke blottställa sig för hat och owilja; då är man färdig att uppoffra öfwertygelse och pligt, heder och samwete, blott man kan rädda sig sjelf genom flykten. Christendomen må smädas, altaren må brytas ned, sedeförderfwet må öfwersmämma jorden: man äger icke mod att förswara det, som för menskligheten är mest dyrbart och heligt. Och då det gäller att strida för Konung och Fosterland, då är wapenrustningen så tung och friden så kär, då smälter man af ömhet och gråter af weklighet.

Sådan är den frid menniskan eftertraktar; men hon är likgiltig och känslolös för Guds frid, som öfwergår allt förstånd, som förwarar hjertat och sinnet i Christo Jesu. Likwäl är Jesus fridens stiftare. Ännu predikas frid i wåra tempel. Ännu firas årligen Fridsförstens födelse. Ännu söker han med ömhet samla menniskorna under sin fredliga spira. Och, lofwad ware Gud! det gifwes ännu på jorden en församling, hwars alla medlemmar äro förenade i inbördes kärlek och frid, som, renade i Jesu blod, genomströmmade af hans kärlek, winnlägga sig om att hålla Andans enhet genom fridens band. — Amen.

Näste Söndagen efter Jul.

Det är de gamlas krona, när de mycket förfarit hafwa, och deras ära är, att de Gud frukta. Syr. 25 Cap. 8. v.

Att frukta Gud hörer alla menniskor till. Gudsfruktan är, under alla lifwets åldrar, den enda källan till sann och waraktig lycksalighet. Den utgör äfwen menniskans högsta ära. Den som fruktar Gud, öfwer honom är ingen. Och hwem är wördnadswärdare än den gamle, som, prydd med grå hårens hederskrona och utrustad med erfarenhetens wishet, gifwer efterdöme åt uppwäxande slägter af ohycklad andakt och warm känsla för allt heligt? Man ser icke sällan, huru menniskor på ålderdomen hafwa ett sken till gudaktighet, men dess kraft försaka de. De fördöma werldens glädje, sedan de icke mera kunna njuta den, och sedan de uppoffrat sin kraftfulla ålder i syndens tjenst, tro de sig genom gudligt tal och andäktiga åthäfwor, genom flitig kyrkogång, trägna böner och rika almosor, kunna försona sig med Gud, och köpa sig rättighet till inträde i himmelen. En sådan gudsfruktan är icke annat än widskepelse och bör icke förblandas med denna saliga känsla af himmelskt ursprung, som på ålderdomen upplifwar, uppwärmer och styrker hwarje tro-

ende

ende Christen och gör honom på sjelfwa grafwens brädd så lycklig och lugn.

Wißerligen kan, genom Guds nåd, sann gudsfruktan äfwen wid lifwets afton upptändas i syndarens hjerta; och wäl den, som uppriktigt ångrar fordna förwillelser och samlar sina sista krafter för att stå upp och gå till sin Fader: lyckligare är likwäl den, som från ungdomen fruktat Gud och hållit hans bud. Ju längre han öfwat sig i gudaktighet, desto ljusare blifwer hans blick, desto kraftigare hans dygd, desto renare hans glädje.

Wårt heliga Evangelium gifwer oß anledning att tänka på ålderdomen. Det omtalas Simeon, en rättfärdig och gudfruktig man, som wänte efter Israels tröst; der omtalas Hanna, en from enka, i hög ålder, som aldrig kom bort utur templet, tjenande Gud med fasta och böner natt och dag. Må wi af deras efterdöme lära, huru sann gudsfruktan bereder en lycklig ålderdom! Detta året nalkas sitt slut; wi skole icke mer, under deß lopp, samlas till offentlig andakt: må wi derföre, med andäktigt allwar, i dag tänka på det sista skiftet af menniskolifwet och bedja med David: förkasta mig icke i min ålderdom och öfwergif mig icke, när jag swag warder.

Hör oß, Fader wår, m. m.

Evangelium: Luc. 2: v. 33 — 40.

Sann Gudsfruktan bereder en lycklig ålderdom.

Mången tänker med bäfwan på lifwets afton, emedan han anser den såsom beröfwad

all

all glädje; och i sanning äro de menniskor på ålderdomen beklaganswärda, som låtit sin själ fängslas wid denna förgängliga werld, och icke äga sinne för någon annan sällhet än den, som hemtas ur deß usla brunnar. Werlden förgås och hennes lusta. Hwad återstår för menniskans lycksalighet, då den ena jordiska glädjen förswinner efter den andra, då allt, som war henne kärt, krossas af förgängelsen, då styrkans och werksamhetens dagar äro förswunna och döden står med lian lyftad öfwer en hjeßa, som hwitnar till skörd? Lofwad ware Gud! Jemte det förgängliga gifwes något, som är oförgängligt. Den, som gör Guds wilje, han blifwer ewinnerliga. Det är endast det synliga och lekamliga, som förändras och förswinner — men aldrig slocknar den gudomliga gnistan, aldrig undertryckes den ewiga kraften, som uppenbarar sig i ett troende hjerta, och om alla andra band upplösas, så upplöses likwäl icke bandet, som fäster den gudfruktige wid himmelen. Den, som önskar att bereda sig en glad och lycklig ålderdom, han öppne tidigt sitt hjerta för nådens saliga intryck, han wandre under den gode Andens ledning på gudaktighetens wäg. Då hans jordiska sinnen förslöas, fullkomnas det himmelska sinnet: då de lekamliga lifskrafterna aftyna, tillwäxa de andeliga: den utwertes menniskan förgås, men den inwertes blifwer förnyad: kroppen lutar af swaghet mot jorden, men en osynlig kraft lyfter anden till himmelen.

Hwad är det, som förbittrar så många menniskors ålderdom och gör den beswärlig och tung?

tung? Är det icke minnet af en illa anwänd lefnad, saknaden af fordna dagars glädje, känslan af närwarande krämpor och bräckligheter, fruktan för dödens ankomst och det förestående answaret inför helighetens domstol? Låtom oß undersöka, huru deßa swårigheter öfwerwinnas genom en sann gudsfruktan — huru minnet af det förflutna, känslan af det närwarande och hoppet om det tillkommande förena sig att förljuswa den gudfruktiges ålderdom.

Det är ofta sagdt, att minnet af utöfwade dygder bereder en lycklig ålderdom; men hwad är det för en kraft, som frambringar deßa dygder, hwilka sprida ett så mildt återsken kring aftonen af menniskans lefnad? Är det icke Guds kraft, som är mäktig i de swaga? Är det icke Gud, som skapar det rena hjertat och gifwer den nya Andan? Så länge själen icke är upplyst af det himmelska ljuset och hjertat icke uppwärmdt af Jesu Christi kärlek, och wiljan icke styrd af nådens anda, kan menniskan, oaktadt allt sitt bemödande, icke utöfwa en enda handling, som håller profwet inför samwetets domstol. Gud är den, som werkar i oß både wilja och gerning, och ju innerligare menniskan, genom trons band, blifwer med Gud förenad, desto renare och kraftfullare blifwer hennes dygd; och det är endast under denna saliga förening, som menniskan kan samla glädjande minnen åt sin ålderdom.

Skåda denne wördnadswärde, som är gammal worden i Herrans fruktan och som

bär

bär sina grå hår såsom en hederskrona, den på rättfärdighetens wäg funnen är. Med hwilken upplyftande känsla af innerlig tacksamhet, påminner han sig icke de många prof han erfarit af Guds godhet och wård; huru han ledsagades af den faderliga handen bland farorna; huru han af den himmelska kraften styrktes under frestelsen och hugswalades under sorgen, huru ofta hans möda blifwit wälsignad med framgång och hans hjerta upplifwadt af glädje! Redan deßa betraktelser äro tillfredsställande för ett fromt sinne. Det är så saligt att nalkas Gud med tacksamhetens känsla. Men huru förhöjes icke minnets glädje, då goda gerningar — den äkta Trons frukter — försköna taflan af de förswunna åren! Den Gudfruktige har, med redlighet och flit, arbetat i sitt kall, han må af Försynen hafwa blifwit satt på hwilken plats som helst i samhället: Hans arbete har icke warit fåfängt i Herranom. Wid lifwets afton räknar han med glädje sina gagnande mödor och wälsignar den osynliga kraft, som i honom warit werksam. Skönt är minnet af de dagar, då han drog sitt swärd för Konung och Fosterland, eller med anda och lif förkunnade nådens heliga lära för fallna bröder, eller uppträdde såsom rättwisans tolk och oskuldens förswarare; saligt är minnet af de stunder, då han spisade den hungriga, klädde den nakna, wårdade den wärnlösa, aftorkade den olyckliges tårar och göt hugswalelse i bedröfwade hjertan. Detta minne är en skatt, som hwarken rost eller mal förderfwar eller tjufwar kunna bortstjäla; det är en glädjekälla, som uppwäller wid grafwens brädd, der

lifwets

lifwets wandringsman wid aftonen finner wederqwickelse, då han är trött af dagens mödor.

Men ho will finna en renan når dem, der ingen ren år? Af syndens arf år ingen lottlös. Äfwen för den dygdigaste bland menniskor har minnets blomma sina törnen. All menniskodygd år blandad med swaghet. Hwem kan skåda tillbaka på den wåg han öfwerwandrat, utan att med oro upptåcka spåren af den ofullkomlighet, som widlåder ett fallet slågte? Hwem har icke, på ålderdomen, förwillelser att ångra och fel att begråta? Det år blott den gudfruktige, som i Jesu Evangelium finner tillråcklig hugswalelse mot alla oroande minnen. Hans lefnad år icke skuldfri; men han flyr med förkrossad ande till den Frålsare, som afplanat hans syndaskuld. Renad i Jesu blod, hugswalad af nådens anda, nårmar han sig, med hjertligt förtroende, till den himmelska Fadren, som öppnar hulda armar för de felande, men ångerfulla barnen.

Är det blott minnet af en, genom Guds nåd, wål anwånd lefnad, som utgör ålderdomens sållhet? Nödgas man, wid lifwets afton, hemta alla åmnen till glådje från förswunna åldrar? Återstår då icke annat ån saknad, bråcklighet och wedermöda? Det år sant, stofthyddan lutar allt mer och mer till sitt fall, kroppens krafter aftaga, hjessan gråsnar, pannan skrynklas, ögat blifwer skumt, handen darrande och foten tung. Ehuru den, som under hela sin lefnad bemödat sig om en

sann

sann gudsfruktan, på ålderdomen är fri från många bekymmer, som ofreda den ogudaktiges sinne, och från alla de plågor, som beredas genom en oordentlig och lastbar wandel; så kan han likwål icke undwika de krämpor och bräckligheter, som, enligt naturens ordning, äro förenade med en hög ålder. Men äfwen i detta afseende njuter han af sin gudsfruktan den wälsignade fördel, att han kan uthärda smärtorna med sinnesstyrka och lugn. All jordisk plåga mildras i den stund han lyfter sin själ till Gud med ren och brinnande andakt. Den tillkommande werldens kraft styrker honom, hugswalar honom under denna tidens wedermöda.

Men lifwet, äfwen då det lider åt aftonen och dagen är förliden, saknar icke alla ämnen till glädje. Det är ett ärefullt wärf, som tillhör ålderdomen, att gagna ett uppwexande slägte med sin mogna erfarenhet; och då denna erfarenhet blifwit samlad på gudaktighetens wäg, då gäller hwad fordom sades: När fäderna är wishet och förstånd när de gamla. Den, som grånat i Herrans fruktan, äger heliga anspråk på wördnad och kärlek. Ungdomen lyßnar med uppmärksamhet till hans tal, bildar sig efter hans efterdömen och följer med oinskränkt förtroende hans råd. Se en åldrig Konung bland tacksamma undersåtare. Christeliga dygder utgöra wakterna kring borgen och spirans tyngder lättas genom folkets kärlek och wälsignelser: se en trogen arbetare i Herrans wingård, wid lifwets afton omgifwen af dem, hwilka han underwisat till salighet, hwilka han förbättrat,

styrkt,

styrkt, hugswalat: se en Christelig husfader i kretsen af lyckliga underhafwande, hwilkas bördor han lättat, hwilkas sällhet han skapat; och swara mig sedan: är ålderdomen beröfwad all sällhet? Du må hafwa werkat inom hwilken krets som helst, den må hafwa warit widsträckt eller inskränkt, om sann gudsfruktan bodde i ditt hjerta, så skall du, på ålderdomen, icke sakna anledningar till sann glädje. Jag betraktar med glad rörelse taflan af den husliga sällheten. Jag ser twänne ålderstegna makar, som wandrat tillsammans på gudaktighetens wäg. Det heliga band, som i ungdomen förenade deras hjertan, är ännu lika starkt, som den dag då det knöts; ömhet och förtroende har, under en lång lefnad, förljufwat deras mödor och skapat deras lycksalighet. De hafwa uppfostrat sina barn i tukt och Herrans förmaning, och nu äro deßa barn deras senaste ålders glädje och stöd. De fordna omsorgerna wedergällas med tacksam wördnad och innerlig kärlek. Lyckliga föräldrar! om alla andra förbindelser brytas, om trolösa wänner öfwergifwa eder på ålderdomen, så skolen I likwäl glädas, wårdas, styrkas, wälsignas af de barn, som uppwexte under edra ögon i gudsfruktan och dygd.

Denna husliga glädje, som fröjdar den åldriges hjerta, kan likwäl störas af döden. Ungdomswännerna gå bort, den ena efter den andra, och hwilken sällhet återstår för honom, då han gråtande nödgas tillsluta en kär makas ögon, eller med blödande hjerta följa ett älskadt barn till grafwen? O! för honom finnes, i denna stund, ingen tröst på jorden; men hoppet

pet stiger ned från himmelen, och står, som en hugswalande engel, wid hans sida.

Man kallar Ungdomen Hoppets ålder. Men lyser detta hopp ännu wid lifwets afton i dödens mörka dalar? Hwad har den att hoppas, som, bräcklig och swag, wäntar på den stund, då han måste nedböja sitt hufwud och dö?

Det hopp, som gläder den fromma ålderdomen, är wida saligare än hoppet om jordiskt rikedom, fåfänglig ära, sinliga nöjen, hwaraf ynglingen så ofta blifwer mißledd och dårad: det sträcker sig utom tidens gränsor till det oförgångliga, obesmittade, owanskliga Arfwet, till lifsens krona, och den himmelska fröjden. Man har räknat de oftare återkommande påminnelserna om döden bland de omständigheter, som förbittra ålderdomens glädje; och för den jordiskt sinnade menniskan är det wißerligen bedröfwande att befinna sig så nära i grannskapet af grafwen; men den, som lefwer i Guds Sons Tro, fruktar icke den förwandling, som förestår hans jordiska hydda; ty han wet, att om denna hyddone wårt jordiska hus nederslaget warder, så hafwe wi ena byggning af Gudi byggd, ett hus, icke med händer gjordt, det ewigt är i himmelen. Tanken på en snart förestående skilsmeßa från werlden, långt ifrån att wara förskräckande, är förenad med den renaste glädje för hwar och en, som grånat i Gudsfruktan och dygd. Mätt af ålder och lefwande, fröjdar han sig åt den dag, då han skall fara hädan i frid och samlas till sina

fäder.

fäder. Han står redan på ewighetens gräns och är salig worden i hoppet. Detta milda återsken från en lyckligare werld förskingrar dödsens skugga och upplyser de mörka nejderna kring grafwen. Wandringen genom öknen är fullbordad. Det förlofwade landet med all deß herrlighet ligger framför honom, och snart kommer en Josua, i högre mening, och ledsagar honom dit. Allt mer och mer lößas de band, som fästa honom wid jorden, och snart skall hans ande, fullkomligt fri från all timlig swaghet och wedermöda, återgå till sitt ewiga ursprung. Är han icke lycklig, under det han dagliga förbidar sin förloßning, till deß hans förwandling kommer? Utgör icke betraktelsen af den herrlighet, som på honom uppenbaras skall, den saligaste glädje för hans hjerta? Omsider nalkas den efterlängtade timman. Lik den döende Jacob samlar han omkring sig sina barn och wänner och gifwer dem sina sista råd och sin sista wälsignelse. Han fruktar icke den redowisning, som honom förestår inför helighetens domstol, ty hans kläder äro twagne i Lambsens blod, och hans namn står tecknadt i Lifsens bok. Med frimodighet tömmer han dödens kalk, sedan han uppsändt denna suck till himlen: Herre Jesu, annamma min anda, och färdige stå englarne att föra hans själ i Abrahams sköt.

Således bereder sann gudsfruktan en lycklig ålderdom.

I, som redan ären gamle wordne, wördnadswärde fäder! hafwen I ännu någonsin ångrat, att edra hjertan blifwit öppnade för himmelska intryck? Wiljen I bereda glädje åt

edra

edra återstående dagar, önsken I att, en gång, fara hädan i frid, underhåller umgånget med Gud i andäktiga böner, låter Jesu kärlek uppwärma edra hjertan, och eder ande styrkas af det goda Guds ord och den tillkommande werldenes kraft.

Jag har, i dag, talat om ålderdomen. Deßa betraktelser äro wigtiga äfwen för oß, som ännu icke äga erfarenhet hwarken af deß bekymmer eller deß glädje. Wår tid står i Herrans händer. Kanske skall, för många af oß, dagen slutas, innan aftonen kommer; men olycklig den, som gränar i syndens tjenst, och som, då skymningen inbryter, icke har olja nog i lampan att underhålla den himmelska elden. Ett år har åter förswunnit af wår lefnad: wi hafwe sett, huru dagen länges och släckes, huru årsens tider sig förwandla. Hwilken sinnebild af menniskolifwet! En gång, om Gud behagar förlänga wår lefnad, blifwer hjeßan skoflad och snöbetäckt som marken omkring oß i dag, och lifskrafterna skola hämmas i sin werksamhet som naturens krafter af winterkylan. Det gifwes likwäl något, som icke står under tidens och förwandlingens wälde, som upplifwar, gläder och styrker menniskohjertat under wäntningen på den dag, då detta förgängliga skall iklåda sig oförgänglighet, och detta dödliga skall iklåda sig odödlighet, och denna dyrbara skatt heter: oskrymtad Gudsfruktan. Amen.

Nyårs-

Nyårsdagen.

Gud, som hoppet gifwer, uppfylle eder med all fröjd och frid i trone, att I hafwen ett fullkomligt hopp genom den Helige Andas kraft!

Menniskan är beständigt sysselsatt med det tillkommande, hon må sträcka sitt begär efter ära, eller höghet, eller guld eller wishet. Det är för henne ett behof att öfwerstiga den trånga gränsen af det närwarande, för att öppna sig widsträcktare och skönare utsigter i framtiden. Det är Gud, som hoppet gifwer; och hoppet är en dyrbar gåfwa. Det står, som en ljusens och fridsens engel wid wår sida, aftorkar tårarna, förbinder såren, upplifwar wår werksamhet och förhöjer wår glädje. Det lyser som en stjerna i lifwets mörka natt; och sjunker det någon gång i moln, så framträder det likwäl snart i ny glans och fröjdar oß med sitt milda sken. Hoppet är den fattiges rikedom, den sjukes läkare, den förgånes tröst, den olyckliges wän. Gud, som hoppet gifwer, uppfylle eder med all fröjd och frid i trone, att I hafwen ett fullkomligt hopp, genom den Helige Andas kraft. Rom. 15 Cap. 13 v.

Ett nytt tidskifte är, för oß, i dag, åter öppnadt. Wi hafwa tagit afsked af det gamla

la året: det är en wän, som wandrar ifrån oß för att aldrig mer komma åter, och som, i afskedstimman, hos oß qwarlemnar många kära och dyrbara minnen. Såsom en förseglad bok ligger det nya året framför oß med sina okända öden: men wi hafwa helsat deß första morgonrodnad med hjertat fullt af de gladaste förhoppningar. Huru många warma önskningar hafwa icke, på denna morgonstund, uppstigit till Gud inom de husliga kretsarna! Tidigt hafwa redan äkta makar, föräldrar och barn, slägtingar och wänner önskat hwarandra lycka och wälsignelse under fortsättningen af det nya året. Det är så Högtidens plägsed, att önska och hoppas. I dag uppfyllas alla hjertan af hoppets fröjd. Den lycklige hoppas nya anledningar till glädje, ny wälsignelse öfwer sitt arbete, ny framgång i alla sina företag. Den olycklige hoppas, att hans sorgliga ställning skall förändras, att Gud efter owäder skall åter låta solen skina och efter jemmer och gråt begåfwa honom rikeligen med glädje. Detta År, säger han, skall för mig blifwa lyckligare än det förflutna. Omsorgerna för min timliga bergning skola blifwa mindre tryckande. Mitt hjerta skall icke mer qwäljas af sorgen, mitt öga ej mer fuktas af tårar. De folkslag, som suckat under krigets elände, som sett sina städer brinna, sin egendom sköflas, sina skördfält wattnas med blod, börja ett nytt tidskifte med hopp om förloßning och frid. Sjuklingen reser sig upp på sitt läger och säger: detta år skall skänka mig en waraktigare helsa eller ett saligt afsked från denna jemmerdalen. Med nya förhoppningar går hwar och en af oß till

sitt jordiska arbete. Ynglingen uppoffrar tid och krafter, för att grundlägga sin framtids lycka: mannen will bereda sig en lugn och sorgfri ålderdom och samlar omkring sig med hoppets glädje sina uppwexande barn: sjelfwa gubben på grafwens brädd gläder sig åt de dagar, som för honom kunna återstå, och hoppas att i frid och lugn få njuta frukten af sin mödosamma lefnad.

Men ack! hoppet bedrager så ofta. Hwem wet, om icke, wid detta årets slut, alla wåra närwarande glada förhoppningar äro ouppfyllda? Huru ofta har icke menniskan anledning att klaga öfwer hoppets bedräglighet? Och hwad är orsaken, om icke den, att wårt hopp ej bygges på säkra grunder? Så länge wårt hopp endast hwilar på förgänglighetens lösa sand, kan det aldrig blifwa oswikligt. Gud är den fasta klippan, hwarpå en rätt Christen bygger sitt hopp, och endast detta hopp är ett fullkomligt hopp. Låtom oß i dag bedja honom, som Hoppet gifwer, att Han wärdigas uppfylla oß med all fröjd och frid i trone, att wi hafwe ett fullkomligt hopp genom den helige Andas kraft!

Christeliga församling! stämm upp dina harpor, låt morgonoffret brinna i hjertat och sjung med det nyfödda hoppets glädje

N:o 406. Sw. Ps. B.

Gud wår salighet, Du, som äst allas hopp på jorden, låt dig behaga den bön, som, i denna stund, uppstiger till Dig från hoppfulla hjertan, hör oß,

Fader wår, m. m.

Evan-

Evangelium: Luc. 2. v. 21.

Jesu Föräldrar woro upplifwade af de gladaste förhoppningar, då deras nyfödda Son, efter förfädrens plägsed, blef upptagen i det förbund, som Gud hade gjort med Abraham. De gåfwo honom, wid detta tillfälle, det betydningsfulla namnet Jesus, ett namn, som innebar hela menniskoslägtets saligaste förhoppning om frälsning från syndens straff och herrawälde, ett namn, i hwilket alla slägter på jorden wälsignade warda, som utgör grundwalen för wår tro, wårt hopp och wår sällhet. Wi påminnas härom på det nya årets första morgontimma, då så många sköna förhoppningar födas i wår själ, och så många warma önskningar uppstiga från wåra hjertan. Det är hoppets högtid, som wi, i dag, fira; låtom oss derföre betrakta:

Det Christliga Hoppet.

Hwarpå grundas det Christliga Hoppet?

En rätt Christen sätter icke sitt hopp på sig sjelf. Den högsta menskliga wishet förmår icke att leda händelsernas gång. Wi se ju dagligen de klokaste uträkningar misslyckas, de bästa förslag möta tusende hinder wid werkställandet. Hwem är så klok, att han kan inse det tillkommande, så mäktig, att han kan skydda sin framtid från sorg och bekymmer, eller så rik, att han kan köpa sig fri från det menskliga eländet? Och då du ser dina uträkningar misslyckas, din möda fruktlös, din styrka förspilld, huru olycklig är du

icke då, om hela ditt hopp hwilade på egen wishet och kraft!

En rätt Christen sätter icke hela sitt hopp till menniskor. Deras förmåga är inskränkt, deras beskydd wanmäktigt. Den warmaste wänskap kallnar. De käraste förbindelser upplösas. De heligaste löften brytas. Menniskorna äro så föränderliga. Der du i dag njuter wänskap och wälwilja, der möter dig kanske, i morgon, kallsinnighet, mißtroende och förakt. Och äger du äfwen, hwad sällsynt är, en trofast och oföränderlig wän, så påminn dig likwäl, att han är förgängelsens lag underkastad. Det starkaste wänskapsband upplöses af döden, som bryter alla menskliga förbindelser. Den boning, der du fordom njöt glädjen, är swartklädd och dyster, du inträder dit och möts icke mer af den redlige wännen, och helsas icke mer af den förtroliga rösten; du skådar blott grafwens sinnebilder, du hör blott saknadens wemodiga klagan. Huru olycklig är du icke då, om hela ditt hopp hwilade på den, som du aldrig mera återser på jorden!

En rätt Christen sätter icke hela sitt hopp på jordens förgängliga fördelar. Bjud dem som rike äro, säger Paulus, att de icke sätta sitt hopp på de owißa rikedomar, utan på lefwande Gud. En tillfällighet, som du hwarken kan förutse eller förekomma, kan i ett ögonblick beröfwa dig allt hwad du äger. Din egendom kan sköflas af fiender, ditt hus förtäras af lågorna. Du lefwer i en werld, der allt är underkastadt omwexling, du lefwer i för-

i förstörelsens och förändringens tidehwarf. Har du icke hört, huru de mäktige förödmjukas, huru throner falla? Du är i dag rik, är frisk, är glad; men den rike kan försättas i armod, den friske kan läggas på sjuksängen och den glades ögon kunna fyllas med tårar. Fäster du hela ditt hopp wid detta jordiska och förgängliga, huru olycklig och tröstlös blifwer du ej då, när du nödgas sakna det, hwarpå ditt hopp hwilade?

Äfwen det år, som wi i dag börjat, skall säkert gifwa oß anledningar till betraktelser öfwer de jordiska tingens förgänglighet. Kanske måste mången af oß göra deßa sorgliga betraktelser under det han wandrar kring sina ofruktbara åkerfält eller sin afbrända boning, kanske nödgas han göra dem på sjuksängen, eller wid sin makas, sitt barns graf!

Ett hopp, som bygges endast på jordiska ting, liknas i Skriften wid ett dwärgsnät, wid ett stoft, som af wädret förströs, wid en rök, som bortblåses af winden. Grunden till wårt hopp bör således ej sökas på jorden, der allt är tillfälligt, föränderligt, förgängligt, äfwen det sköneste, det ädlaste, det dyrbaraste, det ljufwaste.

Det Christliga hoppet har en fastare grund. Den fasta **Guds grund blifwer ståndandes, och hafwer detta insegel: Herren känner sina.** Genom Jesus hafwe wi emottagit den tröstande försäkran, att Gud, i lycka och olycka, i glädje och sorg, är beständigt hos oß närwarande: att han känner alla wåra behof önskningar och bekymmer: att hans Allmaktshand

är

är utsträckt till wår räddning, wårt stöd, wårt beskärm: att Gud är kärleken och med faderlig ömhet wårdar alla sina skapade warelser. Deßa Guds egenskaper äro säkra grunder för en Christens hopp. Den, som tror på en allwis, allsmäktig, allgod, allestädes närwarande och sannfärdig Gud, kan aldrig blifwa förlägen och tröstlös, i hwilken ställning som helst han här i werlden må komma. Han är innerligen öfwertygad, att den, som Israel bewarar, han sofwer icke: att Herrans hand icke är förkorrtad, att han icke wänder sitt öga från de rättfärdiga. Om han äfwen förlorade alla jordiska förmåner, om han hafwer intet det han må luta sitt hufwud till, om nöd och elände, om bekymmer och sorg förfölja honom ända till grafwen, så förlorar han likwäl icke hoppet till Gud. Han kan stå på lemningarna af sin jordiska lycka och säga: Det är min glädje, att jag håller mig intill Gud, och sätter mitt hopp till Herren, Herren. Endast på Gud grundar en rätt Christen sitt hopp; och derföre är det ett fullkomligt hopp.

Huru långt utsträcker sig detta hopp och hwad är deß föremål?

Födda med bristernas arf, fostrade i qwalens boning, medborgare i sorgernas och wanskelighetens werld, kunna wi aldrig här hoppas ostörd lycksalighet. Det är likwäl icke menniskan owärdigt att sträcka sitt hopp äfwen till jordiska fördelar och timlig glädje. De hjertliga wälsignelser, som i dag blifwit utgjutna för timlig lycka och wälgång, må icke fördömmas.

mas. Ty hwar finnes ett känslofullt hjerta, som icke beder Gud för sig och de sina? Hwem önskar icke att hafwa sin nödtorftiga del af allt sådant, som fordras till detta timliga lifwets underhåll? Hwem önskar icke att bli befriad från sjukdom och lidande, sorg och bekymmer, oro och wedermöda? Så länge man lefwer, skall man hoppas, och en rätt Christen hoppas, att Gud skall wälsigna hans arbete, och äfwen på jorden skänka honom många lugna, glada och lyckliga dagar. Men han anser likwäl icke detta jordiska såsom sitt högsta goda; hans hopp har en widsträcktare omfattning och ett skönare mål. Det är icke endast i lekamligt afseende, som han hoppas på Guds bistånd och wård: ty hwad hjelper det menniskan, om hon förwärfwade hela werlden, och får dock skada till sin själ? Själen har högre behof, behof af ljus, kraft, frid och andelig glädje. En rätt Christen hoppas seger öfwer alla sina andeliga fiender, tröst under alla sina andeliga bekymmer, kraft att tillwexa i det goda: han hoppas syndaförlåtelse och nåd hos Gud, ledning af hans Anda, hugswalelse af hans ord, han hoppas att blifwa uppfylld med fröjd och frid i trone genom den Heliga Andas kraft. Detta är ett Christeligt hopp, ett fullkomligt hopp. Det andeliga, det osynliga, det himmelska är deß högsta föremål. Äfwen i ett brottsligt och båfwande hjerta kan detta lyckliga hopp upptändas; ty nådens Ande upplyser det mörka förståndet, helgar den förderfwade wiljan och ingjuter i det botfärdiga hjertat trons lif, kärlekens eld och hoppets glädje. Den, som genom Guds Ande blifwit upplyst och helgad,

twiflar

twiflar icke mera om sitt nådastånd, han framgår trösteliga till nådastolen, att han må få barmhertighet och finna nåd, på den tid honom hjelp behöfwes. I sin korsfäste Frälsare ser han Guds oändliga kärlek uppenbarad, ser han offret för sina synder, det enda stödet för sitt hopp, den enda grundwalen för sin salighet. Och från denna stund förswinner för hans syn det timliga och förgängliga. Han andas ett högre lif, än det jordiska, hwilket lif näres genom förening med Gud, genom lydnad för hans bud och undergifwenhet för hans skickelser. Han kan säga med Apostelen: jag lefwer, dock icke nu jag, utan Christus lefwer i mig, ty det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i Guds Sons tro, hwilken mig älskat hafwer och gifwit sig sjelf ut för mig.

För den, som icke genom Guds Anda är inwigd i nådens hemlighet, talar jag säkert ett främmande språk. Af dig skall jag likwäl förstås, af dig, som lik Magdalena står gråtande wid korset och höjer trons blick till den döende Meßias, af dig, som i öfwerjordisk hänryckning, lik Christendomens första blodwittne, ser himmelen öppen och menniskones Son stå på Guds högra hand.

Det Christeliga hoppet är icke inskränkt inom tidens gränsor. Det sträcker sig in i ewigheten och bespejar det förlofwade landet. Om wi allenast i detta lifwet hafwe hoppet till Christum, så äre wi uslast bland alla menniskor. Wår förgängliga kropp tillhör den förgängliga werlden. Wår odödliga själ

tillhör

tillhör en oförgånglig werld. Det timliga och förgångliga tillfredsställer endast swaga och förderfwade själar, som äro bortkomne från det lif, som af Gudi är. Men den, som känner sitt himmelska ursprung, han ser i de jordiska föremålen endast förswinnande skuggor, hans ande trängtar efter sitt rätta fädernesland. För oß Christne har denna synkrets blifwit genom Jesus uppklarnad. Han har för oß öppnat de gladaste utsigter i det tillkommande. Han har lärt oß att betrakta wårt jordiska lif såsom en resa genom ett främmande land, såsom en återfärd till wårt rätta hem, der wi skole för ewigt återförenas med Gud, wår Fader. Såsom Moses fordom från det Moabitiska berget fick skåda det förlofwade landets herrlighet, så skådar äfwen en rätt Christen i hoppets ljus en tillkommande lyckligare werld, och gläder sig åt den dag, då mörkret, som nu omgifwer hans ande, skall skingras, då det hemlighetsfulla i hans warelse skall förklaras, då det obegripliga i hans öden skall utredas, då hoppet skall förwandlas i werklighet och tron i åskådning.

Här på jorden blifwer alltid wår kunskap inskränkt och ofullständig: här se wi endast genom en spegel i ett mörkt tal, genom liknelser och bilder; men som Christne äge wi det säkra hopp, att wi en gång skole skåda Gud ansigte mot ansigte, att wår förklarade blick, en gång, skall skåda in i det aldraheligaste, då wi komma i den närmaste förening med Gud, som är källan till all sanning.

Så länge wi här wistas, är det en beständig strid emellan kött och ande, emellan den

jor=

jordiska och den himmelska delen af wår warelse; men såsom Christne äga wi det säkra hopp, att wi, en gång, skole befrias från de band, som fängsla oß wid jorden, och ewigt tillwäxa i helighet och lycksalighet i en werld, der ingen förbjuden frukt wäxer, der ingen förförare kan förleda oß till affall från Gud.

Så länge wi här wistas, njute wi ingen ostörd och fullkomlig glädje: när det som bäst warit hafwer, har det möda och arbete warit. Men såsom Christne äga wi det säkra hopp, att en oblandad, en waraktig, en outsäglig lycksalighet är oß förwarad i en bättre werld. Wårt hopp slocknar icke i döden, ty wi förwänte de dödas uppståndelse och det tillkommande werldenes lif.

Och hwad är det, som gifwer den gudfruktige styrka att för Jesu tjenst uppoffra alla jordiska fördelar? Hwad är det, som tröstar sjuklingen under plågans långa timmar? Hwad är det, som hugswalar det sörjande hjertat, då wåra wänner nedläggas i grafwen? Hwad är det, som gjuter styrka och lugn i den döendes bröst? Är det icke det lefwande hoppet om ett ewinnerligt lif? Må den bräckliga hyddan brytas ned och blandas med det stoft, hwaraf den tagen är. Men genom grafwens natt framlyser ändå odödlighetens hopp. Detta hopp är ett Christligt hopp, ett fullkomligt hopp, ett styrkande och hugswalande hopp.

Är det med ett sådant hopp, som wi i dag hafwe börjat ett nytt år? Bedröfligt, att så många menniskor bygga hela sitt hopp på jordiska ting, — och då deßa luftslott ramla, då denna skröra lycka brister, då deßa dårak-

tiga förhoppningar bedraga, då stå de utan styrka och mod och fukta gruset af sin jordiska lycka med hopplöshetens tårar.

Hwad bedröfwar du dig, min själ, och är så orolig i mig? Hoppas på Gud. I andaktens heliga stund glömmer en rätt Christen alla sina bekymmer. Hans hjerta upplifwas af det saliga hopp, att Gud är när honom på alla hans wägar, han är deß sköld i striden, deß tillflykt i faran, och deß förlossare från detta jordiska, bekymmerfulla lif.

Må detta lyckliga hopp i dag hos oß alla upptändas! Hwem af oß wet, huru många år, huru många dagar, huru många timmar ännu kunna återstå af wårt jordiska lif? Det gamla året har förswunnit. Förswunnen är deß glädje, förswunna äro deß bekymmer. Huru många af wåra följeslagare på lifwets wäg hafwa icke, under det förflutna årets lopp, fullbordat deras wandring genom detta främmande land? Huru många wänner hafwa icke under detta år tagit afsked af hwarandra? Känske att äfwen just i detta ögonblick nedböjer mången döende sitt hufwud mot grafwen, och utandas sin sista suck i wänskapens sköte. Med hwarje flyende timma komma wi wårt mål närmare; om detta är skulle blifwa det sista af wår lefnad, måtte Gud, som hoppet gifwer, uppfylla oß med all fröjd och frid, att wi hafwe ett fullkomligt hopp, genom den Heliga Andas kraft!

Men skulle det behaga Gud att förlänga wåra dagar, så wete wi likwäl icke, hwad oß under wår återstående lefnad kan förestå. Med allt för djerfwa förhoppningar om jordisk lycka må ingen af oß börja det nya året. Ingen

gen må wänta sig oblandad glädje. Domen är, en gång, affunnad öfwer jordens barn: Du skall äta ditt bröd i din anletes swett, till deß du åter warder till jord igen, hwaraf du tagen är. Sorg och bekymmer kan blifwa din lott. Armodet kan besöka din boning, och sjukdomen ditt hwiloställe. Wän, maka, barn kunna beröfwas dig af döden. Dylika händelser äro så wanliga i menniskolifwet, att hwar och en bör derpå wara beredd och under den lyckliga dagen befästa sitt hopp på Gud, hwars kärlek är oföränderlig, hwars magt är gränslös. Men bed Gud om det andeliga goda, allt det som länder till själens wälfärd och ewigt lif, bed Gud om syndaförlåtelse, tro, hopp, tålamod, helgelse, sinneslugn — så skall du af honom erhålla samma försäkran, som fordom Salomo: efter du detta beddes och bad icke om långt lif eller rikedomar, eller om dina fienders själar, si så hafwer jag gjort efter din ord: se jag hafwer gifwit dig ett wist och förståndigt hjerta.

Efter förfädrens plägsed hafwe wi redan börjat det nya året med önskningar för hwarandras lycka. Mången gång woro deßa önskningar icke annat än tomma höflighetsbetygelser, föreskrifna af wanan; kalla ord från hycklande läppar, smickrets gärd åt högmodet och fåfängan. Menniskan hafwer omsorg och bekymmer om mångahanda; men ett är nödtorftigt: och hwarom böre wi först och förnämligast bedja på denna stund, då wi äre endrägteliga tillsammans i Helgedomen, att högtidligt frambära wåra hjertans önskningar inför Herranom, inför Honom, som har alla wåra framtida öden i sin hand, och

från

från hwilken allena kommer all god och all fullkomlig gåfwa? Wi böre bedja, att Gud, som hoppet gifwer, måtte uppfylla oß med all fröjd och frid i trone, att wi hafwe ett fullkomligt hopp genom den heliga Andas kraft.

Gode himmelske Fader! beskydda allt framgent Din Kyrka och Församling. Sänd trogne lärare, som rätt dela sanningens ord och wårda den himmelska planteringen. Låt det oförgängliga utsädet fästa djupa rötter i menniskohjertat och bära ymnig frukt. Samla botfärdiga syndare kring korset och utgjut öfwer dem din Heliga Anda. Måtte de okunniga upplysas, de swaga styrkas, de sörjande hugswalas. Helga oß i din sanning, uppwärm oß med din kärlek, glad oß med din nåd, gör tanken ljus, hjertat rent, wiljan kraftfull, känslan warm, uppfyll oß med all fröjd och frid i trone, att wi hafwe ett fullkomligt hopp genom den heliga Andas kraft!

Utbred din rika wälsignelse öfwer Fäderneslandet. Fräls oß från krigets jemmer och elände, från härjande farsoter, från mißwext och hungersnöd. Krön året med ditt goda och låt din fotspår drypa af fetma. Bewara och wälsigna Konungen, lätta hans tunga bördor, förljufwa hans bekymmerfulla omsorger, gör hans regering lång och lyckosam. Beskydda den Prins, som uppwext wid hans sida, och på hwilken så många glada förhoppningar hwila. Bewara hela Konungahuset, upplys och styrk hwarje redlig Embetsman, hög och låg, under förwaltningen af sitt kall, förena alla medborgare i samdrägt och kärlek,

gif

gif helgd åt lagarna, kraft åt samfundsbanden. Hwad du, Herre! wälsignar, det är wälsignadt ewinnerliga.

En ny bana öppnas, ett nytt tidehwarf inbryter; hwar och en af oß har äfwen enskilta önskningar för den okända framtid han nu hastar till möte. Allgode Gud! wärdigas, under det kommande året, wälsigna wårt arbete och befrämja wåra goda företag. Gif helsa, dagligt bröd, inbördes trefnad och glädje. Beforðra förnöjsamhet och frid, förtroende och kärlek inom de husliga kretsarna: aflägsna derifrån bekymren, sorgerna, plågorna. Förstärk de heliga band, som förena lyckliga hjertan: må de ej, för tidigt, upplösas af döden. Wälsigna barnen, som du oß gifwit hafwer, att de måtte wexa upp och förstärkas i andanom, bildas till fromhet och gudsfruktan, och bereda wår närwarande glädje och wår ålderdoms tröst. Ingen af oß förmår något af sin egen kraft: wi swage, dödlige, kunna blott önska, bedja och hoppas; önskningarnas, bönens, hoppets fullbordan beror af dig. Ske icke min wilja, utan Din. Men tänk uppå oß, Gud, till det bästa; är det icke möjligt, att sorgens kalk går ifrån oß; lär oß att emottaga den med barnslig undergifwenhet, hugswala oß under lidandet, mildra wåra sorger, förbind wåra sår, sänd din engel från himmelen, som styrker oß. På dig förtröste wi, under dagarnas flygt, ödenas skiften, tidernas omwexlingar. Led oß efter ditt råd, och upptag oß, på ändalyktone, med ära. På dig allena hoppas wi; låt oß icke på skam komma med wårt hopp. Amen.

Näste

Näste Söndagen efter Nyåret.

Går ut och lärer allt folk och döper dem i Namn Faders och Sons och den Helige Andas.

Så lyda instiktelse-orden till den heliga döpelsens sakrament, uppteknade hos Evangelisten Mattheus i 28 Cap. 19 v.

Johannes döpte, på Guds befallning, wid Jordans stränder. Jesus sielf lät sig af honom döpas, och inwigdes på sådant sätt i sitt heliga medlarekall, och helgade genom sitt efterdöme denna gudomliga inrättning. Men ännu war icke döpelsen, såsom det nya förbundets sakrament, högtidligt insatt och stadfästad: detta skedde, sedan Jesus hade lidit den blodiga döden på korset, sedan han brutit grafwens insegel, och, efter fullbordadt medlarewärf, war färdig att återgå till sin himmelske fader: då samlade han sina älskade lärjungar på ett högt berg i Galileen, och inwigde dem i sielfwa afskedsstunden till Evangelii budbärare med denna högtidliga befallning: **går ut och lärer allt folk och döper dem i Namn Faders och Sons och den Helige Andas.**

Döpelsen är en högtidlig inwigning i heliga manna samfund: menniskan, som är i synd född, renas genom detta nya födelsens bad ifrån syndens arfsmitta, inträder i åter-

lös-

lösningens förbund och erhåller försäkran om arfsrätt till ewinnerligt lif. Hwem af oß kunde, utan rörda känslor, tänka på denna heliga inwigningsstund? Hwem af oß skulle icke, sedan hans förstånds förmögenheter hunnit utwecklas, med allwar påminna sig de dyra förbindelser han sig i dopet åtagit, och den oändliga salighet, hwartill han, genom Guds nåd, kallades redan under de första dagarna af sitt jordiska lif? Wi hafwe alla, i wår spåda, oskuldsfulla ålder, på hulda armar blifwit framburna till wår Frälsare, som lyfte oß med ömhet i famnen och wälsignade oß. Det war i denna saliga stund, som wi, första gången, nämndes med wårt jordiska namn; men wid samma tillfälle blef åfwen ett högre namn oß gifwit, ett namn, som inskrefs i lifsens bok med Jesu blod. I denna högtidliga timma öppnades öfwer oß himmelen, öfwer oß nedsteg Guds helige Anda, och en gudomlig röst förklarade oß för Guds barn och Jesu Christi medarfwingar. Må wi aldrig glömma den dyra ed wi swurit, må wi ej, med uppsåtlig synd, öfwerträda wårt döpelseförbund, så att den andeliga reningen förloras, den öppnade himmelen tillslutes, Guds heliga Anda wiker ifrån oß, och wi blifwa förlustige det himmelska barnaskapet! Styrk oß, helige Fader!

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 3: v. 13—17.

Jesus war tretio år gammal. Hittills hade han tillbringat sin lefnad i enslighet, okänd af alla, utom sina närmaste anhöriga.

Men

Men tiden war inne, då han borde offentligt uppträda såsom Lärare, och werka hans werk som honom sändt hade. Från Galileen, der han blifwit uppfostrad, anlände han nu till Jordan, der Johannes predikade bättringens döpelse till syndernas förlåtelse, och begärde att af honom warda döpt, för att, på sådant sätt, högtidligt inwigas i sitt medlarekall. Främlingens åsyn gjorde ett djupt intryck på döparens känslofulla själ; han wägrade att uppfylla hans begäran och inwände: snarare wore jag i behof att af dig döpas, likwäl kommer du till mig. Men Jesus swarar: Låt nu så ske; så egnar det oß, att wi uppfylle allan rättfärdighet, och Johannes twekade icke mer. Jesus steg ned i floden; den heliga inwigningen fullbordades. Med hwilken gudomlig högtidlighet utmärktes icke denna stund! De underbara händelser, som tilldrogo sig wid Jesu döpelse, hafwa icke förgäfwes blifwit upptecknade i de Evangeliska häfder; wi se i dem talande sinnebilder af den nåd, hwaraf menniskan, genom döpelsen, blifwer delaktig, och de skola tjena oß till ledning då wi nu wilja lemna wår andäktiga uppmärksamhet åt:

Döpelsens saliga fördelar.

Jesus war döpt, hans rena, heliga hjerta war inwigdt åt Gud, han uppstiger ur wattnet, en innerlig bön swäfwade på hans läppar, en brinnande andakt uppwärmde hans själ, och si, då skingrades skyarna, och himmelen öppnades öfwer den Heliges hufwud.

Då menniskan föll, blef för henne himmelen

len stängd: Cherubim, med ett hart huggande swärd, bewakade portarne till det förlorade Eden och förwarade wägen till lifsens träd. Henne blef likwäl löftet gifwet om en Frälsare, som skulle åter öppna paradisets stängda ingång, och Jesus af Nazareth blef, genom dopet i Jordans flod, högtidligt inwigd, att dit bereda oß en ny och lefwande wäg; och sedan han fullbordat detta heliga wärf, som hans Fader honom ombetrott, öfwerlemnade han himmelrikets nycklar att wårdas inom sin kyrka och församling.

Då wi födas, är himmelen för oß tillsluten; ty wi födas i synd, och dit kan intet inkomma, som besmitteligt är, men sedan wi blifwit renade i wattnets bad genom ordet, och med korsets tecken inwigda till stridsmän under korsets baner, hafwa wi frihet att ingå i det heliga genom Jesu blod. Barnet, som, genom den naturliga födelsen, inträdt i sinnewerlden, upptages genom dopet, i försoningens werld, och waknar till ett nytt andeligt lif i Gudi: då det införlifwas i det heliga förbundet och öfwerlemnas åt sin Frälsares wård och iklädes salighetens kläder, då öppnar sig nådens himmel öfwer den nyföddes hufwud.

J, som med ångrens uppriktiga tårar begråten eder synd, tacker Gud, att J ären medlemmar af det saliga förbund, der syndernas förlåtelse förkunnas för den ångerfulle och botfärdige; framgår trösteliga till nådastolen, låter eder renas och uppwärmas af det blod, som flyter ur eder Frälsares hjerta; och syndens dimmor skola skingras, och J skolen, med trons förklarade ögon, skåda in i en öppnad himmel.

Af

Af wåra föräldrar föddes wi till ett timligt och förgängligt lif; men wi blefwo döpta till ett ewigt och oförgängligt; då öppnades för oß den himmel, der wåra brinnande böner skola höras, och hwarifrån tröst och styrka flödar ned öfwer bedröfwade hjertan. Dit kunna wi lyfta wåra tårfulla ögon, då bördan trycker och tålamodet swigtar, och plågorna blifwa oß öfwerlägsna; midt igenom sorgernas och dödsens skuggor framglänser morgonrodnaden af ett skönare lif. Hwi står du, wid grafwen, häpnande och förskräckt, du jordens främling? hwi klagar du, hwi gråter du der utan förhoppning och tröst? Blef du icke, genom dopet, inwigd till en medlem af det himmelska förbundet, — af odödlighetens förbund? Om du icke sjelf sliter dig derur, så skall, i den stund du emottager dödens kalk och uppsänder din sista suck till Gud, förgänglighetens skyar skingras, herrlighetens himmel öppnas, och det ewiga ljuset för dig uppgå, som intet dödligt öga sett, och hwars klarhet intet dödligt öga mäktar uthärda.

När Jesus war döpt, såg han Guds Ande nederfara som en dufwa och komma öfwer sig. I sjelfwa inwigningsstunden till sitt Meßianska kall blef hans menskliga natur utrustad med den Heliga Anda och kraft, så att den skulle blifwa skicklig att werka i förening med den Gudomliga, och utföra Återlösningens stora, heliga wärf.

Menniskan kan icke, af egen kraft, tillegna sig den, genom Jesus, förwärfwade nåden: ingen kan kalla Jesum en Herre utan genom den heliga Anda; men denna Anden werkar inom heliga manna samfund, och den,

som icke der är intagen, blifwer icke delaktig af deß gåfwor. Den samma Anden, som, i synlig gestalt, swäfwade öfwer wår bedjande Frälsare, blifwer öfwer oß rikeligen utgjuten i den nya födelsens bad; den himmelska dufwan swäfwar öfwer de oskuldsfulla barnen, som genom dopet införlifwas i den stridande församlingen, och öfwer dem kommer den heliga Andas kraft till förnyelse och helgelse. Om denna Anden icke utsläckes, om den nytända himmelska gnistan sorgfälligt underhålles och wårdas i menniskans hjerta, så skall den der, allt framgent, utbreda ljus och wärma, lif, kraft och wälsignelse. Den gode Ande, som öfwer oß i döpelsen blef utgjuten, skall hjelpa wår skröplighet, skingra det naturliga mörkret, upplysa förståndet och göra sanningen klar; den skall rena och helga wåra hjertan, uppfylla dem med mild, himmelsk wärma, och göra känslan för det goda lefwande och stark; den skall hugswala oß under alla wåra jordiska sorger och bekymmer, och gifwa oß styrka och lugn i brytningen emellan lif och död.

I, så många, som döpte åren till Christum, och hafwen eder iklädt Christum, I kunnen icke klaga öfwer brist på ljus, styrka och tröst; är icke wisdomens, kraftens, fridens, kärlekens Ande öfwer eder utgjuten wid edert första inträde i nådens rike? Har den sedan aldrig uppenbarat sig i edert innersta, lik en lysande, wärmande, renande eld? Uppstego aldrig hos eder några djupa, saliga rörelser under läsningen af Evangelii ord? Upplifwade eder aldrig någon himmelsk känsla i helgedomen och wid altaret? O, då hafwen I öf-

wer-

wergifwit eder första kärlek, då har det hjertat, som i döpelsen wigdes till Guds Andas tempel, blifwit dödt och kallt, blifwit inkräktadt af edra andeliga fiender och ohelgadt af jordiska lustar och begär. Men du, som låtit Guds Ande bo qwar i ditt hjerta, du är stark till den inwärtes menniskan. Bland alla jordens faror och försåt skall du wandra lifsens wäg med trygghet och lugn: i striden mot kött och blod skall du kämpa med himmelska wapen, Guds harnesk skall betäcka ditt bröst mot ondskans förgiftade pilar och glödande skott. Dina andeliga krafter skola, med hwarje dag, mer och mer utwecklas och förökas, dina goda uppsåt och böjelser stadgas och fullkomnas, din färdighet i dygdernas öfning blifwa större, och ditt hjerta warmare för det goda; ty Andans frukt är kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet, tro, saktmodighet, kyskhet. Så warder den gamla menniskan korsfäst, den förderfwade naturen besegrad: så warda wi, af Guds Anda, förnyade till förståndet och wiljan, så iklädes den nya menniskan, som efter Gud skapad är, i sannskyldig rättfärdighet och helighet.

När Jesus war döpt, hördes en röst från den öppnade himmelen: Denne är min käre Son, i hwilken jag hafwer ett godt behag. Nu blef hans höga ursprung och bestämmelse bekant bland folket: nu blef han känd såsom den åt fäderna utlofwade och så länge efterlängtade Meßias, såsom Guds enfödde Son, uppenbarad i menniskonatur, hwilken skulle återsamla de förlorade barnen i en försonad Faders famn.

Alla

Alla menniskor äro af naturen wredenes barn, och wi hade blifwit lottlösa i det himmelska arfwet, om icke Jesus wår Frälsare hade återgifwit oß wår förlorade arfsrätt. Men allom dem, som honom anammade, gaf han makt att blifwa Guds barn. Genom döpelsen blifwa wi födda på nytt till ett andeligt lif. Då affäga wi oß högtidligt djefwulens och syndens tjenst, och förpligta oß, med ett heligt löfte, att tjena Gud i helighet och rättfärdighet i alla wåra lifsdagar, och den gode Fadren upptager oß åter till sina barn, på det wi skole rättfärdige warda genom hans nåd, och arfwingar blifwa till ewinnerligt lif efter hoppet. Gud är i Christo wår försonade Fader: huru rik af tröst är icke denna försäkran, högtidligt gifwen åt oß alla wid wårt första inträde i Jesu församling! Huru ljuft klingade icke rösten af himmelen öfwer främlingen på jorden, som trädde renad ur nya födelsens bad: detta är mitt kära barn, i hwilket jag hafwer ett godt behag! Wi äre då icke wärnlösa och öfwergifna, icke lemnade utan ledning och wård i en werld, som är så rik på faror och bekymmer; wi ledsagas af en Faders hulda hand, wi wårdas af en Faders ömma kärlek. Med barnslig förtröstan kunne wi till honom taga wår tillflykt, för honom klaga wår nöd, och med förtroende i hans sköte utgjuta alla wårt hjertas önskningar och bekymmer. Ehuru wi äro affälliga barn, ehuru wi hafwe syndat och olydige warit, tillsluter han likwäl icke för oß sin famn och sitt hjerta: den förlorade sonen blef emottagen med kärlek och fröjd, då han, twingad af nöden och ångern, återwände till

sin

sin fader. Så handlar äfwen Gud med menniskan. Den, som återkommer till honom ångerfull och bedjande, blifwer icke förskjuten, den, som hungrar och törstar efter rättfärdighet, blifwer mättad wid den himmelske Fadrens nådebord, och får der emottaga en ny försäkran om delaktighet i det ewiga, oförgångliga arfwet.

Här wandra wi alla i ett främmande land, i mörker och förgänglighet; till fäderneslandet trängtar wår odödliga ande — Wäl oß, att wi, i kraft af wårt döpelseförbund, då förloßningstimman nalkas, och de jordiska banden brista, kunna säga med förtröstan: Fader! nu är jag pröfwad, nu är jag mogen för det ewiga, oändliga; emottag ditt barn, som, renadt från allt förgängligt, kommer till dig tillbaka; lyft mig, för ewigt, i din famn, låt mig i ewighet hwila wid ditt hjerta.

Glädjens, Christeliga Föräldrar, att I kunnen, genom dopet, öfwerlemna edra späda barn åt barnens och oskuldens himmelske Wän, som lyfter dem i sin hulda famn och wälsignar dem: skulle icke, för eder, den stunden wara helig och högtidligt rörande, då deras namn inskrifwas i lifsens bok, då de inwigas i det Evangeliska nådeförbundet och aflägga den dyra trohetseden? Ware det eder främsta omsorg, att, genom en Christelig uppfostran, underhålla den heliga eld, som faller ned från himmelen i deßa späda hjertan! Stort blifwer edert answar, om den, genom eder försummelse, förqwäfwes och slocknar, om salighetens kläder besmittas, om Guds Andas tempel ohelgas, och den i lifsens träd inympade qwisten slits från sin stam.

I,

I, som af wänskapen kallade åren, att, såsom wittnen, wara närwarande, då de nyfödda barnen upptagas i församlingens sköte, anser icke detta förtroende såsom en tom plägsed utan betydelse, förbindelser och answar! I gån i borgen, inför Gud och församlingen, för uppfyllandet af de löften, som afläggas i denna heliga stund; och om barnet, i sina omyndiga år, blifwer fader- och moderlöst, så hafwen I förpligtat eder att, med faderlig och moderlig ömhet, tillse, att det uppwäxer i tukt och Herrans fruktan.

Älskade ungdom! du blef i dopet inwigd till den korsfästes dyrkan, då öppnades för dig himmelen, Guds heliga Anda sänkte sig ned öfwer ditt hjerta, och en röst från höjden förklarade dig för Guds barn och arfwinge till ewinnerligt lif. Snart stundar den dag, då du, inför Jesu altare, och wid foten af det heliga korset, skall offentligt stadfästa ditt döpelseförbund, förnya din trohetsed och med Jesu Nattward besegla dina dyra löften; måtte denna högtidliga och rörande handling göra ett djupt och waraktigt intryck på ditt känslofulla sinne, måtte det af nådens milda sol uppwärmda hjertat aldrig kallna, och det sköna bandet aldrig rifwas sönder, som förenar en af Guds Anda nyfödd själ med himmelen! Älskade ungdom! swik icke det hopp, som hugswalar och gläder dina föräldrars, dina lärares, dina wänners hjertan, då de följa dig till altaret med sina böner och sina wälsignelser: måtte de, en gång, med frimodighet kunna träda fram inför Jesu domstol och säga: Af dem du mig gifwit hafwer, borttappade jag ingen. Amen.

Tretton-

Trettondedag Jul.

Det folket, som i mörkret wandrar, ser ett stort ljus, och öfwer dem, som bo i mörko lande, skin det klarliga.

Propheten Esaias, upplifwad af helig anda, sträckte sin blick in i framtiden och såg i hoppet den utlofwade Israels Förloßare, och fröjdade sig i andanom öfwer det lyckliga ljus, som genom honom skulle spridas kring werlden. Den glädje hans eget hjerta kände öfwer denna uppenbarelse, meddelar han sin samtid i följande prophetiska ord: det folket, som i mörkret wandrar, ser ett stort ljus, och öfwer dem, som bo i mörko lande, skin det klarliga. Es. Cap. 9, v. 2.

Prophetian är fullbordad. Israels hopp är uppfyldt. Det Gudomliga Ordet har blifwit Kött. Rättfärdighetens sol har uppgått. Klart skiner det stora ljuset öfwer ett folk, som i mörkret wandrade. Den högtid, som samlar oß till gemensam andakt, är ljusets högtid. Se, huru stjernan i öfwerjordisk glans strålar öfwer herdehyddan i Bethlehem. Den är en sinnebild på det högre ljus, som genom Jesus upplyst werlden — sanningens, helighetens, hoppets ljus.

Sedan menniskan, genom syndafallet, hade aflägsnat sig ifrån Gud, som är ljusens

Fader,

Fader, war den hana, hon beträdde, öfwertäckt med mörker. Blind och kraftlös, med ett förmörkadt förstånd, med en ohelig wilja, wandrade hon i förgängelsens mörka land, öfwergifwen af hoppet. Men Guds oändeliga kärlek kunde icke lemna henne i detta elände, och derföre iklädde sig Jesus mensklig natur, för att uppenbaras dem, som suto i mörkret och dödsens skugga. Genom Jesus, som är Guds herrlighets sken och hans wäsendes rätta belåte, upptändes åter himlaljuset i werlden. Det mörker, som öfwerhöljde jorden genom menniskoslägtets fall, skingrades wid Jesu födelse. Då blef mörksens förste slagen, hans thron störtad, då uppgick ett stort ljus öfwer dem, som bodde i mörko lande.

I Skapelse-historien kallas solen ett stort ljus, som regerade dagen. Jesus, det stora andeliga ljuset, framställes i Guds ord under solens bild. Solen upplyser, uppwärmer, upplifwar. Jesus är sanningens, kärlekens, lycksalighetens källa. Han kallar sig sjelf werldens ljus; den mig följer, säger han, han skall icke wandra i mörkret, utan han skall få lifsens ljus. I alle, som hafwen sett hans stjerna, som af Christendomens ljus blifwit upplyste — Jordens främlingar! kommer att tillbedja den nyfödda Juda-Konungen, nedlägger inför honom hjertats offer, beder, att han måtte upplysa edert förstånd, uppwärma edra hjertan, upplifwa edert hopp!

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 2. v. 1—12.

Den stjernan, som, wid Jesu födelse, uppgick i Österlanden till de wisas ledning och fröjd,

fröjd, den uppgår ännu i dag på nådens himmel, den lyser, leder och fröjdar främlingarna på jorden. Jesus är det sanna ljuset, hwilket upplyser alla menniskor. Denna sanning skall nu af oß närmare öfwerwägas, och wårt betraktelse-ämne skall blifwa:

Jesus werldens ljus.

Han har upptändt:

1. Sanningens,
2. Helighetens, och
3. Hoppets ljus.

Jesus har upptändt sanningens ljus.

Af Jesu heliga lära hämtar menniskan en tydligare, bestämdare och mer utwidgad kunskap om Gud, än den förnuftet förmår gifwa. Wi behöfwa icke att, såsom Athens blinda innewånare, inwiga altaren åt en okänd Gud. Gud är, i Christendomens ljus, känd såsom Fader, all tings allsmäktige Skapare, Uppehållare och Wårdare: såsom Son, Guds afbild i menniskö-naturen, medlare mellan Gud och menniskan: såsom Helig Ande, hwilken utgår af Fadren och Sonen och gör menniskan delaktig af försoningsnåden. Af Jesus hafwe wi lärt, huru denne Guden bör dyrkas i anda och sanning, icke blott med yttre andaktsöfningar, knäfall, böner och låfsånger, utan med tanke, känsla och handling.

Menniskan behöfwer icke mer willrådig fråga: hwad skall jag göra, att jag må få ewinnerligt lif? I Jesu lära ligger det full-

kom-

komligt tillfredsställande swaret: Älska Gud öfwer allt, och din nästa, som dig sjelf: tro på Herran Jesum, så blifwer du och ditt hus saligt. Der äro alla wåra pligter fullkomligt bestämda. Der underwisas wi, huru wi böre uppföra oß under alla lifwets åldrar, under alla lifwets förhållanden, under glädje och sorg, lycka och motgång, höghet och ringhet, ära och förakt: der underwisas wi om wåra skyldigheter mot befallande och lydande, hög och låg, rik och fattig, känd och okänd, wän och fiende: der underwisas wi om wår bestämmelse för ett bättre lif, och huru wi wärdigt dertill böra bereda oß: alla oroande twifwelsmål upplösas och den dunkla aningen förwandlas till lefwande wißhet. Med ett ord, Jesu lära sprider ett fullkomligt ljus öfwer alla de ämnen, som närmast röra både wår timliga och ewiga sällhet.

Men hafwa icke äfwen werldens Wise i alla tidehwarf åt deßa ämnen riktat sin uppmärksamhet och sina forskningar, hafwa de icke sökt utreda lärorna om Gud, pligterna och odödligheten? De hafwa det; men huru inskränkta och ensidiga woro icke deras åsigter, huru blandade sig icke, i deras undersökningar, willfarelsen med sanningen, twiflet med öfwertygelsen, mörkret med ljuset: och woro deras uppgifter någonsin fullkomligt tillfredsställande för menniskosjälen? Hwar och en, som dricker af detta wattnet, han warder törstig igen; men hwar och en, som dricker af det lefwande watten, som Jesus honom gifwer, han skall icke törsta till ewig tid. Menniskoförståndet nödgas erkänna sin inskränkning och sin blindhet, då fråga blifwer om

nå=

nådens hemlighet. Man må forska i de wisas skrifter, bland alla folkslag och i alla tidehwarf: man må, som Herodes, låta församla alla de Öfwerste Presterna och Skriftlärda bland folken, och fråga dem om försoningens stora hemlighet; de blifwa swarslösa, så länge de icke sett den stjernan, som lyser öfwer Bethlehem, så länge de icke sökt och funnit den nyfödde Juda-Konungen, så länge de icke fattat uppenbarelsens sanning i saliggörande tro. Salighetens grund, medel och ordning, blifwer alltid för menniskoforskningen en hemlighet, hwilken Gud hafwer framhaft genom Jesum; Ende Sonen, som är i Fadrens sköt, han hafwer det kungjordt. Då menniskan öfwerlemnar sig åt Jesu ledning, och låter hans Anda — wisdomens och uppenbarelsens Anda — i sig blifwa werksam, förswinner det naturliga mörkret och ett öfwerjordiskt ljus uppgår i hennes inre; hennes kunskap blifwer icke den dödande bokstafwens, utan den lifgifwande andans; icke blott minnets, utan hjertats; icke tidens, utan ewighetens. Trons öga öppnas, och menniskan ledsagas på en höjd, från hwilken hon ser werlden under sina fötter, och har en fri utsigt åt sitt himmelska fäderneslând. Hon befinner sig då i samma lyckliga tillstånd som Stephanus, då han, full af den Heliga Anda, såg upp i himmelen, och fick se Guds herrlighet och Jesum stå på Guds högra hand.

Jesus har upptändt helighetens ljus.

Han är icke endast sanningens ljus, som upplyser menniskoförståndet, han är äfwen

wen helighetens ljus, som uppwärmer menniskohjertat. Han gifwer icke endast underwisning om pligterna, han gifwer derjemte håg och kraft till deras utöfning. Han är icke blott ett efterdöme af den skönaste dygd, han är sjelfwa dygdens källa, och menniskans kraft till allt heligt och godt leder från honom sitt ursprung.

Jesus antog mensklig natur, för att iklåda den sin rättfärdighet och helighet, och således göra det möjligt, för den fallna menniskan, att återkomma i gemenskap med en helig och rättfärdig Gud. Så snart kraften af Jesu helighet får genomtränga menniskowiljan, förswinner hennes naturliga köld, tröghet och oförmåga till det goda, hennes kunskap uppenbarar sig i handling, hennes tro werkar genom kärleken. Det hårda hjertat smälter för den himmelska lågan, det syndiga hjertat renas, det kalla hjertat uppwärmes.

Nu afkläder hon sig den gamla menniskan, hwilken genom lustar i willfarelse sig förderfwar, och ikläder sig den nya menniskan, den efter Gud skapad är, i sannskyldig rättfärdighet och helighet. Nu lefwer hon det andeliga lifwet. Hon strider mot den egna syndiga wiljan, och Guds wilja blifwer hennes wilja. Samwetet blifwer ett återsken af Guds helighet i hennes hjerta. Hon får ett himmelskt sinne och känner hos sig ett brinnande begär efter det goda, och en högre styrka till dess utöfning. Allt detta är en frukt af trons förening med Jesus. Jag är wintrådet, säger han sjelf, Iären grenarna. Den,

som

som blifwer i mig, och jag i honom, han bär mycken frukt: ty mig förutan kunnen I intet göra. Utan tro, gifwes ingen dygd. Utan tro, förblifwer menniskohjertat kallt och oförbättradt, och saknar all kraft till handling. Men tron, då hon icke hafwer gerningarna, är hon död i sig sjelf. En troende Christen tillbringar aldrig ett sysslolöst lif, han aflägsnar sig icke från werlden och umgänget, för att endast sysselsätta sig med andaktsöfningar. Hans hela lefnad är en oafbruten werksamhet för det goda: han låter sitt ljus lysa för menniskomen, att de måga se hans goda gerningar. Nämn mig någon uppoffring, hwartill han saknar förmåga: nämn mig någon dygd, hwartill han saknar wilja och kraft! Wisa mig en enda menniska, som öppnat hjertat för den helgande nåden, och som icke känner sig öfwergjuten af en warmare känsla för allt heligt och godt! Hwarifrån härleder sig denna oegennyttiga menniskokärlek, som mättar den hungrande, kläder den nakna, wårdar den sjuka, hugswalar den bedröfwade och beskyddar den wärnlösa: hwem knyter detta fasta band, som ända i döden förenar äkta makar: hwem tänder och underhåller den ömma kärlek, som lågar i faders- och moders-hjertat: hwem ingjuter denna warma, innerliga tacksamhet mot sina föräldrar hos det dygdiga barnet? Hwad är det för en kraft, som sammansmälter menniskohjertan, som förenar Konungen och Undersåten, befallande och lydande, lärare och åhörare, husbonde och tjenare? Hwad är det för en kraft, som uppeldar krigaren, då han strider för sitt fosterlands sjelfbestånd, trygghet och ära: som

gifwer

gifwer anda och lif åt tolken af Evangelii heliga läror, och som hos hwarje annan embetsman underhåller det redliga, oegennyttiga, brinnande nitet för allmänt och enskilt wäl? Jesu lära här det företräde framför alla andra, att den tränger in i menniskohjertat, och, genom den heliga Andas medwerkande nåd, uppwärmer det till frimillig utöfning af pligterna. Det är alldeles omöjligt, att wara en rätt Jesu lärjunge, att wara en wärdig medlem af hans andeliga rike, och wårdslösa sina pligter och wara owerksam för det goda. En rätt Christen skiljer sig stundom från werlden, för att, under brinnande andakt, hafwa ett närmare umgänge med Gud och sin Frälsare: men då han sedan återgår till sammanlefnaden, medför han i sitt hjerta den heliga eld, som icke endast lyser honom under wandringen, utan äfwen uppwärmer honom för en gagnande werksamhet. Sådan är menniskan, då morgonstjernan uppgått i hennes hjerta, då hon är upplifwad och uppwärmd af rättfärdighetens Sol.

Jesus har upptändt hoppets ljus.

Beswärlig är resan genom detta främmande land. Bekymrets och sorgens mörker utbreder sig ofta öfwer den wäg wi skole färdas. Men så snart menniskan kommit i förening med sin Frälsare, så snart sanningens ljus upplyst hennes förstånd, helighetens kraft bemäktigat sig hennes wilja, känner hennes hjerta en styrka och ett lugn, som af ingen jordisk makt kan henne beröfwas: hon känner sig upphöjd öfwer jorden och den jordiska de-

len

len af sin egen warelse. När de wise män af Österlandet sågo Jesu stjerna, woro de ganska glade, de glömde genast Herodis grymhet och list, den långa resans faror och beswär. O, huru klart lyser icke ännu samma stjerna öfwer dem, som bo i mörko lande, huru wänligt ledsagar den icke jordens främlingar under wandringen till det nya Jerusalem, med hwilken glädje skåda de icke deß sken både under sina lekamliga och andeliga bekymmer!

Det war wißerligen mörkt omkring dig den dag, då du blef af menniskor, trolösa och listiga, som Herodes, hatad, bedragen, skymfad, förföljd; då du med all din omtanka icke förmådde aflägsna fattigdomen från din hydda, plågan från ditt hwiloställe och sorgen från ditt hjerta. Förgäfwes helsade dig wänskapen: Gud gifwe dig glädje; du swarade med Tobias: hwad skall jag hafwa för glädje, som i mörkret sitta måste, och icke kan se himmelens ljus? Men af Jesus tändes hoppets stjerna, den stadnar öfwer din boning, mörkret skingras, och der blifwer genast ljust. I alle, som ären olycklige och bedröfwade, öppner den gudomliga bok, som så mången gång tröstade edra förfäder, och gaf kraft och mod i deras bekymrade hjertan. I det, genom Jesus, uppenbarade ordet finnes den sanna segerkraften, den lefwande tröstekällan. Då detta ord med rätt allwar och warm andakt betraktas, förswinner sorgens mörker ur själen och hyddan, tåren i ögat blifwer aftorkad, såret i hjertat blifwer läkt. Kommer till mig, säger Jesus, I alle, som arbeten

och åren betungade, och jag will wederqwicka eder; tager på eder mitt ok, och lärer af mig: ty jag är mild och ödmjuk af hjertat; och I skolen finna ro till edra själar.

Hwar och en, som uppriktigt söker sin Frälsare, som, under helig andakt, faller ned och tillbeder honom, och frambär för honom hjertats offer, han blifwer aldrig öfwergifwen af det saliga hoppet. Han äger i Jesus en trofast wän, då han af alla andra blifwer öfwergifwen: Jesus är hans högsta goda, hans helsa och hans lif, hans styrka, förswar och tillflykt, och tron på honom är segren, som öfwerwinner werlden.

Jesus har gjort oß bekanta med det ewiga och oföränderliga; detta lifwets förändringar och skiften böra således icke röfwa lugnet från wåra hjertan. Då wår erfarenhet wittnar om förgängelse och omwexling bland jordiska föremål, så wittnar deremot Jesu lära, att all god och all fullkomlig gåfwa kommer ofwan efter ifrån ljusens Fader, när hwilkom ingen förwandling är, eller ljus och mörkers omskiftelse.

Jesus har, för jordens wandringsmän, upptändt odödlighetens hopp, och detta hopp lyser så skönt öfwer wåra wänners och anhörigas grafställen, det lyser så skönt i den stund, då wi sjelfwe skola fara den mörka wägen hem i wårt land igen. Nu wete wi, att det är endast den bräckliga stofthyddan — denna boning för bristerna och sorgen, som måste återkomma till jord igen, såsom den warit

hafwer;

hafwer; men den ewigt werksamme **Anden**, den kan icke stångas inom den mörka grafwen, utan fri från kroppens fångsel återgår den till Gud, som honom gifwit hafwer. I wår dödsstund uppdrages täckelset emellan det jordiska och himmelska, det förgängliga och det oförgängliga, emellan mörkret och ljuset. **Jesus är wägen, sanningen och lifwet: ingen kommer till Fadren utan genom honom. Han är wår** ledsagare till det rätta fäderneslandet, han öppnar för oß portarna **till** lefwandes **Guds stad, det himmelska Jerusalem. Amen.**

Första Söndagen efter Trettonde-dag Jul.

Huru skall en yngling sin wäg ostraffeliga gå?

Menniskolifwet är en resa genom ett främmande land, der man har att wälja emellan twänne wägar, som leda till olika mål. Den wägen är bred, som drager till fördömelse; och de äro många, som gå på honom. Men den wägen är smal, som drager till lifwet; och få äro de, som finna honom. Du, som står rådlös wid deßa wägars skillnad, förhasta icke ditt wal, mißtro din egen urskiljning, wänd dig med förtroende till dem, som af år och erfarenhet äro wordne wisare än du, och fråga: **huru skall en Yngling sin wäg ostraffeliga gå? Ps. 119, v. 9.**

Ynglingens hjerta är öppet för glädjen. Blodet i hans ådror brinner. Han njuter det närwarande med lifliga sinnen, och skådar det tillkommande i inbillningens och hoppets spegel, som förskönar hwarje föremål. Jorden är ännu, för honom, en lustgård; men ack! der smyger försåtligt den listige ormen, der framräckes den förbjudna frukten, och hwar dag han deraf äter, skall han döden dö. Nu werkar förförelsen med största framgång på ett hjerta, der böjelsen för sinliga nöjen

nöjen är så liflig. Den oerfarne och lättrogne öfwerlemnar sig så snart åt falske ledare och förrädiske männer. Han märker icke de dolda försåten, han anar icke de hotande farorna, han ser icke den afgrund, som öppnar sig wid hans fötter. Så kan det oskyldigaste hjerta förderfwas, de yppersta anlag gå förlorade, det skönaste hopp förspillas: så kunna alla goda rörelser qwäfwas, alla heliga löften brytas; så förstöres den heliga Andas tempel. Med detta swaga, lättböjda hjerta, med dessa lifliga begär och dessa lågande känslor, huru skall en Yngling, bland förförelser af så många slag, sin wäg ostraffeliga gå? Lycklig den, som ledsagas, på den okända banan, af hulda föräldrar och trogne lärare, hwilka äga både wilja och förmåga att underwisa honom och lära honom wägen, den han wandra skall. Men all mensklig ledning är likwäl otillräcklig, så framt den icke förenas med ledningen af en högre och mäktigare hand. Styrka mot frestelsen och kraft till ostrafflig wandel måste hemtas från himmelen.

Jesus, som i allt gaf oß en efterdömelse, att wi skolom efterfölja hans fotspår, har äfwen, åt den uppwexande Ungdomen, lemnat den fullkomligaste eftersyn, huru den bör sin wäg ostraffeliga gå. Evangelisten berättar i denna dagens text, huru Jesus, tolf år gammal, sökte i de himmelska sanningarna näring för sitt högre lif: huru han war sina jordiska föräldrar underdänig: huru han tidigt bildade sig för sitt wigtiga kall, huru han wexte till i wisdom, ålder och nåd för Gud och menniskor. Det är till denna underwisande tafla, jag i dag will

leda

leda Dig, älskade Ungdom! som står willrådig wid början af en främmande bana och frågar efter den goda wägen, och will wandra deruppå. Men I, som föräldrar ären, Ungdomens ledare och stöd, bedjer med mig, bedjer Gud för edra barn, att de måtte wexa upp och förstärkas i andanom, och uppfyllas med wishet, och genom sann Gudsfruktan och Christelig dygd bereda eder sednaste ålders glädje! Måtte wåra förenade böner höras af den gode Fadren i himmelen.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Luc. 2: v. 42 — 52.

Anwändom denna andaktsstund att, efter gifwen anledning af dagens upplästa text, beswara den wigtiga frågan:

Huru skall en Yngling sin wäg ostraffeliga gå?

En Yngling, som will sin wäg ostraffeliga gå, bör bemöda sig om en sann Gudsfruktan.

Med ömhetens saknad sökt af sina föräldrar, blef Jesus funnen, icke, i lättsinnighetens samqwäm, sysselsatt med fåfängans och flärdens tidsfördrif, utan på ett rum, som war heligt Herranom, sittande midt ibland templets lärare, hörande dem och frågande dem. Han war blott tolf år gammal; men redan war han förtrolig med de himmelska sanningarna, och hans hjerta emottog saliga intryck från en osynlig werld.

En sann Gudsfruktan är wishetens begynnelse och lifsens källa. Den är ett träd, som uppwexer ur trons och kärlekens rot, hwars krona räcker upp i himmelen och hwars ewigt grönskande grenar äro de Christeliga dygderna. Den, som från sin barndom helgar Herranom sitt hjerta, och låter det uppwärmas af den himmelska elden, hans wäg genom lifwet blifwer lyckosam och hans wandel ostraffelig. Barndomen är äfwen den beqwämaste tid för hjertats bildning till sann Gudsfruktan. Det är ännu böjligt och oförderfwadt detta hjerta, warm och innerlig är känslan för allt som är heligt. Själen, ännu icke fängslad wid jorden, uppswäfwar så lätt på andaktens wingar till det himmelska Jerusalem. Yngling! försumma icke gudaktighetens öfningar, träd upp i helgedomen med wördnad och andakt, nalkas Gud i bönen och öfwerlemna dig med hjerteligt förtroende åt den gode Andens ledning. Tro icke, att en sann Gudsfruktan förjagar ungdomsglädjen, nedslår sinnet, och nödwändigt är förenad med ångslan och swårmodighet; den är twertom källan till den renaste, högsta och waraktigaste fröjd. Lycklig den, som, tidigt inwigd i det saliga förbundet, wid sitt inträde i en obekant werld, medför från den faderliga hyddan en warm gudaktighetskänsla; aldrig skall han, så länge denna känsla icke kallnat, mißtaga sig om wägen, den han wandra skall, ty han är upplyst af sanningens ljus; han skall icke tröttna på den förelagda banan, så länge han ledsagas af nådens Anda och hämtar från himmelen kraft till ett heligt lefwerne. Guds wilja är hans högsta lag, denna lag är skrif-

wen

wen i hans samwete, och att öfwerträda den, dertill kan ingen jordisk makt twinga honom. Mot alla förförelsens anfall är han wäpnad, på alla lyckans omwexlingar är han beredd. Tänk derföre uppå din Skapare i din ungdom, förr än de onda dagar komma och åren nalkas, då du warder sägandes: de behaga mig icke. Ja, de komma deßa onda dagar, då du skall blifwa frestad att wandra uti de ogudaktigas råd och träda in uppå syndares wäg, då ogräset, som af owännen såddes i ditt hjerta, börjar wexa och frodas, då köttet häfwer begärelse mot andan, och satan utlägger sina snaror och werlden blandar sin giftdryck. Wäl dig, om du då, med himmelska wapen, kan försware din oskuld och draga i härnad mot alla dina andeliga fiender, wäpnad med trons sköld, salighetens hjelm, och andans swärd. Må hända warda de kommande deßa onda dagar, då wägen, som ligger framför dig, blifwer törnbewext; då din ungdoms wårdare och stöd bortryckas af döden; då du blifwer mißkänd, förolämpad, hatad; då du, nedtryckt af bekymmer och maktlös af plågor, fuktar ditt läger med dina tårar: wäl dig, om ditt hjerta då är wäpnadt med den himmelska styrkan och bekant med den himmelska trösten, om den tillkommande werldens kraft lyfter din Ande högt öfwer alla jordens sorger och eländen.

En Yngling, som will sin wäg ostraffeliga gå, bör hedra Fader och Moder och alla dem, som under Faders och Moders namn förstås.

Om Jesus läse wi i dagens text, att han

for ned med sina föräldrar till Nazareth och war dem underdånig.

Under de första wärnlösa åren af wår lefnad ledsagades wi af den faderliga handen och hwilade wid det moderliga hjertat. Huru oafbruten war icke deras omsorg för uppfyllandet af wåra behof, huru öm deras omtanka för wår framtid: hwem räknar deras mödor och uppoffringar, deras warningar och råd, deras bekymmer och tårar? Yngling! talar icke naturens röst från ditt hjerta om tacksam kärlek och wördnad mot din spåda ålders wårdare; står det icke skrifwet i Herrans lag: du skall hedra din Fader och din Moder, på det dig må wäl gå? Lydnad och undergifwenhet för dina Föräldrar är en helig pligt, så länge du behöfwer deras ledning och wård; men tro icke, att denna förbindelse upphör med den dag, som du känner dig äga nog erfarenhet och styrka att, utan fara, lemna deras ledande, stödjande hand. Hwad kan du göra dem för det, som de emot dig gjort hafwa? Du kan, du bör, med dina ömma omsorger förljufwa deras ålderdom, med tacksamhetens täckelse öfwerskyla deras brister och swagheter, med tålamod fördraga deras mulnare lynne, wårda dem med barnslig ömhet i sjukdomsdagen, styrka dem i dödsstunden och wälsigna deras minne, sedan de hafwa gått all werldenes wäg. Aldrig skall himlens wälsignelse hwila öfwer ett barn, som bemöter sina föräldrar med olydnad och förakt, som stöter otacksamhetens dolk i deras hjertan, så att de warda med sorg nederfarandes i grafwen.

Wördnad för Lärare är en pligt, hwartill Jesu efterdöme äfwen uppmanar hwarje

Yng-

Yngling. Han blef funnen i templet, sittande midt ibland de Lärare, hörande dem och frågande dem. Ehuru ömmast af alla förtroenden, är det likwäl ofta tungt och bekymrande att besörja bildningen af ett ungt hjerta, och det wore alldeles omöjligt att uppfylla detta wärf, så framt icke uppmärksamhet och lydnad wore deras pligt, som skola underwisas och handledas. Mödan wore eljest förspilld och utsädet fölle i ofruktbar jord. Skulle icke wår oinskränkta kärlek, erkänsla och wördnad tillhöra dem, som underwisat oß i salighetens kunskap, som ledsagat oß till försoningens altare och der högtidligt emottagit den förnyade trohets-ed wi swurit Gud wår Frälsare: skulle wi icke alltid med tacksamhet minnas deras mogna råd, deras hjertliga föreställningar, deras rörande warningar?

Döpelseförbundet är förnyadt. Med rörda känslor går Ynglingen från altaret, och för honom öppnar sig nu en widsträcktare bana. Hittills tillhörde han blott det lilla samfundet inom den faderliga hyddan; nu uppträder han såsom medlem af ett borgerligt samhälle. Så länge menniskor lefwat i förening med hwarandra, hafwa de warit delade i befallande och lydande, en åtskillnad, nödwändig för bibehållande af ordning och lugn. Den kan aldrig blifwa lycklig, som trottsar Öfwerhetens bud och öfwerträder de borgerliga lagarna, som med oblyg sidwördnad och föro[illegible]ande dristighet bemöter dem, hwilka äga rättighet till undergifwenhet och lydnad. Ho sig sätter emot Öfwerheten, han sätter sig emot Guds skickelse; men de, som sätta sig deremot, de skola få en dom öfwer sig.

Yng-

Yngling! will du din wäg ostraffeliga gå, känn din pligt att wisa undersåtlig wördnad för Herrans Smorda, Landsens Fader, att wara underdånig all mensklig ordning för Herrans skull. Upplifwas du icke af den werksamma, oegennyttiga medborgsandan, som utgör samhällets lif och lagarnas föd och som fastare tillknyter föreningsbandet emellan Konung och Folk: brinner icke ditt hjerta af en ren kärlek till fosterlandet, är du icke beredd att, när det gäller, wåga gods och blod för deß sjelfbestånd och ära: då har du förlorat all högre åsigt af samfundslifwet, och wandrar i den låga egennyttans band till förakt och wanära.

En Yngling, som will sin wäg ostraffeliga gå, bör tidigt bilda sig för det kall, hwartill han sig bestämmer, och söka en daglig tillwert i det goda.

Ännu endast tolf år gammal, sökte likwäl Jesus att, i umgänget med Jerusalems skriftlärda, bereda sig till sitt Prophetiska kall. Wißten I icke, säger han till sin moder, att uti de stycken, som min Fader tillhöra, bör mig wara; och om honom wittnar Evangelisten, att han wexte till i wisdom, i ålder och nåd för Gud och menniskor.

Hwart och ett stånd i samhället fordrar sin särskilta skicklighet, och ingen kan, utan sorgfällig beredelse, wandra såsom tillbörligt är i den kallelse, deruti han kallad är. Under lifwets wår bör utsädet göras, om man under deß sommar och höst skall upphemta någon skörd. Men de fly så snart de sköna

wår=

wårdagarna af wår lefnad; de böra derföre med wis omtanka anwändas att förwärfwa kunskaper och erfarenhet; då böra de naturliga anlagen utwecklas och de skänkta förmögenheterna uppöfwas, då bör man fullkomna sig för den werkningskrets, i hwilken man en gång will inträda. Yngling — will du din wäg ostraffeliga gå, wälj, under trogen bön till Gud, ett kall, som närmast öfwerensstämmer med din böjelse och dina natursgåfwor, och der du således i en framtid mest kan gagna. Låt icke egennyttan eller fåfängan missleda dig wid detta wal, hwarpå hela din framtids wälfärd beror. Pröfwa noga dina anlag, om du känner dig kallad att föra swärdet eller lian, att blifwa den himmelska sanningens eller de borgerliga lagarnas tolk, att läka själens eller kroppens sjukdomar — men sedan du gjort detta wigtiga wal, uppkalla hela din förmåga, anwänd hela din ungdomskraft att fullkomna dig för ditt bestämda yrke, försumma icke något enda tillfälle och spar ingen möda att öka dina kunskaper och din skicklighet; tro dig icke i förtid mogen, utan sök en daglig tillwext i det som är godt och nyttigt. Målet, dit du bör sträfwa, är ännu långt borta. Den som icke närmar sig dit, han aflägsnar sig derifrån. Den som på kunskapernas fält icke församlar, han förskingrar. En Yngling, som lättsinnigt ingår i ett stånd, för hwilket han saknar fallenhet och till hwilket han icke har någon inre kallelse, som slumrar sorglös på lättjans hyende eller uppoffrar sin lifligaste ålder åt onyttiga tidsfördrif och syndiga nöjen, han blifwer en börda för sitt fosterland, en skamfläck för sina anhöriga,

riga,

riga, en plåga för sig sjelf. Oskicklig för alla gagnande wärf, kraftlös till kropp och själ, skall han, en gång, bittert gråta öfwer sin ungdoms lättsinnighet; men de förspillda åren kunna icke kallas tillbaka, de illa anwända stunderna kunna icke köpas åter. Ålderdomen inbryter. Grafwa orkar han icke, tigga blyges han; brännmärkt af föraktet, förföljd af nöden, sargad af förebråelsen, är han afskydd af alla, lik det giftiga trädet i öknen. Yngling! om du wißte hwad din frid tillhörer, så worde du det wißerligen i denna dinom dag betänkande. Anwänd rätt din dyrbara tid, samla kunskaper och erfarenhet; om du förstärkes i andanom och uppfylles med wishet, så skall Guds nåd wara med dig, dina företag skola wälsignas med framgång af den gode Fadren i himmelen; du skall njuta dina medborgares aktning och förtroende, blifwa på ålderdomen hedrad och älskad, i din graf saknad och wälsignad.

Frågan är beswarad. Yngling! will du din wäg ostraffeliga gå, göm alla deßa ord uti ditt hjerta. Förswunna äro redan dina glada barndomsår och jag ser dig färdig att taga afsked från dina föräldrars boning, för att, såsom din egen ledare, inträda i en obekant werld. Du har redan, inför Jesu altare, förnyat ditt förbund med Gud; den dyra eden är i en helig stund aflagd; ledsagad af föräldrars, lärares och wänners warma wälsignelser, skall du börja den wigtiga färden. Gud ware med dig på wägen och hans Engel ledsage dig. Må det aldrig söndérslitas detta sköna band, som fäster din själ wid himmelen och förenar ditt hjerta med Gud:

må

må han aldrig slockna den heliga eld, som kom ut ifrån Herranom, då du nyfödd trädde ur döpelsens bad och emottogs i din Frälsares förbund; då skall du bereda dina föräldrars och uppfostrares glädje, gagna ditt fosterland och dina medmenniskor och efter fullbordad wandel i Tro och Kärlek blifwa Arfwinge till ewinnerligt lif.

Under fortsättningen af dessa betraktelser hafwa säkert edra tankar, Christelige föräldrar! som här tillstädes ären, mer än en gång swäfwat kring de ömt älskade barnen, som Herren eder gifwit hafwer. Säkert hafwa från rörda hjertan de warmaste önskningar uppstigit till himmelen för deras tillwext i det goda. Men det fordras mer än en wälment önskan och ett tårfullt öga och en hjertelig wälsignelse. Wiljen I hafwa glädje af edra barn och se dem wexa till i wisdom, ålder och nåd för Gud och menniskor, wiser dem den rätta wägen genom öm underwisning och goda efterdömen. En Christelig uppfostran är det rikaste arf I kunnen lemna edra barn, deras dygder äro ädla stenar i ålderdomens hederskrona, och deras tacksamhet den skönaste minneswård öfwer eder graf. Amen.

Andra Söndagen efter Trettonde-dag Jul.

Och Herren Gud sade: det är icke godt att menniskan är allena: jag will göra honom ena hjelp, den sig till honom hålla må. Skapelse-Bokens 2:dra Capitel, 18 vers.

Skapelsen war fullåndad. Med Guds bild i sin själ, wis, helig, odödlig, war den första menniskan, i ungdomlig skönhet och kraft, omgifwen af en blomstrande natur, och begåfwad med alla de herrliga fördelar, som kunna fröjda ett menskligt sinne. I sjelfwa paradiset war likwål sällheten ännu icke fullkomlig; ensam i sitt slägte, hade Adam ingen, som delade hans lycka, ingen, som fröjdade sig med honom öfwer Guds rika wålgerningar. Gud sade: det är icke godt, att menniskan är allena: jag will göra honom ena hjelp, den sig till honom hålla må; och sammanknöt twänne rena, oskyldiga hjertan, genom äktenskapets heliga band, det skönaste, det saligaste på jorden.

Det är icke godt att menniskan är allena. Betraktar man tidens olyckliga äktenskap, kunde man likwål twifla på denna sanning. Se deßa mißnöjda äkta makar. Kärlekens ömhet är förbytt i hatets lågor. Glädje och förtroende bor icke mera i deras hus.

De

de lefwa i daglig oenighet och kif, anföra mot hwarandra de bittraste klagomål, anställa mot hwarandra de mest skymfliga rättegångar. Genom denna förbindelse hafwa lifwets bördor icke blifwit lättade; utan förtyngda: sällheten icke ökad; utan helt och hållet bortjagad. Är det då icke bättre, att menniskan är allena? Så tänker äfwen den talrika skara, som nu, mera än fordom, så lättsinnigt, under hwarjehanda förewändningar, söker upplösning af äkta bandet. Det är för edert hjertas hårdhet skull, som skiljobref tillstädjas. Men af begynnelsen war det icke så. Orsaken, hwarför så många äro olyckliga i sina äktenskap, bör icke sökas i den heliga stiftelsens beskaffenhet, utan hos menniskorna sjelfwa, som så ofta lättsinnigt, af girighet, fåfänga eller wällust, ingå med hwarandra denna förening, och fortsätta den sedan utan Christeligt sinnelag. Det gifwes icke något godt och nyttigt, som icke, af menniskan, kan mißbrukas till hennes eget förderf. Dock det war icke härom, som jag i dag, wille tala. Jag bortwänder ögat med tårar från deßa olyckliga warelser, som utan Gudsfruktan i sinnet, utan dygd i hjertat, kränka äktenskapets wärdighet, wanhelga den wördnadswärdaste af alla inrättningar, slita sönder de heligaste af alla band, och derigenom sjelfwa bereda sig ett helwete på jorden, wanära, förakt och uselhet i alla möjliga skepnader. Gladare föremål skola under denna andaktstimma sysselsätta oß. Wi skole betrakta ett äktenskap, som uppfyller sin bestämmelse enligt Stiftarens wilja, Makar, som lefwa lyckligt med hwarandra, emedan

Jesus hos dem är en daglig gäst, och beständigt i deras hjertan närwarande med sin heliga Anda. Utan öfwerdrift i målningen will jag beskrifwa ett sådant äktenskaps lycksalighet, för att derigenom öfwertyga oß, att det icke är godt, att menniskan är allena. Lycka och wälsignelse bereder man sig likwäl icke sjelf: **All god gåfwa och all fullkomlig gåfwa kommer ofwan efter ifrån ljusens Fader;** och honom skole wi bedja, att han wärdigas gifwa sin faderliga, himmelska wälsignelse öfwer dem, som med hwarandra ingå detta heliga förbund, att de efter Herrans ordning, måtte lefwa med hwarandra ett lyckligt äktenskap. Derom böra de äfwen sjelfwa innerligt bedja: hör deßa böner,

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 2: v. 1—11.

Sitt första underwerk förrättade Jesus wid en Bröllopshögtid i Cana i Galileen, och uppenbarade wid detta tillfälle, sin Gudomliga allmakt, sin underkraft. Genom sin närwarelse ökade han högtidligheten wid twänne Makars förening, och afhjelpte deras första husliga förlägenhet genom ett underwerk. Ehuru personerna äro oß okända, äfwen till namnet, äga wi dock anledning till den förmodan, att deras äktenskap blef lyckligt, emedan de hade budit Jesus till gäst, som är upphofwet till all högre lycka, all himmelsk wälsignelse. Närwarande text är den enda, som gifwer anledning att från detta rum, tala om Äktenskapet. Detta tillfälle må icke försummas. Jag will derföre i dag betrakta denna Gudomliga stiftelse ur den upphöjda synpunkt, hwarifrån Christendomen framställer den — jag will tala om

Ett

Ett lyckligt Äktenskap.

Äktenskapet är en omedelbar anordning af Skaparen sjelf och lika gammal, som werlden. På jorden finnes icke någon förbindelse, mera ädel i sitt ursprung, wigtigare i sina följder. Christendomen gifwer åt densamma en ny wigt och helighet. Paulus förliknar äktenskapet med den osynliga förbindelse, som är emellan Christus och Församlingen. Twänne makars högtidliga förening är ett af menniskolifwets betydningsfullaste ögonblick. Då de träda fram inför Gud och Församlingen, att, med liflig ed, befästa det heliga förbundet, skapas omkring dem en ny werld, öppnas för dem en ny bana, de komma i nya förhållanden, de förbindas till nya pligter, widsträckta, answarsfulla; men hwilkas trogna uppfyllande skall bereda dem ny glädje, ny sällhet. Sedan deras äkta band blifwit helgadt genom Guds ord och bönen, är det oupplösligt. De Tu warda Ett. Det Gud hafwer sammanfogat, skall menniskan icke åtskilja. Blott döden skall skilja dem åt.

En man skall öfwergifwa Fader och Moder och blifwa när sin hustru. Hans kärlek till henne skall bildas efter det högsta mönster, efter den kärlek, hwarmed Återlösaren älskar sin församling. Af naturen begåfwad med högre förstånd och styrka, bör han wara Qwinnans hufwud, ledare, stöd, förswar, beskydd. Med flit och omtanka, med outtröttliga omsorger och huld omwårdnad bör han befrämja ordning, trefnad och lycksalighet inom sitt hus.

Qwin-

Qwinnan utgår ur den boning, der hon, af hulda föräldrar, blifwit uppfostrad, och anförtros af dem, under warma wälsignelser, åt mannens wård. Nu bör hon blifwa för sin man, hwad församlingen är för Christus, undergifwen och from, och fästad wid honom med hela sitt hjerta. Med sin djupa, lefwande, warma känsla, med sin innerliga, deltagande, milda, uppoffrande ömhet bör hon förljufwa hans lefnad, mildra hans bekymmer, och lik en skyddsengel wandra wid hans sida genom lifwet. Bägge böra wisa hwarandra oföränderlig kärlek i nöd och lust, obrottslig trohet i lif och död, och med förenade omsorger bilda ett uppwäxande slägte till Gudsfruktan och dygd.

Så skapas på jorden ett nytt Paradis. Så uppfyllas Guds wisa och wälgörande ändamål med äktenskapets stiftelse. Så beredes, genom detta heliga förbund, den renaste och waraktigaste sällhet, så mildras alla lifwets bekymmer och beswär, och ett nytt slägte uppblomstrar under den huldaste wård, wäxer till i wisdom, ålder och nåd för Gud och menniskor.

Låtom oß närmare skärskåda hwar och en af deßa särskilda omständigheter.

Enligt sin wördnadswärda bestämmelse, innefattar det äktenskapliga förbundet allt, som kan förljufwa menniskolifwet och förhöja deß glädje. Men denna lycka tillhör endast rena och fromma hjertan, hos hwilka det himmelska icke är utplånadt och dödadt genom jordisk lusta. Den lättsinnige, den lastbare, äger, för denna högre sällhet, hwarken sinne eller känsla: Gud hafwer gjort allt menniskoslägtet af ett blod, och i alla slags förhållanden

werkar den ena menniskan på den andra; skulle då icke äkta makar, som blifwit så innerligt förenade till själ och hjerta, hafwa ett werksamt inflytande på hwarandras sinnestillstånd och lefnadslycka? Det är religionen, som gifwer åt denna werksamhet sin rätta rigtning. Hos fromma och Gudfruktiga makar bildas tänkesätt och känslor, som blifwa medel till deras förädling, källor till deras lycksalighet. Wandringen genom lifwet förljufwas wid sidan af en trogen wän, genom denna själarnas sammangjutning, denna innerliga förening af goda hjertan, denna känslornas och tänkesättens öfwerensstämmelse, detta öppna, ömsesidiga förtroende, denna warma, innerliga kärlek. Ensam skulle menniskan, blott till hälften, njuta sin lycka: äkta kärleken fördubblar den, förädlar den, förskönar den, och gör den waraktig. Den skapar en lycka af eget slag, hwartill icke fordras rikedom eller börd, eller höghet eller makt, som kan ägas äfwen i den ringaste hydda, som renast njutes fjerran från werldens förströelser, bullrande nöjen och tomma ståt. Det är den stilla, husliga lyckan, i den förtroliga kretsen af maka och barn, som är högre än all annan lycka, mera tillfredsställande, djupare inträngande i hjertat och waraktigare der; ty den kan icke bortröfwas hwarken genom wåld eller list, den är oberoende af omwexlingarna utom oß. Se deßa trogna makar, som wandra genom lifwet med ett hjerta och en själ. Kraftigt uppmuntra de hwarandra till det goda, de uppwäcka hos hwarandra fromma rörelser och känslor, rätta hwarandras fel med saktmod och foglighet, föreljsa hwarandra med goda efterdömen, gifwa

stöd åt hwarandras dygd, och förädla hwarandra genom den ömmaste kärlek. I lyckans dag äro de glada; dock med Gudsfruktan. De fröjda sig så innerligt tillsammans öfwer hwarje ny lycka och wälsignelse, och emottaga hwarje Försynens wälgerning med gemensam glädje och gemensam tacksamhet. Då de tala med hwarandra om Guds godhet och nåd, eller wandra tillsammans till Herrans gårdar, eller böja, jemte hwarandra, sina knä wid Jesu Nattwardsbord, då blifwer andakten warmare, bönen innerligare, tacksamheten lifligare, glädjen renare och fullkomligare; ty de tacka Gud för sin inbördes lycka, de anförtro hwarandra i hans wård och beskydd, och nedkalla öfwer hwarandra himmelsk wälsignelse.

Utom denna helsosamma werkan på sinne och hjerta, hafwer äfwen det äkta förbundet ett fördelaktigt inflytande på menniskors yttre omständigheter. Dygdiga makar föröka sitt timliga goda genom gemensam omtanka och flit. De dela med hwarandra omsorgen om deras hus, anwända allt till gemensamt bästa, och känna sig dubbelt lyckliga, då Gud wälsignar deras arbete, och med framgång kröner deras företag. Hus och ägodelar ärfwas af föräldrar; men en förnuftig hustru kommer af Herranom. Hon är mannens krona, ära och fröjd, och gör honom alltid glad. Lifwets förskönande är äktenskapets wälsignelse. Ett lyckligt äktenskap förhöjer lifwets glädje och öppnar nya källor till sann lycksalighet; Det är således icke godt, att menniskan är allena.

Dock, fullkomlig är ingen lycka på jorden. Ingen bör inträda i äkta ståndet med öfwerspända förhoppningar om oafbruten sällhet.

Äfwen

Äfwen detta stånd har sin blandning af bekymmer och sorgliga skiften, det har sina bördor och sina beswär; men det hör till bestämmelsen af ett Christeligt äktenskap, att deßa bördor skola lättas, att deßa sorger skola mildras genom äkta makars inbördes förtroende, bistånd, kärlek och wård; ty hwad innebär den heliga ed de swärja hwarandra, då de, inför Gud, förena sina hjertan och sina öden? De lofwa att älska hwarandra i lust och nöd. Herren Gud sade: det är icke godt, att menniskan är allena; jag will göra honom ena hjelp, den sig till honom hålla må. En redlig och trofast wän, hwilken dyrbar skatt i dagar af bekymmer och wedermöda! Den börda, som delas af ömheten, förlorar ganska mycket af sin tyngd. Det är för själ och sinne så hugswalande och styrkande att emottaga tröstekalken ur den pröfwade wänskapens hand. Så äro nu bättre twå, än en. Faller en af dem, så hjelper hans stallbroder honom upp igen. We honom, som är allena: faller han, så är ingen för handene, som honom upphjelper. Wi behöfwe råd, hjelp och ledning under wandringen genom jemmerdalen, och dubbelt olycklig är den, som befinner sig ensam med sina bekymmer och sina qwal, och som, i wänskapens sköte, icke kan utgjuta sin smärta. Men hwad är den trognaste wänskap emot en makas innerliga deltagande, hulda omsorger och uppoffrande ömhet? En wän, säger Syrach, kommer till den andre i nöden; men man och hustru mycket mer. De äro ett i glädje och smärta, i lif och död. De hafwa förenat sina krafter att gemensamt uthärda alla mötande olyckor och bekymmer,

de styrka, stödja, hugswala hwarandra och draga inbördes hwarandras börda. Ingen nöd eller plåga kan skilja dem åt; kärleken fördrager allt ting, hoppas allt ting, lider allt ting. Kärleken är stark såsom döden. Då du efter en dag, tillbringad i möda och arbete, återkommer till din lugna boning, finner du der en tillflyktsort mot lifwets bekymmer. Werlden utom dig må wara fattig på glädje, det må storma rundt omkring dig, och om du blifwer mißkänd och förskjuten af alla, så äger du i den fromma makan en huld wän, af hwilken du, i alla skiften, är älskad; hos hwilken du finner tröst och wederqwickelse, då du är bedröfwad, och hjerteligt deltagande, då du lider. Huru mildras icke sorgerna af en dygdig makas ömhet! Hwem förstår bättre att förbinda hjertats sår, att lätta lifwets bördor, att skingra öfwerraskande bekymmer? Hwar finner du trognare hjelp att draga det tunga korset, kraftigare bistånd under fattigdom och förtryck, ömmare uppmuntringar till undergifwenhet och tålamod? Och i sjukdomsdagen, hwem wårdar dig med högre omsorg, med större ståndaktighet, med ädlare försakelse af beqwämligheter och hwila? Och då du warder gammal och swag, hwem leder dig med huldare hand, hwem wandrar med warmare hjerta wid din sida? Det gifwes ingen belägenhet i menniskolifwet så sorgelig, som icke kan förljufwas genom ett lyckligt äktenskap; och i en werld, som är så rik på bekymmer, beswär, plågor och elände, är det icke godt att menniskan är allena.

Gud skapade menniskan sig till ett beläte, Man och Qwinna skapade han dem,

wäl-

wälsignade dem och sade: warer fruktsamme och föröker eder och uppfyller jorden. Äktenskapet är wigtigt för menniskoslägtets widmakthållande och fortplantning; men slägtet bör icke blott bibehållas, det bör förädlas, det bör bildas till sedlig fullkomlighet; och det genom den ömmaste kärlek. Kan någon jordisk förbindelse hafwa högre ändamål? Barna-uppfostran står med äktenskapet i den närmaste förening. Äkta makar böra lefwa, icke blott för sig sjelfwa, utan för det späda slägte, som uppwäxer omkring dem, hwilket Gud anförtrott åt deras närmaste omwårdnad. Genom denna gemensamma omsorg blifwer det heliga föreningsbandet starkare, innerligare, oupplösligare. Här öppnas ett nytt fält af widsträckta och answarsfulla pligter. Jag betraktar de äkta makarna såsom föräldrar och barna-uppfostrare. Det tillhör dem, att, för både tid och ewighet, bilda odödliga och till dygd och lycksalighet bestämda warelser. Med hwilken öm omsorg böra icke deßa späda telningar i Herrans wingård omhägnas och wårdas, med hwilken warsam hand bör icke ogräset tidigt uppryckas, som kunde förqwäfwa den himmelska skörden: med hwilken sorgfällighet bör icke dygdens frö, under de sköna wårdagarna, utsås i de unga sinnen, att det måtte tidigt rotfästa sig der, och bära frukt! Barnahjertat är öppet för hwarje intryck: hwarje ord, hwarje gerning werkar kraftigt på deßa uppmärksamma wittnen, till förädling eller förderf. Det är med föräldrars efterdömen, som med kunskapens träd på godt och ondt: man kan deraf hämta både lifwet och döden. I Fäder, uppföder edra barn i tukt och Herrans förmaning, gifwer

gifwer dem efterdömen af Gudsfruktan och dygd; om edra bemödanden skulle misslyckas, så är det likwäl en tröst att, i detta afseende, hafwa fullgjort sin pligt. Men ären I sjelfwa fromma och goda, så kunnen I, genom Guds nåd, hoppas, att deßa tänkesätt och känslor skola öfwerflyttas på edra barn och blifwa, för dem, ett dyrbart och oförgängligt arf. Och om edra ömma uppfostringsomsorger wälsignas med framgång, hwilka nya och ymniga källor öppnas icke då, för eder, till glädje och lycksalighet, huru rikt blifwen I icke då belönade för alla edra mödor och uppoffringar! Eller gifwes det i werlden någon större glädje, än den, att wara omgifwen af hoppfulla och wälartade barn, att se dem uppwäxa omkring sig och dagligen wara wittne till den stigande utwecklingen af deras goda anlag och förmögenheter, att wara ett föremål för deras warma tacksamhet och innerliga kärlek? Om detta icke är en lycka, så fins icke lyckan på jorden, och den, som för en sådan sällhet kan wara kall och känslolös, i hans bröst klappar icke ett menskligt hjerta.

Äktenskapets lycksalighet fullkomnas, genom förhoppningsfulla barn — deßa barn, fostrade i fromma föräldrars sköte, burna på deras armar, wårdade af deras ömhet och af dem bildade till förstånd och hjerta, de skola hugna dem med sina dygder, trösta dem under deras möda och arbete på jordene, gläda dem på deras gamla dagar, tillsluta deras ögon och wälsigna deras minne.

För det slägte, som uppwäxer, är det icke godt, att menniskan är allena; ty hwem wårdar deßa oskyldiga, wärnlösa små, som aldrig fått utsträcka deßa spåda händer mot en mo-

moders sköte, mot en faders famn? De uppwäxa utan tillsyn och blifwa icke sällan olyckliga offer för eländet och förförelsen. Nej! det är icke godt att menniskan är allena.

Jag har, i dag, talat om ett lyckligt äktenskap. Si, alltså warder wälsignad den man, som Herren fruktar. Oskrymtad Gudsfruktan är källan till allt ädelt och godt och saligt i menniskohjertat, den förskönar hwarje lifwets förhållande, gifwer styrka åt hwarje helig förbindelse, och lättar utöfningen af wåra dyraste pligter. Lyckliga i sitt äktenskap blifwa endast de makar, som frukta Gud och hålla hans bud. O, måtte denna sanning djupt inpräglas hos alla dem, som med hwarandra ingå detta heliga förbund.

Himmelske Fader! Du, som fann, att det icke war godt att menniskan war allena, låt din gode Ande befästa och helga de band, som förena makars hjertan; upptänd i deras själar himmelsk kärlek, i den stund de träda fram inför Dig att aflägga den dyra eden och undfå din faderliga wälsignelse. Wärdigas upplysa dem, uppwärma dem, styrka dem med kraften af din nåd, så skall deras wandring tillsammans genom lifwet blifwa lyckosam, så skola de troget leda och stödja hwarandra, då wägen blifwer beswärlig och lång, så skall frid, endrägt och förtroende bo i deras hus, och barn, wälartade och fromma, uppwäxa under deras wård, till glädje och hugnad för deras senaste ålderdom. Amen.

Tredje

Tredje Söndagen efter Trettonde-dag Jul.

Bättre är gå i sorgahus, än i gästabodshus: uti det ena är alla menniskors ändalykt, och den lefwande lägger det uppå hjertat.

Så predikar Salomo, denne store kännare af menniskohjertat, underwisad af egen lång erfarenhet. Hwem hade mera än han njutit lifwets glädje och förströelser; men då han skådar tillbaka på de förswunna åren och från en högre synpunkt betraktar all den herrlighet, prakt och ära, hwaraf han warit omgifwen, och påminner sig de stunder han tillbringat i umgänge med glada, skämtande wänner och förtrogna gunstlingar, nödgas han likwäl erkänna: bättre är gå i sorgahus, än i gästabodshus: uti det ena är alla menniskors ändalykt, och den lefwande lägger det uppå hjertat. Predikare B. 7 Cap. 3 v.

Ej böra deßa ord så förstås, som wore det menniskan nyttigast att aflägsna sig ifrån all jordisk glädje och fröjd, och ständigt inom sorgehuset öfwerlemna sig der åt en beständigt fortfarande bedröfwelse och ängslan. Wi böre glädjas med dem som glade äro, likwäl så, att glädjen icke förwillar wår själ, förderf-

förderfwar wåra grundsatser, förstämmer wårt hjerta. Böjda, som wi äre, för lättsinnighet och öfwerdåd, är det för oß helsosamt att stundom slita oß ur glädjens kretsar, och träda in i sorgahuset, och der gråta med dem, som gråta, och betrakta bräckligheten af all timlig lycka, wanskligheten af alla jordiska förhoppningar — alla menniskors ändalykt — och att lägga det uppå hjertat. Bland alla belägenheter i menniskolifwet, är ingen sorgligare än den, då menniskan blifwer utsträckt på sjuksängen. Döden är bättre än stadig krankhet. Du, som ännu är lycklig nog att äga helsans fulla styrka, följ mig, i dag, in i denna skumma boning, der ömheten och wänskapen gråter. Betrakta det wanmäktiga offret för lidandet och plågorna, detta nedtyngda hufwud, deßa skälfwande lemmar, deßa wanställda anletsdrag: lyßna till den qwidande stämman: mitt hjerta båfwar, min kraft hafwer mig förlåtit, mins ögons ljus är icke när mig — jag är swårliga plågad. Här bor icke glädjen och skämtet och löjet; men de timmar, du tillbringar här, äro likwäl icke förspillda, om du lägger den underwisning på hjertat, som här warder dig gifwen. De intryck, du här emottager, äro wälgörande, om de blifwa djupa och waraktiga. Det är dagens heliga Evangelium, som leder oß till betraktelser af detta slag. Då Jesus hade hållit sin herrliga Bergspredikan och steg ned af berget, åtföljd af mycket folk, mötte honom en spetelsk man. Denne olyckliges sjukdom war af ryslig beskaffenhet. Hans blod war förgiftad, hans andedrägt stinkande, hans kropp uppswullen, hans lem-

mar

war förruttnade. Han war en afsky för sina medmenniskor och en plåga för sig sjelf. Sedan Jesus, genom ett allmaktsord, hade befriat denne olycklige från hans elände, fortsatte han sin wäg till Capernaum, och, när han gick in i staden, framträdde till honom en Höfwidsman, som bad honom om hjelp för sin tjenare, hwilken låg hemma borttagen och hade stor wedermöda. Plågan wisar sig i oräkneliga skepnader. Wi hafwe dagligen tillfälle att blifwa wittne till det lidande, som sjukdomar utbreda bland menniskorna. Låtom oß af denna bedröfliga erfarenhet hämta wishet och warning. Låtom oß träda in i sorgahuset, betrakta sjuklingen i hans elände, ångest och nöd, och lägga det på hjertat. Men Du, Herre! som sargar och läker, som slår och helar, hör dem, som ropa till dig i sin smärta; wärdes till de lidande uträcka din hand, säg allenast ett ord, så blifwa de helbregda.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 8: v. 1—13.

Wårt upplästa Evangelium gifwer oß anledning att, på denna stund, framlägga:

Några Lärdomar från Sjuksängen.

War tacksam, emot Gud, i dina sunda dagar.

Af allt det lekamliga goda, som Gud, i sin nåd, tilldelar oß, är helsan den förnämsta gåfwan. Den är ett nödwändigt wilkor för en glad och lycklig lefnad. Men så tanklös

och

och lättsinnig är ofta menniskan, att hon lättast förgäter de wälgerningar, hwilka hon dagligen njuter; hon behöfwer kraftiga påminnelser om sin pligt att wara tacksam emot Gud, som hjertat fröjdar, och gör ansigtet gladt, och gifwer helsa, lif och wälsignelse. Du är ännu frisk och sund, du sköter med munterhet dina timliga wärf, du blifwer wederqwickt och stärkt af en ostörd sömn, du njuter dina wänners uppmuntrande umgänge; har du rätt innerligt warit tacksam emot Gud för denna lycka? Träd in i sorgahuset, stig fram till sjuksängen, betrakta offren för plågorna och lidandet. Medan timmarna, för dig, ila fram i glädje och fröjd, skrida de så långsamt för sjuklingen, som wändas på sitt tårstänkta läger, och frågar med oro: Wäktare, hwad lider natten? Ett enda ögonblicks hwila anser han för den största wälgerning, och innerligt tackar han Gud för hwarje lindrad smärta och hwarje qwalfri stund; och du, som ingen plåga känner, som hwarje morgon uppstår med nya krafter, från din hwilobädd, du skulle icke prisa Gud för helsans gåfwa? Skåda omkring dig, bland menniskorna dina bröder, huru många äro icke de, som klaga med den blinde Tobias; hwad skall jag hafwa för glädje, som i mörkret sitta måste, och icke kan se himmelens ljus! Betrakta deßa krymplingar, som framsläpa sig på kryckor, eller ligga förlamade utan känsla och kraft, såsom mannen wid Bethesda och Höfwidsmannens tjenare i wårt Evangelium: Se deßa olyckliga, som äro beröfwade sina sinnens bruk, som hafwa förlorat sitt förstånd, och i sitt raseri, under hån-

skratt,

skratt, skaka de kedjor, hwarmed de äro fjettrade; skulle denna syn icke röra ditt hjerta, och skaka din själ? Skulle du i denna stund icke känna hela wärdet af din egen lyckligare ställning, och, med tårar af glädje och med känslor af tacksamhet, falla ned på dina knän och tacka Gud, som gaf dig friska lemmar och sunda sinnen, som uppehåller och styrker dig både till kropp och själ? Hwarmed har du förtjent en sådan nåd framför så många af dina medmenniskor, hwilka sucka under det tunga korset och måste tömma den bittra kalken? Borde du icke med Höfwidsmannen, ödmjukt erkänna: Herre, jag är icke wärdig! Ja! nedstäm dina anspråk och

Högmodas icke öfwer dina jordiska företräden.

Hwem helst du må wara, som känner dig frestad af högmod öfwer lyckans tillfälliga fördelar, stig fram till sjuksängen och skåda menniskors jemlikhet i plågans timmar. Ack! huru platt intet äro alla menniskor, de dock så säkre lefwa! Du är stolt öfwer födselns företräden, öfwer ett lysande namn, öfwer en ärfd eller förwärfwad ära; omgifwen af lyckans glans, inswept i yppighetens purpur, hyllad af smickrande gunstlingar, glömmer du, att du sjelf är ett stoft, att du ock är en menniska under annor mans wåld. Men gå till sjuksängen, fråga din wän, din like i höghet och ära, som der försmäktar under qwalens tyngder, fråga honom, om hans plåga är mindre grym, eller hans sömnlösa natt mindre lång, om hans lidande mildras af ärans glans, af höghetens purpur, af de lysande äretecken han bär, af hans stora och widtfrejdade namn?

Du högmodas öfwer din rikedom, dina prydda boningar, dina yppiga måltider, dina talrika tjenare. Ack! hwad båtar dig allt detta i sjukdomsdagen? hwilar du i mera lugn för plågorna på den mjuka bädden i den praktfulla boningen? kan du köpa dig fri från smärtorna och befalla öfwer plågan på samma sätt, som du befaller din tjenare: Gack, och han går? **Wara friskt och helbregda är bättre än guld, och en helbregda kropp är bättre än mycket gods.** Du berömmer dig af ditt utseende och din skönhet, du blifwer i glädjens kretsar smickrad och beundrad, din fåfänga känner inga gränsor för sina anspråk; men **hwad högmodas du, arma mull och aska?** Följ mig till sjuksängen, hwad ser du der? Förwißnade blommor, halfsläckta ögon, plöjda kinder, wanställda anletsdrag, aftärda lemmar, en bräcklig hydda, som lutar till sin förwandling. Du är stolt öfwer dina kunskaper och ditt snille; men betrakta den wise på sjuksängen, hwad båtar honom de forskningar han anställt och det bifall han skördat, då han ligger sänkt i en sanslös dwala, utan tanka och urskillning, willad af oredliga drömmar, utan minne af **det förflutna, utan medwetande af det,** som tilldrager sig omkring honom?

Sjukdomen gör en ända uppå de stoltas högmod, och ödmjukar de wäldigas högfärd. Då sjuksängen bäddas och plågorna öfwerfalla dig, hwad njuter du af alla de jordiska fördelar du äger, af allt, som fordom glädde och fröjdade dig, af allt, som nyß smickrade din fåfänga och äggade din ärelystnad?

nad? — Helsan är af alla timliga fördelar den största; war angelägen att icke förlora den i förtid, . . .

Wårda med omsorg din helsa, att du ej sjelf förspiller den.

Den starkaste kroppsbyggnad kan, genom eget förwållande, förswagas. Hwem räknar alla dessa grymma plågor och lidanden, som menniskan sig sjelf bereder genom lättsinnighet, dårskap, frosseri och wällust? Följde hon alltid naturens enkla föreskrifter, njöt hon lifwets glädje med måtta, så skulle oräkneliga sjukdomar wara okända på jorden. Huru ofta anwänder hon icke all sin förmåga att sjelf förkorta sina dagar, att förtära sina bästa krafter, att förstöra sin kropps sundhet? Helsan är en ömtålig blomma, som lätt förwissnar. Den bryts af stormen. Öfwerdrift i arbete eller nöjen, hwarje uppbrusande sinnesrörelse, hwarje häftigare lidelse är ett tärande gift; sorg dräper många menniskor; nit och wrede förkorta lifwet, hjertats ångest förswagar krafterna. Den luft du andas, de födoämnen du njuter, det lefnadssätt du för, werkar på din helsa; hwad är din kraft, att den skulle kunna härda ut? Och likwäl glömmer du så ofta denna sanning och behöfwer derom kraftiga påminnelser. Du, som är dåraktig nog, lättsinnig och obetänksam nog, att trotsa på din helsa och din ungdomskraft, följ mig till sjukbädden, jag will göra dig uppmärksam på en warnande tafla — hwad skådar du der? Du tror dig se den bräckliga ålderdomen, som kämpar med döden; ack!

ack! känner du icke mera din fordna wän, som icke räknat flere år än du? Hör, huru bittert han klagar under plågornas anfall: war jag icke lyckosam, war jag icke stilla, hade jag icke goda ro, och sådana oro kommer! Med ångest tänker han tillbaka på de förswunna åren och suckar: Ack! att jag wore, såsom i de förra månader, uti de dagar, då Gud bewarade mig; men min ande är swag, och mina dagar äro afkortade och grafwen är för handen. Det war lättsinnigheten och öfwerdådet, som satte honom i denna sorgliga belägenhet. Om han, i tid, besinnat hwad hans frid tillhörde, om han med större omsorg wårdat sin helsa, hade han ännu kunnat njuta många qwalfria och lyckliga dagar, och ännu länge, med oförswagade krafter, kunnat werka till eget och andras gagn. Men du, som är wittne till hans jemmer, glöm icke den lärdom du emottagit, låt dig icke indragas i förströelsernas hwirfwel och fängslas i de köttsliga lustarnes band, utan werka hans werk, som dig sändt hafwer medan dagen är: natten kommer, då ingen kan werka. Ja — natten kommer, då ingen kan werka:

Hwad du kan uträtta i dag, uppskjut icke till morgondagen.

Nyttja, i dina sunda dagar, dina krafter att troget uträtta det, hwartill pligten kallar dig. Berömm dig icke af morgondagen, ty du wet icke, hwad i dag hända kan. Wår egentliga werksamhetstid är ganska inskränkt, och ofta kortare än wi det påräknat. Dagen

gen kan för oß lyktas, förr än aftonen kommer. I wåra bästa, wåra skönaste år, då wi ännu äro i ostörd besittning af wår hela, odelade kraft, då werksamhet är för oß ett behof och arbete en glädje, då wi äga mod att trotsa alla faror, genombryta alla hinder och besegra alla swårigheter, då böre wi söka uppfylla wår bestämmelse på jorden, wåra krafter böra icke hwila i owerksamhet, deßa styrkans och sundhetens dagar böra anwändas till Guds ära och menskligheters nytta. Ack! de flyga så skyndsamt bort. Lifwets sol stannar icke i sitt lopp, den går icke tillbaka, såsom fordom för Hiskia. Din styrka kan icke emotstå tidens makt. Din kropp, det redskap hwarmed du werkar, försmagas, föråldras, förnötes. Ännu har du förmåga och tillfällen till nyttig werksamhet; skynda att fullborda det du har att uträtta på jorden, innan den swaga och bräckliga åldren nalkas. Må hända ligger du snart nedböjd på sjuksängen utan kraft och styrka, och måste då tänka på den flydda tiden med ånger och förebråelser. Ännu i dag förmår du gagna ditt fosterland och dina medborgare, ännu kan du, genom omtanka och flit, för framtida behof freda dem, som äro dyrbara för ditt hjerta, ännu kan du mången bedröfwad hugswala, rädda mången olycklig, utöfwa mången god gerning; men försummar du deßa tillfällen, de skola kanske aldrig mera återkomma. Huru lätt kan icke en oförmodad sjukdom göra dig owerksam, förswaga dina kroppskrafter och din sinnesstyrka och göra dig oskicklig att beställa om ditt hus, att arbeta för dina barn? Och har du icke

ännu tänkt på det angelägnaste af dina jordiska wärf, din omwändelse och din odödliga själs frälsning, skynda, i dag är den behagliga tiden, ännu i dag är det för dig möjligt att stå upp och återgå till din Fader. Uppskjut icke din förbättring till deß du nedlägges på sjuksängen, kanske blifwer du då, af smärtorna öfwerwäldigad, oskicklig att företaga och fullborda den.

War icke känslolös för dina sjuka och lidande medmenniskor.

Aflägsna dig icke från sorgehuset: låt icke de gråtande utan tröst, låt dig icke tungt wara att söka den sjuka. Fly icke med afsky från plågobädden; den timma, du tillbringar der hos den lidande, är bättre anwänd, än den, som bortilar under glädje och fröjd i gästabudshuset. Månända erhåller du snart denna sorgliga tidning: si, den du kär häfwer ligger sjuk, skynda då till honom, som lider, och deltag i hans belägenhet och ömma för hans nöd: nalkas honom, huld och wänlig, och säg honom ett ord till uppmuntran och hugswalelse. Men du bör wisa ditt medlidande mera än med ord. Det bör uppenbara sig i werksam kärlek. Se Höfwidsmannen i dagens text, huru han skyndar till Israels läkare och anropar hans förbarmande för sin tjenare, som låg hemma i stor wedermöda. Så böra äfwen wi innerligt bedja Gud för wåra lidande medmenniskor; och om de behöfwa wår närmare omsorg, böra wi icke undandraga oß att göra uppoffring af beqwämligheter och hwila.

Du, som sjelf har erfarenhet af sjukdom och lidande, kunde du hafwa glömt, huru hugswalande det för dig war, i plågans timmar, att wara omgifwen af medlidsamma wänner, som uppfyllde dina behof och önskningar, som wakade wid din sida, med sin hulda omwårdnad förljufwade ditt lidande och med himmelska tröstegrunder styrkte ditt hjerta! Nu har du lyckligt öfwerwunnit din wedermöda, men måtte du deraf hafwa lärt att ömma för dina medmenniskor, som ännu sucka förgäfwes efter räddningens fördröjda timma. Din framtid är dig okänd, din närwarande helsa är ett ögonblicks lån, kanske, innan morgondagen, är du åter kraftlös och swag, och förmår icke lyfta upp ditt matta hufwud; will du, i denna belägenhet, se dig öfwergifwen och glömd af dina wänner, blottställd på all ömmare skötsel och wård? Neka icke dina medmenniskor hwad du, af dem, så billigt fordrar, sätt dig sjelf i deras belägenhet; den dag kommer, då du behöfwer deras hulda omwårdnad, deras deltagande ömhet, deras werksamma hjelp.

Christelige Åhörare! Ännu i denna stund njuta wi alla helsans dyrbara gåfwa, under Guds beskärm samlades wi här i Helgedomen, för att hämta några lärdomar af andras lidande. Huru många äro icke de, som, fjettrade wid sjuksängen, icke kunnat, i dag, med oß uppträda hit för att uppbygga sina själar med det ewiga lifsens ord; kunde wi lemna detta heliga rum, utan att till Gud uppsända warma och innerliga förböner för deßa wåra lidande medmenniskor, utan att

anro-

anropa hans förbarmande för alla dem, som ligga hemma i stor wedermöda, att Han wärdigas dem med sin nåd styrka och hugswala, wäpna dem med tålamod och hopp, mildra deras plågor och förkorta deras pröfningstid. Ja — Herre, Allsmäktige Gud! wi wete, att Trones bön skall hjelpa dem sjuka, du hafwer lofwat att höra de warma, innerliga förböner, som uppstiga till dig från rörda och medlidsamma hjertan; hör oß då, i denna stund, för Jesu skull, då wi, efter gammalt Christligt bruk, nalkas dig med brinnande andakt och bedja med barnslig förtröstan och frimodigt hopp:

Tänk, min Gud, på sjuka alla,
Och på dem, som lida nöd.
Hör dem, när de dig åkalla,
Låt dem, Jesu! för din död,
Till sin själar, att de blifwa
Frie från all synder sin,
Wärdes dem ock helsan gifwa,
Om det så är wiljan Din.
Men låt korset, som de båra,
Lända dem till salighet,
Och ditt namn till pris och ära
Nu och i all ewighet. Amen.

Fjerde Söndagen efter Trettonde-dag Jul.

Frukta dig intet; jag är med dig.

Detta war Guds uppmuntrande löfte till Israel genom Propheten Esaias, ett löfte, som, i det uppenbarade Ordet, upprepas för menniskorna i alla tidehwarf: och i alla tidehwarf finnas de, som behöfwa denna hugswalelse.

Christendomen gör icke menniskan känslolös för lifwets sorger och elånden. Äfwen den Gudfruktige känner dem och lider. Äfwen för honom iskänkes tårarnas kalk. Werlden är, mången gång, äfwen för honom ett Gethsemane, der han förskräckes, bedröfwas och ängslas; men han hämtar styrka och hugswalelse från himmelen, en Gudomlig kraft styrker honom och upprätthåller hans mod, och i hwilken bekymmerfull belägenhet som helst han må befinna sig här på jorden, så eger han alltid till sin tröst och uppmuntran detta Guds hugswalande löfte: **Frukta dig icke; jag är med dig.** Orden läsas i Esaiä 41 Cap. 10 v.

Är Gud för oß, ho kan wara emot oß? Detta war de första Christnas wälspråk under en tid, då förföljelser, plågor och död öf-

wer

wer allt hotade dem för Jesu namns bekännelse. Fängelserna öppnades, bojorna smiddes, bilan blixtrade, korset upprestes, bålet lågade — de förskräcktes icke: är Gud för oß — i sjelfwa dödstimman war detta deras fasta tro och frimodiga bekännelse — är Gud för oß, ho kan wara emot oß? Wi lefwa i en mildare tid, wi hafwa wida mindre swårigheter att öfwerwinna, wi sättas icke på så hårda prof; likwäl klaga så många bland oß öfwer sina timliga motgångar och olyckor och sakna ståndaktighet och mod att bära dem. Hwar är den anda, som i forntiden upplifwade Jesu bekännare? Hwar är den kraft, som upphöjde dem öfwer alla jordiska faror och wedermödor? Andan och kraften kunna ännu återwinnas; men då måste menniskan med sin själ stiga upp till himmelen för att derifrån nedhemta dem. Jemte sitt timliga lif måste hon lefwa ett himmelskt. Tanken på Gud måste följa henne på alla hennes wägar, hon bör lägga sig winn om hafwa ett obesmittadt samwete; hon bör, genom andäktig bön, söka umgänge med honom, som stödjer och styrker; hon bör hos sig befästa det lefwande hoppet om räddning och wärd. **Den, som fruktar Herran, han skall för ingen ting förskräckas eller bäfwa.** Ett godt samwetes wittnesbörd, en brinnande bön, ett hopp, som icke wacklar, gifwer kraft och mod i farorna. Låtom oß hoppas och bedja, fräls oß, hugswala oß, styrk oß,

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 8: v. 23—27.

Berättelsen i wår text innehåller en träffande

sande målning af det menskliga lifwet. Wi fårdas till wårt råtta fåderneslande öfwer ett brusande haf bland klippor och skår. Stundom uppfyllas wål seglen af medgångens wind; men oförmodadt mörknar himmelen, stormhwirfweln fattar det bråckliga skeppet, det öfwersköljes af den skummiga wågen och från ångestfulla hjertan framtwingas detta nödrop: Herre fråls oß, wi förgås! Hwarföre år menniskan, i farans stund, så försagd och båfwande? Hennes otro år orsaken till hennes fruktan, förskråckelse och ångest. I klentrogne, såger Jesus till sina lårjungar, hwi rådens I? Samma förebråelse kan ånnu göras åt de olyckliga på jorden, som öfwerlemna sig helt och hållet åt sorgen och förtwiflan: klentrogne, hwi rådens I? År Jesus med eder på skeppet, hwilar styret i hans allsmåktiga hand, så kunnen I med trygghet segla öfwer tidens brusande haf; ty så snart honom behagar, kan han nåpsa wådret och hafwet, att det warder stilla lugnt. Låtom oß, på denna stund, undersöka:

Hwad det år, som gifwer kraft och mod i faran.

Ett godt Samwetes wittnesbörd gifwer kraft och mod i faran.

Det år en bedröflig sanning, att menniskan ofta sjelf skapar sitt jordiska lidande. Skilsmåßan från Gud sker genom synden, som år hufwudkållan till all olycksalighet. Syndig wandel förstör menniskans ådlaste krafter, hennes himmelska krafter. Den som

illa

illa anwändt den förflutna tiden, måste åter-kalla den i minnet med ångest och oro. Han bär sitt straff med sig öfwer allt, han rädes dag och natt och är icke wiß på sitt lif. Den, som saknar sinneslugn, han saknar äfwen kraft och mod. Huru förskräcklig är icke den förebråelsen: du har sjelf skapat din olycka, du lider det dina gerningar wärde äro! Detta medwetande gör menniskan nedslagen, orolig, bäfwande. Hwarje hotande fara förskräcker henne. Hon lefwer i en beständig fruktan för följderna af sina onda gerningar. Den ogudaktiges hjerta är såsom ett stormande haf, det icke stilla wara kan. Han flyr, fastän ingen jagar honom.

Den åter, som alltid will det goda, och gör det rätta, han kan, med lugn, tänka tillbaka på de dagar, som flytt. Han känner icke det onda samwetets ångest och förtwiflan. Och i tider af sorg och wedermöda, i bekymmerfulla och wådliga tider, är det hans tröst, att han ett godt samwete hafwer. Han bäfwar icke, då farorna nalkas, och wiker icke förskräckt tillbaka. Hans hjertas oskuld gör honom stark och frimodig. Ett godt samwete gifwer kraft och mod under alla widriga omständigheter, bland alla hotande faror. Det är den gudfruktiges dyrbaraste skatt, som wåldet ej kan plundra. Händelserna må beröfwa honom hans jordiska egendom; det nyttiga bruk han deraf gjort, medan den ännu war hans, tröstar honom, styrker honom under förlusterna. Afund och illska må mißtyda hans gerningar och stämpla hans namn med oförtjent wanära; han är likwäl lugn, ty hans hjerta fördömer honom icke, och så ofta han

tänker

tänker på werldens orättwisa, kan han wädja till wittnet i himmelen, till wittnet inom eget bröst. Döden må bortröfwa hans ömmaste wänner; han kan utan förebråelse tänka på den tid, då han, i deras umgänge, war lycklig och glad, ty hans uppförande mot dem war alltid redligt, trofast, wänskapsfullt. Känslan af uppfyllda pligter förljufwar tankan på det förflutna och gifwer kraft och mod att fördraga alla närwarande plågor och lidanden. Den gudfruktige hwilar, såsom Jesus, lugn och trygg, äfwen då det stormar rundt omkring honom: han är rådig i olyckan, oförskräckt i faran, ståndaktig i nöden. Med den styrkande tankan: **jag wet intet med mig**, går han de största olyckshändelser till möte utan att bäfwa och förskräckas.

Wäl oß, om wårt hjerta, i farans timma, är rent och skuldfritt. Men denna känsla af redligt uppfyllda pligter, som gifwer kraft och mod, kan endast finnas i ett, af nåden, helgadt hjerta. Icke en gång der finnes den i sin fullkomlighet. Wi äre allesammans syndare, och äfwen den frommaste menniska måste widkännas synda-arfwet, måste inför sitt samwetes domstol erkänna sig straffskyldig. Äfwen den frommaste menniska måste således känna oro och bedröfwelse wid tanken på det förflutna och bäfwa för det tillkommande. **Klentrogne, hwi rädens I?** Träder upp i Helgedomen, der nåd och förlåtelse förkunnas åt den ångerfulle och botfärdige syndaren; knäböjer inför altaret, der minnet firas af Jesu Christi gränslösa kärlek; der skolen I finna en säker tröst mot alla oroande minnen, så snart eder ånger är allwarlig,

warlig, eder tro rättskaffens och edert beslut orjggligt att wandra i ett nytt lefwerne. Christi blod renar wårt samwete af de döda gerningar: de djupaste syndasår kunna läkas i Zions hälsobrunn, som uppwäller wid korset på Golgatha. Om wi, under wår ångest, taga wår tillflykt till Jesus, och bedja såsom lärjungarna: Herre, fräls oß, så skall han, med ett ord, näpsa alla hjertats stormar, så att det warder stilla lugnt. Så snart wåra samweten blifwit renade i hans blod, och af hans heliga Anda hugswalade och styrkta, kunna wi tröstelige framgå till nådastolen. All bäfwan och förskräckelse förswinner, friden och lugnet wända tillbaka, ock wi erhålla åter kraft och mod att, med ståndaktighet, bära wåra jordiska lidanden och bekymmer, att möta alla förestående faror med frimodighet.

Förtröstan på Gud och en brinnande bön gifwer kraft och mod i faran.

Bönen upplyfter oß till Gud. Då wi slita oß lösa från werlden och med tanke och hjerta stiga upp till himmelen, så måste alla sorger och bekymmer af jordiskt ursprung förswinna. Höj dig med din anda upp till Gud, från hwilken ljus och kraft och lif och wälsignelse utströmmar, och den ena länken efter den andra skall slitas ur den kedja, som fängslar dig wid jorden och sorgerna. Bönen har ett mäktigt inflytande på hjertat; den gifwer kraft och mod. Huru ofta har du icke erfarit detta, du Jesu trogna lärjunge? Du erfar det i den saliga stund, då helig andakt upplifwar hela ditt wäsende, då ett himmelskt

ljus uppgår i ditt innersta och din tryckta och smäktande ande lyfter sig till Gud med barnslig förtröstan. Då du, i din ångest, nalkas Gud i en brinnande bön och säger: Herre, fräls mig, då höres från öppnad himmel hugswalelsens språk, som klingar ljufware än Davids strångaspel under Sauls smärta. Fortfar att bedja, då du är bekymrad och rådlös, då du är i nöd och fara, fortfar att bedja i Jesu namn, till deß hjelpen och hugswalelsen kommer; och den kommer säkert. Gud skall sända en Engel från himmelen, som styrker dig. Han skall näpsa olyckans stormar, att det warder stilla lugnt.

Kan den sakna kraft och mod i faran, som alltid hafwer Gud i känsla, som förtröstar på Honom, den Allwise, hwilken bättre än wi känner hwad oß är nyttigast, och derföre, för sina högre ändamål, låter stormar och lugn omwexla med hwarandra i menniskolifwet? Hwem kunde mißtrösta om frälsning, då han klagar sin nöd för honom, den Allwetande, som känner alla wåra behof, önskningar och bekymmer, som läser i det slutna hjertat, som ser de döljda tårarna, och hör de qwäfda suckarna? Hwem kunde mißtrösta om hjelp, då han sänder sin suck till honom, som är kärleken, som älskar oß alla med faderlig ömhet, hwars godhet räcker så widt, som himmelen är, och hwars barmhertighet warar från slägte till slägte öfwer dem som honom frukta? Hwem skulle, under lifwets bekymmer, sakna styrka och mod, då han öfwerlemnar sig åt den Allsmäktiges wård, som bär werldshändelsernas styre i sin hand, som förwandlar tider och stunder,

der, som kan befalla stormen tystna och haf- wet lägga sig, som förmår framkalla glädjens sol på en himmel, klädd i blixtrar och moln? Wäl eder, mine olycklige, lidande, sorgbundne bröder, om I alltid ären i den sinnesförfattning, att I, med barnsligt förtroende, kunnen taga eder tillflykt till Fadren i himmelen och för honom klaga eder nöd och utgjuta eder smärta i en brinnande bön. Trycker eder nöd och fattigdom, klentrogne, hwi rädens I, förmår icke Gud för eder öppna okända wägar till räddning, densamme Guden, som lät manna regna i öknen, som lät watten utspringa ur klippan, och som spisade femtusen män med fem bröd och twå fiskar? Om sjukdom och plåga öfwerrumplar eder; klentrogne, hwi rädens I, förmår icke Gud att mildra smärtan och förkorta lidandet, densamme Guden, som fordom öppnade den blindas öga och den döfwes öra, som återgaf krafterna åt de förlamade och lifwet åt de döda?

Att i bönen nalkas Gud är bland menniskans saligaste företräden, bland hennes dyraste pligter. Bönens wälsignelse och kraft har alltid warit känd af fromma hjertan. Den war alltid deras tillflykt i nöden, deras tröst under olyckan, deras glädje i sorgen. Den, som rätt kan bedja, blifwer aldrig fullkomligt olycklig; ty Bönen lugnar och styrker själen, gifwer ståndaktighet och mod i faran. Och wi skulle icke bedja, dagligen bedja under känslan af wåra jordiska bekymmer, under erfarenheten af wår egen wanmakt och swaghet, i nödens, wedermödans och farans stund? **Lider någon ibland eder bedröfwelse, han bedje.**

Ett

Ett fast och lefwande Hopp gifwer kraft och mod i faran.

Det gifwes så många menniskor, som, med darrande hand, söka upplyfta det täckelse, som höljer deras framtid, som med tårfulla ögon forska i det dunkla tillkommande. Af dem betraktas allt från en mörk och förskräckande sida, af dem framkallas ur inbillningens werld nya bekymmer, som förtynga själen, nedtrycka sinnet och göra lifwet tungt och glädjelöst. De qwälja sig oupphörligt med plågande aningar om förestående sorger och olyckor. Hwad är orsaken? Ett bristande Hopp. Och då de onda dagar komma, då farorna närma sig, saknas hos dem kraft och mod; ty de hafwa icke lärt sig att lida och hoppas. Hoppet är ett säkert och fast wår själs ankare, som gifwer trygghet och säkerhet under lifwets stormar. Men på jordiska och förgängliga ting bör hoppet icke byggas, utan på lefwande Gud. Den, som sätter sitt hopp till Gud, han kan med frimodighet och lugn möta de största faror, ty han är öfwertygad att, utan Guds tillåtelse, intet hår skall falla af hans hufwud, och att dem, som hafwa Gud kär, tjena allt ting till det bästa. Då denna öfwertygelse blifwer fast, klar och lefwande i själen, måste all fruktan förswinna. Man öfwerlåter då, med barnsligt förtroende, sin framtid i Guds händer, och tryggar sig, under alla skiften, wid Guds nådiga löften om beskydd, understättning och wård. Är hoppet hos dig lefwande, så må det mörkna rundt omkring dig, olyckans stormar må rasa och hota med

skepps-

skeppsbrott; du skall likwäl icke förskräckas, ty du ser hamnen framför dig: stoftwerlden må sköflas, blodas, förstöras: du skall likwäl icke förtwifla, ty din blick riktas till det rätta fäderneslandet, och du wet, att det, som från Gud leder sitt ursprung, skall bestå, då allt annat förswinner och förgås. Allt, hwad werlden skänker, är förgängligt. Trösten ligger i sjelfwa denna sorgliga erfarenhet. Förgängliga äro således äfwen bekymren, plågan, sorgerna. Den, som hoppas, han ser en gräns för sitt lidande, ett mål för sina olyckor, ett slut på sina plågor. Så snart wi, med lefwande hopp, upplyfte sinnet till Gud, utgöra de jordiska tingen icke mera wår högsta sällhet. Det bekymrar oß då icke mer, att det jordiska förswinner och förgås, ty wi börja då lefwa för ett högre mål; wi weta, att omwexlingen och förgängelsen sträcka sig endast till det, som är af jordiskt ursprung, att wårt hjertas dyrbaraste skatt aldrig kan bortröfwas, att wår himmelske Wän aldrig öfwergifwer oß, att han är med oß på alla wåra wägar, att han icke tager sin hand ifrån oß i farans stund. Denna tanke gifwer kraft och mod. Det war i en sådan sinnesförfattning, som David befann sig, då han yttrade deßa sköna, förhoppningsfulla ord: **Herre! när jag dig hafwer, frågar jag efter himmel och jord intet. Om mig än kropp och själ försmäktade, så äst Du dock, Gud, alltid mitt hjertas tröst och min del.**

Hoppet gifwer kraft och mod. Sjelfwa döden, som, för den naturliga menniskan, är så förskräcklig, förlorar all sin fasa genom det saliga hoppet om de dödas uppståndelse

och

och ett ewinnerligt lif. Fatta mod, träd honom närmare, betrakta honom i det ljus, som strålar ned från höjden, tag hoppets brinnande lampa och stig ned i grafhwalfwet, han skall genast förändra sin ryslIga skepnad, och du skall, i honom, igenkänna en fridens Engel, som wänligt bjuder dig handen för att ledsaga dig ur fängelset på jorden till Guds barnas saliga frihet. Döden är porten till det ewiga lifwet, genom hwilken alla trogna Guds barn ingå till ewig förening med deras himmelske Fader. Hoppet om den tillkommande werldenes glädje, om återförening med förlorade wänner, gifwer kraft och mod på sjuklägret, i dödsfaran, i dödstimman. Då wi, trötte af lifwets wedermödor, sucke efter lugnet och hwilan, står hoppet hugswalande och styrkande wid wår sida och hwiskar till oß i wåra sista stunder: **Gack bort och hwila dig, att du må uppstå i dinom del, när dagarna hafwa en ända.**

Det goda Samwetet, den andäktiga Bönen, det lefwande Hoppet gifwa således kraft och mod i faran. Hwem är den lycklige på jorden, som aldrig af faror warit omgifwen och hotad, eller som aldrig skall blifwa det? Stadda på resan till wårt himmelska fädernesland, äre wi ofta hotade med skeppsbrott på lifwets stormiga haf. Så länge wi bo på en jord, öfwer hwilken förbannelsen hwilar, så länge wi, genom sinliga känslor, hafwa gemenskap med denna werlden, sorgernas och wanskligheternas werld, så länge wi hafwa behof och önskningar, som kunna blifwa ouppfyllda, förbindelser, som kunna slitas,

hjer-

hjertan, som kunna såras, så länge wår ande dwäljes i denna swaga, bräckliga stofthyddan, bristernas och qwalens boning, fjerran från sin rätta hembygd, måste wi alltid wara beredda på kamp och strid, försakelser och uppoffringar, wedermödor och lidanden. Wi äre dagligen, stundligen, i behof af kraft och mod. Krafterna förswagas, modet sjunker, wi blifwa rådlösa och bäfwande, det är så mörkt omkring oß, det stormar inom oß, wi se framför oß ingen hjelp och räddning — — Klentrogne, hwi rädens I? Då stormen wexer upp och wågen slår utöfwer skeppet, nalkens eder Frälsare och beder: Herre, fräls oß, wi förgås. Wandrer alltid för Gud i ett godt samwete, beder utan återwändo, hjertligt och warmt, warer glade i hoppet; ty Samwetet, Bönen och Hoppet gifwa kraft och mod i faran. Amen.

Femte

Femte Söndagen efter Trettonde-dag Jul.

Hwad menniskan sår, det skall hon ock uppskära.

Sedan Apostelen Paulus hade, i det föregående, allwarligt och ömt förmanat de Galater att strida mot en förderfwad natur, och af Guds gode Ande låta sig ledas till utöfning af alla Christeliga dygder, lägger han denna wigtiga sanning på deras hjertan: hwad menniskan sår, det skall hon ock uppskära. Orden läsas i Pauli bref till de Galater, 6 Cap. 7 vers.

Den synliga werlden är en spegel af den osynliga. I den heliga Skrift framställas ofta höga, himmelska sanningar under liknelser och bilder, hämtade från jordiska ting. Sådant war det språk wår Frälsare sjelf nyttjade. Sådant war äfwen hans Apostlars underwisningssätt. Menniskohjertat liknas icke sällan wid en åker, som bör, i rättan tid, odlas och besås, och hwars skörd beror af utsädets beskaffenhet samt odlarens flit. Denna bild är så träffande, så rik, så betydningsfull. Hastigt, såsom årets tider, följa lifwets skiften på hwarandra. Ungdomen är såningstiden; den är menniskolifwets wår. Då bör det himmelska utsädet nedläggas i det öppna, oförderfwade, oskyldiga sin-

 net,

net, att det tidigt måtte rotfästa sig der: den framskjutande brodden till allt heligt och skönt i öfwertygelse, tanke och handling, bör wårdas med öm omsorg, att den måtte utweckla sig och frodas, medan wårsolen ännu skiner, medan känslan ännu är frisk, lefwande och warm. All menniskobildning fordrar möda och waksamhet. Herrans plantering behöfwer beständig wård; ty, om arbetarena sofwa, kommer den listige owännen och utsår ogräs midt ibland hwetet, och den goda säden blifwer deraf hindrad i sin tillwäxt, kanske omsider alldeles förqwäfd. Det unga, oerfarna hjertat emottager lika lätt godt och ondt utsäde; och får fröet till det onda fästa rötter, så förderfwas lätt hela grödan. Det är således icke nog, att den goda säden blifwer utsådd i Herrans åker; man bör äfwen sorgfälligt tillse, att owännen icke får tillfälle, att der insmyga sitt ogräs. Och detta är eder heliga pligt, Föräldrar och Ungdomswårdare! Det tillhör eder att waka öfwer Guds rikes späda plantering, att den icke blifwer förderfwad i en ond och förförisk werld; ty det finnes ibland oß så många owänner, som försåtligt utså ogräs ibland hwetet. Och du, uppwäxande ungdom! bewara den ädla säd, som ömheten utsådde i ditt späda hjerta, låt den der fästa djupa rötter, herrligt utweckla sig, blomstra och bära goda gerningars frukt. Sådant utsädet är, sådan blifwer skörden: hwad menniskan sår, det skall hon ock uppskära. Ålderdomen är skördetiden; den är menniskolifwets höst. Luften blifwer kall och stormig, allt djupare sjunker solen, dagarna förkortas, marken kläder af sin sommardrägt.

Skör-

Skördemannen kommer med sin lia och afbergar den mognade grödan och församlar den i ladorna. O, menniska! betänk, hwad du utsått hafwer, det skall du då uppskära. Den, som sått i sitt kött, han skall af köttet uppskära förgänglighet; men den, som sått i Andanom, han skall uppskära af Andanom ewinnerligt lif. Ett utsäde för sinnligheten gifwer blott timlig skörd, som är förgänglig: ett utsäde för själen gifwer andelig skörd, som är oförgänglig och ewigt warande.

Wårt heliga Evangelium gifwer oß anledning att fortsätta wåra betraktelser öfwer denna wigtiga sanning: men först utbedje wi oß dertill nåd och kraft af höjden.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 13: v. 24 — 30.

Jesus föreställer i wår text beskaffenheten af sitt andeliga rike på jorden, och nyttjar derwid sitt sköna bildspråk. Han talar om en åker och en sädesman, som utsådde god säd; om en owän, som, då folket sof, sådde ogräs ibland hwetet: han talar om en skördetid, då ogräset skall hämtas tillsammans och uppbrännas, och den goda säden församlas i ladorna. Jesus har sjelf, i det följande, uttydt denna liknelse. Åkern är hela werlden, alla menniskor, som af Gud blifwit utrustade med förmåga att emottaga ljus och förädling; Menniskones Son, Gud i sin antagna menskliget, är den, som den goda säden utsår; owännen, som utsår ogräset, är djefwulen, den makt, som motarbetar det goda; skördetiden är werldens slut, då det go-

da skall erhålla sin belöning, och det onda sitt straff. Allt syftar på den wigtiga sanning, som, i dag, skall blifwa wårt betraktelseämne:

Hwad menniskan sår, det skall hon ock uppskära.

Hwad menniskan sår, det skall hon ock uppskära. Den, som sår i sitt kött, han skall af köttet uppskära förgänglighet.

Med ordet kött betecknas i allmänhet, i den heliga Skrift, det, som är ofullkomligt, swagt, wanmäktigt, inskränkt och förgängligt. Derföre förekommer ofta, under denna benämning, menniskans sinnliga natur, sådan den i wårt närwarande tillstånd är beskaffad. Den har, wid syndafallet, då owännen sådde ogräs ibland hwetet, förlorat sin ursprungliga renhet och oskuld, blifwit besmittad och förderfwad: den will så gerna upphäfwa sig till lagstiftare, rycka spiran ifrån förnuftet och fängsla den uppåt stråfwande anden wid det jordiska och förgängliga. Derföre klagar Apostelen: **Jag wet, att i mig, det är, i mitt kött, bor icke godt, wiljan hafwer jag; men att göra godt, det finner jag icke.**

Att så i sitt kött, är således att sörja endast för sitt djuriska lif, att helt och hållet underkasta sig sinnlighetens herrawälde, att anwända sin tid, sin omtanka, sina krafter och förmögenheter endast för tillfredsställandet af sina köttsliga lustar och begärelser. Och hwilken skörd kan man hoppas af sådant utsäde? **Den, som sår i sitt kött, han skall af köttet uppskära förgänglighet.**

Wis-

Wisserligen är wår sinnliga natur en gåfwa af Gud, nödwändig, så länge wi wistas här i förgänglighetens land: den erbjuder oß äfwen mången oskyldig förnöjelse, och fröjdebägaren, som iskänkes för wåra yttre sinnen, kan ofta njutas utan wandra och förebråelser. Men denna werlden har så många fält att odla och beså, som icke bära någon gröda för ewigheten. Den är sjelf, i sin natur, förgänglig, det frö, som wi nedlägga der, är förgängligt, och förgängliga äro de skördar wi upphämta. Med bittra tårar måste wi ofta besanna Salomos ord: **Jag såg på allt det under solena sker, och si, det war allt fåfänglighet och jämmer.** Flygtigt och förgängligt är allt, hwad oß werlden gifwer. Det jordiska goda är så wanskligt, och så många omwexlingar underkastadt; wi kunne aldrig deraf komma i beständig besittning. Allt hwad wi äga, allt hwad wi njuta, är förgängligt; och då wi omsider, en gång, skole wandra hädan, hwad taga wi med oß af alla de rikedomar, som blifwit församlade med möda och bekymmer, af den fåfängliga ära, som blifwit förwärfwad under afund och uppoffringar, af alla timliga fördelar, företräden och njutningar? I dödsstunden slutas all werldslig glädje, och hwad hafwa wi skördat deraf? Förgänglighet. Werlden förgås med sitt wäsende, sin prakt, sin ära, sin lycka, sina nöjen. Ett timligt utsäde gifwer endast timlig skörd; olycklig den menniska, som derpå grundar sina förhoppningar och sin sällhet, som sätter **kött sig till arm, och wiker med sitt hjerta ifrån Herranom.** Ännu olyckligare de, som, helt och hållet, låta

be-

beherrska sig af sina köttsliga lustar, som låta synden wäldig wara i sin dödliga lekamen, som, med förakt för samwetets warningsrop, wandra uti sitt kötts begärelser och göra hwad köttet och sinnet lyster, för hwilka ingen ting är så heligt, som icke måste uppoffras för den enwäldigt rådande lustan. De så wäder, och uppskära owäder, de ådraga sig förebråelser, ångest, förtwiflan, förbannelse. Köttsens sinne är döden, den köttsligt sinnade påskyndar sjelf sin jordiska hyddas upplösning och fall, han får en ända när honom obeqwämt är, han warder afhämtad, såsom en omogen drufwa af winträd, och såsom ett oljoträd bortfaller i sitt blomster. Hwad skördar han af sitt utsäde? Förgänglighet.

Hos köttsens trälar utplånas alla högre och himmelska anlag, tänkesätt och wilja förderfwas, alla goda böjelser, alla fromma rörelser förqwäfwas, bandet emellan själen och Gud sönderrifwes, hwarje gnista af det inre, andeliga lifwet utsläckes, Tron dör, Kärleken kallnar, Hoppet förswinner. Hwad skörda de af sitt utsäde? Förgänglighet.

Och hwilken skörd kunna de wänta af detta utsäde, i en annan werld? De hafwa redan uppburit sin lön i denna. De hade godt, medan de lefde. I himmelen skall intet inkomma, som besmitteligt är. Då den stora skördedagen infaller, skall ogräset skiljas ifrån hwetet. Ogräset skall hämtas tillsammans, bindas i knippor och förbrännas. De köttsligt sinnade, begärens slafwar, äro detta jordens ogräs, som skola skiljas från de heligas

sam-

samfund, bindas med mörksens kedjor och öfwerlemnas åt de ewiga lågorna. Der skall wara gråt och tandagnislan.

Det händer wäl stundom, här i werlden, att dem ogudaktigom går, såsom de hade de rättfärdigas gerningar gjort. På orättfärdighetens åker skördas, mången gång, guld och menniskopris. Werlden och lustarna ropa: njut, gör dig goda dagar och war glad, och den obetänksamme fördjupar sig i jordiska förströelser, han flyger från njutning till njutning, han tömmer den sinnliga glädjens bägare under högljudda fröjdesånger. Du dåre! i denna natt skall man kalla din själ ifrån dig; och då döden upplyfter sin skarpa lia, för att afhugga allt det, som förgängligt är, hwad blifwer då skörden af ditt utsåde i köttet? Din ära skall förwandlas i blygd, och din glädje i ångest och smärta. Hwad båtar det menniskan, om hon förwärfwade hela werlden och tager dock skada till sin själ? Skulle wi så obetänksamt och lättsinnigt, för denna werldens fåfängliga och förgängliga skörd, låta ewighetens ädlare utsäde härjas och förstöras i sin blomningstid? De, som Christo tillhöra, korsfästa sitt kött, samt med deß lustar och begärelser, de låta sig icke fängslas wid jorden, såsom slafwar af detta timliga och förgängliga, de bruka denna werlden, såsom de brukade henne icke; ty denna werldens wäsende förgås. De göra ett helt annat utsäde, och sträcka sina förhoppningar till en skönare gröda och en herrligare skörd.

Hwad

Hwad menniskan sår, det skall hon ock uppskära. Den, som sår i Andanom, han skall uppskära af Andanom ewinnerligt lif.

Med ande förstås, på detta stället, menniskosjälen med alla sina högre krafter och förmögenheter. Att så i Andanom, är således att arbeta på själens fullkomning och utweckingen af deß himmelska anlag. Menniskan blef icke skapad endast för denna werlden, att en kort tid werka på jorden och sedan gömmas i den, och förmultna. I den förgängliga hyddan bor en lefwande ande, som står i förening med det osynliga och ewiga, som utgick ifrån Gud och sträfwar att komma till honom tillbaka. Blott en kort tid skall den dwäljas i denna skröpliga lekamen, för att utbildas för ewigheten, för att, genom Guds nåd, renas, förnyas och helgas, och på sådant sätt blifwa skicklig att upptagas i högre kretsar, att införlifwas i de utwaldas församling i himmelen. Sanning och dygd, ljus och helighet, äro frön, som icke trifwas i förgänglig jord, som måste planteras i wår odödliga själ, om de skola uppblomstra till herrliga skördar. Det sanna och det goda i menniskans själ är Herrans plantering; denna himmelska plantering måste hämta wärma af Nådens Sol och uppfriskas ur den lefwande källan, och hwad blifwer då skörden af detta ädla utsäde? Den, som sår i andanom, han skall uppskära af andanom ewinnerligt lif.

Wårt förnuft, som genom syndafallet blef förmörkadt, behöfwer upplysning. Det är,

är, i sitt naturliga tillstånd, behäftadt med så många willfarelser och fördomar; det är inswept i dimmor, som uppstiga från jorden: Wår synkrets bör renas och utwidgas, wårt andeliga öga bör befrias från sin blindhet, öppnas och skärpas, så att wi kunna fatta den himmelska sanningen, tillwera i nåden och wår Herras och Frälsares Jesu Christi kunskap och allt mer och mer inwigas i trons hemligheter. Detta sker genom ett dagligt och andäktigt betraktande af Guds heliga ord, som är wåra fötters lykta, och ett ljus på wåra wägar, genom from uppmärksamhet på den gode Andens upplysande nåd, som skingrar mörkret i wår själ, och der upptänder det klart brinnande himlaljuset, Evangelii ljus af Christi klarhet. Hwad blifwer skörden af detta utsäde? En djupare kunskap om de himmelska ting, en wishet, som ofwanefter är, som omfattar det osynliga, ewiga och oförgängliga. Wi warda förklarade ifrån den ena klarheten till den andra.

Wår wilja, som genom syndafallet blef förderfwad, behöfwer helgas af Guds nåd. Det bör föregå en ny skapelse i hjertat: det, som icke af den himmelske Fadren är planteradt, måste uppryckas med rötterna, och nya, himmelska frön, i stället, utsås. Detta sker genom den gode Andens medwerkande nåd, som renar wåra böjelser och begär, som uppwäcker och underhåller heliga uppsåt och fromma känslor, som utwecklar och fullkomnar det himmelska sinnet och gifwer oß kraft att wandra i ett nytt lefwerne. Och hwad blifwer skörden af detta Andans utsäde? Deraf skall upp-

uppkomma en ny menniska, som efter Gud skapad är i sannskyldig rättfärdighet och helighet, en menniska med nytt sinne, nya böjelser, ny kraft, med warmare känsla för det goda och rätta, och ett allwarligare sträfwande efter högre utbildning och fullkomlighet. Andans frukt är kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet, tro, saktmodighet, kyskhet, och deßa frukter äro icke af förgänglig natur; ty wi äre födde på nytt, icke af någon förgänglig säd, utan af oförgänglig, som är af lefwande Guds ord, det ewinnerliga blifwer. Den, som gör utsäde för den ädlare delen af sin warelse, som bemödar sig om de andeliga krafternas utweckling, sinnets och lefwernets helgelse, han skall deraf skörda ewigt lif och salighet. Andock wår utwärtes menniska förgås, så warder dock den inwertes förnyad dag ifrån dag. Utsädet i själen af sanning och dygd gifwer en skörd för ewigheten. Men upphämtas deraf icke någon skörd i tiden? Är det endast i en tillkommande werld, som rättskaffenhet och dygd njuter sin belöning? Innebär det då ingen belöning, detta Guds Andas wittnesbörd med wår anda, att wi äre Guds barn, och detta glädjande medwetande af redligt uppfyllda pligter? En tro, som upplyfter och förädlar; en kärlek, som uppwärmer och styrker; ett hopp, som hugswalar och gläder — är det ingen skörd? Är det ingen skörd, att, för sina ädla mödor, blifwa af medmenniskor aktad, älskad, wälsignad? Så skördar hwarje rätt Christen under sin dagliga tillwext i det goda; så skördar hwarje werksam menniskowän, under sitt

be-

bemödande att bereda sina bröders sällhet: så skördar hwarje husfader, hwarje öm moder, under de bekymmersulla omsorgerna för sina barns bildning till Gudsfruktan och dygd, de så rättfärdighet, och uppskära kärlek, innerlig kärlek, warm tacksamhet. Men skulle ock denna skörd af kärlek och tacksamhet, någon gång, uteblifwa, så böre wi besinna, att detta lifwet icke är den rätta skördetiden. Det ädla utsädet blommar, men det mognar icke fullkomligt här, ehuru det ofta warder wattnadt med ymniga tårar. När wi göre godt, så låt oß icke ledas wid; ty wi skolom ock, i sinom tid uppskära utan återwändo. Är odlingsmödan tung, är såningsarbetet beswärligt, så böre wi, till wår uppmuntran, ihågkomma, att de, som med tårar så, skola med glädje uppskära. Ty en annan tid kommer, då det sanna wi tänkt, och det goda wi gjort, skall mogna till oförgängliga skördar i de lefwandes lande, der solen skiner warmare och der lifsens källor flyta klarare. I det himmelska Eden skola de rättfärdige omstrålas af Herrans klarhet, och iklädas hwita kläder, helighetens sinnebild. Ewig tillwext i wishet och dygd, outsäglig glädje under den närmaste gemenskap med Gud, och den saligaste förening med Guds utkorade helgon, skall blifwa skörden af deras utsäde i Andanom. Det intet öga sett hafwer, och intet öra hört, och uti ingen menniskas hjerta stigit är, det hafwer Gud beredt dem, som honom älska. Skriften kallar detta tillstånd: ewig salighet, ewinnerligt lif; och den, som sår i Andanom, han skall uppskära af Andanom ewinnerligt lif.

I

I åren Guds åkerwerk: låter den goda såden utsås i edra själar, och wexa der under wården af Guds heliga Anda, och blomstra och båra frukt. Så ut dine såd om morgonen. Barndomen, lifwets glada morgonstund, är den rätta såningstiden, då bör menniskohjertat beredas för det himmelska utsådet, medan det ännu är öppet, böjligt och warmt. Snart hårdnar det, snart kallnar det, och sedan faller det ädla utsådet på wägen och förtrampas, på klippan och förmultnar, bland törnen och förqwäfwes; men ogräset, som utsåddes af owännen, det slår djupa rötter, det wäxer frodigt, och öfwerhöljer omsider hela åkern. I, som ännu befinnen eder i lifwets wår, låter edra hjertan tidigt bildas för sanning och dygd: må den beqwämliga såningstiden icke fruktlöst förswinna; hösten kommer snart, det blifwer stormigt och kallt, och då kan man icke mer göra något utsåde. Och I, som redan hafwen upplefwat lifwets höst, besinner, att I snart skolen uppskära hwad I hafwen utsått; hwilket utsåde hafwen I gjort? Hwilken skörd kunnen I hoppas? Den, som sparliga sår, han skall sparliga uppskära, och den, som sår i wälsignelse, han skall uppskära i wälsignelse. Snart är, för eder, skördetiden inne; skördemannen kommer, wäpnad med lian, och af utsådet i köttet skall uppskäras förgänglighet, af utsådet i Andanom skall uppskäras ewinnerligt lif. Amen.

Sön-

Söndagen Septuagesima.

Jag hafwer lärt ibland dem jag umgår låta mig nöja.

Så wittnar Aposteln Paulus om sig sjelf i brefwet till de Philipper, 4 Capitlet, 11 v.: och hwem kunde, med större rättwisa än han, gifwa sig ett sådant wittnesbörd? För Evangelii utbredande hade han frimodigt uthärdat alla slags beswärligheter och lidanden, han hade i all ting bewisat sig såsom Guds tjenare, i stort tålamod, i bedröfwelse, i nöd, i ångest, i slag, i fängelse, i uppror, i arbete, i wako, i fasto; ingen skymf, ingen fara, ingen nöd, ingen plåga hade kunnat nedslå hans kraftfulla själ, eller framtwinga någon weklig klagan från hans läppar, någon mißnöjd suck ur hans bröst. Nu war han åter beröfwad det dyrbaraste menniskan äger, sin frihet; och under en lång wäntan på utweckslingen af sitt sorgliga öde skrifwer han till sina wänner, som hade sändt honom understöd i hans fångenskap: jag hafwer lärt ibland dem jag umgår låta mig nöja. Och hwar hade Paulus lärt denna förnöjsamhet? War det i Jerusalem wid den skriftlärde Gamaliels fötter, eller i Tarsus, der den Grekiska wisheten blomstrade? Nej! det war på wägen till Damascus, då han kringstrålades af ett himmelskt sken, då Jesus, den

kors-

korsfäste, uppenbarade sig för honom, då hans sinne förändrades och helgades af nåden. I, som, med öfwerdrifna anspråk, oupphörligt klagen öfwer Försynens delningssätt af det timliga goda, oförnöjda under lyckan, knotande under motgången — skåder efterdömet af en man, som fullkomligt kände och utöfwade den swåra konst, att under alla omständigheter wara nöjd med sin lott! I fängelsets mörker och under bojornas tyngd bekände han frimodigt: jag kan låg wara, jag kan ock hög wara; allestädes och i all ting är jag skicklig; både mätt och hungrig wara, både nog hafwa och nöd lida; och detta tillskrifwer han icke sin egen förmåga, ty han tillägger med innerlig tacksamhet: All ting förmår jag genom Christum, som mig mäktigan gör.

Det är endast i Jesu skola, som man får lära sig att, under alla lifwets skiften, wara nöjd med sin beskärda lott, att bära lyckan utan öfwermod, att uthärda nöden utan klagan. Detta jemna sinne är en frukt af den tro, som är werkad af Guds Anda i en rätt Christens hjerta. Gode, himmelske Fader! Du, som omskapar hjertan och förnyar sinnen, lär oß att wara nöjda, i hwilken belägenhet som helst du behagar sätta oß här i werlden, gif wishet, tålamod, sinnesstyrka och fördragsamhet — hör oß:

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 20: v. 1—16.

Jesu Lärjungar, änna icke fullkomligt bekanta med det Meßianska rikets andeliga beskaf-

skaffenhet, hoppades, att de, såsom först kallade till medlemmar af detta rike, skulle njuta en högre lön för sina uppoffringar och sina mödor, än alla andra, som sednare blifwit införlifwade i det heliga förbundet. Det war på jordiskt belöning, som Petrus syftade med sin fråga: Si, wi hafwa öfwergifwit all ting och följt dig: hwad skole wi få derföre? Genom närwarande liknelse wille Jesus, hos sina Lärjungar, inskärpa följande sanningar: att ingen möda, ingen uppoffring för det goda blifwer obelönad; men att den högre förtjensten och den rikare lönen icke skall bestämmas efter arbetstidens längd, utan efter den trohet, hwarmed man arbetat, och den anspråkslösa förtröstan till Gud, hwarmed man afbidat belöningsstunden: att det är arbetarenas pligt, att wara nöjda med den lön, som af husbonden bestämmes, att icke upphäfwa sig till domare öfwer hans delningssätt, eller med afund betrakta de företräden, som tillerkännas en högre förtjenst. Underwisningen angår äfwen oß, och wi skole anwända denna andaktsstund att undersöka:

Hwilka de äro, som alltid kunna wara nöjda med sin lott af det jordiska goda.

Den kan alltid wara nöjd med sin lott, som icke anser de jordiska tingen såsom sitt högsta goda.

Så länge Jesu lärjungar ännu woro förblindade af den, bland deras landsmän, rådande fördomen, att Meßias skulle uppenbara

bara sig såsom en jordisk konung, hwilade deras förhoppningar förnämligast på de timliga fördelar, som dem skulle tillfalla under hans mäktiga och lysande regering. Med en sådan sinnets stämning för jordisk höghet, ära, rikedom och makt, kunde de icke wara nöjda med sin närwarande lott; och derföre frågade de med otålighet: Herre, skall du, i denna tiden, upprätta igen Israels rike? Men sedan de blifwit öfwertygade, att Jesu rike icke war af denna werlden, erhöllo deras önskningar en högre rigtning, deras förhoppningar ett skönare mål; och med det nywäckta behofwet af en lycksalighet af ädlare och waraktigare slag, än den, som fröjdar det jordiska sinnet, förenade sig en högre styrka till frivillig uppoffring af allt sådant, som jorden tillhörer. Så länge menniskan fäster hela sitt hjerta wid de jordiska tingen, så länge hon, lik de förnuftslösa djuren, blindt söker endast sin föda och sina njutningar, kan hon aldrig blifwa fullkomligt nöjd med sin lott. Det timliga goda är ett bröd utan kraft, som icke förmår släcka den odödliga andens hunger, och den, som dricker af de usla brunnarna på jorden, han blifwer törstig igen. Begäret wexer oupphörligt i ett köttsligt hjerta; och det blifwer upproriskt, då det icke kan tillfredsställas.

Allt under solen är fåfängligt, är förgängligt: alla timliga fördelar förswinna med åren, sköflas af tiden, det kan om aftonen annorlunda warda, än det om morgonen war. Bygger du din lefnadslycka på förgänglighetens lösa sand, så skall den snart kullstörtas af motgångens stormar och bortsköljas

jas af tidens wäg: söker du ditt hjertas hela sällhet bland detta owißa, tillfälliga, bräckliga och förgängliga, så skall du snart, gäckad och bedragen, hopplös och förtwiflad, såsom Job, förbanna din födelsedag. De fälla undan, de bräckliga stöden, helsans blommor förwißna, förhoppningarne swika, mödorna och bekymren trycka, wid hwad skall du trösta dig, stödja dig? Hwad har du öfrigt, som kan upprätthålla ditt sjunkande mod, som kan hugswala ditt bedröfwade hjerta, och gifwa dig ersättning för dina förluster? Nej! Sök först efter Guds rike och hans rättfärdighet, wänd förnämligast dina begär och önskningar till det, som är oföränderligt, ewigt, himmelskt, så skall ditt lugn och din sällhet icke bero af tidernas skiften och lyckans tillfälliga nåd: du äger då inom dig en skatt, som aldrig kan bortröfwas, en lycka, som aldrig kan förändras, en kraft, som aldrig undertryckes, ett mod, som icke swigtar, ett hopp, som icke swiker. Om allt omkring dig på jorden förändrades, förwandlades, om kropp och själ försmäktade, så äger du likwäl, i ostörd besittning, det himmelska goda, som utgör din förnämsta rikedom och ditt hjertas högsta glädje.

Den kan alltid wara nöjd med sin lott af det jordiska goda, som icke för långt utsträcker sina anspråk och sina förhoppningar.

Hwarföre äro så många menniskor mißnöjda med sin närwarande ställning? Emedan de för långt utsträcka sina begär och önskningar. Den, som hoppas ostörd sällhet, endast glada, lugna, lyckliga dagar på jorden: den,

som hoppas, att hans himmel icke skall dunklas af något moln, att hans öga icke skall fuktas af några tårar, att hans hjerta icke skall såras af någon bedröfwelse; den, som hoppas att blifwa befriad från alla sjukdomens plågor, från alla owänners stämplingar, alla husliga bekymmer, alla smärtande förluster, han hoppas för mycket i en werld, der allt måste lyda förgänglighetens lagar, der en usel och jemmerlig ting är med alla menniskors lefwerne, der alltid är sorg, fruktan, wäntan och på sidstone döden. Begär icke, att händelsernas faststälda ordning skall förändras, att jorden från en jemmerdal skall åter förwandlas i ett paradis, räkna aldrig på en ren, oblandad, oföränderlig jordisk lycka, gör icke ett för högt anspråk på många och stora timliga fördelar, om du alltid will wara nöjd med din lott. Lär dig att inskränka dina behof enligt den Apostoliska föreskriften: då wi hafwa föda och kläder, så låtom oß dermed nöja. Och huru litet behöfwer icke menniskan af detta jordiska goda! Till sin egen plåga har hon lärt att mångfaldiga sina behof. Wi lefwa i en tid, då en allmän klagan höres öfwer yppighet och öfwerflöd; men huru få äro likwäl icke de, som bemöda sig om att återgå till förfädrens enkla och tarfliga lefnadssätt? Man tömmer alla naturens tillgångar, man njuter alla werldsdelars öfwerflöd; men är man lycklig, är man nöjd? Så snart alla inbillade och sjelfskapade behof icke kunna uppfyllas, så snart alla däraktiga önskningar icke kunna fullbordas, så snart alla nycker af flärden och fåfängan icke kunna förnöjas, så klagar man så bittert öfwer sin olyckliga belägenhet.

Du,

Du, som äger din tarfliga bergning, se icke med afund upp till lyckans höjder, der är så stormigt, så kallt — förnöjsamheten bor icke der: begär icke att lyftas till sidan af de mäktige på jorden, sträck icke dina önskningar till den rikes guld och prakt och nöjen, gör icke anspråk på fördelar, som icke blefwo dig beskärda; du blottställer dig derigenom för faran att betrakta din närwarande belägenhet med mißnöje. Jemför icke din ställning med deras, som, i jordiskt afseende, synas lyckligare än du — besinna hellre, huru många de äro, som nödgas umbära fördelar, hwilka du äger, som äro mera wanlottade af lyckan än du. Träd in i nödens boningar, betrakta hungrens, plågans, eländets talrika offer, blif wittne till den fattiges jemmer och den wärnlöses tårar — och då du ser deßa olyckliga omkring dig, skulle du icke nedstämma dina öfwerdrifna anspråk, inskränka dina djerfwa förhoppningar och lära dig att wara nöjd med din lott!

Den kan alltid wara nöjd med sin lott, som förstår att rätt anwända det jordiska goda.

Det är icke öfwerflödet af Guds timliga gåfwor, utan deras wärdiga bruk, som bereder wår sanna tillfredsställelse. Den blifwer aldrig nöjd med sin lott, som bortslöser sitt jordiska goda på yppiga nöjen och förströelser; han är i beständigt behof, och de rikaste tillgångar blifwa, för honom, otillräckliga. Men hwar och en, som lärt sig att, med wishet, anwända Försynens wälgerningar, han äger alltid inom sig rika anledningar till förnöjsamhet, och kan, äfwen med en inskränktare

lott

lott af det jordiska goda, wara lycklig och glad. Få menniskor äro, på en gång, beröfwade alla lifwets fördelar, ingen är helt och hållet lottlös af Guds wälgerningar; men i werlden finnas så många mißnöjda, emedan icke alla förstå att rätt wärdera och wäl anwända det goda, hwarmed en kärleksrik Gud wälsignar dem. Syßlolöshet åtföljes alltid af ledsnad. Den, som will lefwa ett förnöjdt lif, bör icke stå fåfäng på werldens skådeplats; men äfwen för dig, som nödgas bära dagens tunga och heta, har en allgod Gud öppnat rika källor till glädje; han icke allenast wälsignar din flit med dagligt bröd för dig och de dina, han fröjdar äfwen ditt hjerta med många oskyldiga nöjen. Då den hulda makan kommer och torkar swetten af din panna, då de oskyldiga barnen samla sig omkring dig, o! då känner du dig så rik och så glad och så lycklig i den oprydda, men trefliga hyddan, som är inwigd åt huslig sällhet och ohycklad wänskap. Den skärf, du med ditt arbete förwärfwat, anwänder du till dina barns uppfostran och wård, och bereder dem, på sådant sätt, den skönaste arfwedel, dig sjelf den högsta glädje. Den fattige är hos dig en wälkommen gäst, du bryter den hungriga ditt bröd, kläder den nakna, hugswalar den bedröfwade; och sedan njuter du, med tillfredsställdt hjerta, din tarfliga måltid och går, med förnöjdt sinne, till hwilan, åtföljd af det goda samwetets bifall och den olyckliges wälsignelser. Så kan man, äfwen med inskränkta tillgångar, framlefwa ett glädjefullt lif, och, glömd af lyckan, wara nöjd med sin lott. O! besinner detta, I rike och mäktige på jor-

den,

den, som, i sjelfwa öfwerflödets sköte, så ofta ären förföljde af ledsnad och mißnöje; om I rätt anwänden det timliga goda, som blifwit eder beskärdt, så skall glädjen och förnöjsamheten återfödas i edra hjertan, och I skolen innerligt tacka Gud, som, för eder, öppnat en större werkningskrets, och beredt eder tillfälle att, på ett widsträcktare fält, skörda sällhet och wälsignelse.

Hwar och en, som rätt förwaltar sin andel af det timliga goda, skall, då arbetsdagen är förfluten, framkallas att emottaga den oförgängliga lönen, och hugnas med detta sköna wittnesbörd: Ack! du gode och trogne tjenare, öfwer en ringa ting hafwer du warit trogen, jag skall sätta dig öfwer myckét: gack in i din Herras glädje.

Den är alltid nöjd med sin lott af det jordiska goda, som besinnar, att han icke äger förtjenstens rättighet till Guds wälgerningar.

Hwilken menniska wågar träda fram inför en helig och rättfärdig Gud, och, med åberopande af egen förtjenst, göra anspråk på hans wälgerningar? Ho hafwer gifwit honom något tillförene, det honom skall betalt warda? Äro wi icke allesammans syndare, och hafwe intet att berömma oß af inför Gudi? Träd fram inför den spegel, som wisar dig dina fel och brister, och låt ditt samwete wittna om din förtjenst; beröm dig icke af din dygd, den är så bristfällig, den är så swag; och om du förmår uträtta något godt, så är det Gud, som werkar både wilja och gerning efter sitt goda behag. Allt hwad wi

undfå,

undfå, så wäl i andeligt som lekamligt affeende, är en oförtjent gåfwa af Gud: må han icke göra uti sin ting hwad han will? Det är ett otacksamt barn, som, då det njuter en god faders wälgerningar, och tryckes med ömhet mot hans warma hjerta, likwäl frågar med mißnöje: hwi gaf du icke mera åt mig, eller mindre åt mina syskon? Hwi knorra då menniskorna alltså, medan de lefwa? hwar och en knorre emot sina synder. Med oß sjelfwa, wår swaghet och wåra brister borde wi wara mißnöjda, icke med Guds styrelse och delningssätt. Hwar och en, som rätt lifligt fäster den öfwertygelsen i sin själ, och känner djupt i sitt hjerta, att han hafwer syndat och ogudaktig warit, och således förtjent både timligt och ewigt straff; han blifwer så ödmjuk, så anspråkslös — han hoppas endast på Guds nåd och barmhertighet; och då Gud belönar hans flit med jordisk wälsignelse, så är han så innerligt tacksam och så djupt rörd af denna oförtjenta kärlek. Om icke allt i werlden går efter hans önskan, om det blifwer mörkt och stormigt omkring honom, om han måste framsläpa sin dag i bekymmer, sorg och wedermöda, så är han den Gudomliga wiljan undergifwen, och tömmer den bittra kalken utan knot. Han är öfwertygad, att Gud aldrig gör honom orätt, att sjelfwa motgången ofta är en wälgerning, att efter owäder låter Gud åter solen skina, och efter jemmer och gråt begåfwar han oß rikeliga med glädje.

Måtte hwar och en af oß blifwa så till sinnes, som ock Christus Jesus war; hwad njöt han af lifwets öfwerflöd, hwad ägde han

af

af lyckans skänker? Han war fattig, föraktad, förföljd, han ödmjukade sig sjelf och wardt lydig intill döden, ja, intill korsens död. Då han näpst och plågad wardt, lät han icke upp sin mun, och under sin blodiga smärta bad han till Gud med stilla undergifwenhet och from förtröstan: icke som jag will, utan som Du.

Gode, himmelske Fader! till denna stund har du med ömhet wårdat mig: om mina företag blifwit wälsignade med framgång, om jag framlefwat många glada och lyckliga dagar, om mina bördor blifwit lättade, mina bekymmer mildrade, och himmelsk kraft och hugswalelse buren till mitt hjerta; hwem tillhör derföre min tacksamhet, om icke dig? Jag begär icke att upplyfta det täckelse, som höljer mina kommande öden; men min framtid må blifwa glad eller sorgsen, till dig allena will jag taga min tillflykt, på dig allena förtrösta, och i lust och nöd, i sorg och glädje, alltid wara nöjd med den lott, du mig, i din wishet, tilldelar. Snart äro den tunga arbetsdagens wedermödor förbi, och då den mäktiga rösten bjuder: Kalla fram arbetarena och gif dem deras lön, barmhertige Gud! wedergäll oß icke efter wåra mißgerningar, war oß nådelig och förkasta oß icke ifrån ditt ansigte, för din Sons, Jesu Christi, wår Frälsares blodiga förtjenst; låt oß blifwa delaktige af den himmelska nådelönen, af det oändliga, fullkomliga, saliga lifwet, af den rena, oförgängliga, ewiga glädjen, som du beredt hafwer alla dem, som dig älska. Amen.

Sön-

Söndagen Sexagesima *).

Säden är mycken och arbetarena äro få: beder fördenskull sädenes Herre, att han sänder arbetare i sin säd.

Jesus, wår Frälsare, hade redan lagt grundwalen till ett andeligt rike på jorden, han såg sig omgifwen af en talrik skara, som behöfde underwisas och bildas, för att kunna införlifwas i det nya, heliga förbundet, och han wänder sig till sina nyß utkorade lärjungar med deßa ord: **Säden är mycken och arbetarena äro få: beder fördenskull sädenes Herre, att han sänder arbetare i sin säd.** Orden läsas i Matthäi 9 Cap. 37, 38 v.

Wißerligen woro arbetarena få; men likwäl utsäddes af dem, kring hela jordenes krets, den himmelska säd, som ännu bär wälsignad frukt i alla fromma menniskohjertan. Arbetarena äro nu mera icke få: Stort är deras antal, som äro kallade att sköta Guds åkerwerk; men beder sädenes Herre, att han wärdes sända trogna arbetare i sin säd, att han wärdes utrusta församlingarnes lärare med wisdom och kraft, så att de, sjelfwa inwigda i Guds rikes hemligheter, med anda och lif förkunna sanningens ord för ett fallet slägte, det ord, som ännu förwaras i de heliga

*) Inträdes-Predikan i S:t Claræ Kyrka 1816.

liga skrifter, som, lefwande och kraftigt, upplyser förståndet, wärmer hjertat, helgar och styrker wiljan, wederqwicker och hugswalar bedröfwade sinnen.

Men det är icke den, som plantar, icke den, som wattnar, utan Gud, som werten gifwer. Den oförgängliga säd, som utströs af läraren i menniskohjertat, måste falla i en jord, som är uppwärmd af nådens Sol och wattnad ur den lefwande källan; fruktlös blifwer wår möda, och wårt arbete förspildt, om icke Guds Ande, med sitt ljus och sin wärma, sin nåd och sin kraft, swäfwar öfwer den jord wi skole beså, och uppenbarar sin närwarelse i menniskosjälen med djupa, heliga rörelser, hwarigenom den beredes att emottaga det ädla utsädet, som aldrig kan bära någon frukt, om det faller på wägen och förtrampas, eller på klippan och förmultnar, eller bland törnen och förqwäfwes: beder fördenskull sädenes Herre, att säden måtte falla i god jord.

Wördade, älskade Åhörare af alla stånd och åldrar! hwarom skulle wi helst med hwarandra bedja på denna för oß så wigtiga stund, då wi äro samlade för att, inför Herranom, ingå med hwarandra det heligaste förbund? Jag är sänd, att, bland eder, förkunna det ewiga lifsens ord, och med djup rörelse betraktar jag i detta ögonblick det widsträckta fält jag skall beså. Undergifwen den Gudomliga Försynens styrelse och tacksam för min Konungs nåd, möter jag, med lefwande känsla af mina dyra förbindelser, den högtidliga inwigningstimman, då jag, inför Jesu altare, skall med helig ed förpligta mig, att åt utöfningen af det Embete, jag i dag tillträder,

der, uppoffra alla mina själs- och kropps-krafter; att enligt Guds ord predika Försoningens Lära till wisdom, till rättfärdighet, till helgelse, till förloßning: att genom Guds nåd wara andra till efterdöme i rättsinnighet och dygd. Med djup känsla af min menskliga swaghet, men med innerlig förtröstan till den Guds kraft, som är mäktig i de swaga, emottager jag herdastafwen ur min Frälsares hand. Med ord kan jag icke uttrycka de känslor, som, i denna stund, öfwerwäldiga min själ, men wittne tårarne i mitt öga, att min föresats är uppriktig att göra en Evangelisk Predikares werk och uträtta mitt Embete redeliga. Och I alle, med hwilka jag nu träder i en helig och högtidlig förbindelse, beder Gud för mig i den stund jag aflägger den wigtiga eden, att han wärdigas öfwer mig utgjuta sin Anda, beder fädenes Herre, att jag måtte blifwa en trogen arbetare i hans säd! Måtte mitt arbete icke wara fåfängt i Herranom, måtte jag alltid finna hjertan, öppna för den himmelska sanningen, måtte deß kraft uppenbara sig i lefwande tro och brinnande kärlek, måtte fridens milda anda hwila öfwer oß alla, så att det heliga band, som nu förenar oß, måtte med hwarje dag blifwa starkare, innerligare, oupplösligare! Låtom oß i allwarlig andakt samlas kring wår Frälsares kors och med bönens offer bekräfta denna dagens förbund, låtom oß warmt och hjertligt bedja Gud för hwarandra, och förena wåra önskningar i den bön Jesus oß sjelf lärt hafwer:

Fader wår, m. m.

Evan-

Evangelium: Luc. 8. v. 4—15.

Jesus talade ofta i liknelser, han klädde sina lärdomar i bilder, hämtade från den synliga naturen, och gjorde genom detta föreställningssätt den himmelska sanningen åskådlig. Han ledde tanken från de ting, som synas, till de ting, som icke synas, från det sinnliga till det öfwersinnliga, från det närwarande till det tillkommande, och bemäktigade sig derigenom sina åhörares hela uppmärksamhet. Tiden war icke heller ännu inne, då Guds rikes hemligheter kunde uppenbaras för alla, ännu behöfde den himmelska sanningen, såsom Mosis ansigte, då han steg ned ifrån berget, ett täckelse, att den icke med sitt starka ljus skulle förblinda de ögon, som ännu icke woro tillräckligt beredda att emottaga deß strålar.

Mycket folk hade en dag samlat sig på de bördiga fälten wid Galileiska hafwet, för att njuta Jesu underwisning. Jesus wille föreställa sin gudomliga läras olika werkan på olika menniskor under en bild, hämtad från de föremål, som i denna stund närmast rörde hans åhörares sinnen; han liknar derföre den himmelska sanningen wid en säd, som föll i jord af olika beskaffenhet. Wi behöfwa icke med lärjungarna fråga: hurudan denna liknelsen war? Jesus har sjelf gifwit oß nyckeln till deß uttydning. För oß återstår endast att deraf göra en närmare utweckling och tillämpning, och wi skole, genom Guds nåd, på denna stund, enligt wår Frälsares egen anwisning, fästa wår andäktiga uppmärksamhet wid:

Tre

Tre swåra hinder för den himmelska sanningens werkan på menniskohjertat.

1. Lättsinnighet,
2. Swaghet, och
3. Kärlek till det jordiska.

Då jag förkunna skall ditt ord och dina under,
Det ware Gudligt tal och inga menskofunder;
Gif, att den goda säd, som är ditt helga ord,
Af mig må utsås rätt och falla i god jord! *)

Guds ord predikas, läses, kringsprides, hwi höstar man så ringa frukt af deß utsäde? Har det förlorat sin fruktbärande förmåga? Är det icke mera Guds kraft och Guds wisdom: har det twåeggade swärdet mistat sin skarphet: är ljusets och lifsens källa uttorkad? Jesus upplyser i wårt heliga Evangelium de rätta orsakerna till ordets ringa werkan på menniskohjertat. Landtmannens skörd beror icke blott på utsädets, utan äfwen på jordmonens beskaffenhet. Hwilken frukt kan man hoppas af frön, som utsås på wägen, på klippan, bland törnen: hwilken skörd kan man wänta af Guds heliga ord i ett lättsinnigt, swagt och af timliga omsorger uppfyldt menniskohjerta? Den der hafwer öron att höra, han höre!

En sädesman gick ut till att så sin säd, och wid han sådde, föll somt wid wägen, och wart förtrampadt, och foglarne under himmelen åto det. v. 5.

Säden

*) Sw. Ps. B. N:o 313. v. 6.

Säden är Guds ord; men de, som wid wägen, det äro de, som höra: sedan kommer djefwulen och tager bort ordet utur deras hjertan, att de icke tro skola, och blifwa frälste. v. 11, 12.

Hwilken lefwande målning af det lättsinniga och flygtiga menniskohjertat! Det liknas wid en wäg, der utsädet förtrampas af menniskor och bortplockas af foglar. Här är icke fråga om den skändliga lättsinnighet, som gycklar med allt heligt, som wränger, förlöjligar och bespottar Jesu Christi Evangelium: den olyckliga tid är förbi, då man på sådant sätt skördade bifall och beundran. Den fräcka smädelsen wågar icke mera uppenbart höja sin stämma; men det lättsinniga tidehwarfwets onda ande har likwäl icke flyktat ifrån jorden, ännu uppenbarar den sig der i tanklös likgiltighet för sanning och willfarelse, i kall Gudsdyrkan och ytliga andaktsöfningar. Ack! huru stort är icke deras antal, som, utan heligt allwar, samlas i Christendomens tempel och wid deß altaren böja sina knä, som höra den himmelska sanningen förkunnas utan uppmärksamhet och tillämpning, utan lefwande känsla och sann andakt. Guds ord kan icke tränga in i det hårda hjertat, som liknar en tilltrampad wäg, der resande färdas fram och åter, som är öppet för alla främmande intryck, för alla wandrande lustar och begär. Kringflygande tankar, snabba såsom foglar, borthämta genast den goda säden, i samma stund som den utsås, att den icke får tid att fästa rötter och utweckla sig. Huru många äro icke de, som wäl flygtigt höra, men aldrig göra sig möda att rätt fatta det uppenbarade ordet

det i deß djupa, heliga betydelse! Det blifwer aldrig ämne för deras enskildta betraktelser och allwarliga öfwerläggning, och derföre är deras kunskap så förwirrad och ofullständig, så kall och ofruktbar, utan werkan på wiljan och lefwernet: den döda bokstafwen står wäl qwar i minnet, men den lefwande anden flyr bort, och hjertat förblifwer orörligt och kallt. För dylika menniskor är äfwen den ömmaste underwisning förlorad, de likna den man, som sitt lekamliga ansigte skådar i en spegel, och då han sig beskådat hafwer, går derifrån, och förgäter straxt, hurudan han war. Wäckes hos dem, under ordets predikan, någon helig tanke, någon from rörelse, någon god föresats, så förswinner den likwäl genast ur minnet och hjertat, så snart andaktstimman är förbi: de emottaga genast intryck af främmande föremål, som bemägtiga sig hela deras uppmärksamhet, de hafwa icke uppfattat den sanning, de hört, med lefwande öfwertygelse och innerlig känsla, och derföre är den så lätt glömd bland werldens nöjen och förströelser, och i umgänget med skämtande och förföriska männer. De äro utan beskydd och förswar, då den onde anden kommer för att rycka ordet ur deras hjertan, att de icke skola tro och frälsas. Hwad skörd kan man hoppas af Evangelii utsäde, då det faller i ett flygtigt och lättsinnigt hjerta, som swäfwar såsom ett skepp på det stormande hafwet! Så länge lättsinnigheten blandar sig i wåra andaktsöfningar, så länge man icke läser och betraktar Guds ord med ett heligt allwar och en lefwande känsla, saknar det all werkan till förståndets upplysning och hjertats helgelse.

Om

Om man än aldrig så ofta insinner sig i helgedomen och deltager i Församlingens böner och lofsånger, om man än aldrig så flitigt läser i de heliga Skrifterna; den oförgängliga säden ligger likwäl på ytan af hjertat och skall förtrampas, innan den hinner fästa rötter.

Föräldrar! wäpner tidigt edra barn mot lättsinnighetens förförelser, gifwer stadga åt deras tänkesätt och fasthet åt deras öfwertygelse, så att det må blifwa lif i deras kunskap och allwar i deras Gudsdyrkan; deras namn skola eljest utstrykas utur lifsens bok, så snart de träda in i en ond och förförisk werld. Wäl mig, om jag förmår lätta edra uppfostringsmödor, och då jag samlar edra barn kring Herrans altare, kan så lefwande och djupt i deras hjertan intrycka den Korsfästes bild, att ingen ond ande kan slita den derifrån!

Somt föll på helleberget: och då det uppgick, förtorrkades det; ty det hade ingen wätska v. 6. Men de, som på helleberget, det äro de, som när de höra, anamma de ordet med glädje; och de hafwa inga rötter: de der tro till en tid, och då frestelsen påkommer, falla de derifrån. v. 13.

Det swaga menniskohjertat liknas wid en jordbetäckt klippa. Der utwecklar sig utsädet hastigt och skjuter brodd — men rötterna kunna icke tränga in i klippan, och den späda stängeln förwißnar för solens strålar, emedan den saknar tillräcklig näringssaft.

Icke äro alla, som höra Guds ord, tanklösa, kalla, lättsinniga: många höra det med uppmärksamhet och allwar, med pröfning och tillämpning, de omfatta den himmelska sannin-

ningen med ett ljust förstånd och ett warmt hjerta, de fröjda sig åt deß löften, hänryckas af deß skönhet, och äro ofta deraf rörda ända till tårar. Oändligt ljufwa äro för dem timmarna i helgedomen, der de öfwerlemna sig åt andaktens sköna känslor, deras sinne är så öppet för sanningens intryck, de uppwärmas så lätt för allt ädelt och godt: men hwarföre bär Ordets utsäde likwäl hos dem ingen mogen frukt, hwarföre wißnar det i sin blomningstid och uthärdar icke solens hetta? Hwarifrån kommer denna obeständighet och detta wankelmod, som röjer sig i de goda föresatsernas utöfning: hwi kallnar så hastigt detta warma, känslofulla hjerta? Ack! i sin grund är detta hjertat ännu hårdt och oförändradt, så att lifsens ord icke kunnat tränga in i deß innersta djup och der fästa rötter och finna näring. Hos sådana menniskor har ännu ingen grundlig sinnesförändring föregått, Guds Ande har icke fullkomligt omskapat deras hjertan, så att de blifwit stadeligen rotade och grundade i kärleken. Deras tro är ännu en rykande weka, som lätt utsläckes, och har icke hunnit blifwa en lefwande kraft, som bemäktigat sig alla högre förmögenheter och besegrar alla swårigheter och hinder. Så länge deras Christendom består endast i ömma rörelser och flygtiga känslor, liknar den huset, som byggdes på sanden, hwilket störtade tillsammans då slagregnet föll, och strömmarna frambröto, och windarna stormade. Det är icke nog, att sinnet ljfligt röres af Guds ord — det måste helt och hållet omskapas: köttsens sinne bör förwandlas i Andans, innan trons frukter kunna bringas till mognad. Utom denna grun-

grundeliga och fullkomliga förändring i det innersta af menniskans hjerta, är hennes Gudsfruktan icke annat än ett smycke, hwarmed hon pryder sig i lyckans dagar, men som, då motgången kommer, skall slitas från hennes bröst. Då det gäller att wisa sin tro med sina gerningar, då utöfningen af de heliga pligterna fordrar möda, kamp och försakelse, då går hon bedröfwad bort, emedan hon saknar styrka att lida och umgälla såsom en god Jesu Christi stridsman. Guds harnesk är henne för tungt att bära, och då striden börjas, faller Andans swärd ur hennes wanmäktiga hand. Så länge faran icke hotade, war Petrus beredd att följa sin Mästare i döden, men i farans stund swor han, att han icke kände denna mannen.

Lofwad ware Gud, ännu njuter Församlingen lugn; men om det blinda nitet skulle åter uppträda, i blodig skepnad, och smida sina bojor, och slipa sina dolkar, och tända sina bål; huru många skulle då hafwa kraft och mod att strida mot willdjuret, och förswara sanningen intill döden? Det swaga och kraftlösa menniskohjertat swigtar wid mindre swårigheter. Det behöfwes blott ett begabberi af lättsinnigheten, och man skämmes wid Jesu Christi Evangelium; man säljer sin öfwertygelse för menniskoynnest, och bryter sina heligaste pligter af menniskofruktan; man är icke wäpnad mot förförelsens faror, man uthärdar icke uppoffringens smärta, man har icke sinnesstyrka nog att kämpa en god trones kamp. Sätt icke för högt wärde på dina goda rörelser och dina brinnande känslor, innan din tros pröfningsstund infallit, innan

du, genom Guds Anda, är worden stark till den inwertes menniskan, så att du kan strida manneliga mot frestelser af alla slag, så att du kan besegra alla dina andeliga fiender, och wäpnad med den himmelska kraften säga med Apostelen: jag är wiß derpå, att hwarken död eller lif, eller Englar, eller Förstadöme, eller wäldigheter, eller de ting, som nu äro, eller de ting, som tillkomma skola, eller högher, eller djuphet, eller något annat kreatur skall skilja mig ifrån Guds kärlek, som är i Christo wårom Herra.

Och somt föll ibland törne; och törnen gingo med upp och förqwafde det. v. 7. Men det, som föll ibland törnen, äro de, som höra; och gå bort och warda förqwafda af omsorger, och rikedomar och lifsens wällust, och bära ingen frukt. v. 14.

Den köttsligt sinnade menniskans hjerta liknas wid en åker, som wäl i sig sjelf är god och bördig, men icke rensad från törnen och ogräs, och då deßa utweckla sig och frodas, taga de näringen från den goda säden och förqwäfwa den. Öfwerdrifna jordiska omsorger, omåttliga bekymmer för det närwarande, förgängliga lifwet, en brinnande åtrå efter den timliga lyckans gåfwor, ärelystnad, fåfänga, girighet, wällust, äro de frodigt wexande törnen, som förqwäfwa det himmelska utsädet.

Icke är all syßelsättning med timliga föremål hinderlig för wården af själens högre angelägenheter; äfwen det jordiska är Skaparens gåfwa, han gaf oß sinnen och känslor för det närwarande lifwets glädje, det är wår pligt att sköta wåra timliga wärf med omtanka,

tanka, trohet och flit, och dessa omsorger, då de inskränkas inom sina tillbörliga gränsor, kunna ganska wäl förenas med de ädlare omsorgerna för wårt ewiga, oförgängliga lif. Men om dessa gränsor öfwerträdas, om wi så inweckle oß i denna werldens bekymmer och förströelser, att wi helt och hållet förgäta det ena nödwändiga, att wi fängslas wid jorden med alla wåra tankar, önskningar och begär, om köttet får segra öfwer anden, om syndens lag, som är i wåra lemmar, får upphäfwa den högre lagen i wårt samwete, då uppryckes Herrans plantering, och hjertat blifwer snart öfwerwext med det ogräs, som utsåddes af owännen.

En rådande böjelse för det jordiska, en brinnande kärlek till werlden och de ting, som i werldene äro, måste nödwändigt blifwa ett swårt hinder för den gudomliga sanningens werkan; eller huru är det möjligt, att sanningen skall komma till kraft och werksamhet, att helighetens frukter skola mogna i de hjertan, som öfwerlemnas åt köttsliga lustars herrawälde? Huru är det möjligt, att det predikade ordet kan höras med nytta och wälsignelse af dem, som, efter slutad andakt, gå bort, den ene till sin afwelsgård, den andra till sin köpenskap, och inweckla alla sina sinnen i jordiska omsorger och bekymmer? Man må antingen jaga efter lyckans skuggbilder, eller fika efter denna werldens rikedomar, eller swäfwa ibland lättsinniga nöjen — förqwäfwas måste likwäl hwarje högre tanka, hwarje ädlare känsla, under de ängsliga omsorgerna för tillfredsställandet af det jordiska begär, som blifwit mest rådande i hjertat, och

der

der frodigast wexer. Menniskoanden, som fick kraft, att, salig och fri, lyfta sig till odödlighetens ljus, och hämta näring för ett ewigt, oförgängligt lif ur sjelfwa lifsens källa, den sjunker småningom kraftlös ned i förgänglighetens mörker, och dricker döden ur de förgiftade brunnarna på jorden.

Skall det himmelska utsädet trifwas och tillwexa i själen, och mogna till oförgängliga skördar, så måste först hwar och en plantering, som den himmelske Fadren icke planterat hafwer, uppryckas med rötterna, köttet, som hafwer begärelse emot andan, måste korsfästas med alla sina lustar, kärleken till werlden måste wika för kärleken till Gud, det timliga uppoffras för det ewiga, det synliga för det osynliga, det närwarande för det tillkommande.

Men huru många hafwa icke begynt i Andanom och lyckat i köttet? Innerligt rörd trädde ynglingen till altaret att förnya sitt dopförbund: den goda säden lofwade så herrliga skördar, och föräldrar och lärare fröjdade sig deråt. Men han öfwergifwer sin Frälsare och får kärlek till denna werlden, de gycklande skuggbilderna förwilla hans öga, den fåfängliga glädjen bemäktigar sig hans själ, han emottager den förbjudna frukten af förförarens hand, och snart äro alla heliga löften glömda, alla himmelska intryck utplånade, sanningens utsäde förqwäfwes, men frodigt wexer ogräset, och törnet utbreder sig i det förlorade barnets hjerta.

Så

Så förhindras den himmelska sanningens werkan, så förspilles den oförgängliga säden, som är Guds ord. Men prisad ware sädenes Herre, den faller äfwen ofta i god, djup och wäl rensad jord, och bär hundradefallt frukt: ännu finnas de, som höra ordet och behålla det uti ganska godt hjerta och bära frukt i tålamod.

Och med denna glada öfwertygelse, denna innerligt ljufwa förhoppning, börjar jag nu, i Jesu namn, min Embetsförwaltning, det nya Testamentsens Embete, icke bokstafwens utan Andans: ty bokstafwen dödar, men Anden gör lefwande.

Detta är för mig en högtidlig, betydningsfull stund, och jag skulle, i dag, med bekymmer och bäfwan, hafwa uppträdt på detta heliga rum, om jag icke hoppades nåd och kraft ifrån höjden under förwaltningen af mitt answariga kall. Inför Dig, gode Fader i himmelen! böjer sig mitt upprörda hjerta, du har kallat mig att arbeta i din wingård, wärdes sjelf styrka mig med din Andas kraft, att jag ej tröttnar under arbetets tyngd! Styr min tunga, uppwärm min själ, lifwa mitt nit, då jag skall förkunna ditt ord och lära under, så att de himmelska frön, jag utsår, måtte tränga djupt ned i deras hjertan, som mig höra, och bära rika frukter af tro, kärlek och hopp: Min Gud, jag hoppas uppå dig, wälsigna mitt arbete, styrk mig i min swaghet, gif kraft åt mina goda uppsåt, upprätthåll mitt mod under alla de mödor, bekymmer, sorger, uppoffringar, som kunna

möta

möta mig på den bana, som, i dag, för mig öppnas: en warm och innerlig förtröstan till ditt kraftiga bistånd är min första känsla, då jag emottager wården öfwer denna din återlösta Församling; lär mig göra efter ditt behag, ty du äst min Gud: din gode Ande före mig på en jemn wäg.

Wördade, älskade Ledamöter af denna Christeliga Församling! min första helsning till eder skulle frambäras med bäfwande hjerta, om jag icke hugswalades af hoppet att mötas af eder benägenhet, wälwilja och huldhet. Jag efterträder en man, som under mångårig tjenstetid ägde edert förtroende och eder kärlek — hans stoft hwilar utom deßa murar, men hans minne lefwer bland eder i wälsignelse — Herdastafwen, som han bar, anförtros wäl i dag åt swagare händer, och jag kan icke bland eder uppträda med den widsträcktare skicklighetens, den mognare erfarenhetens högre anspråk; men I skolen aldrig hos mig sakna det redliga uppsåtet, det warma nitet, det allwarliga bemödandet att efter förmåga uppfylla mina dyra pligter. Tunga skulle likwäl deßa pligter blifwa, om förtroendet icke lättade dem; måtte jag bland eder arbeta med fröjd och icke med suckan, ty det är eder icke nyttigt.

Men timman nalkas, då jag inför min Frälsares altare skall aflägga den heliga ed, som aldrig kan återkallas; styrke mig Gud, med sin Andas kraft, att jag aldrig uppsåtligt bryter den. Måtte jag så förwalta mitt Embete, att jag alltid med glädje kan tänka till-

tillbaka på denna dag, att jag kan möta min förwandling med sinneslugn, och med frimodighet träda fram inför Jesu Christi domstol. Himmelske Fader! uppfyll de önskningar, som i dag för mig utgjutas, hör de böner, som uppstiga till dig från rörda hjertan, besegla sjelf det heliga förbundet, och gif styrka åt det band, som nu skall knytas, att ingen fiendtlig makt kan sönderrifwa det.

Fridens Gud, som igenfört hafwer ifrån de döda den stora Söraherden, genom det ewiga Testamentsens blod, wår Herra Jesum, han göre oß skicklige uti allt godt werk, till att göra sin wilja, och skaffe uti oß hwad honom täckeligt är, genom Jesum Christum, hwilken ware åra af ewighet i ewighet. Amen.

Fastlags-

Fastlags-Söndagen.

Tänk på Jesum Christum. 2 Tim. 2 Cap. 8 v.

Kunde wi, som i dopet iklädt oß Christum, som emottagit det heliga korstecknet, som aflagt den dyra trohetseden, som så ofta spisas med Jesu lekamen och blod — kunde wi någonsin förgäta honom, som är församlingens Hufwud, wår salighets Höfding, själen i heliga manna samfund, källan till wårt andeliga lif? Men när skulle wi lifligare påminnas om Hans oändliga kärlek mot en fallen werld, än under de dagar, hwilka en from forntid helgade åt minnet af Hans lidande och död? Den tid af året är nu åter inne, då wår andakt förnämligast bör sysselsättas med deßa saliga betraktelser, då den korsfäste Christus predikas i alla Christna Församlingar, och alla Jesu bekännare böra i andanom stiga upp på Golgatha, för att bese den stora synen. Hwem är så lättsinnig, att han, deßa dagar, kunde förgäta sin korsfäste Frälsare? Ropar icke blodet, som flyter ur den öppnade sidan — wår dödade broders blod — kraftigt och bewekligt: tänk på Jesum Christum! Och hwilken tanke är mera upplyftande, mera rörande, mera tröstefull och salig, än tanken på Honom, som är föreningsbandet emellan himmel

mel och jord, som offrat sig sjelf till en försoning för werldens synder, som är oß af Gudi gjord till wisdom, och till rättfärdighet, och till helgelse, och till förloßning?

Ware då wåra Fastlags-andakter i en wälsignad stund började! Låtom oß lemna alla jordiska förströelser, samla wåra spridda tankar, och med upplyst själ och brinnande känsla insinna oß på den wäg, der Jesus af Nazareth går fram till sitt lidande. Låtom oß med helig andakt betrakta honom i den blodiga skruden, huru han är sargad för wåra mißgerningar och slagen för wåra synder; betrakta törnekronan på hans hufwud; hans genomborrade händer, hans uppstungna sida; betrakta, huru han under de grymmaste plågor och bittraste qwal uppgifwer andan på korset, huru i hans dödsstund solen slocknar, jordens grundwalar skakas, klipporna remna, grafwarna öppnas.

Men Jesu lidande och död bör af oß så allwarligt betraktas, att wi blifwa delaktige af det himmelska goda, som han dermed förwärfwat, att wi blifwa renade och uppwärmde af det blod, som flyter ur hans hjerta, och genom hans sår helade; att wår Tro blifwer styrkt, wår Kärlek upplifwad, wårt Hopp befästadt; att wi erhålla af hans Gudomskraft hwad som till lif och gudaktighet tjenar.

Låtom oß derföre knäböja wid korset och med andäktigt allwar bedja:

Jesu! lär mig rätt betänka
Din tänkwärda, swåra död
Och din bittra pinas nöd:

Hjelp

Hjelp att jag mig nu må sänka
Ned i dina helga sår,
Der jag lif och helsa får *).

Fader wår, m. m.

Evangelium: Luc. 18: v. 31—43.

I dagens heliga Evangelium berättas, huru Jesus sjelf förkunnar sitt lidande. Se, wi gå upp till Jerusalem, säger han till sina Lärjungar, och all ting skola fullbordad wara, som skrifwen äro af Propheterna om menniskones Son. Ty han skall öfwerantwardas Hedningomen, och begabbas och försmådas och bespottas, och sedan de hafwa hudslängt honom, skola de döda honom. Få dagar derefter fullbordades ordagrannt denna förutsägelse. Jesus blef fångslad, begabbad, hudslängd, korsfäst — och för eder, som hans lärjungar ären, förkunnas ännu i dag Hans lidande och död; måtte på eder icke kunna lämpas Evangelistens ord i wårt Evangelium: **De förstodo der intet af, och talet war dem så fördoldt, att de icke förstodo hwad som sades!**

Låtom oß under denna stund allwarligt öfwerwäga:

Huru Jesu lidande och död bör rätt betraktas.

Jesu lidande och död bör så betraktas, att wi känne en allwarlig sorg öfwer synden.

Hwem är af naturen så känslolös, att han utan bedröfwadt sinne kunde betrakta huru

*) Sw. Ps. B. N:o 75. v. 1.

huru den ädlaste, den dygdigaste bland menniskor undergår det rysligaste dödsstraff? Jesu lidande och död är en syn, som måste djupt röra äfwen det hårdaste hjerta. Men det är icke blott medlidandets känslor, som wid detta tillfälle böra hos oß uppwäckas wid åsynen af Jesu oskyldiga lidande och bittra dödskamp. Nej! I, som följen honom med edra tankar på den blodiga wägen till Golgatha, och gråten och ömken eder öfwer honom, hörer huru han sjelf tilltalar Jerusalems döttrar: gråter icke öfwer mig; utan gråter öfwer eder sjelfwa och öfwer edor barn.

Hwem härstammar från Adams syndiga slägt, och skulle icke med bedröfwad ande och förkroßadt hjerta träda fram och åskåda sin Frälsare, då blodsdomen öfwer honom fullbordas, då han frambär det stora försoningsoffret för menskligheten synder? Syndare! är det icke du, som med Judas förrådde den oskyldige och stod med hans fiender i förbund: är det icke för dina öfwerträdelser, som han bedröfwas, ängslas, och swettas blod i Gethsemane: är det icke för dina mißgerningar, som han begabbas, kindpustas, hudflänges: utgöra icke dina synder taggarna i hans törnekrona, och är det icke du, som fastnaglat honom wid korset och stuckit spjutet i hans sida? O, för dig tillreddes den bittra kalk han nödgas tömma, öfwer dig blef förbannelsens dom afkunnad, som nu på honom fullbordas, och det är i ditt ställe, som han uthärdar Guds wredes eld och all helwetes ångest. Fall ned wid korset och gråt bitterliga; men gråt icke öfwer honom – gråt öfwer dina egna synder och mißgerningar, som å-

dragit

dragit Guds enda Son så gränslösa qwal. Måtte ditt andeliga öga öppnas, att du med innerlig bedröfwelse kan se ditt syndaförderf, och det grufliga straff, hwartill du dömdes inför helighetens domstol. Blöde ditt hjerta af sorg; men af en sorg, som är efter Guds sinne, som kommer bättring åstad till salighet.

Jesu lidande och död bör så betraktas, att wi blifwa förwißade om Guds nåd och kärlek.

Wi hafwe sett, att en allwarlig och innerlig syndasorg bör, wid Jesu kors, uppwäckas i wåra hjertan; men detta bör icke wara den enda känsla som beherrskar oß, wi böra icke gå derifrån utan hopp och hugswalelse. Den förkroßade anden bör läkas af Försoningsblodets kraft. Fallna menskligbet! Här ser du Guds Lamb, som borttager werldenes synd. Jesus blef fångslad för din frihet, för att läka dina syndasår blef han slagen och gißlad, för att bereda frid åt ditt oroliga hjerta war han bedröfwad intill döden: hans kläder dragas af, på det du måtte ikläddas salighetens kläder, som i hans blod twagne äro: han törnekrönes, för att åt dig förwärfwa lifsens krona: han törstar, på det du måtte dricka ur den lefwande wattukällan: han lider de grufligaste plågor, för att göra dig delaktig af den himmelska fröjden: han dör, på det du måtte lefwa ewinnerliga.

I den stund han ropade på korset: det är fullkomnadt, då afplanades hela din syndaskuld, då blefwo mörksens kedjor sönderslitna, förbannelsens dom upphäfd och den för-

låt sönderrifwen, som stängde ingången till himmelen och hindrade föreningen med Gud.

Hwar kunne wi erhålla en gladare förfäkran, en fastare öfwertygelse om den dyra sanningen, att Gud icke will någon syndares död, än då wi med botfärdiga hjertan inställa oß wid Jesu wår Frälsares kors? Hwar predikas ömmare och eftertryckligare den wälsignade läran: Så älskade Gud werlden, att han utgaf sin enda Son, på det att hwar och en, som tror på Honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif? I, som ären allwarligt bedröfwade öfwer edra synder, träder fram och betrakter honom, genom hwilkens sår I ären helbregda wordne. Hwem af eder kunde i denna stund twifla om Guds faderliga sinnelag och oändliga kärlek, som här på ett så synbart och rörande sätt uppenbarar sig: hwem skulle icke med frimodigt hopp och hjertelig förtröstan nalkas den Gud, som icke hafwer skonat sin egen Son, utan gifwit honom ut för oß alla? huru skulle han ock icke gifwa oß allting med honom? I Jesu lidande och död gaf han oß den dyrbaraste pant på sin förbarmande kärlek och saliggörande nåd. Wid Jesu kors uppwäller Zions helsobrunn. Det blod, som strömmar ur hans sida, är det kraftigaste läkemedel för ett såradt samwete. Här finner den botfärdiga själen mäktig hugswalelse mot alla orwande minnen och alla plågande föreställningar om answaret inför helighetens domstol. Hwilken är den, som will fördöma? Christus är den, som lidit hafwer döden.

Jesu lidande och död bör så betraktas, att wi dö syndene och lefwa Gudi.

Genom Jesu Försoning blef himmelen öppnad; men der skall likwäl intet inkomma, som besmitteligt är. Flyr med bäfwan från Jesu kors, I alle, som der söken sinnesfrid utan helgelse, som gören Christus till en syndatjenare, och bedragen eder sjelfwa med det falska, öfwerdådiga och hädiska hopp, att han lidit och dött på det I strafflöst skolen tillfredsställa edra köttsliga lustar. Af den salighet, som Jesus förwärfwat, blifwer ingen delaktig, som icke försakar all ogudaktighet och werldslig lusta, och beflitar sig om ett heligt lefwerne. Men wår fallna Ande är för swag att döda köttsens gerningar. Den har förlorat sin ursprungliga segerkraft, och det är endast genom Jesu försonings delaktighet, som menniskan återfår förmågan att öfwerwinna frestelserna och sönderslita syndens band. Jesus är fördenskull död för alla, att de, som lefwa, skola icke nu lefwa sig sjelfwom, utan honom, som för dem död och uppstånden är. Sig sjelfwom lefwer menniskan, så länge hon följer sin egen syndiga wilja. Hon är en gren, sliten ifrån stammen, som icke kan bära någon frukt, utan förwißnar och dör. Men så snart hon åter blifwer inympad i Jesus, det sanna winträdet, återfår hon den lifskraft, som förlorades i fallet, och blifwer ett nytt kreatur i Christo. Hela hennes wäsende undergår en salig förändring. Från den Korsfästes sår utströmmar en kraft, som genomtränger alla hennes förmögenheter, omskapar förståndet och wiljan, och frambrin-

gar

gar heliga tankar, himmelska begär, dygdiga gerningar och saliga känslor.

I, som desza dagar ären samlade kring korset, för att betrakta Jesu lidande och död, besinner att här bör eder gamla menniska korsfästas med honom, på det att syndakroppen skall warda om intet; att I icke härefter skolen tjena syndene. Här bör det köttsliga sinnet afläggas och det himmelska sinnet uppwäckas, här bören I hämta styrka till en fortsatt seger öfwer alla frestelser och näringskraft för det Andeliga lifwet i Gudi.

Jesu lidande och död bör så betraktas, att wi kunne täligt uthärda wårt eget lidande.

Wi läse, huru Simon af Cyrenen bar Jesu kors. Detta war en betydningsfull förebild af det lidande, som förestår Jesu sanna efterföljare. Har icke Jesus sjelf flera gånger sagt: hwilken, som icke bär sitt kors och följer mig, han kan icke wara min Lärjunge. Wi lefwa wäl icke i de tider, då man för Jesu namns bekännelse war nödsakad att blottställa sig för miszhandling, bojor och död; men så länge den, som född är efter köttet, förföljer honom, som född är efter Andan, så länge står äfwen den sanningen fast: igenom mycken bedröfwelse måste wi ingå i Guds rike. Striden mot wåra Andeliga fiender är förenad med kors och bedröfwelse, uppoffring och plåga. Beredom osz, att täligt följa wår Frälsare till Gethsemane, för att der med Honom förskräckas, bedröfwas och ängslas, att under waksamhet och bön afbida

den engel, som kommer från himmelen med styrkan och hugswalelsen. Men utom detta inwärtes lidande, är denna werlden derjemte så rik på yttre anledningar till bekymmer och sorg. Må hända skola de, som wi kalla wåra wänner, förråda oß af winningslystnad, eller i farans stund öfwergifwa oß af swaghet. Och när afunden träder fram med sina falska wittnesbörd, och lättsinnet begabbar, och smädessen gißlar, och orättwisan flätar sin törne-krona: när nöden och eländet tränger sig in i hyddan, eller barn och maka gråta kring sjukfängen, eller dödens spjut genomborrar deras hjertan, som utgjorde wårt lifs glädje och tröst — hwar hämtar den försmäktande anden styrka, och det sargade hjertat hugswalelse? I, som bedröfwade åren, beklaganswärda offer för ondskan eller listen, eller wåldet, eller nöden, eller plågan, eller sorgerna — tänker på Honom, som led för oß, lätandes oß en efterdömelse, att wi skole efterfölja hans fotspår. Med hwilken undergifwenhet för en högre wilja emottog han icke den bittra kalken; ingen mißnöjd eller knotande suck trängde fram från hans bröst, innerlig och fast war hans förtröstan till sin Himmelske Fader. Med hwilken skonsamhet behandlade han icke sina swaga wänner: huru foglig, saktmodig och mild war han icke mot sina hätskaste fiender! Stiger fram till korset och betrakter hans ståndaktighet, tålamod och sinnesstyrka under de grufligaste plågor, och lärer af honom, huru I bören emottaga och bära edert jordiska lidande. Ju allwarligare och andäktigare I sysselsätten eder med deßa betraktelser, ju mera skall eder ande styrkas med frimodighet och

kraft

kraft från höjden att tåligt uthärda alla lifwets wedermödor, bekymmer, sorger och plågor. Kommer till mig, säger han sjelf, J alle, som arbeten och ären betungade, och jag will wederqwicka Eder. Tager på Eder mitt ok och lärer af mig; ty jag är mild och ödmjuk af hjertat; och J skolen finna ro till edra själar.

Jesu lidande och död bör så betraktas, att wi, med frimodighet, kunne möta wår förwandling.

Syndenes lön är döden; men har icke Jesus på korset uthärdat wåra synders straff, har han icke smakat döden för oß alla? Genom sin död har han förwärfwat oß arfsrätt till det ewiga lifwet. Detta saliga lif uppwäckes wäl hos menniskan i samma stund hon omfattar sin Frälsare i lefwande Tro; men det är ännu fördoldt med Christo i Gudi, det kan icke yttra sig i sin fulla werksamhet i wårt närwarande ofullkomliga tillstånd. Kött och blod kunna icke ärfwa Guds rike; men det kommer en dag, då detta förgängliga skall ikläda sig oförgänglighet, och detta dödliga skall ikläda sig odödlighet. Det är denna saliga förwandling, som orätt kallas död; ty den är icke annat än den trogna själens öfwergång till ett fullkomligare och herrligare lif. Skulle wi förskräckas för den stund, då wår ande skall lösas ur de jordiska banden?

Men den timliga dödens kalk har likwäl sin bitterhet. Bandet mellan kropp och själ upplöses icke utan smärta. Äfwen den gud-

fruktigaste menniska har på sotsängen sina bekymmer, hon behöfwer styrka under sjukdomens plågor, hon behöfwer hugswalelse wid afskedet från sina wänner — och det gifwes i denna wigtiga stund ingen säkrare, kraftigare och saligare tröst, än ett andäktigt betraktande af Jesu lidande och död. Skåda din Frälsare i den högtidliga stund, då han befaller sin själ i Fadrens händer, då han böjer ned hufwudet och gifwer upp Andan; med samma frimodighet skall äfwen du, en gång, taga afsked ifrån werlden, om din ande sökt förening med Honom, som är det ewiga lifwets källa. Jesus har i himmelen förwärfwat ett rum åt din odödliga själ: jorden inwigde han till en hwilostad åt din förgängliga kropp; der skall den hwila så fredligt och lugnt, till deß den högtidliga dag kommer, då förgängelsens insegel skall brytas och grafwarna öppnas, och de heligas lekamen förklaras och blifwa lika Jesu förklarade lekamen.

Måtte wi då, under denna dyrbara Fastlagstid, med rörda och tacksamma hjertan, samlas i Herrans helgedom, och med ett lifligt och andäktigt betraktande af wår Frälsares lidande och död wärdigt bereda oß till firandet af menskligheteus stora försoningsdag! För wåra fromma fäder war talet om korset en Guds kraft, som upplifwade och uppwärmde deras hjertan, som styrkte och hugswalade dem under alla mödor och bekymmer, som tröstade dem på sjuksängen och gaf dem frimodighet i döden. Ännu predikas samma Försoning, ännu förkunnas Herrans död till wisdom, rättfärdighet, helgelse och för-

loß-

lösning. Måtte wi, under dessa dagar, inwigda åt minnet af werldens Försoning, lifligt och djupt känna wårt syndaförderf och, rörde af kärlekens genomträngande blick, med Petrus, bittert gråta öfwer wårt olyckliga fall; men måtte wi derjemte styrkas i wår tro, att wår syndaskuld är afplanad genom Jesu blod, och att han, genom sin död, förwärfwat oss arfsrätt till ewinnerligt lif: måtte tanken på Jesu lidande och död blifwa hos oss så lefwande, att wi korsfäste köttet, förstärkas i andanom och tillwexe i kärleken; att wi med tålamod och hopp kunne uthärda allt timligt lidande, och utan fruktan afbida den stund, då det jordiska timglaset krossas, och den förgängliga hyddan faller, och wi skole gå den wägen bort, den man aldrig igenkommer.

Jesu, Davids Son, warkunna Dig öfwer oss! rena oss med ditt blod, uppwärm oss med din kärlek, styrk oss med din kraft, utgjut öfwer oss din Heliga Anda! Jesu, Davids Son, warkunna dig öfwer oss! Amen.

Första Söndagen i Fastan.

Deraf att han wardt pint och frestad, kan han hjelpa dem, som frestas.

Den första menniskan frestades och föll, och lemnade synden i arf åt alla sina efterkommande. Jesus, Guds enfödde Son, iklädde sig menniskonatur, för att åter upprätta Guds beläte i de fallna menniskosjälarna. Det, som genom Adams swaghet förlorades, skulle genom Jesu ståndaktighet återwinnas. Jesus segrade öfwer alla förförelsens anfall, och kan derföre meddela sin segerkraft åt alla dem, som genom lefwande tro stå med honom i förening. - **Deraf att han wardt pint och frestad, kan han hjelpa dem, som frestas.** Ebr. 2: 18.

All frestelse har till föremål att draga menniskan från Gud. Att återföra menniskan till Guds gemenskap war ändamålet med Frälsarens ankomst i werlden. Menniskan består af kropp och själ. Hennes kropp är af jordiskt ursprung och söker, med sina lustar, hålla själen fängslad wid jorden. Köttet segrar, så länge menniskan förblifwer i sitt naturliga tillstånd; ty anden förlorade, i fallet, sin ursprungliga segerkraft. Det förbjudna trädets frukt innehöll ett dödande gift för menniskans andeliga lif. Den wanmäktiga själen förmår icke att lösa köttets bojor, innan den återfått sin förlorade lifskraft genom Jesus, som är

lifsens

lifsens träd i Guds Paradis. Denna lifskraft kallas Tro. Trons första upptändande kallas Ny födelse, emedan menniskan då först börjar lefwa ett andeligt lif, och blifwer delaktig af Guds natur. Och nu börjas den rätta striden emellan kött och ande, emellan den gamla och nya menniskan. Själen känner sin nya styrka och söker slita sina slafband; men är likwäl, utan himmelskt biträde, dertill för swag. Hwar och en, som will segra i denna farliga strid, bör ikläda sig allt Guds harnesk, wäpna sig med trons sköld, salighetens hjelm och andans swärd, som är Guds ord. I denna himmelska rustning är en rätt Jesu Christi stridsman beredd att möta alla sina fiender, förwißad om seger.

Jesus, som war mensklighetens högsta föresyn, som i allt lemnade oß en efterdömelse, att wi skole efterfölja hans fotspår, han blef åfwen frestad i all ting, lika som wi, dock utan synd. Genom dopet, i Jordans flod, war han nyß inwigd i sitt heliga kall: en röst från den öppnade himmelen hade högtidligt bewittnat hans gudomliga ursprung: omgifwen af ensligheten lugn, uppfylld af helig anda, war hans själ syßelsatt med öfwerjordiska betraktelser. Nu wågade mörksens förste ett försök att förföra honom, och anwände dertill alla de medel, som kraftigast werka på kött och blod.

Menniskan har knappt, inför altaret, hunnit bekräfta sina doplöften med den heliga eden: ännu hör hon ljudet af den himmelska röst, som förklarat henne för arfwinge till ewinnerligt lif: ännu glänser i ögat den barnsliga tacksamhetens tår: ännu swäfwar den

an=

andäktiga bönen på hennes läppar — då förföraren träder fram, för att bortröfwa det nywigda hjertat. Han kläder sina försåt än i behofwets, än i smickrets, än i nöjenas drägt. Begärets låga uppflammar och erhåller näring af en ond och förförisk werld. Förlorad är, o yngling! din oskuld, ditt lugn och din sällhet. Snart skall du jagas ur ditt lyckliga Eden, om du icke, i tid, sätter dig i förswarsstånd, om icke Jesu heliga efterdöme, i frestelsens stund, lisligt swäfwar för din själ, och tron på honom gifwer segerkraft åt ditt swaga hjerta.

De frestelser, Jesus undergick, utgöra en tafla af de frestelser, för hwilka menniskan är blottställd. Må wi, i dag, med wår uppmärksamhet, dröja wid denna tafla; den föreställer: Jesus såsom wår föresyn i frestelsen.

Men låtom oß först, under helig andakt, böja wåra knän och tacka Gud, som oß segren gifwit hafwer genom wår Herra Jesum Christum.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 4: v. 1 — 11.

Så länge wi wistas här på jorden, böre wi waka och bedja, att wi icke falle i frestelse. Farorna äro många, fienderna äro talrika. Den, som öfwerlemnar sig åt säkerhetens sömn, blifwer lätt öfwerrumplad och besegrad. Will du wara en Guds tjenare, så red dig till frestelse. Will du segra öfwer frestelsen, följ det efterdöme Jesus gifwit i dagens text. Derifrån är anledning hämtad att, under denna andaktsstund, betrakta:

Jesus

Jesus wår föresyn i frestelsen.

Afsöndrad från allt menskligt umgånge, wandrade Jesus i en wild ödemark. I fyratio dagar och fyratio nätter hade han fastat. Hungrens plåga började blifwa wåldsam. På de nakna klipporna och de brända fälten fanns ingen tillgång på näringsämnen för kroppen. Nu framträder till honom frestaren, i synlig gestalt, förwißad om seger. Äst du Guds Son, säger han, så bjud att deßa stenar warda bröd — du är ju den, som, af en himmelsk röst, wid Jordans strand, blef förklarad för Guds Son: hwi behöfwer du då hungra; ett enda ord af din allmakt kan ju förwandla öknens stenar i bröd.

Detta war den första frestelsen.

Det war förförarens affigt att hos Jesus uppwäcka twifwelsmål om hans Gudomliga beskickning, och mißtröstan om den himmelske Fadrens wård i nöden. Derjemte wille han förleda honom att, för uppfyllandet af ett enskilt lekamligt behof, mißbruka den underkraft, som för högre ändamål war gifwen — förleda honom att skaffa sig bröd genom ett medel, som war stridande mot Guds fastställda ordning. Så hade den första menniskan mißbrukat sin fria wilja och för tillfredsställandet af ett sinnligt begär uppoffrat sina högre pligter.

Nöden, sorgen, plågan äro för menniskan swåra frestelser. Huru lätt uppstiga icke hos den olycklige twifwelsmål om Guds godhet och omwårdnad: huru lätt finner icke mißtröstan

wäg till ett lidande hjerta! Frestaren försummar icke tillfället. Han smyger förrädiskt fram till den, som wandrar öfwergifwen i lifwets öcken, till den, som hungrar, sörjer, plågas, förföljes, försmäktar; hwar är nu din Gud, säger han, står du ännu fast i din fromhet? Är du ett Guds barn, hwi är du öfwergifwen af din Fader, hwi afhjelper han icke din nöd, hwi mildrar han icke ditt lidande? Är Herren med dig, hwi wederfars dig då allt detta? Hwartill tjenar nu din förtröstan på Guds hjelp, då han låter dig försmäkta i elände? Himmelen är stängd för dina böner; hwi twekar du då längre att sjelf lyfta bördan från din skuldra? Din olyckliga ställning kan lätt förändras. Genom ett enda afsteg från pligtens törniga wäg, är du räddad.— Qwäf samwetets röst, uppoffra hedern, sälj rättwisan, förråd sanningen, hämnas på de känslolösa menniskor, som dig förskjutit, mißbruka deras förtroende, plundra deras skatter, och skaffa bröd i öcknen åt maka och barn.

Olycklig den menniska, som lyßnar till den förföriska rösten, och söker räddning genom brottsliga medel. Men profwet är wådligt för ett swagt hjerta. Förtwiflan wandrar ofta i nödens spår. Hwar gifwes styrka till seger i den stund, då hjertats ömmaste känslor såras, och man tycker sig wara förskjuten både af menniskor och Gud? — förskjuten af Gud? Sådan tanke uppsteg ännu aldrig i en rätt Christens själ, som lärde af sin Frälsares efterdöme, att, äfwen under den högsta lekamliga nöd, att, äfwen under den grymmaste plåga, icke mißtrösta om den himmelske Fadrens hjelp. Guds heliga ord war Jesu

skydds-

skyddswapen emot nödens frestelse. Menniskan, swarade han förföraren, lefwer icke allenast wid bröd, utan af hwart och ett ord, som går af Guds mun. Kroppens näring bör icke wara menniskans högsta omsorg; en högre pligt bjuder henne att underhålla själens lif — föreningen med Gud. Här har den olycklige och nödlidande en wärdig föresyn för sitt förhållande. Är du fattig, förtryckt, förskjuten, afbida med tålamod Guds hjelp; men sök aldrig räddning genom olofliga medel, kunde du ock, på sådant sätt, omskapa öcknen till ett paradis. Sälj icke, för den förgängliga kroppens underhåll, din odödliga själ, som icke kan mättas med detta timliga nödbrödet, utan hungrar efter det lefwande brödet, som nedkommer af himmelen, och innehåller näringskraft till ewinnerligt lif.

Tanken på detta högre, andeliga lif, som underhålles genom barnslig lydnad för Guds wilja, gifwer kraft till seger åfwen under nödens grymmaste pröfning. Om du ock skulle nödgas framsläpa hela ditt jordiska lif under behof, förakt, bekymmer och plåga, wik icke ett steg från din pligt. War tålig och hoppas! Gud skall icke öfwergifwa dig i nödens timma; han skall förljufwa din uppoffring, styrka dina krafter och belöna din ståndaktighet.

Åtföljd af frestaren anlände Jesus till Jerusalem och uppsteg öfwerst på tinnarna af templet. Här måste han undergå ett nytt prof. Äst du Guds Son, säger förföraren, så gif dig här utföre. Förwåna det församlade folket. Wisa ett offentligt prof af din gudomliga makt. Störta dig ned i detta ryslige brådjup. Det är ju skrifwet: han skall

gifwa

gifwa sina Englar befallning om dig, och de skola båra dig på sina händer, att du icke skall stöta din fot emot stenen. Detta företag kan icke wara wådligt för den, som äger sådana anspråk på Guds omedelbara beskydd.

Detta war den andra frestelsen.

Då satan icke hade kunnat, i öcknen, förleda Jesus till mißtröstan, sökte han nu förleda honom till öfwerdåd, till brottslig förtröstan på Guds omedelbara beskydd i sjelfgjord fara. Öfwerdåd och förmätenhet hade äfwen beredt den första menniskans fall.

Det är wißerligen, för hwarje Christen, en helig sanning, att Guds Allmaktshand är utsträckt till wårt beskydd under lifwets faror: men huru ofta mißtydes icke denna sanning af obetänksamheten och öfwerdådet, som, till fördel för sina låga afsigter, af Skriftens löften göra en falsk tillämpning! Förtröstan är det icke — det är en brottslig förmätenhet att tro, det Gud skulle wara färdig att uppfylla hwarje dåraktig önskan, som födes i menniskohjertat, eller gynna hwarje oöfwerlagdt företag af lättsinnigheten, eller med sin allmakt afböja hwarje fara, som beredes af öfwerdådet. Den, som skall kunna trösta sig af löftet om Guds närmare wård i faran, han bör wara stadd på lofliga wägar. Jesus wägrade att, från templets tinnar, störta sig ned i bråddjupet. Pligten uppfordrade honom icke att, denna gång, blottställa sig för lifsfaran. Det är sant, swarar han förföraren, att Gud, i sitt ord, lofwat sina sanna bekännare

nare beskydd; men det är ock lika sant, som, på ett annat ställe finnes skrifwet: Herren din Gud skall du icke fresta.

Att försumma en Christelig warsamhet och omtanka: att, utan nödtwång, af lättsinnighet, eller högmod, eller winningslystnad, störta sig i ögonskenlig fara, och likwäl wänta omedelbart beskydd af Gud: det är att fresta Gud, att sätta honom på prof, huruwida han är allsmäktig och god. Ack! huru lätt blifwer icke menniskan, i detta afseende, brottslig! Begäret efter ära och beundran, smicker och menniskogunst, höghet och wälde, rikedom och nöjen, förleder ofta till de öfwerdådigaste företag. Mången uppoffrar öfwertygelse och heder, pligt och samwete, helsa och lif för att tillfredsställa den frestande lustan.

En rätt Jesu efterföljare fruktar icke faran: men han störtar sig icke heller deri obetänksamt och öfwerdådigt, aldraminst för att erhålla någon jordisk fördel. Men uppmanad af högre pligter, är han till all slags uppoffring beredd. Då wandrar han, oförskräckt, sin kallelses wäg, trots alla hinder och faror, genom ära och smälek, genom ondt rykte och godt rykte, då möter han, utan fruktan, lågor och swärd, förföljelser, plågor och död.

Men brottsligt är det, icke endast att öfwerdådigt mißbruka sina krafter; det är åfwen lika brottsligt att icke bruka dem. Jag ser en mängd menniskor, som öfwerlemna sig åt en sorglös owerksamhet, som afsky hwarje möda, förskräckas för hwarje uppoffring, och wilja omedelbart af Gud mättas såsom foglarna under himmelen, och klädas såsom liljorna på marken. När skola deßa lära sig

förstå,

förstå, att arbete är menniskans bestämmelse? War icke Jesu lefnad en oafbruten werksamhet? Uppmanar oß icke hans heliga efterdöme, att wara flitiga i wårt kall? Den, som icke plöjer och besår den jord, som skall nära honom, wäntar förgäfwes på skördens dag. Den wälsignelse, som Gud lofwat åt omtankan och fliten, skall aldrig tillfalla den, som förspiller hela sin dyrbara tid under omwexling af njutning och hwila. Förgäfwes wäntar han hjelp af Gud, då han sjelf störtar sig i nödens afgrund.

Jesus uppsteg på ett ganska högt berg, åtföljd af förföraren, som, genom den widsträckt sköna utsigten, wille öfwerraska honom. Sträck din blick, säger han, öfwer deßa bördiga fält, deßa praktfulla städer. Dig tillhör allt detta, i stöd af din börd, du ättling af Davids hus. En annan har röfwat din rätt. Önskar du, att göra dina ärfda anspråk gällande, att under din spira förena deßa sköna länder — wälan! Känn i mig den, som har förmåga att upphöja dig på dina fäders thron; men jag gör det endast med ett willkor, att du faller ned och tillbeder mig.

Detta war den tredje frestelsen.

Nu uppsökte förföraren menniskohjertats swagaste sida. Han trodde, att Jesus omöjligt skulle kunna emotstå det förföriska behaget af äran, högheten, makten, rikedomen. För kärleken till det jordiska hade ju redan så många offer fallit. Det war med samma wapen han hade besegrat den första menniskans oskuld.

Huru

Huru ofta är icke ännu den swaga menniskan färdig att emottaga den förbudna frukten af förförarens hand, att för werldens förgängliga goda uppoffra sina pligter mot Gud, försaka himmel och salighet! Förföraren förstår så wäl att sätta det hos menniskan rådande begäret i rörelse. Den giriges öga förblindas af guldets glans, för den wällustiges inbillning swäfwar det yppiga nöjet, för den högmodige uppstämmas smickrets lofsånger. Allt hwad ditt sinnliga hjerta önskar, hwiskar förföraren — allt detta will jag gifwa dig, om du bryter den trohetsed du swurit Gud i dopet och wid altaret, och faller ned och tillbeder mig. Och menniskan emottager så ofta detta nesliga anbud. Hon faller ned i stoftet och böjer sina knän för Baal och offrar åt afguden sitt hjertas lugn och sin ewiga sällhet.

Denna pröfning är wådlig. Ett högre biträde behöfwer den swaga menniskan, om hon skall uthärda profwet. Segren är af Jesus beredd. Segra måste den, som följer hans efterdöme. Gack bort satan, sade han, ty det är skrifwet: Herren din Gud skall du tillbedja, och honom allena skall du tjena. Ja, skrifwen blef denna heliga pligt i stentaflan på Sinai, skrifwen blef den öfwer korset på Golgatha; ack! wore den äfwen skrifwen i hwarje menniskohjerta. Älska Herren din Gud af allt ditt hjerta, och af all din själ och af all din håg. Detta är det yppersta och första budet. Men en rätt kärlek till Gud kan aldrig förenas med en öfwerdrifwen werldskärlek. Det är omöjligt att, på en gång, tjena Gudi och Mammon. Den,

som

som låter sitt hjerta beherrskas af någon syndig lusta, han är en afgudadyrkare, som ingen arfwedel hafwer i Christi och Guds rike.

O, besinner detta, då förföraren leder eder upp på lyckans höjder, och lofwar att tillfredsställa alla edra jordiska önskningar och begär. Besinner detta, då en ond och förförisk werld will förleda eder till affall från Gud med sin prålande fåfänga, sin falska ära, sin lockande wällust, sitt förgängliga guld. Ormen ligger gömd under de blomster, som fägna edra ögon, och det är förgift i den bägare, som eder bjudes. Wiljen I, för detta irrbloß, som kallas ära; för denna träldom, som kallas höghet; för denna dröm, som kallas lycka; för detta stoft, som kallas rikedom — wiljen I, för deßa usla fördelar, förlora barnaskapet hos Gud och förspilla edert himmelska arf?

Den, som beständigt har Gud i känsla, som tänker på den heliga ed han swurit, att tjena honom i helighet och rättfärdighet i alla sina lifsdagar, låter aldrig sitt hjerta fängslas i begärens bojor. Han kastar ifrån sig den förbjudna frukten med afsky: han afslår med ståndaktighet hwarje förförelsens anbud. Wik ifrån mig, bedragare, säger han, min dyrkan tillhör Gud: honom ensam tillhör mitt hjerta och min själ, och jag är wiß derpå, att hwarken död eller lif, eller Englar eller Förstadöme, eller wäldigheter, eller de ting, som nu äro, eller de ting, som tillkomma skola, eller höghet, eller djuphet, eller något annat kreatur, skall skilja mig ifrån Guds kärlek, som är i Christo Jesu, wårom Herra.

Sådant är det efterdöme Jesus gifwer oß i frestelsens stunder. Men han gifwer oß icke endast efterdöme; han ingjuter äfwen hos oß styrka till efterföljd: han har icke endast wisat segrens möjlighet; han har äfwen gifwit segrens förmåga. Jesu seger blifwer wår seger, så snart wi förenas med honom, genom lefwande tro. Allt det som är födt af Gudi, det öfwerwinner werlden: och denne är segren, som öfwerwinner werlden, wår tro. Må då all klagan öfwer mensklig swaghet upphöra. Den segerkraft, som förlorades genom Adams fall, har genom Jesu försoning blifwit återställd i menniskosjälen. Redlige Christen! du är icke wapenlös i striden under Jesu fana. Träd frimodigt upp på stridsplatsen i den andeliga krigsrustningen. Tron är den sköld, som skyddar ditt hjerta mot alla förförelsens glödande pilar; förswara dig mot dina andeliga fiender med Andans swärd. Detta swärd är Guds uppenbarade ord. Det war med detta wapen Jesus segrade, och det har ännu icke förlorat sin segerkraft. Läs Guds ord med helig andakt. Behåll det, icke blott i minnet, utan äfwen i hjertat: drick af denna lefwande wattukälla, mätta dig med detta himmelska manna, och du skall blifwa stark i Herranom, och känna hos dig mod och kraft att besegra alla djefwulens, werldens och köttets frestelser.

Då Jesus hade segrat öfwer den tredubbla frestelsen, öfwergaf djefwulen honom för en tid. Fröjder eder, redlige Jesu Christi stridsmän! Eder ståndaktighet skall belönas med en lysande seger öfwer det onda. Likwäl bören I aldrig nedlägga edra andeliga wapen,

så

så länge I stån på denna werldens stridsplats. De fiender, I hafwen öfwerwunnit och förjagat, skola återkomma. De hafwa så många lönnwägar till ett obewaradt hjerta. I detta lifwet slutas icke striden fullkomligt. Lifsens krona erhålles endast af den, som är trofast intill döden, och som, när tiden tillstundar att han skall skiljas hädan, kan säga, med Paulus: jag hafwer kämpat en god kamp, jag hafwer fullbordat loppet, jag hafwer hållit trona.

Då Jesus hade segrat öfwer frestelsen, gingo Englarne fram och tjente honom. Mörksens engel flydde. Ljusets englar framträdde. Hwarje gång, en rätt Jesu efterföljare segrar öfwer frestelsen, swäfwa himmelens englar omkring honom med himmelsk fröjd. De bära honom på sina händer, lyfta honom högt öfwer jorden, och i denna saliga stund njuter hans hjerta en glädje, som han icke will bortbyta mot all werldens herrlighet. Då striden är fullbordad, skall hans segrande ande föras af Guds Englar i Abrahams sköt och inför den Ewiges thron instämma i den triumferande församlingens segersång: Halleluja: salighet och pris, ära och kraft ware Herranom, wårom Gudi. Amen.

Andra Söndagen i Fastan.

Jag hade mycket bekymmer i mitt hjerta; men din tröst gladde min själ.

David hade, från sin ungdom, pröfwat alla lyckans skiften. Äfwen sedan han blifwit upphöjd till jordisk makt och ära, hade han myckel bekymmer i sitt hjerta. Omgifwen af faror och fiender, skulle han waka för Israels wål, omsorgerna woro så widsträckta, swårigheterna så många och answaret så dyrt. Det war likwål icke på det blodiga slagfältet, eller under de brydsamma rådslagen, som han war mest bekymrad; det bittraste af hans bekymmer, och som djupast grep in i hjertat, träffade honom inom hans husliga krets, just der, som han hoppades finna hwila och lugn, wederqwickelse och tröst. Han war en olycklig Fader, han hade sorg af sina barn — Thamar och Absalon.

Det gifwes, på jorden, ingen högre sällhet, än den, som njutes af goda och fromma menniskor inom den husliga kretsen. Wäl den, som förstår att rätt wärdera denna lycka, fjerran från werldens förströelser och bullrande glädje; han äger en fristad, dit han kan fly undan många bekymmer. Att undfly dem alla, är likwål icke möjligt. Mången gång

öfwerraska de oß i egen hyddas sköte, bland dem, som wi ömmast älska, och som närmast äro med oß förenade. Sorgen hittar wägen till den aflägsna boning, der du lefde med de dina i förtroende, kärlek och glädje. Hwar och en af oß har, i mer och mindre mån, bitter erfarenhet häraf. Husliga bekymmer äro af så mångfaldiga slag, att det icke är möjligt att, på en gång, uppräkna dem alla. Här är icke fråga om de bekymmer, som så ofta beredas af lättsinnigheten, öfwerdådet och lasterna, hwilka förjaga glädjen och trefnaden ur så många enskilda boningar; det återstår dock så många anledningar till sorg, så många oförskylta lidanden, hwarpå äfwen den frommaste Christen måste wara beredd. Är du i dag lycklig inom ditt hus; du wet likwäl icke, om din lycka skall räcka till morgondagen: du kan träffas af så många hårda slag, du kan göra så många ömma förluster. Hwar skole wi hemta hugswalelse under wåra husliga bekymmer? hwar flyter den rätta tröstekällan?

Med lugnadt sinne och tacksam känsla sjöng David wid sin harpa: jag hade mycket bekymmer i mitt hjerta; men din tröst gladde min själ. Orden läsas i Davids 94 Psalm och 19 vers. Ja, Guds tröst är det, som skall styrka och hugswala oß; låtom oß fly till Gud under alla wåra husliga bekymmer; han är wår enda, säkra tillflykt i nöden. Detta erfor äfwen den bedröfwade modren i dagens text, och wi wilje anwända närwarande stund att upplifwa wår förtröstan på Gud under wåra enskilta sorger och lidanden. O Herre,

Davids

Davids Son, förbarma dig öfwer oß, styrk oß, hjelp oß, hugswala oß.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Matth. 15: v. 21—28.

Wårt upplästa Evangelium framställer en rörande målning af huslig lidande, af en öm moders djupa smärta öfwer sitt olyckliga barn. Wißerligen hade hon mycket bekymmer i sitt hjerta, denna hedniska qwinna, wid åsynen af sin dotters jemmerfulla belägenhet, hwilken det icke stod i hennes förmåga att förändra. Det war en bitter pröfning för modershjertat. Alla räddningsmedel woro redan förgäfwes anwända. Hon uppsöker omsider Israels Läkare, och anropar hans förbarmande på det mest rörande sätt. Hon gifwer ett högt efterdöme af moderlig ömhet, af rådighet och sinnesstyrka under den hårdaste pröfning, af tålamod och ståndaktighet under de största bekymmer, af en warm och innerlig förtröstan på en högre och mäktigare hjelp, än menniskors; derföre blef hon äfwen omsider hulpen och hugswalad, hennes ifriga bön blef hörd, hennes käraste önskan uppfylld, hennes dotter blef helbregda, och hon återwände till sin boning med gladt sinne och tacksamma känslor. Låtom oß, i anledning af denna berättelse, på denna andaktsstund, betrakta:

En Christen under sina husliga bekymmer.

Det är icke möjligt att wara kall och känslolös för alla husliga bekymmer: känslofullhet

het och ömhet wid anhörigas lidande är naturlig; och we den, som wille utplåna denna naturens känsla ur sitt bröst! han wore icke Christen, han wore icke menniska. Qwinnan i wår text war innerligen bedröfwad öfwer sin dotters elände, moders hjertat blödde, ty såret deri war djupt. Men hon gifwer oß ett högt efterdöme i sin gränslösa smärta: hon låter icke sorgen så öfwerwäldiga sitt sinne, att hon blifwer owerksam, hon förspiller icke tiden med fruktlös klagan, hon skyndar att bereda undsättning åt sitt qwidande barn, hon anwänder alla medel att lindra deß plågor, hon uppoffrar beqwämligheter och hwila, hon öfwerwinner alla hinder, hon besegrar alla motstånd med en hårdighet och ståndaktighet, som måste wäcka wår beundran och wördnad. Denna qwinna war hedning, men hade likwäl ett christligare sinne än många af oß, som wandra i Evangelii ljus. Hwad är orsaken, att så få kunna wärdigt uthärda sina husliga beswär och bekymmer? En öfwerdrifwen känslofullhet, som långsamt förtär lifskrafterna, hindrar all omtanka och nedslår allt mod. Man öfwerlemnar sig, helt och hållet, åt sorgens känslor, man klagar så förhoppningslöst öfwer sin belägenhet, och gråter så bittert öfwer sina motgångar; men hwad uträttar man endast genom klagan och tårar? Man är willrådig, obeslutsam, wankelmodig, owerksam, då man likwäl borde anwända alla lofliga medel att mildra sina sorgliga öden, då man borde nyttja all sin omtanka och hela sin werkningsförmåga att återställa glädje och trefnad inom sitt hus.

Med

Med en kraftfull wilja, med mod och ståndaktighet i själen, genom omtanka och rådighet kan man undanröja många swårigheter, förebygga många anledningar till mißnöje och sorg, skingra många bekymmer, afböja i många hotande olyckor, och ofta, helt och hållet, förändra den mest brydsamma ställning. Gud har, för oß, i hwarje lifwets belägenhet, öppnat så många utwägar till räddning, så många källor till hugswalelse; men det beror af oß sjelfwa att uppsöka dem.

Wißerligen hafwer den mycket bekymmer i sitt hjerta, som ser sig hotad af armod och elände, och som nödgas höra denna klagan af maka och barn: hwad skole wi äta, hwad skole wi dricka, hwad skole wi kläda oß med? Men då tiderna blifwa swåra och tryckande, uppbjud hela din förmåga att redligt försörja dig och de dina: genom omtanka och sparsamhet, genom idoghet och flit kan man utestänga nöden och eländet från sin boning. War ärlig och arbetsam, så skall ditt arbete wälsignas, och ditt ringa förråd blifwa tillräckligt för många; och skulle du likwäl lida brist på det nödwändiga, så skola säkert ömma hjertan röras till medlidande öfwer din belägenhet. Men det gifwes, i wår tid, så många fattiga, som mißbruka sina medmenniskors ädelmod, som, genom mißhushållning, föröka sin nöd, och sedan beswära andra med sin gråt och sin klagan, som hellre wilja lefwa af almosor, än förtjena sitt dagliga bröd i sin anletes swett. Deßa äro, i sanning, inket medlidande wärda: ty ho der icke will arbeta, han skall icke heller äta. Att underslödja lättingen, det är att taga brödet ifrån barnen.

Du hade mycket bekymmer i ditt hjerta, då sjukdomar inträngde i ditt hus, då föremålen för din innerliga ömhet, dina närmaste anhöriga, dina käraste wänner, nedlades på plågobädden i wärk och wedermöda, då du nödgades wara ett beständigt wittne till deras smärta och stundligen höra deras jemmer och klagan. Hwilka tunga, oroliga dagar! hwilka långa, sömnlösa nätter! och så kommer döden, som wäl gör ett slut på sjuklingens lidande, men sänker de efterlefwande i saknad och sorg. Föräldrar och syskon, maka och barn gå bort; och det blifwer så tomt och ödsligt i hyddan, och då du tager afsked af dem, då du tillsluter deras ögon, då du följer dem till grafwen, då har du mycket bekymmer i ditt hjerta.

Då den du kär hafwer, ligger sjuk, förspill icke tiden med fruktlös klagan, glöm icke under höjden af din smärtande ömhet, att du är skyldig den lidande wård och hugswalelse. Hwarje ögonblick är dyrbart, skynda, såsom qwinnan i wår text, att söka råd och undsättning för ditt barn eller din maka; en skyndsam hjelp kan ofta förekomma faran. Herren låter läkedomen wäxa utaf jordene och en förnuftig föraktar honom icke. Huru många menniskolif hafwa icke bilfwit förspillda genom försummelse och wanwårdnad! Nyttja hwarje tillfälle, spar ingen möda, försumma intet medel, låt inga swårigheter afskräcka dig; ho wet, kanske är denna sjukdomen icke till döds? Kanske kan räddning ännu beredas, genom din mogna omtanka, dina ömma omsorger, din hulda omwårdnad. Men skul-

le

le det hotande slaget icke kunna afwärjas, kommer döden och röfwar ifrån dig dem, som äro dig käraſt på jorden, så blifwer det likwäl en stor tröst i dina bekymmer, att du ingen ting försummat, som kunde bidraga att mildra deras plågor och förljufwa deras afskedstimma.

Huru många bekymmer hafwa icke goda föräldrar för sina barn från de spädaste åren! Att wårda deras helsa, att rätt uppfostra dem, att bilda deras förstånd och hjerta, att waka öfwer deras seder, att bereda deras framtida wälfärd, är en pligt, som är förenad med många beswär, bekymmer och uppoffringar; men lyckas detta bemödande, om barnen omkring dig wexa till i wisdom, ålder och nåd för Gud och menniskor, så blifwa alla deßa bekymmer ljuft belönade och snart förgätna. Äro åter dina omsorger fruktlösa, om de barn, som skulle hugna din ålderdom, förgäta dina förmaningar och råd, blifwa olydiga och otacksamma, öfwerlemna sig åt laster och utswäfningar och wanhedra ditt namn, hwilka djupa bekymmer måste icke då fräta faders- och modershjertat! Det gifwes ingen bittrare sorg, än sorgen öfwer wanartade barn: bättre är, att förlora dem genom döden, än att se dem mißledda och förderfwade till tänkesätt och seder. Många föräldrar äro likwäl sjelfwa orsak till sina barns förwillelser och wanära; de hafwa icke uppfödt dem i tukt och Herrans förmaning, de hafwa icke gifwit dem goda efterdömen, icke wakat öfwer deras oskuld, icke inplantat dygd och gudsfruktan i deras hjertan. Men skulle, oaktadt den samwets-

gran-

grannaste uppfostran, dina barn, genom olydnad och wanarter, göra dig bekymmer och sorg, så är det din heliga pligt, att anwända all din förmåga för att återföra dem på den rätta wägen, att arbeta på deras förbättring genom warningar och bestraffningar, genom stränghet och ömhet. Ack! huru mycket kan icke uträttas genom en Faders böner och en Moders tårar! Må hända skall det lyckas dig att, på detta sätt, återföra ett wanartadt barn från sina wägars willo till känsla af sina pligter; och då den förlorade sonen återwänder till sin fader med ångrens tårar och förbättringens uppsåt, då warder din sorg förwandlad till glädje.

Så kunna, wid flera tillfällen, inom de husliga kretsarna, genom omtanka, rådighet, flit, ståndaktighet och tålamod, många olyckor afwärjas, många bördor lättas, många bekymmer mildras, många sorger skingras, många sår läkas; och det är en Christens pligt, att, för detta ändamål, uppbjuda hela sin werkningsförmåga.

Må jag ännu, utom de redan anförda, nämna ett husligt bekymmer, som så ofta ligger tungt på sinnet, och förbittrar äfwen de gladaste stunderna af wår enskilda lefnad. Du är sjelf sjuklig och swag, din jordiska hydda lutar till sitt fall, och du har derom dagliga påminnelser. Du fruktar icke döden, men du är förenad med en älskad maka, du är omgifwen af spåda och oförsörjda barn, och tanken på deras framtida öde bedröfwar dig djupt: du tänker ofta med bekymmer på det, som

dem

dem öfwergå kan, om Gud tidigt skulle kalla dig hädan. Hwem skall wid din bortgång, blifwa deras stöd och förswar, hwem skall leda, wårda, försörja dom? Min wän, förgät icke, att det är en Christelig pligt, att, i tid, beställa om sitt hus; sök, så wida möjligt är, att åt dem, som du qwarlemnar på jorden, bereda utwägar till nödtorftig bergning; och sedan hoppas på Gud, som alltid warit enkors stöd och faderlösas fader.

Ja, hoppas på Gud och förtrösta på Honom; denna utwäg är öppen under alla slags husliga bekymmer. Detta erfor den bedröfwade qwinnan, som från Tyri och Sidons landsändar skyndade till Honom, som war utsänd till de borttappade får af Israels hus. Hon klagar för Jesus sin nöd, hon anropar hans medlidande, hon beder med brinnande hjerta: O Herre, Davids Son! förbarma dig öfwer mig. Hon låter sig icke afskräckas af hans tystnad, hon tränger sig fram, hon faller ned på sitt ansigte, hon förnyar sin bön: Hjelp mig, Herre, förskjut mig ej! Hwilken beundranswärd ståndaktighet, hwilken rörande ödmjukhet, hwilken warm och lefwande förtröstan! Huru innerlig war icke hennes bön; men tillika huru ödmjuk och anspråkslös! Du, som befinner dig i lika sorglig belägenhet, gack och gör sammaledes. Och till hwem skole wi gå, då det blifwer mörkt och tungt på jorden? Till hwem skole wi förnämligast wända oss, då lifwets glädje flyr för mödor, bekymmer och sorger? Hwad förmår menniskan att uträtta med alla sina omsorger och all sin werksamhet, om icke hjelpen kommer

från Herranom? Lider någon ibland eder bedröfwelse, han bedje. Bönen är wår säkraste tillflykt i nöden. Wänd dig till Gud under alla dina husliga bekymmer, då glädjen jagas ur din boning af olyckor, beswärligheter och sjukdomar: anropa med barnslig förtröstan hans förbarmande, han skall höra din klagan och dina suckar, han skall sända dig, från höjden, styrka och hjelp, hugswalelse och räddning. Åkalla mig i nöden, säger han sjelf, så will jag hjelpa dig. En blick upp i den högre werlden, umgänget med Gud i bönen, styrker själen, upprättar det nedslagna sinnet, hugswalar det sörjande hjertat. Wi hafwa i himmelen en wän, som både will och kan hjelpa, som rikeliga förmår göra öfwer allt det wi bedje eller tänke, som kan förändra wår bekymmerfulla ställning, och bereda en glad utweckling äfwen åt de sorgligaste öden. En rättfärdig mans bön förmår mycket, der hon allwar är, då den flyter från ett troget, warmt och förtröstansfullt hjerta, då den är innerlig, ödmjuk och anspråkslös, såsom den Cananeiska qwinnans. Detta är alla fromma Christnas glada erfarenhet. Huru mången gång hafwa de icke erfarit bönens hugswalande och styrkande kraft, då hjertat klappade af ångest, då nöden kändes tung och swår, då allt omkring dem syntes så mörkt och bekymmerfullt, då de fruktade att blifwa beröfwade allt, som war dem dyrbart och kärt, föräldrar, maka, barn och wänner. De ropade till Gud i sin smärta: Förbarma dig öfwer mig! Herre, hjelp mig! och utsigterna började ljusna och sorgemolnen skingras, bördorna blefwo lättare, och utgången blef lyckligare,

ligare, än de wågade hoppas. Hwad bedröfwar du dig, min själ, och är så orolig i mig? hoppas uppå Gud! Hwarföre sörja och klaga och gråta? Gud hörer de betrycktas röst, Gud är wår tillflykt och starkhet och en hjelp uti de stora bedröfwelser, som oß uppå komne äro.

Stundom synes likwål hjelpen wara fjerran. Den Cananeiska qwinnan frambär till Jesus sitt brinnande hjertas bön; men han swarade henne icke ett ord. Hon nalkas honom närmare, hon böjer inför honom sina knän, hon förnyar, med ödmjukt sinne och tårfulla ögon, sin rörande bön, hon erhåller omsider ett swar; men detta swar war hårdt, afskräckande, förkroßande. Han, som alltid war så öm och god, synes, denna gång, obeweklig och känslolös. Han war det likwål icke. Det war blott en pröfning, hwarigenom han gaf den ädla bedjerskan tillfälle att, inför de högmodiga och inbilska Judarna, ådagalägga sitt fasta förtroende till hans godhet och makt. Så pröfwar Gud stundom sina barn; någon gång synes det, som skulle han icke höra wåra böner, icke akta på wår suckan. Såsom Job ropa wi till honom i wår ångest och wedermöda, och han swarar oß icke. Är då himmelen stängd för wåra böner? har Gud förskjutit oß, är han icke god såsom förr, har fadershjertat kallnat, eller är Herrans hand förkortad? Ack nej! men wåra böner och önskningar äro ofta owisa, obetänksamma, fåkunniga; och deras fullbordan skulle, i sina följder, bereda wår ofärd. Gud wet bättre, än wi, hwad som är oß nyttigt; och om han icke

straxt

strax hörer wåra böner, om han icke alltid uppfyller wåra önskningar, om bördan, som oß trycker, icke genast blifwer lättad och såret i hjertat läkt, om hjelpen dröjer, så är denna pröfning säkert wälgörande för wårt hjerta, som behöfwer förödmjukas och renas från all falsk förtröstan på egen styrka. Detta dröjsmål med bönhörelsen, denna tystnad i himmelen, då nödens rop uppstiger från jorden, nedslår likwäl icke en rätt Christens mod; nej! hans bön blifwer derigenom trägnare, ifrigare, warmare; han klappar på himmelens port, till deß den blifwer upplåten, han omfattar sin Frälsare med Trons starka armar och säger: jag släpper Dig icke, med mindre du wälsignar mig. Han fortfar att bedja, och afbidar med tålamod och from undergifwenhet den stund, som Gud, i sin wishet, utsett till räddning och hugswalelse; ty han är förwißad derom, att hjelpen skall komma i behaglig tid. Och den kommer säkert, ehuru den dröjer. Ståndaktigheten segrar. Den innerliga förtröstan blifwer belönad. O Qwinna! din tro är stor, säger Jesus i wår text, ske dig, som du will: och hennes dotter blef helbregda i samma stund. Tro — i detta enda ord innefattas en Christens styrka och tröst under alla husliga bekymmer. Denna hjertliga förtröstan till Guds wishet, allmakt och kärlek, lättar alla lifwets bördor, mildrar alla lifwets qwal. Den der tror, han skall icke förskräckas, Trones bön skall hjelpa den sjuka, en lefwande tro upplyfter själen ur djupet af sorger och bekymmer. Måtte hos oß alla uppwäckas och underhållas denna Christeliga Tro! Måtte den himmelska

lam-

lampan sprida omkring oß sitt milda sken, då det börjar blifwa mörkt i [illegible] och själen! Lyckan på jorden är så wanklig och ombytlig; Helsan är en blomma, som brytes af och förwißnar. Du är fästad wid de dina med förgängliga band, som lätt slitas sönder. I dag är det glädje och frid i din boning, du lefwer der så lycklig och trygg, i den förtrogna kretsen af maka, barn och wänner. Men emedlertid sammandraga sig olycksmolnen öfwer ditt hufwud, stunder komma af oro, ångest och smärta, din utkomst förswåras, ditt arbete blifwer lönlöst, den ena olyckan och sorgen följer på den andra, och dina dagliga bekymmer ökas af deras lidande och klagan, som omgifwa dig: du står bedröfwad wid sjuksängen och fruktar hwarje ögonblick att förlora ditt enda stöd och din sista glädje på jorden. Omsider måste du, såsom Maria, gå till grafwena, och gråta der. I deßa bedröfwelsens timmar pröfwas det, om du har ett Christeligt sinne, om du, såsom Paulus, wet på hwem du tror.

Hwem af oß önskar icke blifwa befriad från deßa husliga bekymmer? Hwar finnes ett känslofullt hjerta, som icke dagligen beder Gud för sig och de sina? Måtte wåra böner höras i himmelen, måtte Gud wälsigna wårt arbete, gifwa helsa, trefnad, frid och glädje inom wåra enskilta boningar och derifrån aflägsna olyckan, plågorna, sorgerna! Barmhertige Fader! Ske likwäl icke min wilja, utan Din: Är det icke möjligt, att denna kalken går ifrån mig, med mindre jag dricker honom, så ske din wilje! Men lär mig

att

att emottaga den med barnslig undergifwenhet och from förtröstan till dig, som förwandlar tider och stunder, lär mig att med tålamod och ståndaktighet afbida din hjelp, hugswala mig under sorgen, styrk mig under wedermödorna, hör mig när jag ropar till dig i min ångest och smärta: Förbarma dig öfwer mig! Herre, hjelp mig! Amen.

Tredje

Tredje Söndagen i Fastan.

Måste icke menniskan alltid wara i strid på jordene? Job 7 Cap. 1 v.

Så klagar Job i sin smärta. Fordom rik, lycklig, förnöjd i kretsen af maka, barn och wänner, war han nu fattig, sorgsen, plågad, förskjuten: han hade, genom tätt på hwarandra följande olyckshändelser, förlorat sin förmögenhet och sina barn, begabbad af dem, som närmast omgåfwo honom, öfwerwäldigad af kroppsligt lidande, med otålighet och mißtröstan i hjertat; hwilka grufliga strider emot både yttre och inre fiender!

Jorden är icke fridens boning; en stridsplats är den — ty här är en beständig strid emellan ljus och mörker, sanning och willfarelse, glädje och sorg, lycka och motgång, emellan det goda och det onda, emellan lif och död. När slutas striden? När få wi lägga ned wåra wapen och hwila i ro, och sjunga med glädje och seger? Icke så länge wi wistas här bland mödor, bekymmer, sorger och qwal; icke så länge wi dwäljas i denna skröpliga lekamen, och, på alla sidor, äro kringwärfde af farliga fiender: här måste wi dagligen strida, till deß wår förwandling kommer. Menniskan måste alltid wara i strid på jorden. Först i grafwen är det frid och hwila.

I syn=

I synnerhet gäller denna sanning i andeligt afseende. De frommas lif på jorden är en fortfarande strid emot inre och yttre fiender. Wi blefwo, i döpet, inwigde till medlemmar af den stridande Församlingen, wi samlas under korsets baner, och hafwa aflagt en dyr ed, att, i alla wåra lifsdagar, strida manligen emot det ondas öfwermagt. En rätt Christendom är ett dagligt kämpande emot andeliga fiender. Will du blifwa en wärdig Jesu efterföljare, will du winna den oförgängliga segerkronan; omgjörda dig med kraft till strid, kämpa en god Trones kamp, och war trofast intill döden. Du är öfwerallt belägrad af fiender, lönnska, förrädiska, listiga, starkt bewäpnade. Från din barndom har du hört, hwilka desza fiender äro. Det är Djefwulen, som går omkring såsom ett rytande lejon, och söker hwem han uppsluka må. Det är Köttet, med sina onda lustar och begärelser, hwilka strida emot själen. Det är Werlden, med sitt onda sällskap och sina förföriska efterdömen, med sitt smicker och sina hotelser. Desza dina fiender stå med hwarandra i förbund och arbeta, med förenad makt, på din ofärd. War waksam, ty du är ingenstädes i säkerhet för deras anfall; de kringwärfwa dig på alla sidor, och angripa det dyrbaraste du äger, de wilja beröfwa dig din frihet och pålägga dig nesliga bojor, de stå efter ditt lif, ditt andeliga och ewiga lif. Iklåd dig allt Guds harnesk, betäck dig med Trones sköld, bind Andans skarpa, twäeggade swärd wid din sida, och försmara dig med mannamod, såsom en god, Jesu Christi, stridsman, bewara ditt ombetrodda gods, behåll

det

det du hafwer, din öfwertygelse, din oskuld, din fromhet, och din himmelska arfwedel, att ingen röfwar din krona. **Då en starkt bewäpnad bewarar sitt hus, så blifwer det i frid, som han äger. Men der en starkare tillkommer och öfwerwinner honom, tager han bort all hans wapen, der han tröste uppå, och skiftar hans rof.**

Salige äro de, som höra Guds ord och gömma det. De äro starkt bewäpnade i farans och anfäktningens stund, och ingen fiende skall öfwerrumpla dem, taga bort deras wapen, eller skösla och förskingra de himmelska skatterna i deras bröst. Barmhertige Gud, all starkhets Gud! wi måste alltid wara i strid på jordene; wi ropa till dig under striden, hjelp oß, styrk oß, bönhör oß, för Jesu Christi, wår Frälsares skull.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Luc. 11: v. 14—28.

Det berättas i wårt uplästa Evangelium, huru Jesus, genom sin gudomliga allmakt, befriade en olycklig menniska från en ond andes herrawälde. Gerningen gjorde på åskådarena ett djupt intryck; men Jesus war omgifwen af arga och listiga fiender, som sökte, genom smädelser och förtydningar, förringa wärdet af hans underwerk. Han förswarar sig med styrka och eftertryck; och under sitt förswar får han tillfälle att tala om striden emellan det onda och det goda. Samma ämne skall, i dag, sysselsätta wår andakt. Wi skole betrakta:

Menniskans strider på jorden.

På jorden måste menniskan alltid wara i strid emot Djefwulen.

De heliga Skrifter omtala med tydliga ord englar, som syndade, som affollo ifrån Gud, som blefwo nedstörtade ifrån himmelen och bundna med ewiga bojor i mörkret. Deßa hafwa, från tidernas början, motarbetat Guds rådslag, och warit afswurna fiender till det sanna och det goda. Djefwulen hafwer warit en mandråpare ifrån begynnelsen. Det war han, som störde paradisets glädje, och jagade friden ur den nyskapade menniskans bröst: han ryckte Guds bild ur hennes själ, och wille dit inprägla sin egen: han utsådde det första fröet till det onda i werlden, han gaf första anwisningen på det förbjudna trädets frukt och förförde menniskan att äta deraf: han är syndens upphof och genom hans afund är döden kommen i werlden.

Wi känna icke hans werkningssätt eller gränsorna för hans inflytande på menniskosinnet; men, i Guds uppenbarade ord, är det oß sagdt, att han werkar i otrones barn, förblindar deras sinnen, rycker bort det goda utsådet ur deras hjertan, förqwäfwer alla heliga rörelser, ingjuter onda tankar och uppsåt; att han är lögnens Fader, som bedrager hela werlden, och med sitt ormgift förderfwar menniskans ädlaste förmögenheter, förståndet, wiljan, inbillningskraften. Lika möjligt, som det är, för menniskan, att komma i förening med Gud och det goda, och genom Guds Andas inflytande blifwa englasinnad, lika möj-

ligt

ligt är det äfwen för henne att komma i gemenskap med djefwulen och det onda, och blifwa honom lik i sinnelag och böjelser. J ären af den Fadren djefwulen, sade Jesus till Phariseerna, och eder faders begär wiljen J efterfölja. Men så länge menniskan befinner sig i detta olyckssaliga tillstånd, uppkommer ingen strid. Det är emellan satan och de ogudaktiga frid och wänskap, de äro fångne efter hans wilja, och älska sin träldom och sina bojor.

Fördenskull uppenbarades Guds Son, att han skulle nederslå djefwulens gerningar. Ett kraftigt bewis derpå finna wi i denna dagens Evangelium. Det är endast Jesus, som kan befria menniskan från onda andars inflytande. Med Guds finger drifwer han dem ut. Han är den starkt bewäpnade, som öfwerwinner djefwulen, tager bort hans wapen och skiftar hans rof. De onda andar måste wika, då himlaharpan klingar. Alla trogna, som blifwit inwigda i Jesu förbund, äro uttagna från mörksens wäldighet, och befriade från satans herrawälde; men de äro likwäl icke säkra för hans listiga anlopp, hans fiendtliga anfall. De måste, från sin nya födelses timma, wara beredde till kamp och strid: ty den store Draken, den gamle Ormen, börjar genast emot dem slunga sina glödande skott, sina förgiftade mordpilar. Han will utsläcka Trons lampa och Kärlekens eld och Hoppets stjerna: han söker slita dem, med list eller wåld, ur Jesu famn, deras oförgängliga krona will han röfwa bort, de himmelska skatterna i deras bröst will han plundra och förskingra. Önskar du, att det du

äger

åger skall blifwa i frid, war starkt bewäpnad och förswara dig med mannamod: maka, kämpa, war trofast intill döden. Din fiende är lömsk och listig, han finner så många lönnwägar till ditt hjerta. Han förskapar sig i en ljusens Engel, han smickrar dig med falska förhoppningar, han bedrager dig med fagra löften, han bjuder dig allt sådant, som kan förnöja din sinnlighet, till dess han omsider har syndens snara så hårdt knuten kring ditt hjerta, att du icke mäktar derifrån göra dig lös. War på din wakt, att ditt paradis icke warder förloradt. Drag ut i striden, såsom David emot Goliath, med förtröstan på Gud, i Herrans namn. Du har att strida emot en fiende, som är listig, starkt bewäpnad och grym. Ensam är han likwäl mindre farlig. Hans omedelbara inflytande är mindre fruktanswärdt. Hans wälde är inskränkt, och han kämpar i kedjor med sönderkrossadt hufwud. Men han har mägtiga bundsförwandter, hwilka ligga dig närmare, och hwilka han anför i striden. Från sitt mörka fängelse utsänder han sina härar; war waksam, att de icke öfwerrumpla dig. Salige äro de, som höra Guds ord och gömma det.

På jorden måste menniskan alltid wara i strid emot sitt eget Kött.

Efter syndafallet är wår natur förderfwad. Der ligger ett frö till det onda förborgadt. Inom wårt eget bröst fostras wår farligaste fiende. Innanefter, utur menniskans eget hjerta, utgår det onda, som henne besmittar. Wi känna hos oß en dubbel wilja.

Det är en annan lag i lemmarna, och en annan i hågen. Dessa lagar söka upphäfwa hwarandra. Köttet hafwer begärelse emot andan, och andan emot köttet. De samma äro emot hwarandra, så att I icke gören hwad I wiljen. Den naturliga menniskan låter de onda lustarna enwäldigt råda öfwer sitt hjerta, och så länge hon gör hwad köttet och sinnet lyster, så länge hon är fången i syndenes lag, som är i hennes lemmar, är det icke, inom henne, någon strid; hon står i förbund med sina fiender, hon faller, såsom Saul, på sitt eget swärd, och arbetar sjelf, med alla krafter, på sin egen ofärd. Men så snart hon, genom Guds nåd, blifwer wäckt till omtanka, och upplyst om sitt olyckliga slafweri, så snart hon börjar tänka på sin frihet, och söker slita sina nesliga bojor, då börjar striden emellan Köttet och Andan, emellan den gamla och den nya menniskan.

Gudi ware tack, som oß segren gifwit hafwer, genom wår Herra Jesum Christum. Wi böra icke mißtrösta om möjligheten att förädla wår sinnliga natur och befästa Andans herrawälde öfwer Köttet. De, som Christo tillhöra, korsfästa sitt kött, samt med deß lustar och begärelser. De äro förloßade ifrån syndens träldom och försatta i Guds barnas saliga frihet. Från de onda lustarna är spiran tagen, och de fjettrar brutna, i hwilka hjertat war fängsladt. Naturen har blifwit förändrad genom Guds inneboende och medwerkande nåd. Men så länge wår själ bor i denna syndakroppen, är det oß icke tillåtet att lägga ned wåra förswars-wapen. Syndasmittan kan icke, i wårt närwarande tillstånd,

helt

helt och hållet fördrifwas; deß frö ligger qwar i hjertat. Der ligger ännu fördold en gnista till det onda, som wid första tillfälle är färdig att utbryta, och deraf kan warda en stor eld. Köttet, ehuru det hafwer förlorat sitt herrawälde, uppmanar likwäl ännu den med frihet begåfwade anden till kamp och strid. Alla de, som arbetat på upprättandet af det nya Jerusalem, måste arbeta under wapen, de måste hafwa sitt swärd bundet wid sidan, för att icke af fiender blifwa öfwerrumplade. Guds Andas tempel i menniskohjertat måste uppbyggas under strid. De köttsliga begär, som der wilja idka sin handel, måste drifwas ut, och portarna sedan wäl bewakas. Då en starkt bewäpnad bewarar sitt hus, så blifwer det i frid, som han äger. Men der en starkare tillkommer och öfwerwinner honom, tager han bort all hans wapen, der han tröste uppå, och skiftar hans rof.

War derföre starkt bewäpnad. Ikläd dig ljusens wapen och drag ut i striden emot kött och blod. War uppmärksam på dina tankar, dina känslor, dina rörelser, låt icke någon syndig lusta, som uppstiger i ditt bröst, blifwa dig öfwermäktig, förwara dig för köttsliga begärelser, hwilka strida emot själen. Och ehuru det lyckas dig att, genom Nådens kraft, besegra ett eller annat syndigt begär, och drifwa det ut ur hjertat, måste du likwäl alltid wara beredd på nya anfall. Den förjagade flyktingen skall återkomma med förstärkning, och uppsöka sin förra boning i ditt hjerta: är då detta hjerta utan förswar, är wägen dit öppen, så skola deßa afgrundsandar gå derin och bo der: och den menniskans

sista, säger Jesus, warder wärre än det första. Ett förnyadt sjukdomsanfall, medan menniskokroppen ännu är swag, är alltid äfwentyrligare än den första sjukdomen, och derpå följer, icke sällan, döden; så förhåller det sig äfwen med själens sjukdomar; återfall i fordna synder förwärrar menniskans tillstånd, förswårar förbättringen, och medför, icke sällan, en fullkomlig förlust af hennes andeliga lif.

Måtte wi derföre wakta oß för säkerhet och falsk förtröstan på egen styrka. Det, som är födt af kött, det är kött, ofullkomligt, swagt och wanmäktigt. Salig är den, som wakar och förwarar sina kläder, sedan de blifwit rentwagne i Lambsens blod; salig är den, som, utrustad med Andans kraft, strider med heligt allwar mot alla onda lustar och begärelser; salige äro de, som höra Guds ord och gömma det.

På jorden måste menniskan alltid wara i strid emot Werlden.

Jesus, wår Frälsare, war, under hela sin jordiska lefnad, i strid emot werlden, emot sin tids fördomar och sedeförderf. Öfwerallt mötte honom hätska och listiga fiender med försåt, hån och förföljelser. Underwerket i dagens text gaf anledning till skymfande omdömen. Han utdrifwer djeflar med Beelzebub, sade de, han står i förbund med den mäktigaste af de orena andar. Andre af dem frestade honom, begärandes af honom tecken af himmelen; de äskade, att han, med ett ännu större underwerk, skulle bestyrka sin himmelska beskickning. Så måste hwarje god

Christen strida emot illasinnade och falska menniskor, emot deras wåldsamma anfall, eller smickrande frestelser. Om alla menniskor i werlden woro goda, uppriktiga, ädla, så wore icke paradiset förloradt. Nu öfwertygar oß en bitter erfarenhet om motsatsen, och wi måste wara beredde på en beswärlig och tröttande strid emot werldens onda wäsende och medmenniskors oförrätter. I alle, som uppriktigt nitälsken för sanning och dygd, huru ofta hafwen I icke erfarit, att hela werlden är stadd i det onda? Huru ofta hafwer icke förtalet och smädelsen angripit edert goda namn och rykte, huru ofta hafwa icke edra renaste afsigter blifwit underkastade den skymfligaste mißtydning, och edra ädlaste handlingar den bittraste granskning? För sanningens förswar, och för rättwisans skull, måste man ofta lida förföljelse. Du måste beständigt wara på din wakt, om du icke skall blifwa öfwerrumplad och förrådd. Werlden är full med otrohet och list, med flärd och ränker, med hat, bitterhet och smädelser, med afund, falskhet och förföljelse. Du måste warsamt wandra fram; ty wägen är igentäppt med törnen, du måste wara starkt bewäpnad, ty fiender möta dig öfwerallt, och uppmana dig till strid.

Du tror dig äga wänner, uppriktiga, trofasta; pröfwa dem wäl, innan du skänker dem hela ditt förtroende. Bland dem som kalla sig dina wänner, äro måhända många, som i hemlighet arbeta på ditt förderf. De komma endast för att fresta dig. Deras wänskap är ett förseglad Uriåbref. Wakta dig för Judå kyßar; han kommer att förråda dig. Mißtro Joabs fridshelsning, och undwik hans

om-

omfamningar; ty han döljer en dolk i sin hand, för att dermed gifwa ditt hjerta djupa, swidande sår. Huru mången har icke, genom falskt wänskap, blifwit indragen i förströelsernas hwirfwel och inwigd i lastens hemligheter! Huru mången har icke, genom onda sällskap och förförifka efterdömens mäktiga inflytande, blifwit lättsinnig i sina tänkesätt, sjelfswåldig i sina seder, och både till kropp och själ förderfwad! We werlden, för förargelse skull! Den förstår så wäl att blanda sin giftdryck, och slipa sina mordpilar. Den kläder sina försåt i en behaglig drägt, den smickrar din fåfänga och dina köttsliga begär, den lofwar dig rikedom, ära och wällust, den samlar omkring dig glada och skämtande wänner; du är förlorad, så framt du icke, starkt bewäpnad, strider manliga, och förswarar det dyrbaraste du äger, din öfwertygelse, din oskuld, ditt närwarande lugn, och din framtids förhoppningar.

Allt det, som är födt af Gudi, öfwerwinner werlden, och denna är segren, som öfwerwinner werlden, wår Tro. Men strida måste wi; och mången gång blifwer segren långwarig och swår: likwäl, om wi nyttja rätt wåra himmelska wapen, skola wi aldrig blifwa besegrade. Wi skola då, i salig känsla af wår högre förmåga, kunna säga med Paulus: I allt detta öfwerwinne wi, genom honom, som oß älskat hafwer. Ty jag är wiß derpå, att hwarken död eller lif, eller englar eller förstadöme, eller wäldigheter, eller de ting, som nu äro, eller de ting, som tillkomma skola, eller höghet, eller djuphet, eller något annat kreatur, skall skilja

oß

oß ifrån Guds kärlek, som är i Christo Jesu, wårom Herra. Salige äro de, som höra Guds ord och gömma det.

På jorden måste menniskan alltid wara i strid. Låtom oß med tålamod löpa i den kamp, som oß förelagd är, till deß wår sista fiende, som är döden, omsider blifwer besegrad. De, som redeliga för sig wandrat hafwa, komma till frid, och hwilas uti deras kamrar. Men hwar är belöningen för deras utstådda mödor, hwad hafwa de wunnit med sina strider på jorden? Hwar är segerkronan? Wäl dig, du stridsamme hjelte! som hafwer kämpat en god kamp, fullbordat loppet och hållit Trona, du skall blifwa belönad med ewig salighet i de lefwandes lande, der du får utbyta ditt harnesk emot helgonens skrud, och ditt swärd emot segerpalmen; härefter är dig förwarad rättfärdighetens krona, hwilken Herren dig gifwa skall på den dagen, den rättfärdige Domaren. Der skall ingen strid wara mer. Der är ewig frid och salighet. Det är blott på jorden, som menniskan måste wara i strid. Men wi wandra ännu på jorden bland fiender och försåt, låtom oß ännu en liten tid waka och bedja och strida, att wi måtte, en gång, winna den sköna, oförgängliga segerkronan; ty hwar nu någor kämpar, han krönes icke, utan han redeliga kämpar. Amen.

Midfasto-

Midfasto-Söndagen.

Tacker Herranom; ty han är god.

Så sjöng Dawid med helig andakt, och himmel och jord swarade: Amen.

Gud är god — ho dristar att bestrida denna sanning? Den kan läsas på det stjernbeströdda fästet, i solens lågor, i daggens droppar, i wårens blommor, i höstens skördar. Guds godhet flödar, i ymnigt mått, öfwer allt, som lif och anda hafwer — och allt, som lif och anda hafwer, sjunger, med tacksam glädje, den Allgodes lof. Skulle menniskan, som är det ädlaste af Skaparens synliga werk, och högsta föremålet för hans dagliga wälgerningar — skulle hon behöfwa uppmuntras, att med själ och hjerta instämma i denna allmänna jubelsång, som ljuder kring fjällar och haf, kring himlar och jord: Tacker Herranom; ty han är god! Ps. 136. v. 1.

Stora äro Guds wälgerningar emot menniskan, icke endast i andeligt, utan äfwen i lekamligt afseende. Han öppnade, för henne, i naturens rike, oräkneliga källor till glädje och lycksalighet. Allt hwad wi äga, allt hwad wi njuta, de gåfwor, som uppfylla wåra nödwändigaste behof, och det öfwerflöd, som förljufwar wåra mödor; lifwet, helsan och glädjen; klädnaden, som betäcker wår kropp, brö-

det,

det, som stillar wår hunger, källan, som släcker wår törst; werksamhetens förmåga, den wederqwickande sömnen och det muntrande nöjet; de trogna wänner, som förljufwa wår sammanlefnad, den hulda maka, som delar wår glädje och wåra bekymmer, de älskade barn, som leka omkring oß i oskuld — allt är en skänk af den Fadren i himmelen, hwars barmhertighet är, hwar morgon, ny, och hwars godhet räcker så widt, som himmelen är.

Men huru mången gång emottager icke menniskan alla deßa wälgerningar utan att upplifwas af tacksamhetens känsla? Sådant är en följd af hennes tanklöshet. Wälgerningar, som beständigt njutas, röra oß icke så lifligt och starkt, som de, hwilka äro mera sällsynta. Med likgiltighet njuter menniskan Försynens oupphörliga wård, det dagliga brödet, den oafbrutna helsan, det beständigare lugnet; men frälsas hon oförmodadt ur nöd och fara, erhåller hon, efter ett mißwext år, en rikare skörd, återwinner hon helsan efter en långwarig sjukdom, får hon njuta fridens lugn efter krigets stormar — då känner hon, mera lifligt, wärdet af Försynens wälgerningar, då waknar tacksamhetens slumrande känsla i hennes bröst.

För sinnliga menniskor behöfwas sinnliga wäckelsemedel. Jesus wäckte sin samtid, ur tanklöshetens dwala, genom underwerk. Det berättas i denna dagens Evangelium, huru Jesus på ett underbart sätt, med ett ringa förråd, mättade en talrik folkmängd, som i öknen war i fara att förgås af hunger. Hade deßa, på wanligt sätt, blifwit räddade ur nöden, deras tacksamhet hade wißerligen icke

blifwit

blifwit så warm, och wälgerningens intryck hade hwarken blifwit så lifligt eller waraktigt. Händelsen är, i heliga häfder, förwarad till wår underwisning och wäckelse. Hwem af oß kunde läsa berättelsen derom, utan att lifligt påminna sig Guds faderliga omsorg, äfwen för menniskans lekamliga behof, utan att med nywäckt tacksamhet lyfta sitt hjerta till honom, från hwilken all god och all fullkomlig gåfwa kommer, som upplåter sin hand, och uppfyller allt det, som lefwer, med behag.

Det war en tid, då man trodde, att njutningen af jordisk glädje icke kunde förenas med en sann gudsfruktan. Man aflägsnade sig från werlden, man försakade all sinnlig fröjd, man ålade sig plågsamma fastor och andaktsöfningar och fördömde alla det sinnliga lifwets förnöjelser. En annan tid har kommit, då man fördjupar sig i jordisk omsorg och timliga förströelser, så att man glömmer sina andeliga behof och blifwer oskicklig för själens högre och renare glädje.

Gifwes då emellan deßa ytterligheter ingen medelwäg? Ande och kropp äro ju af Skaparen förenade — skulle då icke menniskan kunna, på en gång, njuta det andeliga och lekamliga lifwets glädje, förena omsorgen för det närwarande med omsorgen för det tillkommande, det jordiska med det himmelska? Allt, det Gud skapat hafwer, är ju godt, och intet bortkastandes, som med tacksägelse taget warder. Ty det warder helgadt genom Guds ord och bönen. Sedan Jesus hade med himmelsk föda spisat det folk, som honom omgaf, öppnade han, för dem, ett rikt förråd af timliga näringsämnen. Det lekamliga goda

da är så wäl en Guds gåfwa, som det andeliga; men denna gåfwa bör anwändas med Christelig wishet, bör njutas med ett rent och af nåden helgadt hjerta. Endast en rätt Christen kan njuta det jordiska goda utan fara för sin själ. Dem, som rene äro, äro all ting ren; men dem orenom och otrognom är intet rent, utan både deras sinne och samwet är orent.

Allgode Gud! Du wille icke, att wi skulle tillbringa ett glädjelöst lif, och derföre beredde du oß så rika tillgångar till uppehälle och förnöjelse, under wår färd genom detta främmande land; lär oß att känna wärdet af all den timliga wälsignelse wi dagligen njuta; lär oß att mottaga den med barnslig tacksamhet och att anwända den med christelig wishet.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 6: v. 1 — 15.

I anledning af dagens heliga Text, will jag, under fortsättningen af wåra redan började betraktelser, wisa:

Huru det lekamliga goda af en rätt Christen emottages med tacksamhet och anwändes med wishet.

Jag skall i betraktelsens förra del wisa: Att en rätt Christen emottager det lekamliga goda med tacksamhet; och i betraktelsens sednare del: Att han anwänder det med wishet.

Förra

Förra Delen.

Jesus tog brödet och tackade, och lemnade derigenom alla sina bekännare ett lärorikt efterdöme, huru de böra emottaga äfwen Försynens timliga wälgerningar med innerlig tacksamhet. Äfwen det timliga goda gifwer en rätt Jesu efterföljare anledning att upplyfta sin själ till Gud. Den bön, han uppsänder till himmelen, är det rörda hjertats friwilliga offer och det naturliga uttrycket af hans tacksamma känsla. Det är för honom icke blott en pligt, det är ett behof, att för Gud utgjuta sitt hjerta. Wälsignelse öfwer den wärdige husfader, som, sjelf uppriktigt rörd af Guds godhet och nåd, då dagen gryr och då aftonsolen släcks, med ömhet samlar omkring sig barn och husfolk, uppmuntrar dem till Guds lof, talar med dem om Guds wälgerningar och förenar sin röst med deras i andäktiga böner och lofsånger! Det är den saliga känslan af Guds närwarelse under alla wåra förrättningar, — det är det tacksamma hjertats lyftning till Gud, som utgör Christendomens lif; och den, som icke wid alla tillfällen, med barnsligt sinne, emottager den himmelske Faderns wälgerningar, han är icke af Jesu anda upplifwad och kan icke kallas en rätt Christen.

En rätt Christen emottager det lekamliga goda med tacksamhet; ty han erkänner, att, utan Guds wälsignelse, är all hans egen möda fruktlös.

Kunde det hungrande folket, i dagens text, genom egen åtgärd, förwärfwa sig ett nödtorftigt uppehålle? War det icke Gud, som wälsignade det ringa förrådet och genom ett under-

underwerk gjorde det tillräckligt för den talrika skaran? Huru blind är icke menniskan, då hon tror, att hon sjelf skapar sina lyckliga öden, att hennes timliga wälstånd är en frukt endast af egen omtanka och flit! Hwem utrustade henne med de anlag och förmögenheter, genom hwilkas bruk det blef, för henne, möjligt att förwärfwa och njuta det jordiska goda? Gaf hon sig sjelf själens och kroppens krafter: widmakthåller hon sjelf sitt lif och sin helsa; hwad kunde hon uträtta, om en sjukdom rubbade hennes förstånd och beröfwade henne sin arbetsförmåga?

Arbetsamhet är wißerligen menniskans pligt. På lifwets skådeplats bör ingen stå sysslolös; men framgången af alla menskliga företag, hwarje lycklig följd af wårt arbete, är likwäl en wälsignelse från Gud. Om Herren icke bygger huset, så arbeta de fåfängt, som deruppå bygga: om Herren icke förwarar staden, så waka wäktarena fåfängt. Eder skicklighet må wara aldrig så utmärkt, eder omtanka aldrig så widsträckt, eder fli aldrig så stor, det är fåfängt att I bittida uppstån och sent gån till hwila; ty utan Guds synnerliga wälsignelse är all eder möda fruktlös, ägden I ock Salomos wisdhet och Simsons styrka. Det ankommer icke helt och hållet på egen klokhet, omtanka och werksamhet, att bereda och betrygga wårt timliga wälstånd. Landtmannen plöjer och besår sin jord; men skördarnas wälsignelse är derföre icke hans werk; han förmår hwarken att öppna eller tillsluta himmelens fenster. Hafwen I aldrig sett, huru marken är ofruktsam, huru himmelen är såsom koppar och jorden såsom

jern,

jern, huru den framskjutande brodden förtorkas eller förtäres af maskar, huru den mognande grödan förstöres af hagelskurar? Sjömannen wågar sitt lif, för att rikta sig af fremmande werldsdelars öfwerflöd; men huru ofta sjunker icke den rika laddningen i stormen, huru ofta bortröfwas den icke af fiender! Wänd din uppmärksamhet till krigets skådeplats. Se, huru de sköflas, de sköna och fruktbara länderna, huru präktigt uppförda byggnader förswinna i rök — hwar röjer du spåren af den mångåriga menniskomödan? huru mången flitig och omtänksam medborgare wandrar icke arm och huswill, och, omgifwen af sina barn, ser med bekymmer det ringa förråd han kunnat bärga undan förödelsen, och suckar: hwad förslår det bland så många?

Men du, som ännu bor trygg i dina fäders hyddor och odlar i frid din ärfda jord — swara mig! Är det helt och hållet en frukt af din egen omtanka, att du har bröd och kläder, helsa och lugn? Hwad hafwer du, det du icke undfått hafwer? hafwer du det undfått, hwi berömmer du dig då, lika som du det icke undfått hade?

Det ligger i sjelfwa begreppet om en rätt Christen, att han lifligt känner egen inskränkning och oförmåga, och hänför allt det goda han njuter till den Gud, i hwilken han lefwer, röres och hafwer sin warelse, öfwer allt ser han Herrans finger. Så wäl i den minsta, som i den största wälgerning ser han Guds oändliga kärlek uppenbarad. En lefwande känsla af Guds godhet uppfyller hans hjerta, och han emottager med innerlig tack-

samhet áfwen den minsta lekamliga gåfwa; ty han wet, att den kommer ofwanefter från den gode himmelske Fadren, som så ömt älskar sina trogna barn.

En rätt Christen emottager det lekamliga goda med tacksamhet: ty han erkänner, att han icke har några anspråk på Guds wälgerningar.

Icke ägde folket, i dagens text, det minsta anspråk på Jesu underbara hjelp; men Jesus rördes likwäl af deras nöd och afhjelpte den på ett sätt, som wäckte deras förwåning. Hwilken menniska har förtjent den ringaste wälgerning af Gud — ho hafwer gifwit honom något tillförene, det honom skall betaladt warda? Wi hafwa ingen rättighet till ett wißt mått af Guds wälsignelse. Allt är en oförtjent gåfwa. Allt, hwad han gifwer, gifwer han af blotta nåd, utan all wår förskyllan eller wärdighet. Wi äre allesammans syndare och hafwe intet att berömma oß af för Gudi. Wi äre allesammans olydiga barn, som, genom wårt affall från den himmelske Fadren, förtjent både timligt och ewigt straff. Ho är den förmätne, som wågar träda fram och fordra belöning, då han ännu står i en skuld, som han aldrig mäktar betala? Hwem kan berömma sig inför Gud af sin rättskaffenhet och sin dygd? — Är icke sjelfwa denna dygd en werkan af Guds nåd i ett troget hjerta? Likwäl är menniskan ofta så otacksam emot Gud, att hon klagar öfwer hans delningssätt, ehuru hon blifwit wälsignad med en tillräcklig lott af det jordiska goda. Sällan njuter hon Guds timliga gåfwor med ett tack-

samt

samt och förnöjdt sinne. Hon har beständigt nya önskningar och nya anspråk.

Otacksamme! du trifs icke i den låga, ehuru beqwämliga hyddan: du är misnöjd med den tarfliga, ehuru sunda föda, som blef dig beskärd — har du aldrig besinnat, att äfwen desa wälgerningar, hwilka du anser för så obetydliga, äro dig gifna af faderlig godhet? Din boning är trång, din klädnad är grof, din spis är okonstlad, och du nödgas förwärfwa den genom ett mödosamt arbete; men betänk, huru många af dina medmenniskor måste umbära äfwen desa nödtorfter, huru många, som försmäkta af hunger och skälfwa af köld! Har du högre anspråk än desa på Försynens synnerliga wård, har du, genom din dygd och gudsfruktan, förtjent de lyckligare omständigheter, i hwilka du befinner dig?

Och I, som njuten en större lott af det jordiska goda, som icke endast hafwen eder nödtorftiga bergning, utan äfwen blifwit wälsignade med öfwerflöd; hwarmed hafwen I förtjent desa lyckans rika häfwor, som, rätt anwända, kunna bereda eder så mycken tillfredsställelse och glädje? Bör icke, för eder, tacksamhetens pligt wara helig, och denna suck dagligen uppstiga från edra hjertan: Herre, jag är för ringa till all den trohet, som du med dinom tjenare gjort hafwer. Genom ett sådant tänkesätt är en rätt Christen utmärkt. Han känner lifligt sin owärdighet till Guds mångfaldiga wälgerningar, och åberopar sig aldrig egen förtjenst. Han emottager allt af Guds hand såsom nåd, och derföre emottager han det med innerlig rörelse och warm tacksamhet. Tacksamhet är det morgonoffer

han frambär inför den Allgode: tanken på Gud följer honom under dagens mödor och glädje, och med andäktig bön om Guds fortfarande beskydd öfwerlemnar han sig åt nattens hwila.

Men en rätt tacksamhet för Guds dagliga wälgerningar består icke blott i böner och lofsånger. Den uppenbarar sig i handling. Menniskan kan icke med wärdig tacksamhet emottaga det lekamliga goda, utan att derjemte anwända det med wishet. Det är endast en rätt Christen, som förstår att göra ett wärdigt bruk af det jordiska; ty han har af Gud dertill emottagit nåd och kraft.

Sednare Delen.

En rätt Christen anwänder med wishet det lekamliga goda; ty han wet, att det erhåller hela sitt wärde genom ett rätt anwändande.

Gud, som är glädjens källa, kan icke af menniskan fordra någon plågsam uppoffring af alla det jordiska lifwets beqwämligheter och nöjen. Han will, att wi, med glada hjertan, skola njuta hans gåfwor, men att wi tillika skola njuta dem med en wis måtta, så att wi aldrig förlora wårt högre mål ur sigte.

Det timliga goda äger i sig sjelft icke något waraktigt wärde, och det kan genom missbruket blifwa skadligt. Hwad wärde hafwer guldet i den giriges gömmor? Huru skadlig blifwer icke rikedom för den wällustige, som förslöser både själens och kroppens krafter för att tillfredsställa sina köttsliga lustar! En rätt Christen gör aldrig njutningen af denna werldens

dens goda till högsta föremålet för sitt efterssträfwande. Hans själs begär är riktadt på det oförgängliga arfwet i himmelen; hans ande är genom tron upplyftad öfwer denna förgängliga werlden och står icke under köttets herrawälde. Han äger derföre, genom Guds nåd, kraft att besegra girighetens, högmodets och wällustens frestelser, som äro så wådliga för menniskan i hennes oomwända tillstånd. Men derföre föraktar han icke det jordiska goda, hwilket för honom erhåller ett wärde genom det nyttiga bruk han deraf gör. Han anwänder det såsom en uppmuntran till Guds lof, såsom en wederqwickelse under den mödosamma wandringen genom lifwets öcken till det rätta fäderneslandet. Men han anwänder det icke blott till egen fördel, utan äfwen till sina medmenniskors hjelp och hugswalelse. Kärlek till nästan är en af Christendomens hufwudpligter; men äfwen denna sköna dygd bör utöfwas med christelig wishet. Icke förtjenar hwar och en, som bär torftighetens drägt eller talar behofwets språk, medlidande och hjelp. Den skärf, som kastas åt en förbigående usling, är icke alltid på bästa sätt anwänd. Ett lättrördt hjerta kan så snart bedragas. Lättingen drager ofta fördel af deß swaghet för att underhålla ett sorglöst och onyttigt lif: han klagar öfwer diktade smärtor, han förföljer dig öfwerallt och anropar oblygt ditt medlidande — du blifwer rörd, och wet icke, att du med din gåfwa lägger hyende under lastens hufwud. Men i den okända kojan suckar emedlertid en werkligt olycklig utan hopp och räddning: han blygs att klaga sin nöd, han döljer sina tårar och
blifwer

blifwer derföre ofta glömd. Skall det jordiska goda erhålla ett werkligt wärde i din hand, så böra dina wälgerningar utöfwas med urskillning. Uppsök den werkligt nödlidande och rädda honom; bered utwägar för arbetsförmågan och fliten att förtjena ett nödtorftigt bröd: kläd den nakna, herbergera den huswilla, wårda den sjuka, försörj de faderlösa — hwilket wärde erhåller icke jordiskt rikedom, då den, på sådant sätt, anwändes! den blifwer då ett medel till den renaste förnöjelse och glädje, en källa till den högsta jordiska sällhet. Medwetandet att hafwa gjort sina medmenniskor godt, att hafwa lättat deras bördor, mildrat deras sorger, minskat deras lidande, är en outsägligt salig känsla, och huru lycklig är icke den, som oftare har tillfälle att bereda sig denna glädje, och kan säga med Job: Jag halp den fattiga, som ropade, och den faderlösa, som ingen hjelpare hade: dens wälsignelse, som förgås skulle, kom öfwer mig, och jag tröstade Enkones hjerta: jag war den blindas öga och den haltas fot: jag war den fattigas Fader. Besinner detta, I alle, som af Försynen blifwit wälsignade med jordiskt öfwerflöd! Den wälgörande menniskowännen drager den högsta rähta af sin förmögenhet. Han gifwer åt det förgängliga goda ett oförgängligt wärde. Hwarje gång han, lik en skyddsengel, träder in i armodets och sorgernas boningar med hjelpen och hugswalelsen, känner han sanningen af denna Frälsarens försäkran: Salig äst du; ty de förmå icke löna dig igen; men dig warder igen lönt i de rättfärdigas uppståndelse.

En

En rätt Christen anwänder det lekamliga goda med wishet; ty han wet, att han, en gång, skall göra räkenskap för deß förwaltning.

Det är icke likgiltigt, huru de anförtrodda punden af oß förwaltas, ty det kommer en dag, då wi måste alla uppenbarade warda för Christi Domstol; på det hwar och en skall få efter som han handlat hafwer, medan han lefde, ehwad det är godt eller ondt. Hafwen I någonsin, med allwar, tänkt på denna wigtiga stund, I slafwar af de köttsliga begären — I, som dagligen mißbruken Guds timliga gåfwor till yppighet, wällust och brottsliga nöjen, som i syndens tjenst uppoffren eder tid, edra krafter och eder förmögenhet, och utanför hwars stängda dörrar den olycklige klagar utan tröst och försmäktar utan hjelp? Hwart skolen I fly, då domsbasunen dönar, och grafwarne brytas opp, och böckerna warda upplåtne, der alla edra gerningar äro upptecknade; då edra hemligaste tankar, uppsåt och handlingar skola uppenbaras, och en dom öfwer eder afkunnas, som, ewigt oåterkalletig, genast skall gå i werkställighet? Förgäfwes skolen I då ropa till berg och klippor: Faller öfwer oß och skyler oß, för hans ansigte, som sitter på stolen, och för Lambsens wrede.

En rätt Christen lefwer icke blott för den närwarande stunden. Tanken på Gud, som skall dömma och belöna, följer honom under hela hans lefnad, och han wisar i hela sitt handlingssätt, att han afbidar Jesu Christi uppenbarelse. Det är icke fruktan för en förestående redowisning, som förmår honom att

wår-

wärdigt använda det lekamliga goda; Christi kärlek twingar honom, Christi kärlek är hans högsta bewekelsegrund. Det är icke med bäfwan, det är med glädje, som han tänker på den sista redogörelsen.

Han har länge warit bekant med sin tillkommande Domare; han är, genom lefwande tro, innerligen med honom förenad, hans kläder äro twagne i Lambsens blod, och derföre är han säker, att hans namn står upptecknadt i lifsens bok, bland deras, som saligheten ärfwa skola. Denna öfwertygelse, som är oskiljaktig från en sann Christen, uppmuntrar honom att måttligt njuta det jordiska goda, och att använda det på ett sätt, som är öfwerensstämmande med den Allgode Gifwarens heliga föreskrifter.

Må wi derföre emottaga Guds timliga wälgerningar med tacksamhet, och använda dem med wishet! Men detta är endast möjligt för en sann Christen. En rätt tacksamhet emot Gud kan icke finnas i ett obotfärdigt hjerta, och menniskan, i sitt oomwända tillstånd, kan icke göra ett rätt bruk af de jordiska tingen. Men ju mer wi upplifwas af Christi sinne, ju mer wi tillwexa i nåden och wår Frälsares Jesu Christi kunskap, ju starkare wår tro blifwer; desto warmare, renare och innerligare blifwer wår tacksamhet emot Gud för hwarje ny wälgerning, desto wärdigare och wisare blifwer af oß använd hwarje gåfwa af hans faderliga hand. Amen.

Femte Söndagen i Fastan.

Säger jag eder sanningen, hwi tron I mig icke?

Jesus befann sig, under Löfhyddohögtiden, i Jerusalems Tempel, och förswarade sin gudomliga beskickning och sin heliga lära mot Phariseernas och de Skriftlärdas hätska inwändningar och bittra anfall. Upptände af ett oförsonligt hat, mißtydde de hans ord, wrängde hans uttryck och wille slutligen, i sin ursinniga förbittring, stena honom. Oförskräckt, men saktmodigt, framställer Jesus till dem denna fråga: Säger jag eder sanningen, hwi tron I mig icke? Händelsen är upptecknad af Johannes i 8:de Capitlet af hans Evangeliska historia, och utgör den text, som, på denna dag, från urminnes tider, wid den offentliga Gudstjensten blifwit uppläst och christeligen betraktad.

I alla tider hafwa funnits menniskor, som mißkänt, mißtydt och föraktat den himmelska sanningen, för hwilka talet om korset warit en förargelse och galenskap. Det är wißerligen ofta öfwerdrift i deßa bittra klagorop öfwer den närwarande tidens allmänna lättsinnighet och känsloslöshet för allt heligt och gudomligt: ännu har Jesus wänner på jorden, hos hwilka känslan af det ewiga och himmelska är djup och warm; likwäl må man

icke

icke för mycket prisa wår tids tänkesätt, sådant som det röjer sig hos mängden; det är en bedröflig sanning, att hos många sinnet för det himmelska är förloradt, tron kall och död, och det andeliga lifwet alldeles utsläckt. Denna erfarenhet är, för alla Jesu wänner, bedröfwande; men hwad hjelper det att endast klaga och qwida och gråta öfwer tidens lättsinnighet och ondska? Derigenom förminskas icke antalet af Evangelii fiender.

Om menskligheteus wigtigaste angelägenhet är oß dyrbar, klappar ett warmt hjerta för Jesu heliga lära i wårt bröst, och brinner der ett allwarligt och rättskaffens nit för Guds ära, låtom oß icke förspilla wår tid med en owerksam och fåfäng klagan, låtom oß hellre uppsöka källorna till det onda, och, om möjligt är, tillstoppa dem, innan de öfwerswämma landet som en ny syndaflod.

Säger jag eder sanningen, hwi tron I mig icke? frågade fordom Jesus; och till oß kan samma fråga framställas. Jag will i dag fästa eder uppmärksamhet på några orsaker, hwarföre den himmelska sanningen af så många icke blifwer trodd; och sedan innerligt bedja till Gud, att han wärdigas öppna de blindas ögon och de döfwas öron, att han wärdigas undanrödja de hinder, som hos oß utplåna eller förswaga gudaktighetskänslan. Beder derom med mig, I alle, som wår Herra Jesum Christum rättsinneliga kär hafwen, beder:

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 8. v. 46 — 59.

Dagens Evangelium handlar om Judarnas bitterhet emot Jesum; må dagens predikan

dikan handla om den närwarande tidens fiendskap emot honom! Säger jag eder sanningen, hwi tron I mig icke? Frågan är wigtig äfwen för oß; låtom oß derföre wända wår uppmärksamhet på Christendomens närwarande tillstånd och fördomsfritt undersöka:

Hwarföre den himmelska sanningen blifwer af så många föraktad.

Hwarföre tror man icke den himmelska sanningen? Hwarföre får den icke, på alla, wisa sig i sin skönaste werksamhet? Hwi förkunnas den så ofta förgäfwes från detta heliga rum? Har den förlorat sin ursprungliga kraft till upplysning och helgelse, eller äro deß fordringar obilliga, hårda, omöjliga att uppfylla? Detta är icke orsaken till den himmelska sanningens förakt. Första källan dertill ligger i tidens förwända Uppfostringssätt. Jag talar icke om de föräldrar, som helt och hället wårdslösa sina barns uppfostran, och uppoffra dem för sina fördomar, sina beqwämligheter, sina nöjen; jag talar om dem, som wända hela sin uppmärksamhet och omtanka endast och förnämligast på barnens yttre bildning, och försumma den inre: som tro sig hafwa gjort nog för deras framtida sällhet, då de hos dem inplantat en yttre anständighet och hwad man kallar goda seder, då de bibringat dem kunskaper, som äro anwändbara för samhällslifwet, och gjort dem skickliga att en gång förwärfwa sin nödtorftiga bergning. Jag fördömer icke denna omtanka; den är lofslig,

lig, den är nödwändig, den är berömlig — men bör den wara den enda, bör den wara den högsta? Är icke det andeliga lifwet dyrbarare än det timliga, själens bildning angelägnare än kroppens? Så tänkte åtminstone wåra fromma förfäder, och derföre ansågo de såsom uppfostrans förnämsta ändamål, att hos barnen skulle tidigt utwecklas det himmelska sinnet, derföre war det deras främsta, deras ömmaste omsorg, att bibringa det uppwäxande slägtet lefwande kunskap om Gud och den han sändt hafwer: Jesum Christum, att gjuta i de späda hjertan himmelsk wärma, och der djupt fästa känslan af det ewiga och gudomliga. Tidigt lärde man barnen att läsa och betrakta Guds heliga ord, att afton och morgon bedja Gud hjertligt och warmt, de wandrade wid hulda föräldrars sida upp till Herrans gårdar, och hos dem inpreglades, från de spädaste åren, helig wördnad för den offentliga andaktsöfningen och allt, som dermed står i förbindelse.

Desza intryck woro djupa, kraftiga, waraktiga och wälgörande; de hade ett saligt inflytande på deras tänkesätt och wandel under hela deras öfriga lefnad: desza dyrbara barndomsminnen swäfwade såsom skyddsenglar omkring dem, då de trädde ut i en ond och förförisk werld. Men så snart man behandlar Christendomskunskapen såsom en bisak i uppfostran, och icke will förstå och erkänna, att det är den, som skall gifwa alla öfriga kunskaper lif, betydelse och wärde, huru kan man i allmänhet wänta, att den gudomliga sanningen skall blifwa känd, trodd, älskad, utöfwad? Besörjer man icke det himmelska utsädet

medan

medan hjertat ännu är öppet och warmt, medan känslan ännu är ren, frisk och oförderfwad, så skall det sedan swårligen fästa rötter och bära frukt. Den, hwars hjerta från de spädare åren icke blifwit stämdt för tro och andakt, som icke från barndomen lärt att känna och älska Gud, och rätt wärdera det, som för menniskan är dyrbarast och heligast, han skall swårligen, wid mognare ålder, röras, glädjas, tillfredsställas af de himmelska ljud, som icke mera gifwa återklang i ett förstämdt sinne; han skall, som ofta händer, slutligen anse allt heligt och gudomligt med likgiltighet, kanske med förakt och wederwilja. Huru skola de åkalla den, de hafwa icke trott på? och huru skola de tro honom, som de hafwa intet hört af? Det är af högsta wigt, huru man handterar den första religions-underwisningen; och man må wäl besinna, att det ingalunda är nog att uppfylla barnens minne med den kalla och döda bokstafwen, att hos dem inprägla ord och lärosatser, som de icke fatta och förstå: underwisningen bör wara lefwande, så att de himmelska förmågenheterna utwecklas, så att hjertat uppwärmes för det, som är ewigt och gudomligt. Skall den himmelska sanningen åter blifwa allmännare trodd och älskad, så måste uppfostran erhålla en helt annan riktning, och man måste nära de unga sinnen med andelig spis. På det uppwexande slägtet hoppas jag, och beder innerligt till Gud, att han måtte wälsigna alla rättsinniga Föräldrars och Lärares möda, som söka inplanta fromhet och gudsfruktan hos de barn, som äro anförtrodda i deras wård! Det är genom deras ömma omsorger, som Jesu för-

sam-

samling på jorden skall utwidgas och blomstra, och på dem beror det så mycket, om en allwarligare anda skall blifwa rådande, om den förra lättsinnigheten skall uttrångas, och lemna rum åt sann och lefwande Christendom. Det är i de spädas sinnen, som fröet till en bättre framtid skall nedläggas — O! jag känner det, med glad förhoppning, så ofta jag är omgifwen af den Ungdom, som skall beredas till sin första Nattwardsgång, jag hoppas på Gud, att mitt arbete icke skall blifwa förgäfwes, att dessa goda rörelser icke skola förqwäfwas, att dessa heliga löften icke skola brytas, att dessa känslor af tro och andakt icke skola kallna; men det är icke den, som planterar, icke den, som wattnar, utan Gud, som wexten gifwer.

På uppfostran beror ganska mycket; derpå beror likwäl icke allt. Den må wara aldrig så sorgfällig och öm, så kan likwäl det unga hjertat missledas och förderfwas i en fåfänglig och förförisk werld; och bland orsakerna, hwarföre den himmelska sanningen blifwer af så många föraktad, räknar jag äfwen, icke utan skäl, en rådande böjelse för sinliga förströelser, som utmärker närwarande tid, och som griper omkring sig, lik en pestsmitta, och will utrota allt heligt och gudomligt. All helsosam lärdom motwerkas af tidslynnets stämning för yppighet, öfwerflöd och sinnlig glädje — och bland detta ogräs, som såddes af owännen på Herrans åker, måste den himmelska planteringen förqwäfwas. Då man anser jordiskt njutning såsom sitt enda och högsta goda, förlorar man snart sinnet för all högre och ädlare glädje, de bästa

grund-

grundsatser blifwa wacklande, det menniskans hjerta kallnar, de heligaste pligter förgätas, den odödliga anden, som kunde höja sig till himmelen genom tro och andakt, sjunker med förlamade wingar till jorden: i samma mån som hjertat fästes wid det timliga, måste man sätta mindre wärde på det andeliga; ty man kan icke på en gång, med fullt allwar, tjena twenne Herrar, förlika Christus och Belial. Sedan man låtit sig fängslas i lustarnas band, kan man icke längre älska en lära, som talar om köttets korsfästelse, om strid, försakelse och uppoffring. Då Jesus befallte den rika ynglingen att sälja sina ägodelar och gifwa de fattiga, för att derigenom förwärfwa sig en dyrbarare skatt i himmelen, gick han bedröfwad bort: Då Paulus började tala med Felix om rättfärdighet och om kyskhet och om den tillkommande domen, wardt Felix förskräckt och sade: gack dina färde i denna resone: när jag får beläglig tid dertill, will jag låta kalla dig. Och när kommer, för den jordiskt sinnade menniskan, denna lägliga tid? Ofta icke förr, än på sjuksängen och i dödstimman. Huru stort är icke deras antal, som i sina sunda och lyckliga dagar icke bekymra sig om annat än hwad de skola äta, hwad de skola dricka och hwad de skola kläda sig med, som icke tänka på annat än sina lustbarheter och sina nöjen! Främmande för all högre omsorg, och för all allwarligare sjelfsättning oskickliga, kunna de icke sätta något wärde på det himmelska ordet; de finna gudaktighetens pligter så tunga och beswärliga, det är för dem så obeqwämt att infinna sig på de rum, der Guds ord förkunnas, de skäm-

nas wid Christi Evangelium och blygas att offentligt träda fram till Jesu Nattwardsbord. Har man icke sett talrika skaror samlas till jordiska förströelser och fåfängliga nöjen just på de timmar, då wåra förfäder plägade bereda sig med bön och andakt till Sabbathens wärdiga firande? är det owänligt, att man anwänder åt timliga göromål den tid, som både Guds och borgerlig lag bestämdt för andaktsöfningar, på det man sedan måtte äga så mycket mera ledighet att öfwerlemna sig åt hwilan eller förströelsen? Det är den rådande böjelsen för de lägre sinnenas förnöjande; det är en tilltagande smak för beqwämligheter och wällefnad, för skärd och yppighet, som förqwäfwer hwarje högre omtanka, dödar hwarje salig känsla, och sliter sönder alla himmelska band. Häruti måste en förändring nödwändigt föregå; menskligheten måste afsäga sig sina afgudars tjenst, innan den rätt kan dyrka den ena och sanna Guden. Låtom oß återgå till förfädrens enkla seder och tarfliga lefnadssätt, och göra oß oberoende af alla de inbillade behof, som, under en lättsinnig tid, blifwit tillskapade af fåfängan och weklighetens, så skall, bland oß, säkert en bättre anda uppenbara sig; det skall, genom Guds nåd, blifwa mera allwar i wår gudsfruktan, mera wärma och lif i wåra andaktsöfningar: den himmelska sanningen skall åter höras med glädje; i helgedomen skall samlas en menighet, som med rent hjerta åkallar Herran, och deras antal förökas, som knäböja wid Jesu altare med ångerfulla och botfärdiga hjertan.

Dock ännu återstår ett hinder för den himmelska sanningens framgång och werksam-

het,

het, som sorgfälligt måste undanrödjas. Man bör wara angelägen att, från den offentliga Gudstjensten, aflägsna allt sådant, som kan störa andakten och hindra uppbyggelsen. Menniskans själ bor i en jordisk hydda, och behöfwer derföre sinnliga wäckelser och hjelpmedel för att kunna lyfta sig till det ewiga och gudomliga. Då wi tänke på wår menskliga ofullkomlighet, swaghet och inskränkning, på hwardagslifwets ofta tryckande omsorger, på de många frestelser, som dagligen omgifwa oß, böra wi tacksamt wälsigna de wälgörande anstalter, som blifwit widtagna att underhålla wårt andeliga lif. Det är i helgedomen och wid altaret, under den upplyftande sången, den hjertliga förmaningen, den brinnande bönen, den högtidliga Nattwardsgången, som wår tro, wår kärlek och wårt hopp skola upplifwas och styrkas, himmelska känslor hos oß wäckas och underhållas, och wåra hjertan uppwärmas till all god gerning. Men det är wigtigt att, i wår Gudsdyrkan, det yttre står i öfwerensstämmelse med det inre, att i wåra andaktsöfningar blifwer wärdighet, lif, anda, wärma och kraft, så framt deras stora ändamål skall uppfyllas, så framt de skola qwarlemna djupa, waraktiga och wälgörande intryck på sinnet och lefwernet. Allt sådant måste från det heliga rummet aflägsnas, som ofördelaktigt werkar på sinnet, som kunde gifwa anledning till anstöt och förargelse, eller åstadkomma likgiltighet och köld för Församlingens heliga öfningar. Helighet är Guds huses prydnad: detta måste wara ett heligt rum; ty här bor wißerligen Gud, och här är himmelens port; här bör man icke infin-

na sig med förströdda sinnen, eller med tanken och hjertat fästade wid jordiska föremål; inga främmande ljud böra blanda sig med de heliga, i hjertat gripande, toner, som klinga från öppnad himmel. Wår kyrkogång blifwer fruktlös, om själen icke får lyfta sig till Gud i ostörd andakt, i högtidligt lugn från alla timliga omsorger och bekymmer. Men råder alltid bland oß det allwar, det lugn, den ordning, den wärdighet, som utmärkte gudstjensten i de förra tider? Då Jesus en gång trädde in i Jerusalems tempel, och såg, huru ockret och winningslystnaden oskärade det heliga rummet, huru man der sysselsatte sig med föremål, som woro störande för andakten, upptändes han af ett heligt nit, och bestraffade oordningen med denna kraftiga förebråelse: mitt hus är ett bönehus; men I hafwen gjort det till en röfwarekula. Någon gång torde en sorglig tillämpning häraf kunna göras på närwarande tid; och denna likgiltighet för den yttre gudstjenstens helgd, denna stundom röjda brist på högtidlig wärdighet i wåra heliga öfningar, denna sammanblandning af himmelska och jordiska ting, har utan twifwel haft ett menligt inflytande på det närwarande slägtets tänkesätt och sinnesstämning i andeligt afseende. Må wi allwarligt bemöda oß att göra den yttre gudstjensten uppbygglig och rörande, och från densamma afskilja allt, som stör andakten, som hos ömma sinnen wäcker ledsnad och bekymmer, eller gifwer anledning till lättsinnighetens skämt och smädarens löje; då skola säkert många mißledda och förwillade återwända till Helgedomen och Altaret,

taret, och den himmelska sanningen blifwa mindre mißkänd och föraktad.

Deßa weckor äro inwigda åt minnet af Jesu lidande och död; men samlas man så enhälligt, som fordom, omkring korset på Golgatha? Detta är likwäl alla rätta Christnas föreningspunkt, och derifrån utgår ljuset och lifwet, kraften och hugswalelsen. Kärleksrike Frälsare! samla åter der din spridda hjord: **Sänd en hunger i landet, icke en hunger efter bröd, eller törst efter watten; utan efter att höra Herrans ord, en hunger efter det brödet, som nederkommer från himmelen, en törst efter lifsens källor, som utspringa ur den andeliga klippan.** Måtte de flygtiga, kalla, förhärdade hjertan röras af nådens kraft, smälta i kärlekens tårar, uppwärmas af ditt blod, helgas af din Anda! Uppsök och återför de wilseförda och förskingrade fåren, läk dem, som af ulfwarna sargade äro; **och de, som icke äro af detta fårahuset, drag äfwen dem härtill, att de måtte höra din röst, att det warder ett fårahus och en herde. Amen.**

Palm-Söndagen.

Gudomlige Frälsare! måtte wi, med djup tillbedjande andakt, samlas kring Altaret att fira din åminnelse, och med rörda och tacksamma hjertan deltaga i den heliga måltid, som Du inrättade i den natten, då Du förrådder wardt! Måtte wi så uppfylla din yttersta wilja, att wår tro warder styrkt, wår kärlek upplifwad, wårt hopp befästadt — att wi på det närmaste blifwa med Dig förenade och delaktige af all den salighet Du oß förwärfwat. Hör oß, Du, som lefwer och regerar med Fadren och den Heliga Anda uti en sann Gudom af ewighet till ewighet. Amen.

Fader wår, m. m.

Evangelium: 1 Cor. 11: v. 23 — 29.

Jesus hade samlat sina Lärjungar, för att, efter fädernas plägsed, med dem äta Påska-Lambet, till åminnelse af den underbara förloßningen ur Egypten: inom få stunder skulle han sjelf, såsom det Nya Testamentets Påska-Lamb, offras på korset, för att bereda en högre förloßning. Det war samma dystra, sorgliga, qwalfulla natt, som han förskräcktes, bedröfwades, ängslades och swettades blod i Gethsemane: det war samma natt, som han

för-

förrådder wardt, då han blef öfwergifwen af sina swaga och bäfwande wänner, då han öfwerantwardades i sina blodtörstiga fienders wåld, då han fångslades, begabbades och på det grymmaste sätt mißhandlades. Ännu återstå några ögonblick, innan den förskräckliga timman slår. Med ett hjerta brinnande af kärlek, wälsignar han ännu en gång sina Lärjungar, och öfwerlemnar de wärnlösa åt sin himmelska Faders wård, i en högtidlig och rörande bön. Hans afsked från dem han ömmast älskade på jorden beseglades med stiftelsen af den heliga måltid, som ännu i dag, i alla trogna hjertan, upplifwar hans minne och uppenbarar hans närwarelse.

Om en wälgörare och wän i sina sista stunder räckte dig en dyrbar skänk såsom bewis af en i döden oförändrad ömhet, kunde du emottaga den utan djup rörelse? Om en huld fader kallade dig till sin sotsäng, för att wälsigna dig innan han dör, skulle hans sista ord någonsin kunna utplånas ur ditt minne, skulle icke hans sista önskan wara helig för ditt hjerta, och hans yttersta wilja med samwetsgrann sorgfällighet af dig fullbordas? Men hwad är en wäns, en faders kärlek annat än en swag sinnebild af den rena, oändliga, himmelska kärlek, som lågade i Jesu hjerta, då han gick att werkställa den fallna werldens försoning med Gud? Det är minnet af denna gudomliga Wän, som hos oß bör upplifwas; det är hans sista wilja, som bör fullbordas; det är en dyr pant af hans oändliga kärlek, som af oß emottages, hwarje gång wi träda fram till Altaret att hålla Nattward. Så ofta wi äte af detta bröd och dricke af den-

na kalk, skole wi förkunna Herrans död till dess han kommer.

Kunde någon af oss, utan helig rörelse och himmelska känslor, fira sin Frälsares åminnelse? Bedröfliga erfarenhet, att så många skola infinna sig wid denna heliga högtid med främmande tankar, förströdda sinnen, kalla och känslolösa hjertan — att bland gästerna wid Jesu Nattward skola träffas de, som icke hafwa bröllopskläder, hwilkas andakt är hycklad, och hwilka, otacksamma och falska såsom Judas, kyssa sin wälgörare för att desto lättare kunna förråda honom. O, att den heligaste af alla stiftelser så ofta skall missbrukas till den köttsliga säkerhetens stöd, och till en näring för wantro och widskepelse! Flyr från detta heliga rum, I, som på sådant sätt wanhedren eder Frälsares minne! För eder blef Nattwarden icke tillredd, och så ofta I njuten deraf, äten och dricken I eder sjelfwom domen. Denna heliga måltid är blott för trogna själar, som redan blifwit födda på nytt till ett andeligt lif: för detta högre lif är Jesu Nattward en wälsignad näring. Salige äro de, som hungra och törsta efter rättfärdigheten; ty de skola blifwa mättade.

Jesu Nattward är Trons, Kärlekens och Hoppets måltid.

Jesu Nattward är Trons måltid.

Menniskan har genom syndafallet bortkommit från det lif, som af Gudi är, men lofwad ware Gud, som, af kärlek till oss, hafwer

wer sändt sin Son i werlden, att wi skole lefwa genom honom. Genom föreningen med Ordet, som wardt kött, kan den fallna menniskan återfå sitt andeliga, oförgängliga, himmelska lif. Denna förening sker genom lefwande Tro. Innan wi träda fram till Nattwardsbordet, bör denna gnista till det högre lifwet redan, af den gode Anden, wara upptänd i wåra hjertan. Den, som är andeligen död, erhåller icke, genom Nattwardens bruk, det andeliga lifwet. Men på samma sätt, som wårt lekamliga och jordiska lif måste underhållas genom jordisk föda, så behöfwer äfwen det andeliga och himmelska lifwet, sedan det hos menniskan blifwit uppwäckt, näring och styrka från himmelen.

Menniskan kan icke, i sitt närwarande tillstånd, skåda Gud ansigte mot ansigte; hon ser nu endast genom en spegel i ett mörkt tal, och huru ofta dunklas icke denna spegel af oroande twifwelsmål? Men det är i Jesu Nattward, som denna twekan och owißhet förswinner, som salighetens kunskap erhåller fasthet och styrka genom sjelfwa sinnenas erfarenhet. Här utdelas, under bröd och win, Jesu sanna lekamen och blod, här förenas det osynliga med det synliga, det oförgängliga med det förgängliga, det himmelska med det jordiska, för att stadfästa en wacklande öfwertygelse och göra den mera lefwande och warm; för att öka en swigtande förtröstan, och göra den mera frimodig och innerlig. Föreningsbandet emellan Jesus och menniskosjälen knytes wäl icke här; men detta saliga band erhåller här ny styrka, denna lyckliga förening blifwer här närmare, förtroli-

gare,

gare, fastare, innerligare. Den, som äter mitt kött och dricker min blod, han blifwer i mig och jag i honom, så har han sjelf försäkrat, och sanningen af denna försäkran kännes med glädje af hwarje wärdig Nattwardsgäst; ty han kan säga med Paulus: jag lefwer, dock icke nu jag, utan Christus lefwer i mig: ty det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i Guds Sons tro, den mig älskat hafwer och gifwit sig sjelf ut för mig.

Det är wißerligen en skadlig fördom, om man tillägger Sacramentet en försonande kraft, och den, som tror sig genom sin Nattwardsgång kunna förtjena sina synders förlåtelse, han är föga mer Christligt sinnad än de, som fordom köpte den för guld. Endast af tron warder menniskan rättfärdig, endast af nåden blifwer hon frälst. Hennes syndaskuld blifwer afplanad i samma stund, som tron upptändes i hennes hjerta. Men den botfärdiga menniskan känner sig likwäl ofta plågad af owißhet om sin rättfärdiggörelse och sitt nådastånd. Tron i sin swaghet är åtföljd af twifwel och fruktan, och hwem behöfwer icke bedja med Apostlarna: Herre, föröka oß trona? Jesu Nattwerd är ett dyrbart insegel på Guds nådiga löfte om wåra synders förlåtelse. Wißheten derom blifwer, wid denna dyra måltid, hos den trogna själen förökad och stadfästad. Tager och äter, säger den helige Stiftaren, detta är min lekamen, som för eder utgifwen warder: tager och dricker häraf alle; denna kalken är det nya Testamentet i mitt blod, som för eder och för många utgutet warder till syndernas förlåtelse. Hwar kunne wi hemta en större wißhet om den förloßning,

ning, som i Christo Jesu skedd är, hwar gifwes oß en dyrbarare underpant på wåra synders förlåtelse, än wid det bord, der wi spisas med den lekamen, som offrades på korset, och dricka det blod, som flöt för werldens frälsning?

Träder då med glädje fram till Herrans bord, I alle, som allwarligt ären bekymrade öfwer edra synder, och som swage ären i trone. Här skola den nya menniskans krafter förstärkas, det himmelska sinnet skall fullkomnas, det andeliga lifwet utwecklas, och det saliga bandet fastare tillknytas, som redan förenar edra själar med Gud: här skolen I se himmelen öfwer eder öppnas, den Heliga Anden skall stiga ned i edra hjertan, och kraftigt och öfwertygande wittna med eder Anda, att I ären Guds barn och Christi medarfwingar.

Jesu Nattward är Kärlekens måltid.

Den är wår döende Frälsares stiftelse. Kärlek war den känsla, som i denna stund upplifwade honom sjelf; Kärlek war den känsla han wille uppwäcka och underhålla i deras hjertan, som njuta denna heliga måltid till hans åminnelse. När kunne wi ömmare och kraftigare uppmuntras att älska Honom, som först hafwer älskat oß, än i den stund wi samlas kring Nattwardsbordet, att fira Försoningens högtid, att äta det Nya Testamentets Påska-Lamb och dricka det Nya Förbundets blod? Hwem är så känslolös, att han icke wid detta tillfälle skulle djupt röras af Christi Kärlek, den all kunskap öfwergår, och öfwergjutas af samma saliga känslor, som den Lärjungen, hwilken i afskedstimman låg

wid hans bröst? Finnes, hos oß, någon gnista af himmelsk kärlek, så måste den här upplifwas och sättas i werksamhet. Djupt måste den korsfästes bild intryckas i wåra hjertan, så att ingen jordisk makt kan skilja oß från Guds kärlek, som är i Christo Jesu, wårom Herra.

Men i samma stund wi med Christo förenas genom lefwande tro, träda wi äfwen i den närmaste gemenskap med alla medlemmar af hans osynliga Församling. Alla trogna utgöra en lekamen i Christo; men inbördes äro de hwarandras lemmar, och det är wid Jesu Nattward, som kärleksbandet dem emellan fastare tillknytes och den saliga föreningen bekräftas med ett himmelskt insegel. Här upphöra alla jordiska förhållanden, som så ofta aflägsna menniskor från hwarandra. Här är ingen åtskillnad emellan rik och fattig, hög och låg, herre och tjenare, gammal och ung. Hit komma alla såsom syskon, förenade med ett ömmare och starkare blodsband än naturens, de samlas wid den himmelska Fadrens bord för att alla äta enahanda andelig mat, för att alla dricka enahanda andelig dryck.

Om någonsin wåra hjertan äro öppna för menniskokärlekens ljufwa känslor, skulle de icke wara det i den stund, då wi deltaga i kärlekens måltid, då wi offentligt bekänna oß, såsom medlemmar af samma heliga förbund, och högtidligt fira Hans åminnelse, som både genom underwisning och efterdömen sökte förena alla menniskor med den innerligaste syskonkärlek? Hwem skulle icke glömma alla oförrätter och förlåta alla fiender, i den stund han går att emottaga en glad försäkran om sina

syn-

synders förlåtelse hos Gud? Hwem kunde wara orättwis, hård, falsk, oförsonlig, på det heliga rum, der alla böra wara upplifwade af inbördes endrägt och kärlek; hwem kunde andas hat och bitterhet i sjelfwa Kärlekens famn — hämnd och förföljelse wid Försoningens högtid?

Du, som wågar nalkas altaret med ett hatfullt, oförsonligt och kärlekslöst hjerta, wik härifrån med bäfwan, du är utesluten från det saliga förbundet, som stiftades af Kärleken, och som genom Kärleken äger sitt bestånd: du wanhedrar din Frälsares minne, du mißbrukar hans sista stiftelse, du bedröfwar Guds Heliga Anda, och äter och dricker dig sjelfwom domen.

Men de, som komma hit med ett försonligt, fridsamt och saktmodigt sinne, de skola här af Jesu kärlek, som blifwer utgjuten öfwer deras hjertan, hemta ny kraft till fortsatt utöfning af menniskokärlekens pligter: de skola säkert lemna Altaret med en uppwärmd känsla för sina lidande bröder; de skola skynda att besöka nödens hyddor, att aflyfta den olyckliges börda, att hugswala bedröfwade sinnen, att förbinda förkrossade hjertan; ty så handlade ju Han, hwars åminnelse de, med rörda och andäktiga känslor, hafwa firat: det är Hans heliga efterdöme, som uppmuntrar dem; det är Hans gode Ande, som genom dem werkar, det är hans oändliga kärlek, som uppwärmer dem, och som uppenbarar sig så skönt i ett werksamt bemödande att, äfwen med uppoffring af egna fördelar, bereda sina medmenniskors sällhet.

Jesu

Jesu Nattward är Hoppets måltid.

Jesus stiftade Nattwarden i sina sista lefnadstimmar. Han war utgången af Gudi, och hade kommit i werlden; nu skulle han öfwergifwa werlden och återgå till Fadren. Sjelf upplifwad af odödlighetens saliga känsla, wille han djupt och innerligt intrycka odödlighetens hopp i menniskosjälen, genom en helig inrättning, som sammanbinder det oförgängliga med det förgängliga, tid och ewighet, himmel och jord. När skulle wi lifligare påminnas om wår odödlighet, och erhålla en saligare wißhet derom, än då wi infinna oß wid ett bord, der wi spisas icke med en mat, som förgås, utan den, som blifwer till ewinnerligt lif? Den föda, som här utdelas, är ju icke bestämd till den förgängliga kroppens underhåll; den är ju nedsänd från en högre werld till näring för wår odödliga Ande, och den Helige Stiftaren har sjelf försäkrat: **hwilken, som äter mitt kött och dricker mitt blod, han hafwer ewinnerligt lif, och jag skall uppwäcka honom på den yttersta dagen.**

Hwem skulle icke känna den osynliga werldens kraft på sitt hjerta i den högtidliga stund han böjer sina knän wid Altaret och deltager i odödlighetens måltid? Skulle icke själen på hoppets wingar upplyftas öfwer jorden, glömma deß tryckande bekymmer och fåfängliga glädje, och röna en försmak af den ewiga, himmelska fröjden? I, som bedröfwade åren, som swigten under lifwets bördor, och försmäkten under deß lidande, söker icke lugnet i förgänglighetens bräckliga hyddor, som kullkastas af stormen och öfwerswämmas af wågen: Nej! då edra krafter swika och edra hjer-

tan

kan blöda af sorg, då modet börjar sjunka och hoppets stjerna gömmer sig i molnen — då öppnas för eder helgedomens portar, då dukas för eder det himmelska bordet, träder hit; den spis, som här utdelas, gifwer kraft och mod, härifrån skolen I gå styrkte och hugswalade, och det flyende hoppet skall återwända till edra bedröfwade hjertan: träder hit, då striden mot edra andeliga fiender blifwer swår, I skolen här klädas i Guds harnesk, emottaga himmelska förswarswapen, och upplifwas af nytt mod att kämpa för segerkronan. Den, som med sann förtröstan flyr in i Herrans tabernakel och söker en fristad wid Jesu Altare, han fruktar icke den dödsdom, som öfwer honom blef förkunnad; ty han får här emottaga en glad bekräftelse på sin benådning, och sätter fullkomligt hopp till den nåd, som honom tillbuden warder genom Jesu Christi uppenbarelse.

Och du, som wandrar tröstlös kring wänskapens graf, och tänker med bedröfwelse på döden och förgängelsen, kom äfwen du hit, för att fira Hans åminnelse, som genom sin allmakt wäckte de döda ur grafwens sömn, som en gång skall uppbryta alla grafwars insegel, och i sitt himmelska rike åter förena alla rättskaffens medlemmar af det nya förbundet; här skall ditt blödande hjerta hugswalas, du skall hemta ny uppmuntran att med tålamod afbida det saliga hoppets fullbordan och wår Frälsares Jesu Christi herrliga uppenbarelse. Och när din afskedstimma slår, skall Jesu Christi åminnelse bereda tröst och frid åt din bortwandrande själ: Nattwarden skall besegla din förening med lifsens Herre; lifsens bröd

och

och hugswalelsens bägare skola räckas dig i dina sista stunder, och du skall känna dig styrkt att företaga den wigtiga färden till det ewiga fäderneslandet, der hoppet skall förwandlas i werklighet. Men we dem, som bygga hela sitt hopp om salighet endast på denna sista högtidliga handling, som på dödslägret emottaga Nattwarden såsom en nyckel till himmelens port; för dem är han stängd, denna port, och de skola, i ewighet, ropa förgäfwes: Herre, Herre, lät upp för oß!

Lycklig den, som under sin wandring genom werlden ledsagas af Tron, Kärleken och Hoppet. Men Tron, Kärleken och Hoppet upplifwas, styrkas, förhöjas genom ett wärdigt åtnjutande af Altarets Sacrament. Det gifwes ingen handling, som kan mera upplyfta själen, djupare röra hjertat, kraftigare befordra utöfningen af christelig kärlek, och i alla lifwets skiften underhålla ett christeligt hopp.

Huru rörande är icke åsynen af en folkmängd, som med förenad andakt och brinnande känslor firar sin Frälsares minne! Då jag befinner mig wid denna heliga högtid, o! då förgäter jag alla tidehwarfwens och slägternas afstånd, och tycker mig flyttad inom den förtroliga krets, der Jesus, omgifwen af sina Lärjungar, utgöt sitt warma hjerta i bön och wälsignelse: jag tycker mig se honom, den Gudomlige, i den stund han, med högtidlig känsla, räcker brödet och winet åt sina wänner och säger: Detta görer till min åminnelse. Ännu är det icke upplöst, detta heliga förbund, som stiftades i den blodiga natten; det förnyas och beseglas wid hwarje natt-

wards-

wardsgång af alla rätt trogna hjertan: ännu firas den Korsfästes minne, och detta minne skall lefwa i wälsignelse från tidehwarf till tidehwarf, från slägte till slägte, intill werldenes ända.

Altaret står dukadt; äfwen här skall, i dag, Nattward hållas. — Och I, som träden fram till Jesu bord och offentligt bekännen eder såsom medlemmar af det saliga förbund han stiftade i den natt, då han förrådder wardt; måtte edra hjertan lefwande och djupt känna wigten och wärdet af denna heliga handling: måtte eder tro här blifwa styrkt, så att den werkar genom Kärleken och uppenbarar sig i ett lefwande hopp! Gifwe eder Gud dertill sin wälsignelse: måtte hans heliga Ande i denna stund stiga ned öfwer edra hjertan: Jesus Christus, hwilkens lekamen och blod I anammen, beware eder till ewinnerligt lif. Amen.

Lång-

Lång-Fredagen.

Christus Jesus är oß af Gudi gjord till wisdom, och till rättfärdighet, och till helgelse, och till förloßning.

I detta wittnesbörd, som läses i 1 Cor. 1: 30, uppräknar Apostelen Paulus alla de wälgerningar, som, genom Jesus, tillfallit en återlöst werld — wälgerningar, dem ingen werldslig wishet, oaktadt alla sina djupa forskningar och sina höga anspråk, mäktat bereda det fallna menniskoslägtet, som suckar efter ljus, nåd, kraft och förloßning.

Wi, som äre medlemmar af det nya förbundet, beseglad med Stiftarens blod, wi hafwa många anledningar och många tillfällen, att, med tacksam känsla, påminna oß Frälsarens wälgerningar. Hwad är ändamålet med wåra offentliga andaktsöfningar — den rörande högtidssången, den andäktiga bönen, det wördnadsfulla åtnjutandet af Jesu heliga Nattward — hwad annat, än att djupt i wåra hjertan intrycka den Korsfästes bild? Men hwem är Christen, och skulle icke, på denna Försoningens stora högtidsdag, med ögat fullt af tacksamma tårar, med hjertat lågande af himmelsk kärlek, träda upp i helgedomen och se på Honom, som trona begynt och fullkomnat

kommit hafwer? O, kunde jag wisa eder, huru man i forntiden firade denna dag: huru folk af alla stånd och åldrar strömmade till de öppnade templen, och med innerlig glädje annammade det dyra försoningens ord: huru man, med försakelse af all sinnlig fröjd, under öfwerjordisk hänryckning, böjde sina knän wid korset och der sökte näring för sitt andeliga lif. Guds Ande hwilade öfwer bedjaren i helgedomen, helig andakt strålade i hans blick och brann i hans hjerta.

I, som, under ett lättsinnigt tidehwarf, ännu hafwen sinne för himmelsk kärlek, följer, i dag, eder Frälsare under den tunga wandringen till Golgatha: samlens med Jesu förtrognaste wänner under Jesu kors: skåder honom, der han hänger bland ogerningsmän, gäckad, gißlad, törnekrönt, nedtyngd under bördan af menskligheten synder! Ännu några ögonblick, och den röst har tystnat, som predikade sanning och nåd; och den arm är kraftlös, som utsträcktes till wärnlöshetens räddning och wanmaktens stöd; och det hjerta slår icke mera, som war så warmt, som war så ömt, för en olycklig menskliget. Skåder, huru han böjer ned sitt matta hufwud och uppgifwer andan, huru krigarens mordjern genomborrar hans bröst, huru solen mörknar, templets förlåt remnar, jorden skälfwer, bergen sjunka, grifterna öppnas.

Förwaras i menskliga häfder någon händelse af högre märkwärdighet, som kan djupare röra och häftigare skaka ett känslofullt hjerta? Hwem läser berättelsen härom, utan att, med folket i wår text, slå sig för sitt bröst, och med denna åtbörd tillkännagifwa

 sin

sin bestörtning och ångest, utan, att utbrista med höfwidsmannen: Sannerligen war denne en rättfärdig man, och Guds Son!

Men wi äre, i dag, samlade kring korset, icke endast för att beundra Jesu ståndaktighet under lidandet, hans tålamod under plågan, hans undergifwenhet för Guds wilja, hans sagtmod, försonlighet och menniskokärlek, hans lugn, hans styrka i döden; wi äre, i dag, samlade, icke för att upprödras af några flygtiga känslor af sorg och medömkan öfwer den oskyldigt lidande, den grymt mißhandlade dygden. Föremålet för denna högtid är högre och wigtigare. I dag förkunnas läran om den korsfäste Christum, Guds kraft och Guds wisdom, en lära, som är sjelfwa själen af Christendomen: i dag skola wi beskåda det törnekrönta, blodiga, döende offerlambet, som borttager werldens synd; Gud i Christo, som försonar werlden med sig sjelf. Wi äre, i dag, här samlade, för att lära oß fatta andan af Pauli ord: Christus Jesus är oß af Gudi gjord till wisdom, och till rättfärdighet, och till helgelse, och till förloßning.

Himmelske Fader! wärdes wälsigna wår andakt, och låt den lidande Frälsarens bild aldrig utplånas ur wåra själar. Hör oß, då wi utgjuta wåra känslor i följande bönesång: Sw. Ps. B. N:o 94.

Fader wår, m. m.

Text: Femte Akten.

På en högtidsdag, då Jesu lidande och död, i alla Christna församlingar, förkunnas,

då

då läran om korset bör wara alla andäktiga betraktelsers enda föremål, will jag, genom Guds nåd, närmare fästa eder uppmärksamhet på

De wälgerningar, som genom Jesus wår Frälsare hafwa tillfallit en återlöst werld.

Dessa wälgerningar innefattas i det wigtiga Bibelspråk, hwarmed wi i dag hafwa börjat wåra andäktiga betraktelser, och jag will, i anledning deraf, wisa

Huru Jesus är oß af Gudi gjord

1. Till Wisdom,
2. till Rättfärdighet,
3. till Helgelse, och
4. till Förloßning.

Christus Jesus är oß af Gudi gjord till Wisdom.

Den himmelska sanningen war, i Gamla Testamentet, framställd under liknelser, sinnebilder och prophetior. Jesus har borttagit denna skyla och låtit menniskan skåda Herrans klarhet med upptäckt ansigte. Han, den osynlige Gudens beläte, Guds herrlighets sken, ljus af Fadrens ljus, är den outtömliga, lefwande källan till all öfwerjordisk kunskap, all himmelsk wisdom. Han har icke endast gifwit klarhet och lefwande wißhet åt de af förnuftet dunkelt kända sanningar; han

har

har äfwen upptäckt det, som är en hemlighet för allt förnuft. I honom äro Guds egenskaper uppenbarade, — Allmakten i hans underwerk; Wisheten i hans lära; Heligheten i hans wandel; Rättwisan och Kärleken i hans lidande och död. Han har förkunnat Guds wilja och råd om de fallna menniskosjälarnas frälsning och ewiga salighet, wisat oß den enda wägen till återförening med Gud, och låtit oß weta Guds rikes hemlighet. I den stund, då den naturliga solen miste sitt sken, uppgick öfwer werlden rättfärdighetens Sol: i den stund, då förlåten i Jerusalems tempel remnade, brast äfwen den förlåt, som, wid menniskans fall, sattes mellan himmel och jord. Den bok, som innefattade Guds fördolda beslut om det fallna menniskoslägtets frälsning, och som ingen i himmelen, eller på jorden eller under jorden kunde upplåta, den blef i Jesu dödsstund öppnad. Lejonet af Juda slägte bröt deß insegel.

Så länge Jesus i synlig måtto, wistades på jorden, war han sjelf den himmelska wisdomens tolk; och han fortfar, ännu i dag, att, såsom mensklighetens lärare, sprida ljus och wälsignelse öfwer werlden. Hans gudomliga lära är förwarad i hans Apostlars skrifter, och denna Guds wisdom, som för månge köttslige wise är en förargelse och en galenskap, är, genom saliggörande tro, tillgänglig äfwen för den enfaldigaste Christen. Jesus uppenbarar sig ännu, i hwarje andaktsstund, för den trogna menniskosjälen, hwilken, med allwar, ransakar skrifterna, som wittna om honom, och låter sig, af hans Anda, upplysas

lysas om den stora Gudaktighetens hemlighet: Gud är uppenbar worden i köttet.

Christus Jesus är oß af Gudi gjord till Rättfärdighet.

Menniskan föll. Hon upphäfde sin ursprungliga förening med Gud och förlorade derigenom all medskapad rättfärdighet. Hon ådrog sig ett straff, som hon aldrig kunde uthärda, och likwäl måste detta straff gå i fullbordan. Rättwisan hade dömt. Deß domslut war oföränderligt. Hwem löser den olycklige dödsfångens fjettrar: hwem lider hans straff? Fallna menskighet! träd fram till korset och betrakta, i dag, din lidande och döende Frälsare. Hwarföre uthärdar han deßa gränslösa qwal, hwarföre tömmer han, till sista droppen, Guds wredes kalk? O! det är bördan af dina synder, som nedtrycker honom: det är din orättfärdighet, som utpreßar blodswetten, som flätar gißlet och törnekronan, som slipar spikarna och spjutet. **Christus led för synderna skull, rättfärdig för orättfärdiga. Han bar wår krankhet och lade uppå sig wår sweda. Han är sargad för wåra mißgerningar och slagen för wåra synder. I den stund, då Jesus ropade från korset: det är fullkomnadt, då frambars det stora försoningsoffret, då afplanades hela menskighetens syndaskuld, då utplånades, med Jesu oskyldiga blod, den handskrift, som emot oß war, och fastnaglades wid korset.** Jesus har, i wårt ställe, uthärdat syndastraffet och förloßat oß ifrån lagsens förbannelse. Bojan är bruten. Fängelset är öppnadt. Slafwen är fri.

Men

Men Jesus har icke endast, genom sitt oskyldiga lidande, frälsat oß från syndens straff; han har äfwen, genom sin fullkomliga lydnad för Guds lag, förwärfwat oß arfsrätt till ewinnerligt lif. Befrielsen från straff medför icke rätt till belöning. Salighet är helighetens arf; oheligheten äger deri ingen lott. Endast för den fullkomligt laglydige öppnas en belönande himmel. Deß port är stängd för lagbrytaren. Men hwar finnes den menniska, som, efter syndafallet, mäktar fullkomligt uppfylla helighetens fordringar, och således, genom egen rättfärdighet, kan göra sig förtjent af himmelsk belöning? Äre wi icke allesammans syndare och hafwe intet att berömma oß af för Gudi? Intet kött warder rättfärdigadt genom lagsens gerningar. Men gläd dig, fallna menskligthet! Christus Jesus är dig af Gudi gjord till rättfärdighet. Wi warda rättfärdige, utan förskyllan, af hans nåd, genom den förloßning, som i Christo Jesu skedd är. Jesu rättfärdighet, som för Gudi ewigt gäller, kan blifwa wår, och klädde i denna högtidsdrägt wåge wi, med hopp och förtröstan, träda fram inför helighetens domstol. Å Guds sida äro alla hinder för wår salighet, genom Jesus, upphäfda. Den tillslutna himmelen är åter, för oß, öppnad, och det beror nu af oß sjelfwa, att der söka inträde. Men af Jesu förwärfwade rättfärdighet blifwer ingen delaktig, som icke, genom trons band, innerligen är med honom förenad. Må wi derföre, med allwar, söka denna saliga förening med honom, som war lydig intill döden, ja, intill korsens död, då skall Guds Ande wittna med wår anda, att wi äre Guds barn.

Chri-

Christus Jesus är oß af Gudi gjord till Helgelse.

Skulle wi blifwa i synden, frågar Paulus, på det nåden skall öfwerflöda? Bort det! Falskt och brottslig är den förtröstan på Jesu förtjenst, som inbillar sig, att pligten till enskild helgelse är upphäfd genom den allmänna benådningen. Jesus är oß af Gudi gjord, icke endast till rättfärdighet, utan äfwen till Helgelse. Jesu förtjenst, tillegnad genom lefwande tro, är sjelfwa källan, från hwilken all helgelsekraft utströmmar. Huru mißförstås icke Evangelii sanning af dem, som tillegna sig försoningens nåd, men tro sig frikallade från helgelsens pligter, som, i falskt förlitande på Jesu lidande och död, öfwerlemna sig åt de köttsliga lustarnas herrawälde, och, oaktadt sin oheliga wandel, göra anspråk på himmelsk salighet. Skulle wi, som söke warda rättfärdige genom Christum, ännu sjelfwa finnas wara syndare, så wore Jesus en syndatjenare. Beware oß Gud från denna olyckliga willfarelse. Det är en ewigt oföränderlig sanning: **Utan helgelse får ingen se Herran.**

Då tacksam andakt samlar oß, i dag, kring Frälsarens kors, för att betrakta hans lidande och död för menskligheten synder, skulle wi icke lifligt påminna oß, att wår gamla menniska bör korsfästas med honom, på det att syndakroppen skall warda om intet, att wi icke härefter skole tjena synden? Wid Jesu kors erhålla wi den kraftigaste uppmuntran till köttets och lustarnas korsfästelse. Jesu död är för oß den ömmaste uppmaning

att

att dö synden och förnyas dag ifrån dag, till wår inwertes menniska.

Men hwar hemtas den kraft, som dämpar lustarna, som besegrar frestelsen, som omskapar hjertat till friwillig utöfning af äkta christelig dygd? Är icke menniskan, af naturen, ett ondt träd, som icke kan bära god frukt? Upprunnen af Adams syndiga stam, måste hon derföre, genom lefwande tro, inympas i Jesus, som är det sanna winträdet. Upplifwad af hans Anda, uppwärmd af hans kärlek, styrkt af hans försoningskraft, blifwer det, för henne, möjligt att göra sig ren af all köttsens och andans besmittelse och fullborda helgelsen i Guds räddhåga.

Må då ingen, i den menskliga swagheten, söka en ursäkt för en försummad strid mot det onda, för en underlåten tillwext i det goda. Det är wäl sant, menniskan är af naturen swag; men hon blifwer stark genom nåden — stark att strida emot alla syndiga begär, warm för det goda och kraftfull till deß utöfning. De, som Christo tillhöra, korsfästa sitt kött, samt med deß lustar och begärelser: och ikläda sig den nya menniskan, den efter Gud skapad är, i sannskyldig rättfärdighet och helighet.

Christus Jesus är oß af Gudi gjord till Förloßning.

I kraft af Jesu förtjenst, omfattad af tron, befrias menniskan i rättfärdiggörelsen från syndens skuld och straff, och i förnyelsen från deß herrawälde. Fullkomlig förloßning från allt andeligt och lekamligt ondt kan likwäl

wäl icke, i detta lifwet, erhållas. Äfwen de trogne måste wara i daglig strid mot sina andeliga fiender och sucka med Paulus: jag arma menniska, ho skall lösa mig ifrån denna dödsens kropp? Så länge själen bor i en jordisk hydda, äre wi tillgänglige för jordens plågor, sorger och lidanden. Men dödsstunden är de trognas rätta förlossningsstund. Då befrias själen ur kroppens fängsel, då slutas striden emellan kött och ande, då upphöra alla jordiska bekymmer, beswär och plågor. Denna tröst tillhör likwäl endast dem, som, till lifwets slut, framhärda i lefwande tro på werldens Frälsare. För den ogudaktige är döden ingen förlossning. Han inträder i ett fängelse, som aldrig öppnas. Han slutes i mörksens kedjor, som aldrig lossas. Men glädjens, Jesu trofaste wänner, hörer huru eder döende Frälsare hugswalar den botfärdige syndaren på korset: i dag skall du wara med mig i paradis. Med det bristande hjertats sista slag upphör all jordisk ofullkomlighet och plåga. En rätt Christen kan derföre med glädje böja ned sitt matta hufwud och befalla sin själ i Guds händer.

I Jesu dödsstund öppnades grafwarna, **och många de heligas lekamen, som sofwit hade, stodo upp, och gingo utaf sina grafwar, efter hans uppståndelse, och kommo i den heliga staden och uppenbarades mångom.**

En gång skola alla grafwars insegel brytas, de multnade benen skola upplifwas, kropp och själ skola återförenas. Kroppen, som hwilade i jordens sköte, skall uppstå förherrligad — icke, såsom fordom, swag och bräcklig, rof för bristerna, lidandet och döden. Det, som

warder

warder sådt förgängligt, skall uppstå oförgängligt. Det, som warder sådt i skröplighet, skall uppstå i kraft. Alla de, som i grifterna sofwa, skola en gång höra Jesu wäckande röst. Alla jordens slägter skola församlas inför hans domare-thron, och emottaga sina gerningars lön. Och då klipporna smälta, och hafwen uttorkas, och solen slocknar och werldarna brinna, då skola alla de, som genom Jesu blod äro renade, som skrifne äro i Lambsens lefwande bok, ingå i den heliga staden, i det nya Jerusalem, der återförenas med sina wänner, och ewigt njuta en salighet, som på intet menniskospråk kan beskrifwas.

Denna dag är Jesu dödsdag — en dag, då prophetiorna fullbordades, då ormsens hufwud krossades, då mensklighetens syndaskuld afplanades, då Guds beläte upprättades, då det nya förbundet stiftades och himmelen öppnade sig öfwer jorden. Det är fullkomnadt, det stora försoningens werk. Den blodiga dyrköpta segren är wunnen. Mörksens förste är slagen, och bunden med mörksens kedjor. Frälsta mensklighet! nedfall, i dag, tillbedjande wid foten af din Frälsares kors, skåda honom i hans sista timmars majestät! — Hans kärlek mot dig är så warm, som det blod, som flyter ur hans hjerta. Kärlek strålar ur hans slocknande öga, kärlek andas hans flämtande bröst. — Men ögat brister, hjertat kallnar, hwilket rysligt mörker kringhwärfwer jorden! Hwi lyser ej mera solen, sanningens sinnebild? Är ljusets Herre död? Är lifsens Herre död? Ja, gråt, fallna mensklighet! för dina synder är han död, under tyngden af

dina

dina mißgerningar uppgaf han sin anda på korset. Se huru den sargade, blodiga kroppen nedtages och lägges ned i grafwen. Se huru stenen wältas för grafwens dörr, förseglas, bewakas! Sjunk ned wid denna graf och gråt öfwer dina synder; inom tre dagar skall du mötas af din uppståndne Frälsare, som frågar med ömhet: Hwi gråter du? Jag war död, och si, jag är lefwandes ifrån ewighet till ewighet och hafwer nycklarna till helwetet och döden. Amen.

Påskdagen.

Wälsignad ware Gud och wårs Herras Jesu Christi Fader, som oß, för sin stora barmhertighet, hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp genom Jesu Christi uppståndelse från de döda. 1 Petr. 1: 3.

Med djup bedröfwelse hafwa wi åskådat wår Frälsares lidande och död: wi hafwe följt honom med wår andakt, på den blodiga wägen till korset, och sett honom, under de grymmaste plågor, uppgifwa sin anda. Ömhetens tårar runno wid den förseglade grafwen. Han är död, klagade, under gränslös smärta, hans wärnlöse wänner. Han är död, ropade, med ursinnig glädje, den segrande hämnden. Allt war så sorgligt och dystert; allt war klagan och gråt.

I dag är utsigten förändrad. Griftens försegling är bruten och tunga grafstenen afwältad. Klagoljuden äro förwandlade i fröjdesånger. En engel från himmelen bär oß denna segertidning: Jesus af Nazaret, som korsfäst war, han är uppstånden.

Jesus är uppstånden. Skaka din ewiga boja, du mörksens förste — bäfwer, förtwifler, afgrundens andar! Han, som war död,

är lefwandes från ewighet till ewighet, och hafwer nycklarna till helwetet och döden.

Jesus är uppstånden. Aftorka dina tårar, suckande menskighet! gå fram till den uppbrutna grafwen, der lifsens engel sitter i himmelsk skrud, och utgjut ditt hjertas fröjd i deßa ord: **Wälsignad ware Gud och wårs Herras Jesu Christi Fader, som oß, för sin stora barmhertighet, hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp, genom Jesu Christi uppståndelse från de döda.**

Hoppet om odödlighet är menniskoslägtets skönaste hopp. Derföre har också förnuftet i alla tider sökt att försiwara detta dyrbara hopp mot twiflets anfall, med grunder, hemtade, dels från begreppet om Guds godhet och rättwisa, dels från menniskoandens wäsende, egenskaper och önskningar. Men allt deß bemödande stadnar dock slutligen wid blott sannolika gißningar; och med detta halfwa ljus, med denna ofullständiga kunskap, kan icke menniskans efter odödlighet längtande ande tillfredsställas. Den önskar lefwande wißhet och grundfast öfwertygelse. Lofwad ware derföre Gud, som genom Jesus Christus wår Frälsare befästat odödlighetens lära mot alla inkast, betänkligheter och twifwelsmål. **Jesus har borttagit döden och i ljuset framburit lifwet och ett oförgängligt wäsende.**

Hans egen uppståndelse från de döda är det kraftigaste insegel på den underwisning han gifwit om ett tillkommande lif. Han har icke endast i sitt ord förkunnat, utan äfwen, med sitt efterdöme, sinnligt bekräftat odödlighetens lära. **Christus är uppstånden från de döda och worden förstlingen bland dem,**

som

som sofwa. Wårt hopp om odödlighet är icke mer någon blott förmodan, någon dunkel aning, någon owiß önskan; det är en, genom ögonskenlig erfarenhet, bekräftad sanning, som lefwer i hwarje rätt Christens hjerta.

Närwarande högtid är af from andakt stiftad till minne af Jesu uppståndelse. Denna händelse, hwars sanning är med ofwikliga wittnesbörd bestyrkt, är en fast grundwal för wårt hopp om ett tillkommande lif. Skulle då icke denna högtid för oß alla wara wigtig och fröjdefull? Det är odödlighetens högtid. Skulle wi då icke, med tacksam glädje, fira den dag, då dödens boja blef krossad, då grafwens fängelse öppnades och det lefwande hoppet om ewinnerligt lif nedsteg från himmelen till styrka och hugswalelse för jorden? Skulle wi icke, i dag, med rörda hjertan, samlas kring den graf, ur hwilken Jesus segrande utgick, och der djupt i wåra hjertan inprägla odödlighetens hopp?

Det är så saligt, detta hopp, så styrkande, så hugswalande under tidens wedermöda. Om wi allenast i detta lifwet hafwe hoppet till Christum, så äre wi usläst ibland alla menniskor. Ty hwad wore, utan detta hopp, wår kunskap? blott ett förwillande irrbloß; hwad wore wår dygd? blott en gnyttig uppoffring; hwad wore wår glädje? endast en behaglig dröm. Wälsignad ware Gud och wårs Herras Jesu Christi Fader, som oß, för sin stora barmhertighet, hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp, genom Jesu Christi uppståndelse från de döda.

Jesus är uppstånden, lifwet har segrat öfwer döden, otron och twiflet skola icke mera

för-

försegla grafwen. Deß wäktare hafwa flytt med bestörtning, förseglingen är bruten, stenen är afwältad: lifsens engel uppenbarar sig der, alla Jesu trogna wänner skynda, såsom qwinnorna i dagens text, till den graf, ur hwilken Jesus segrande utgick, Jesu Församling sjunger, med högtidlig glädje, en fröjdesång till sin uppståndne Frälsares ära. Sw. Ps. B. N:o 106.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Marc. 16: v. 1—12.

Denna dag är Jesu uppståndelse-dag. Denna högtid är odödlighetens högtid. Ämnet för wåra betraktelser skall blifwa:

Odödlighetens hopp wårt saligaste hopp.

Odödlighetens hopp är wårt saligaste hopp, då wi betrakta ofullständigheten af wår närwarande kunskap.

Menniskans medfödda kunskapsbegär kan i detta lifwet aldrig fullkomligt tillfredsställas; ty all mensklig kunskap är, enligt sitt wäsende, ofullständig, och ho kan wäl berömma sig af att hafwa fattat och utgrundat all sanning? Wäl oß derföre, som äre benådade med en gudomlig uppenbarelse, detta sken af det ewiga ljuset: denna Guds krafts obesmittade spegel. Den gifwer oß så mycken upplysning, som wi, i wårt närwarande tillstånd, kunna emottaga, och som är tillräcklig för wårt när-

warande behof. Men fullkomlig är likwäl icke denna kunskap, och kan ej heller wara det, så-länge wi äre uti denna hyddone, dit endast några brutna strålar af det himmelska ljuset intränga. Wi se här endast genom en spegel i ett mörkt tal, såsom Skriften säger. Men skulle tanken på wår närwarande inskränktare kunskap bedröfwa oß? Skulle wi icke glädja oß åt gryningen, då wi hafwa ett säkert hopp att få skåda middagens ljus? Det är wäl sannt, att det ännu icke är för oß uppenbart hwad wi warda skole, men det wete wi dock med fullkomlig wißhet, att, när Gud blifwer uppenbar, då warde wi honom like, ty wi få se honom såsom han är. Kort före sin död sade Jesus till sina lärjungar: jag hafwer ännu mycket säga eder; men I kunnen det icke nu bära. Men i en bättre werld skall wår uppståndne Frälsare möta oß och underwisa oß om allt det, som wi här icke kunnat fatta, han skall leda oß in i sanningens helgedom och för oß framlägga den himmelska wisdomens skatter. De kunskaper, wi här förwärfwat, skola der utwidgas och fullkomnas. Hwad här för oß warit mörkt och otydligt, skall der blifwa ljus och klarhet; alla wåra twifwelsmål skola upplösas. Den himmelska sanningen skall då icke mer klädas i liknelser och bilder, utan ohöljd skådas af förklarade ögon. Wår kunskap skall, i ewighet, tillwexa och fullkomnas. På andra sidan om grafwen flyter sanningens källa klar och oblandad: på andra sidan om grafwen uppgår, för alla fromma, det ewiga lifwets Sol, som aldrig sjunker i moln och aldrig går neder. Wälsignad ware derföre Gud och wårs Herras

ras Jesu Christi Fader, som oß för sin stora barmhertighet hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp genom Jesu Christi uppståndelse från de döda.

Odödlighetens hopp är wårt saligaste hopp, ty det lättar utöfningen af wåra pligter.

Det är hoppet om skörd, som wederqwicker landtmannen under sitt tunga arbete. Men huru ringa är icke den skörd, som Jesu wänner, här i lifwet, upphemta af sin gudsfruktan och dygd? Gudaktighetens frukter mogna icke i en förgänglig werld. Pligternas redliga uppfyllande är ofta förenadt med tunga beswärligheter, med tårande bekymmer och smärtsamma uppoffringar. Werldens lön är otack, förakt och förföljelse. Under denna sorgliga erfarenhet huru lätt tröttnar icke åfwen den redligaste arbetare, då han ser sig bedragen på sin mödas lön! Hwar hemtas den kraft, som styrker det swaga, som uppwärmer det kallnande hjertat, som bland werldens frestelser wäcker och underhåller det himmelska sinnelaget, som gifwer lif åt de goda besluten och ståndaktighet till deras werkställande? Det är endast hoppet om odödlighet, som upplifwar menniskans mod och gifwer henne styrka att besegra alla werldens frestelser, att wedersaka sig sjelf, och taga sitt kors uppå sig och följa sin Frälsare, hwart helst pligten kallar. En redlig Christen, som är upplifwad af odödlighetens saliga känsla, kan aldrig tröttna under wandringen på sin kallelses wäg. Uppoffringarne må wara aldrig så många; han wet, att den tillkommande sällheten skall ersätta

ta dem alla. Arbetet må wara aldrig så tungt; han arbetar icke för tidens, utan för ewighetens lön, han wet med wißhet, att de som med tårar så, skola med glädje uppskära, att hans goda gerningars utsäde skall en gång mogna till oförgänglig skörd. Striden må wara aldrig så swår; priset, för hwilket han kämpar, är oförgängligt. Han lyfter sitt öga från jorden och skådar med glädje den oförwanskliga segerkronan, som wäntar honom i belönarens hand. Han wet, att döden, icke en gång döden, skall afbryta hans werksamhet. Med högre förmåga och lyckligare framgång skall den fortsättas i en bättre werld, der ett widsträcktare fält öppnas för utwecklingen och fullkomnandet af wåra andeliga krafter. I det nya paradiset wexer ingen förbjuden frukt. Der framsmyger ingen listig orm. Der sker intet syndafall. Huru tröstefullt är icke detta hopp för dig, som will det goda, det rätta, det ädla, och likwäl måste klaga öfwer din inskränkta förmåga, öfwer lifwets otillräcklighet, och nödgas gå bort från de werk, du ej hunnit fullborda. Fullbordandets dag skall komma, men i bättre trakter, der ingen förgängelse finnes, och der tusende år äro som en dag. Wälsignad ware derföre Gud och wårs Herras Jesu Christi Fader, som oß, för sin stora barmhertighet, hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp genom Jesu Christi uppståndelse från de döda.

Odödlighetens hopp är wårt saligaste hopp, under erfarenheten af detta lifwets ofullkomliga och flygtiga sällhet.

Det ofullkomliga, det obeständiga kan aldrig

drig tillfredsställa menniskosjälen, som längtar efter det, som är fullkomligt och waraktigt. Men ingen jordisk glädje är fullkomlig. Hwar finnes den dödlige, som såg alla sina önskningar uppfyllas, som är fullt nöjd med sin närwarande ställning och icke känner en innerlig längtan efter något bättre? Finnes bland jordiska föremål något enda, som skänker en oblandad och waraktig tillfredsställelse? Wet du någon, som af sin höghet, sin ära, sin makt, sin rikedom blifwit nog lycklig? Äfwen under njutningen af det sinnliga lifwets största fördelar förföljes menniskan i hemlighet af oro, mißnöje, bekymmer, saknad och fruktan. Det timliga goda är ett bröd utan näringskraft för wårt högre lif, och den som dricker af den timliga glädjens källa, han warder törstig igen. Måste ej Salomo på Israels thron, den wise Salomo, som ägde allt, som för menniskosinnet är mest smickrande och förnöjande, som war omgifwen af makt, öfwerflöd och wällust, måste icke äfwen han utropa: Allt är förgängligt under solen? De fördelar, du i dag njuter, kan du sakna i morgon: din glädje kan förbytas i sorg, ditt öfwerflöd i behof, din ära i förakt. Wäl dig derföre, om du känner din bestämmelse för en glädje, som är renare, saligare, owanskligare. Då söker du icke, bland jordiska ting, ämnen för din tillfredsställelse eller ditt hopp. Wälsignas du af Gud med timlig lycka, så njuter du den med tacksamhet, men utan ängslig fruktan för deß förlust; ty din tanke är fästad på det oförgängliga, obesmittade och owanskliga arfwet, hwilket i himmelen förwaradt är, på ewighetens rena, saliga glädje, hwilken Gud

beredt

beredt dem, som honom älska. Du kan stå på gruset af dina jordiska förhoppningar och säga: Herren gaf, och Herren tog; wälsignadt ware Herrans namn. Ja — Wälsignad ware Gud, och wårs Herras Jesu Christi Fader, som oß, för sin stora barmhertighet, hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp, genom Jesu Christi uppståndelse från de döda.

Odödlighetens hopp är wårt saligaste hopp, ty det mildrar alla jordiska beswär och bekymmer.

Mångfaldigt är detta lifwets lidande, och behofwet af odödlighetens hopp kännes wäl aldrig starkare, än i bedröfwelsens och smärtans stunder. Då känner menniskohjertat lifligast sin hjelplöshet, då stråfwar wår blick helst öfwer grafwen; ty det är endast hoppet om ett bättre tillkommande, som tröstar, upplifwar och styrker hwarje redlig Christen, då lifwets olyckor uppfylla hans sinne med grämelse och oro. Som ett återsken från en öfwerjordisk werld intränger det i den mörka, lutande hyddan och gläder främlingen, som bor derinne. Det är som ett harpoljud ifrån Andarnas land, som en helsning från wår Fader, som bor i höjdene.

Föreställom oß de sorgligaste belägenheter i menniskolifwet. Betraktom wåra wanlottade bröder, som kämpa mot ständiga mißöden, som förföljas af tryckande bekymmer, som förtäras af långsamma qwal. Betraktom den redlige, som, mißkänd och föraktad, ej eger annat wittne på sin oskuld, än det tigande witt-

wittnet, som bor i himmelen: låtom oß gå in i armodets boning, der en bekymrad fader, eller en wärnlös enka, utdelar det hoptiggda brödet åt hungriga barn, och suckar: hwad förslår detta ibland så många; låtom oß gå fram till sjuksängen och betrakta det bleka, wanmäktiga offret för mångåriga plågor. Låtom oß se på den öfwergifna barndomen, den maktlösa ålderdomen, och krymplingen, som skrider fram genom lifwet med intet annat sällskap än sin krycka och sin uselhet; — O, hwad är det, som wäpnar deßa olyckliga mot förtwiflan och gifwer dem styrka att med christligt tålamod bära det tunga korset? Hwad är det annat än hoppet om förloßning från jordens wedermödor och den glada utsigten åt en lyckligare werld? Ack! menniskolifwet är så rikt på plågor, men rikare på tröst är likwäl odödlighetens hopp. Och I, mine lidande bröder! förwarer detta hopp som en helig skatt i edert hjerta. Snart äro wäl plågans stunder förflutna, snart hafwen I tillryggalagt den törniga wägen, och då börja för eder glädjens och belöningens dagar; ty wår bedröfwelse, säger Apostelen, den dock timlig och lätt är, föder i oß en ewig och i alla måtto wigtig herrlighet. De frommas död är en födelse till ett bättre lif. Wälsignad ware derföre Gud och wårs Herras Jesu Christi Fader, som oß, för sin stora barmhertighet, hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp, genom Jesu Christi uppståndelse från de döda.

Odödlighetens hopp är wårt saligaste hopp, då döden borttröfwar wåra wänner.

Det är menniskors wänskap, förtroende

och

och kärlek, som förljufwar wandringen genom detta främmande land. Hwem båfwar icke wid den föreställningen, att han skall förlora en wän, som delar hans bekymmer och hans glädje? Likwäl wete wi, att hwarken wänskapens önskningar, eller kärlekens böner eller oskuldens tårar kunna fördröja afskedstimman. Och hwar finnes wäl en tröst för eder, I känslofulla sinnen, då den, som I älskat, kallar eder till sin dödssäng och bjuder eder sitt sista farwäl, då dödsklockan förkunnar eder förlust omkring bygden, och det älskade stoftet under sorglig grafsång inwiges åt jorden? Huru saligt är icke i denna stund odödlighetens hopp, huru hugswalande för ett hjerta, som will brista af sorg! Wi äre alla stadde på resan till det rätta fäderneslandet. Dit återkommer den ena förr, den andra sednare; men wi skole dock alle der en gång samlas. Skilsmessan i döden blifwer icke långwarig. Du, som, lik qwinnorna i dagens text, med blödande hjerta uppsöker dina wänners graf, och frågar med bekymmer: Ho skall wälta stenen ifrån grafwens dörr? trösta dig, en hugswalande engel har för dig, som för dem, stigit ned från himmelen, och hwiskar i ditt sinne: den wän du begråter, han är icke här: han har här endast aflagt sin förgängliga klädnad; hwi söker du den lefwande ibland de döda? Gråt då icke wid grafwen utan tröst, du som förlorat din wän, ditt barn, din maka. Låt hoppet om det saliga återseendet hugswala ditt hjerta. Lyft ditt tårfulla öga mot himmelen, der du en gång, i kärlekens rätta fosterbygd, återfinner dina saknade wänner, bland himmelens englar, tillbedjande inför Lambsens thron.

thron. Wälsignad ware derföre Gud, och wårs Herras Jesu Christi Fader, som oß, för sin stora barmhertighet, hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp, genom Jesu Christi uppståndelse från de döda.

Odödlighetens hopp är wårt saligaste hopp i wår egen dödsstund.

Kunde också menniskan under hela sin lefnad umbära detta hopp, så blifwer det likwäl oumbärligt för henne i den wigtiga stund, då hon står på gränsen emellan tid och ewighet. Ty hwem kunde wäl uthärda den förskräckliga tanken, att hela wår warelse skall förstöras i döden? När ingenting mera i werlden kan glädja eller styrka oß, när sjukdom och smärta bebåda den jordiska hyddans fall, när barn och wänner stå gråtande omkring wår dödssäng, hwar skole wi då hemta styrka, frimodighet och lugn? Finnes i denna stund någon annan hugswalelse än den, som hemtas af odödlighetens hopp? Wore menniskans ande ej odödlig, o, mina älskade wänner — huru tung wore icke den pligt, som åligger själasörjaren, att trösta eder i edra sista stunder! Hwad skulle han säga eder, då I kämpen med döden, då I skolen lemna allt, som här warit eder kärt, då grafwen kallar eder lekamen till matkarna och förruttnelsen? Men lofwad ware Gud, nu kan han frimodigt träda fram till sjuksängen och uppmuntra Jesu wänner att dö med lugn: nu kan han sjelf utan bäfwan afbida sin egen förwandlingsstund och säga under dödsqwalen: jag wet att min Förlossare lefwer, och han skall på sistone upp-

wäcka

wäcka mig af jorden. Nu är döden för de trogna endast en öfwergång till ett bättre lif, en wäg till högre fullkomlighet och renare glädje, ett steg till närmare förening med Gud. Jesus är uppståndelsen och lifwet; hwilken som tror på honom, han skall lefwa, om han än död blefwe. Och nu, du död, hwar är din udd, du graf, hwar är din seger? Döden är af Jesus öfwerwunnen, och grafwen förwandlad till en hwilokammare. Nu förmultnar i jorden endast den förgängliga kroppen; men anden, som är af himmelskt ursprung, han lyfter sig öfwer förgängelsen och flyger hem till sitt rätta fädernesland. Wälsignad ware derföre Gud och wårs Herras Jesu Christi Fader, som oß, för sin stora barmhertighet, hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp, genom Jesu Christi uppståndelse från de döda.

Så wigtigt och tröstefullt, både i lifwet och döden, är hoppet om odödlighet, förkunnadt af Jesus, och stadfästadt genom hans egen uppståndelse från de döda. Huru fröjdefull bör då icke denna högtidsdag wara för oß alla, Jesus uppgaf sin anda under korsets plågor, hans liflösa kropp nedlades i grafwen, grafwen förseglades och bewakades; men han uppstod på tredje dagen — och med honom uppstod äfwen wårt hopp om ewinnerligt lif. Jorden bäfwade, inseglet bröts, stenen afwältades, wäktarena flydde — omkring himmel och jord ljuder, i dag, denna fröjdesång: Han är uppstånden.

Jesus

Jesus lefwer: wi skole ock lefwa.

Med denna så innerligt ljufwa förhoppning, med denna säkra öfwertygelse fira wi, i dag, uppståndelsens heliga högtid, då grafwens fängelse öppnades, då dödens fjettrar krossades och lifwet segrade öfwer förgängelsen. Wid wår uppståndne Frälsares graf sitter hoppet, en hwitklädd engel, och hwiskar i de bedröfwade hjertan: Waren icke förfärade! Detta sköna, saliga hopp, det ewiga lifwets budskap, skall lysa oss under wandringen genom detta mörka land, förljufwa wåra uppoffringar, styrka oss under wåra bekymmer, hugswala oss då wi, med saknad, tänka på de älskade, som före oss gått till hwilan, och gifwa oss frimodighet och lugn i wår egen dödstimma. Wälsignad ware Gud, och wårs Herras Jesu Christi Fader, som oss, för sin stora barmhertighet, hafwer födt på nytt, till ett lefwande hopp, genom Jesu Christi uppståndelse från de döda. Amen.

Annan-

Annandag Påsk.

Jag är en främling för Dig, och en gäst såsom alla mina Fäder.

Hwar och en, som allwarligt betraktar det jordiska lifwet, dess owaraktighet och omwexlingar, dess tunga mödor och flygtiga glädje, måste instämma med David i denna bekännelse, som finnes uppteckmad i hans 39 Psalm, 13 v.: jag är en främling för Dig, och en gäst såsom alla mina Fäder. Såsom en wärnlös främling träder menniskan in i werlden, såsom en gäst uppehåller hon sig der — så wittnar alla tidehwarfs erfarenhet, och samma wittnesbörd kunne wi läsa på wåra fäders grafwar. Hwar äro nu de, som fordom odlade dessa fält och bebodde dessa hyddor? hwar äro nu de, som hafwa uppbyggt detta Tempel, och de, som här för wåra fäder predikade Jesu Evangelium? Wäl dem, de hafwa längesedan fullbordat wandringen genom lifwet, de hafwa hunnit det bestämda målet, de hafwa återgått till fäderneslandet. Andre främlingar hafwa framträdt på banan, nya gäster hafwa intagit herberget. Wi, mine Åhörare! äro dessa främlingar, dessa gäster, som nu wandra på den beswärliga wägen, och stödja oss på den bräckliga stafwen, och dwäljas i den för-

gäng-

gängliga hyddan. Wi hafwa här ingen waraktig stad. Snart måste wi lemna plats åt nya slägter; snart uppträder en annan Lärare på detta rum, för att för andra Åhörare förkunna försoningens ord; ty wi äre främlingar i werlden, wi äre gäster på jorden, såsom alla wåra Fäder. Men medan wi ännu äre med hwarandra på wägen, förmanar jag eder såsom främmande, att I förwaren eder för köttsliga begärelser, hwilka strida emot själen, att I icke fästen edra hjertan wid de förgängliga tingen, att I förloren resans mål ur sigte, och mißtagen eder om den wäg, som drager till lifwet.

Det gamla Testamentets fäder bekände sig wara gäster och främmande på jorden — och Guds Ande gifwer dem det wittnesbörd, att de från en rigtig synpunkt beskådade menniskolifwet; men de gåfwo äfwen dermed tillkänna, att de sökte ett högre fädernesland, att deras hopp beständigt war riktadt till lyckligare nejder. Så bör föreställningen, att wi äre främlingar på jorden, alltid wara förenad med omsorgen om medborgsrätt i himmelen, så att wi hafwa mycket mer lust till att utewandra från lekamen och hemma wara när Herranom.

I denna dagens heliga Evangelium berättas, huru twå af Jesu Lärjungar wandrade från Jerusalem till Emaus. Kort war denna wäg, men de wandrade den med sorgbundna hjertan, och talade med innerlig saknad om Jesus af Nazaret, som korsfäst war. Han war likwäl redan uppstånden ur grafwen, han gick wid deras sida; men deras ögon woro förhållne, att de icke kände Honom:

nom: men i den stund han förtroligt deltog i deras måltid, då han med sin milda rörande stämma wälsignade brödet, och uträckte sina sårade händer för att kringdela det, då öppnades deras ögon, att de kände Honom.

Ännu i dag uppenbarar sig den uppståndne Frälsaren, i andeligt afseende, för oß, som wandra bedröfwade på jorden. Måtte wåra ögon öppnas af Nådens Anda, att wi rätt känna Honom, att wi låta oß af Honom ledas och underwisas under wår skyndsamma färd genom detta främmande land. Måtte wi så fira denna Högtid, som är stiftad till minne af hans uppståndelse från de döda, att odödlighetens hopp upplyser wår wäg, förljufwar wår wandring, och styrker oß då det lider åt aftonen och dagen är förliden! Hör dina bedjande barn,

Fader wår, m. m.

Evangelium: Luc. 24: v. 13 — 35.

Låtom oß, i anledning af dagens heliga Text, fortsätta de betraktelser wi redan börjat — låtom oß till inbördes uppbyggelse betrakta:

Menniskan såsom en främling och gäst på jorden.

Menniskan är en främling och gäst på jorden: hennes wistande här är flygtigt och kort.

Huru länge wi skole uppehålla oß i denna jordiska hyddan, det wet endast han, som har wår tid i sina händer: oß är det obekant, när

wår

wår afskedstimma skall inträffa; men det wete wi, att wi här icke hafwe något blifwande hem — ty derom wittnar så wäl Guds heliga ord, som den dagliga erfarenheten. Menniskan, af qwinno födb, lefwer en liten tid och är full med orolighet: wexer upp som ett blomster och faller af; flyr bort som en skugga och blifwer icke. Några år förr eller sednare, wi måste dock alla, en gång, wandra bort all werldenes wäg — den wägen, som man aldrig mer återkommer. Beröm dig icke af morgondagen; ty du wet icke, hwad i dag hända kan. Förlita dig icke på din helsa och ungdomsstyrka, allt kött är hö, och då skördaren kommer med lian, skonar han icke blomstret på marken: förlita dig icke på din makt och din rikedom, döden är mäktigare än du, han föraktar ditt guld och bewekes ej af dina tårar; du måste följa honom, då han räcker dig sin kalla hand, följa honom på den mörka wägen och qwarlemna allt, som på jorden war dig kärt. Om du känner dig aldrig så lycklig genom jordiska fördelar och jordiska förbindelser, det lider likwäl snart till aftonen, ty lifwet, det ware så godt som det kan, så warar det dock en liten tid. Då afskedsstunden är inne, skola dina wänner förgäfwes bedja: blif när oß; din bortgång kan icke fördröjas hwarken genom wänskapens böner, eller ömhetens tårar eller oskuldens klagorop — du måste lemna den förtroliga kretsen, du måste slitas från det hulda hjertat. Ett annat slägte skall njuta frukterna af dina mödor; snart bor du icke mera sjelf i det hus du uppbyggde, snart skall det fält du odlar skördas af främmande händer, dina samlade

skatter

skatter skola skingras; och förgängelsen skall icke en gång skona det enda du medför i grafwen, swepduken och likkistan. Ack; hwad är menniskan? en främling på jorden; hwad är hennes timliga lif? en resa till grafwen. Wandringsman! stadna och läs din egen dom på den sten, som betäcker dina fäders aska. De fly så skyndsamt de dyrbara timmarna af lifwets dag; anwänd dem så, att du, när som helst, kan wara färdig att återgå till det rätta fäderneslandet, werka hans werk, som dig sändt hafwer, medan dagen är: natten kommer, då ingen kan werka. Ja, han kommer, kanske förr än du det förmodar, den mörka, rysliga natten; wäl dig, om den uppståndne Frälsaren då gläder dig med sin närwarelse, och icke förswinner ur din åsyn.

Menniskan är en främling och gäst på jorden: hon kan icke sjelf wägleda sig på deß farliga stigar.

Hon behöfwer en trogen ledsagare wid sin sida under färden genom detta främmande land. Den wägen är smal, som drager till lifwet, och få äro de, som finna honom. Menniskan står så ofta willrådig och twekande hwilken wäg hon bör wandra, och då hon frågar efter den rätta wägen, äro genast så många falska wänner färdige, att räcka henne en förrädisk hand: för hennes öga swäfwa så många irrbloß, och för hennes fötter utläggas så många snaror. Dagligen omgifwen af faror och försåt, wandrande på en trång stig emellan klippor och brådjup, skulle hon snart förgås på wägen, om hon beträdde

den

den med sjelfkär förtröstan på egen wishet och styrka, om hon icke upplystes af Evangelii ljus och wäpnades med nådens kraft. Utom en gudomlig ledning är det för henne omöjligt, att lyckligt fullborda loppet och hinna fädernes-landet.

Då Israels barn wandrade genom Arabiens öcken till det förlofwade landet, gick Herren för dem, om dagen uti en molnstod, på det han skulle föra dem den rätta wägen: och om natten uti en eldstod, på det han skulle lysa dem. Detta war en skön förebild af den nåd, som wederfares oß, som äro stadda på wandringen genom jordens öcken till det himmelska Canaan. Herren går för oß, ehuru omhöljd af moln för det dödliga ögat, som icke uthärdar glansen af hans herrlighet; men genom detta moln framtränger likwäl den himmelska strålen, och lyser oß på wägen, Jesus Christus är Guds herrlighets sken, den Honom följer, han skall icke wandra i mörkret. Han ledsagar jordens främlingar på den rätta wägen, och de, som i lefwande Tro wandra wid hans sida och hwila wid hans hjerta, de äga ett kraftigt förswar mot alla förförelsens faror och försåt, de skola icke mißledas af werlden och lustarna, de skola icke falla och stöta sig på den slippriga banan, de skola icke borttappas i öcknen eller sönderslitas af wilddjuren. Den, som i hans sällskap wandrar genom lifwet, och med uppmärksam andakt lyßnar till hans tal, då han uttyder Skrifterna, skall hwarken förblindas af den werldsliga wishetens falska och skimrande ljus, eller kringhwärfwas af widskepelsens och otrons skuggor.

Milde

Milde Frälsare! led oß i din sanning, låt lifsens ljus för oß tändas, räck oß din hand till ledning och stöd, din gode Ande före oß på en jemn wäg, då skole wi med trygghet wandra genom werldens öcken, och efter fullbordad wandring fara hädan i frid.

Menniskan är en främling och gäst på jorden: hon uppnår icke här den fullkomlighet, hwartill hon äger anlag.

Hon känner hos sig en brinnande törst efter wisdomens källor, hon sträfwar att upplyfta täckelset, som hänger emellan himmel och jord; men, oaktadt all hennes möda, huru inskränkt och ofullkomlig blifwer icke hennes kunskap, så länge hon har sitt herberge i denna skumma hyddan, och blott ser genom en spegel i ett mörkt tal! Och huru bristfällig och swag måste icke hennes dygd blifwa, så länge hon bär sina håfwor i detta bräckliga käril, så länge Anden måste wara i en beständig strid emot köttet, så länge det är en annan lag i hennes lemmar, som strider emot den lag, som i hennes hog är. Hwarföre utrustades då menniskan med deßa högre anlag för sanning och dygd? Hwarföre fick hon förmåga att tillwexa i wisdom och helgelse, om denna werlden wore hennes rätta fädernesland, om hon icke skulle öfwerflyttas till en bättre, och på den himmelska stegen stiga allt högre och högre upp till ljusets och helighetens källa?

Menniskan är här på jorden blott en främling och gäst. Himmelen är hennes rätta fädernesland; men hon är icke genast skicklig att

inträda i Herrlighetens rike, innan hon först blifwit dertill förberedd i Nådens. Derföre förenades, på en kort tid, hennes odödliga ande med en förgånglig kropp, för att, under resan genom werlden, pröfwas och fullkomnas. Den himmelske Fadren har låtit sina barn draga ut i främmande land för att samla kunskaper och erfarenhet, och han gaf dem en trogen ledsagare under wägen, som underwisar, wårdar, stödjer och styrker dem; och som, då wandringens ändamål är uppfyldt, skall återföra dem till fäderneslandet, i den hulda, faderliga famnen: der skola de, sedan de på sådant sätt blifwit pröfwade och förberedda, warda förklarade ifrån den ena klarheten till den andra, och i ewighet upplyftas till allt högre fullkomlighet. Wäl den, som under wandringen dit aldrig wiker från Jesu sida, som låter sig af honom uppfostras för Guds rike, som af honom emottager ljus och kraft till ett heligt lefwerne, som, renad af hans blod och uppwärmd af hans kärlek, får återwända till det ewiga fäderneslandet och hwila wid den gode Fadrens hjerta! Jesus är wägen, och sanningen, och lifwet: ingen kommer till Fadren utan genom Honom.

Menniskan är en främling och gäst på jorden: hon njuter icke här den lycksalighet, hwarefter hon trängtar.

Menniskans medfödda sällhetsbegär kan, i hennes närwarande tillstånd, aldrig fullkomligt tillfredsställas. Wißt njuter hon äfwen här många glada och lyckliga stunder; men denna glädje är så obeständig och kort, den afbrytes

så ofta af saknad och bekymmer. Fråga sjelf- wa lyckans gunstlingar, som äga alla jordiska fördelar i öfwerflöd, om sorgen aldrig smygde sig in i deras boningar, om plågan aldrig stötte sin dolk i deras hjertan; äfwen de skola wittna med David: då det bäst warit hafwer, så hafwer det möda och arbete warit. O, huru bestyrkes icke af erfarenheten det omdöme, som Syrach fordom fällde öfwer menniskolifwet: här är alltid sorg, fruktan, wäntan, och på sistone döden, så wäl när den, som i stor ära sitter, som när den ringaste på jorden, så wäl när den, som silke och krona bär, som när den, som i groft blagarn klädd är. Här i werlden befinna wi oß alla, såsom på en resa. Icke alltid går wägen genom behagliga och blomstrande nejder; wi nödgas ofta färdas öfwer wilda och ofruktbara fält: icke alltid är himmelen klar; wi måste ofta uthärda stormar och owäder: icke alltid få wi i lugn och frid fortsätta wandringen; ofta äre wi utsatta för beswärligheter, nöd och faror, stundom öfwerraskas wi af fiender, som wilja plundra oß, stundom måste wi taga afsked af förtrogna wänner, hwilkas sällskap förljufwade resans mödor och beswär.

Den ena betraktar med bekymmer sitt knappa och otillräckliga näringsförråd, en annan qwider på sjuksängen, en annan står, som Maria, wid grafwen och gråter. Hwart helst jag på lifwets wädjoban wänder mitt öga, ser jag sorgsna anleten och blödande hjertan. Ingen är fullkomligt nöjd med sin närwarande lott. Det är, på jorden, så mörkt, så stormigt, så kallt; själen trängtar till fädernehemmet, till fadersfamnen, den törstar efter

de

de lefwande källorna, den hungrar efter det himmelska manna. De jordiska bojorna äro så tunga och tryckande: anden suckar efter förlossning och frihet. Fick då menniskan förgäfwes en själ, som, aldrig tillfredsställd af förgängliga ting, beständigt trängtar efter en högre och waraktigare lycksalighet? Nej! denna werlden, med sin korta och flyktande glädje, med sina beswär, bekymmer, sorger och plågor, den kan icke wara wårt rätta fädernesland. Men hwad är det för ett tal, som J hafwen eder emellan, wid J gån och ären bedröfwade? Hwi låten J jordens wedermödor nedtrycka edra sinnen? J ären ju här endast främlingar och gäster, snart är resan genom jemmerdalen fulländad, snart kommer döden med denna befallning ifrån Gud: Gör dig redo, och far utaf detta landet och far in i ditt födslolånd igen.

De, som redeliga för sig wandrat hafwa, komma till frid och hwilas uti deras kamrar. Af den uppståndne Frälsaren äro portarne till det himmelska Jerusalem öppnade för alla trogna Guds barn: och Gud skall aftorka alla tårar af deras ögon, och ingen död skall sedan wara; icke eller gråt, icke eller rop, icke eller någon wärk warder mer: ty det första är förgånget. Der skola de njuta en oblandad och oföränderlig lycksalighet genom den innerligaste förening med Honom, som är salighetens outtömliga källa. Det intet öga sett hafwer, och intet öra hört, och uti ingen menniskas hjerta stigit är, det hafwer Gud beredt dem, som honom älska.

Hwem är den främling i Israel, som icke wet, hwad der skedt är i dessa dagar? Har icke

icke i alla Christna Församlingar blifwit predikadt om Jesus af Nazaret, som öfwerantwardades i dödsens fördömelse och korsfästes, och nedlades i grafwen? Men grafwen är uppbruten. Jesus uppenbarar sig åter för sina sörjande Wänner, för den ömma, tacksamma Maria Magdalena, för den kraftfulle Petrus och den af himmelsk kärlek brinnande Johannes: snart uppenbarar han sig åfwen för sina öfriga Lärjungar, han besöker dem under aftonmåltiden i Jerusalem, han samlar dem på berget i Galileen. Så uppenbarar sig, i andeligt afseende, ännu i dag, den uppståndne Frälsaren för alla trogna själar: Han är hos dem närwarande i hwarje andaktsstund, han samlar dem på Zions berg, han spisar dem med sin lekamen och blod i den heliga Nattwarden. Och kunde han förswinna ur deras åsyn, som nu hafwa firat Uppståndelsens heliga Högtid, skulle wi icke möta hwarandra med detta glada utrop: Herren är sannerliga uppstånden! Ja — Han är uppstånden; och oß, som äre främlingar och gäster på jorden, gläder han med sin saliga närwarelse, han är wårt ljus i mörkret, wårt beskydd i faran, wår tröst i sorgen, wårt lif i döden.

Ware Du af tacksamma och brinnande hjertan hyllad, Du, som förloßat hafwer Israel och som med din uppståndelse segrat öfwer döden och grafwen. War med oß under wandringen genom detta främmande land: upplys oß med din sanning, styrk oß med din kraft, hugswala oß med din heliga Anda: och då det lider åt aftonen och dagen är förliden, blif när oß! Blif när oß, då afskeds-

tim-

timman slår, och ögat brister, och hjertat kallnar, och grafwen öppnas: förlåna oß en salig hädanfärd; emottag i ditt hulda sköte wår odödliga Ande, och ledsaga den till sitt rätta fädernesland: må den trötta kroppen hwila i frid och ro i wåra fäders grafwar, till deß lifsens Engel uppenbarar sig der, och bryter förgängelsens insegel, och wältar stenen ifrån grafwens dörr. Amen.

Första Söndagen efter Påsk *).

Si, jag är när eder alla dagar intill werldenes ända.

Man prisar Jesu första Lärjungar lyckliga, som fingo skåda hans milda anlete, höra hans underwisande röst, tryckas till hans kärleksfulla hjerta, och dagligen wara wittnen till hans underwerk; sjelf sade han äfwen till dem: Salige äro de ögon, som se det I sen. Men icke war Jesus alltid, på sådant sätt, personligen hos dem närwarande: den stund nalkades snart, då han skildes från deras synliga umgänge på jorden, och återgick till Fadren, som honom sändt hade; men i sjelfwa afskedstimman gaf han dem likwäl denna tröstefulla försäkran: **Si, jag är när eder alla dagar intill werldenes ända:** Matth. 28 Cap. v. 20.

Ingen må härwid tänka på en kroppslig närwarelse och ett sinnligt åskådande: **då han dem wälsignat hade, skildes han ifrån dem, och uppfor i himmelen;** men osynlig war han beständigt hos dem närwarande med sin kärlek, sin kraft och sin heliga Anda, och i högre andelig mening fullbordades således det saliga löftet: **Si, jag är när eder alla dagar intill** werl-

*) Inträdes-Predikan hos Hennes Kongl. Majestät Enke-Drottningen, HEDVIG ELISABETH CHARLOTTA, 1818.

werldenes Anda. Detta löfte blef icke endast åt hans första Lärjungar gifwet; han har sjelf försäkrat: hwar twå eller tre äro församlade i mitt namn, der är jag midt ibland dem, och ännu i dag emottaga alla rätta Christna glädjande intryck af sin Frälsares närwarelse, de förena sig med honom, tillegna sig honom, inympas i honom, lefwa i honom: de höra hans lifgifwande stämma i det uppenbarade ordet, samtala med honom i den andäktiga bönen, och i den heliga Nattwarden smaka de och se huru ljuflig Herren är: hans bild är djupt präglad i deras hjerta, der lefwer hans minne, der brinner hans kärlek, der werkar hans Anda. De saliga stunder, då Jesus på sådant sätt uppenbarar sig för sina wänner, äro af stor wigt och betydelse för deras inre, himmelska lif; det blifwer derföre en helig pligt, att så anwända dem, att de qwarlemna waraktiga intryck på sinnet, hjertat och lefwernet. Salig är den, som af Andanom är född till detta nya lif, i förening med sin Frälsare, genom lefwande tro och brinnande kärlek! Denna lifliga känsla af den tillkommande werldens kraft, denna själens umgängelse i himmelen, utgör wår enda, säkra tröst och styrka under wedermödorna på jorden. För dem, som sitta i mörkret och dödsens skugga, är det så outsäjligen ljuft att, i Trons och Hoppets spegel, skåda skenet af det ewiga ljuset, och då på jorden blifwer gråt och klagan, är det så hugswalande att lyssna till klangen af de himmelska harpor, som stämma sinnet till tålamod och förtröstan.

Dyraste Drottning! Ditt djupt bedröfwade hjerta behöfwer denna hugswalande kraft från

från höjden, och skall aldrig sakna den, så ofta Du, lik Magdalena, lyfter ett tårfullt öga till Jesu kors, eller, lik Johannes, lutar Dig med innerlig kärlek till Jesu bröst. Måtte den, som Ditt höga förtroende kallat att inför Dig tolka det ewiga lifsens ord, och som i dag, med wördnadsfulla, rörda och tacksamma känslor, första gången, utöfwar sin heliga pligt, genom Guds nåd, som är mäktig i de swaga, så förwalta sitt dyra kall, att Guds ära och Din sanna uppbyggelse befrämjas: måtte öfwer Ditt blödande hjerta styrka och tröst gjutas ned från de saliga rymder, dit en ömt älskad Gemål förutgått, följd af sin hulda Makas tårar och sitt trogna Folks wälsignelser. Derom bedje wi alla i denna stund — och wåra warma böner skola höras af den gode Fadren i himmelen.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 20: v. 19 — 31.

Dagens Evangelium underrättar oß, huru Jesus uppenbarade sig, efter sin uppståndelse, för sina Lärjungar, hwilka woro glada, att de sågo Herran. Häraf är oß anledning gifwen, att i dag betrakta:

Jesu närwarelse hos sina trogna wänner.

Jesus är den osynliga Församlingens hufwud, och inom denna Församling, som är förwärfwad med hans blod, och helgad af hans Anda, uppenbarar han sig ännu; det är e-

mellan

mellan honom och de trogna själarna en andelig gemenskap, ett innerligt band, han är när dem alla dagar intill werldenes ända.

I, så många som döpte ären till Christum, hafwen eder ikladt Christum. I denna födelsestund till ett högre lif war Jesus sjelf hos oß närwarande och inskref wåra namn i lifsens bok, och wigde wåra hjertan till sin helgedom, han tog oß upp i famnen, wälsignade oß och sade: Frid ware eder! och då det heliga Döpelseförbundet skulle bekräftas, då wi, omgifne af den bedjande Församlingen, med brinnande hjertan trädde fram till nådastolen, och der högtidligt lofwade att bewara wåra åt Jesus inwigda själar rena och obesmittade af werlden, war det icke, i denna heliga timma, likasom hade himmelen öppnat sig öfwer wåra hufwuden, och Guds englar swäfwat omkring oß? War icke Jesus då sjelf hos oß närwarande och emottog den heliga trohetseden af wåra läppar? hörde wi icke hans ljufwa, kärleksfulla röst i det ewiga lifsens ord? wisade han oß icke sina genomstungna händer och sin blodiga sida? hwilade icke öfwer oß hans heliga Anda? Huru upplöste sig icke wåra andäktiga känslor i bön och tårar, då wi samlades i barnslig oskuld kring korset och hyllade Konungen med törnekronan! Då war lifwet ännu skönt, som en wårmorgon. Ack! om det alltid hade så förblifwit, om de kunde köpas tillbaka de saliga stunder, då känslan war så lättrörd, så warm, så lefwande, då Jesus så kraftigt och öfwertygande uppenbarade sig för wåra oskyldiga hjertan! Dock, han uppenbarar sig för oß ännu, om wi omwända oß och warda

såsom

såsom barn; men utan denna förändring i sinnet, denna omskapning af wiljan, och denna hjertats nya födelse kunna wi icke säga med Apostelen: wårt sällskap skall wara med Fadrenom och hans Son Jesu Christo. Blif from och god, så skall Jesus icke wara långt ifrån dig, han skall ledsaga dig under hela ditt jordiska lif, räcka dig lifsens kalk, då ditt mod swigtar, och utrusta dig med nya, himmelska krafter under wandringen genom jemmerdalen.

Om aftonen på densamma Sabbathen, heter det i wår text, då dörrarna woro lyckta, der Lärjungarna woro församlade, för Judarnas rädsla skull, kom Jesus och stod midt ibland dem, och sade till dem: Frid ware eder! Så uppenbarar sig Jesus ännu för sina trogna wänner, så är han när dem alla dagar under deras enskildta och offentliga andaktsstunder. Lofwad ware Gud! Jesu bekännare nödgas icke nu, som fordom, af fruktan för fienders förföljelser, samlas i hemlighet och inom stängda dörrar, för att, i ostördt lugn, kunna förrätta sin andakt; det är likwäl för hwarje fromt sinne ett behof, att stundom söka ensligheten, för att, fjerran från werldens förströelser, i bönen upplyfta sinne och hjerta till Gud, och sedan wi hafwa stängt wåra dörrar för alla besök från en ond och fåfänglig werld, kommer Jesus till oß så förtroligt, i öfwerjordisk gestalt, och tager sin boning i wåra andäktiga hjertan, och skingrar alla oroande twifwelsmål, aflyfter alla tryckande bördor, förbinder alla swidande sår och öfwergjuter oß med den Guds frid, som öfwergår allt förstånd. För honom kunna

wi,

wi, när som helst, yppa wåra bekymmer och klaga wår nöd; han hör wåra böner under bedröfwelsen, han ser wåra tårar wid grafwen, han emottager wåra suckar från sjuksängen.

Och är icke Jesus hos oß närwarande, då wi på Sabbathsdagen, med brinnande känslor, deltaga i Församlingens offentliga andaktsöfningar? Helgedomen öppnas, och der bor wißerligen Gud, och der är himmelens port, der står Jesus midt ibland oß, då wi församlade äre i tro och andakt; då wi gemensamt frambära wåra böner, uppstämma wåra lofsånger och knäböja inför altaret, nalkas han så wänligt och säger: Frid ware eder! Hans ord äro anda och lif, han är sjelf närwarande och uttyder för oß de heliga skrifter, som wittna om honom, hans underwisning är icke kall och död, utan lefwande och warm, icke ett återljud af denna werldens wishet, utan ett genljud ifrån himmelen: äfwen den lättsinnige känner sig deraf upplyftad och rörd; huru ofta fann icke en twiflande Thomas alla sina betänkligheter upphäfda, och gick derifrån med lefwande öfwertygelse, ty denna warning träffade hans hjerta: war icke twifwelaktig, utan trogen! Salige äro de som icke se, och dock tro.

Ännu i dag samlas Jesu trogna lärjungar omkring honom, som fordom i den natten, då han förrådder wardt, de samlas omkring honom wid Nattwardsbordet, för att högtidligt fira hans åminnelse, och förnya trons och kärlekens heliga förbund. Kunde han, på ett kraftigare sätt, för dem uppenbara sin närwarelse, än då han gifwer dem sin lekamen

att

att äta och sitt blod att dricka? Hwarje wärdig Nattwardsgäst känner sig så innerligt och nära med sin Frälsare förenad, att han kan säga med Apostelen: jag lefwer, dock icke nu jag, utan Christus lefwer i mig; ty det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i Guds Sons tro, den mig älskat hafwer och gifwit sig sjelf ut för mig.

Enligt berättelsen i wår text, uppenbarade sig den uppståndne Frälsaren oförmodadt för sina trogna Lärjungar, och glädjen war så öfwerraskande, att de icke wågade tro sina egna ögon: för att fullkomligt öfwertyga dem, att de icke bedrogos af någon synwilla, utan att det werkligen war han sjelf, deras älskade Lärare, som, uppstånden från de döda, nu stod midt ibland dem med fridshelsningen, lät han dem se händerna och sin sida, som ännu buro bewisen af hans korsfästelse — såren efter spikarna och spjutet. Då wordo Lärjungarne glade, att de sågo Herran. Så uppenbarar sig Jesus ännu för sina wänner, så är han hos dem närwarande alla dagar med kraftiga och glädjande intryck af sin Försoning, med omisskänneliga bewis, att han lidit och dött för deras synder. Dyraste Christne! har icke Jesus på sådant sätt uppenbarat sig för oß alla, under den nyß förflutna Fastlagstiden? Samlade omkring wår Frälsares kors, hafwa wi warit wittnen till hans gränslösa lidande och qwalfulla död; wi hafwe beskådat hans blodiga händer och hans genomstungna sida. Wäl fanns mången Thomas, som icke war med oß, när Jesus kom i sin försoningsskrud, och som, då han hörde berättelsen derom, twekande yttrade sig: Utan

jag ser hålen efter spikarna i hans händer, och stinger mitt finger i hålen efter spikarna, och stinger min hand i hans sida, tror jag det icke. Men äfwen denne twiflare, så framt hans uppsåt är redligt, skall en gång blifwa öfwertygad. Kraftigt skall till honom ljuda denna Jesu befallning: räck hit ditt finger, och se mina händer, räck hit din hand, och stick henne i min sida, och war icke twifwelaktig, utan trogen. Någon gång, då han infinner sig, der den korsfäste Jesus predikas, skall han, omfattad af Nådens kraft, med rörelse och tårar falla ned wid det heliga korset, och ångerfull utbrista med Thomas: min Herre och min Gud!

Hwilket saligt intryck skall då icke betraktelsen af Jesu lidande göra på eder, som icke ären twifwelaktige, utan trogne! Då syndens börda trycker eder så hårdt, då ångrens qwal sargar eder så djupt, då det icke är någon frid i edra hjertan för edra mißgerningars skull; ack! då kommer Blods-Brudgummen och wisar eder sina genomstungna händer och sin öppnade sida, såsom en borgen, att han afplanat eder syndaskuld, och öppnat eder fri tillgång till Nådastolen genom trona i hans blod. Huru underbart werkar icke hans försoningskraft på edra hjertan till rening och hugswalelse: wid Jesu kors hafwen I fattat det heliga beslut, att dö syndene och lefwa Gudi, och der, uppwärmde af hans innerliga kärlek, blifwer det för eder möjligt, att fullborda helgelsen i Guds rådbåga. Med hwilken helig glädje riktas icke edra blickar på Jesu djupa sår, från hwilka lif och salighet utströmmar, och huru ljuf är icke fridshels-

ningen från honom, som för eder död och uppstånden är!

Widare heter det i dagens text: När Jesus detta sagt hade, blåste han på sina Lärjungar, och sade till dem: tager den Heliga Anda; hwilkom I förlåten synderna, dem förlåtas de, och hwilkom I behållen dem, dem äro de behållna. Detta war Apostlarnas högtidliga inwigningsstund till deras wigtiga embetsutöfning. Jesus öfwergöt dem med sin heliga Anda, och meddelade dem, genom ett sinnligt tecken, himmelska krafter till utförandet af deras Apostoliska wärf. I samma ymniga mått blifwer wäl nu ingen dödlig delaktig af den Heliga Andas gåfwor; men månne Jesu Anda derföre icke mera hwilar öfwer hans bekännare? Uppenbarar han sig icke ännu för sina trogna wänner och säger till dem: tager den Heliga Anda! Densamma Anden, som utrustade Jesu första wittnen med wisdom och kraft, blifwer ännu i dag af honom utsänd att upplysa, helga, styrka och hugswala alla hans trogna wänner och bekännare. Allt, som heligt rörer menniskans inre sinnen, som upplyfter själen öfwer det jordiska och förgängliga, som uppwärmer hjertat, renar begären, styrker wiljan och utwecklar det andeliga lifwets krafter, är en nådewerkning af Guds Sons Anda i wåra hjertan. Jesu Anda uppenbarar sin närwarelse i det högre ljus, som upptändes i wårt mörka förstånd: i de heliga känslor och rörelser, som uppwäckas i wårt innersta, i alla wåra goda beslut, i alla wåra dygdiga gerningar, i den högre styrkan mot alla werldens frestelser, i den inre friden under alla jordiska sorger och

weder-

wedermödor: han uppenbarar sig i den lefwande tron, den brinnande kärleken, det saliga hoppet. Wäl den, som icke trotsigt förskjuter deßa nådegåfwor, som icke lättsinnigt utsläcker deßa Andans rörelser i sitt innersta; han skall bestå i striden mot alla sina andeliga fiender, han skall icke tröttna i sin werksamhet för det ädla och goda, han skall aldrig, under lidandet, sakna styrka och hugswalelse, ty han är wiß derpå, att hwarken död eller lif, eller Englar eller Förstadöme, eller wäldigheter, eller de ting, som nu äro, eller de ting, som tillkomma skola, eller höghet, eller djuphet, eller något annat kreatur, skall skilja honom ifrån Guds kärlek, som är i Christo Jesu wårom Herra.

Så uppenbarar sig Jesus ännu för sina trogna wänner, så är han når dem alla dagar intill werldenes ända. Den innerliga känslan af Jesu närmare närwarelse i själen, denna hjertats högre lyftning och umgängelse i himmelen, kan wäl icke, så länge wi wistas i denna bräckliga stofthyddan, blifwa hos oß ett oafbrutet fortfarande sinnestillstånd; wi måste från wåra andaktsöfningar återwända till det dagliga lifwets göromål och pligter; och det wore hwarken möjligt eller nyttigt, att beständigt hålla sig inom lyckta dörrar, för att öfwerlemna sig åt gudliga betraktelser och andäktiga känslor. Men deßa stunder af högre och renare själsnjutning hafwa blifwit oß skänkta, för att underhålla wår gemenskap med det, som är ewigt och osynligt, för att styrka oß under wåra wedermödor och hugswala öß under wåra bekymmer på jorden, de hafwa blifwit oß skänkta, på det wi

tro

tro skole, att Jesus är Christus Guds Son; och att wi, genom trona, skole hafwa lif i hans namn. Den, som känt och smakat saligheten af denna Jesu närwarelse i sin själ, han will icke bortbyta den mot all jordens ära och herrlighet.

Jesus är hos oß närwarande alla dagar med sin nåd och sin kraft; och om wi blifwa öfwergifne af alla, så står han likwäl ännu qwar wid wår sida, såsom wår sista wän på jorden. Och då det lider åt aftonen, wår lefnads afton, kommer han så wänligt och upplöser de jordiska banden, och befriar oß ur det jordiska fängelset. Under det närwarande lifwet kunna wi icke skåda wår Frälsare ansigte mot ansigte, och fullkomligt se honom såsom han är; men en gång skall han bjuda oß att träda ut ur grafwens mörka boning till det ewiga ljuset och den oändliga glädjen, sedan wåra själar, i hans blod, blifwit renade från allt jordiskt, och beqwäma att delaktige warda i de heligas arfwedel i ljuset, då skole wi komma till honom, och blifwa boende när honom, då skall han beständigt, äfwen i synlig mätto, wara när oß; wåra förklarade ögon skola skåda hans salighet och wi skole i ewighet hwila wid hans hulda hjerta och uppwärmas af hans oändliga kärlek; då är hans kraftiga bön och hans innerliga önskan fullbordad: **Fader, jag will, att der jag är, skola ock de wara med mig, som du mig gifwit hafwer; att de skola se min herrlighet, den du mig gifwit hafwer.**

Milde, kärleksrike Frälsare! wärdes sjelf stärka de band, som förena oß med dig: besök oß ofta under wåra mödor, bekymmer och stri-

der

der på jorden, uppfyll wåra hjertan med din frid och din kärlek, rena oß i ditt dyra blod och utgjut öfwer oß din heliga Anda. Wärdes med himmelsk tröst mildra den bittra sorg, som träffat Konungahuset och Fäderneslandet, styrk och hugswala det ädla, känslofulla hjerta, som djupast blifwit såradt, som ömmast lider. Blif när öß i nöd och lust, i sorg och glädje, blif när oß alla dagar, blif när oß, då det lider åt aftonen och dagen är förliden. Amen.

Andra Söndagen efter Påsk *).

Herre, hwad är menniskan, att du så låter dig wårda om henne?

Davids harpa war uppstämd att lofwa Herran; med ren, innerlig, lefwande känsla besjunger han Guds wälgerningar, hans tacksamma hjerta war djupt rördt af Guds oändliga kärlek. Samma himmelska kärlek uppenbarar sig ännu på det mest rörande sätt bland menniskors barn; hwem af oß har icke dagligen anledningar att, med djup wördnad och tacksam förwåning, fråga såsom David: **Herre, hwad är menniskan, att du så låter dig wårda om henne?** Ps. 144: v. 3.

Betrakta menniskolifwets tafla! Du trädde in i werlden swag och wärnlös, den ömmaste föräldrawård hade icke mäktat beskydda din späda qwidande warelse från förstörelsen i sjelfwa födelsetimman; men du wårdades af en högre och mäktigare hand, dag ifrån dag utwecklades din kroppsbyggnad och ditt förstånd, du wexte upp och förstärktes i Andanom. Nu wandrade du med blomstrande helsa och sorgfritt sinne i ungdomens lustgård; men

*) Wid Ungdomens första Nattwardsgång i S:t Clara Kyrka 1816.

men den listige ormen döljer sig der — hwem beskyddade dig, då han sökte spruta sitt dödande gift i ditt oskyldiga hjerta? Ungdomsglädjen flyktar för en mognare ålders bekymmer; hwem wälsignar din flit och förljufwar dina mödor, hwem beskärde dig denna ditt hjertas hulda wän, med dig förenad i lust och nöd, hwem samlade omkring dig deßa älskade barn, som utgöra ditt hopp och din glädje? Och då ålderdomen inbryter, hwem upprätthåller ditt matta hufwud, hwem uppwärmer ditt kallnande bröst, hwem förwarar en efterskörd af sällhet åt den sednaste hösten af din lefnad? Rika äro Guds wälgerningar emot menniskan i lekamligt afseende, öm och faderlig är hans wård om hennes timliga lif; men huru ymnigt öfwerströmmas hon icke af den ewiga kärleken, då nåden för henne öppnar sin helgedom, och i sina hemligheter inwiger hennes själ: huru rik och salig känner sig icke den odödliga anden, då den blifwer delaktig af de himmelska skatterna, då den, med innerlig känsla, uppswingar sig till ljusets och helighetens källa och får smaka och se huru ljuflig Herren är! När skulle Guds ömma omsorg för wårt högre, andeliga lif och wår ewiga salighet lifligare framställa sig för wår tanke, djupare röra wår känsla, än i dag, då ett stort antal af unga Christna, första gången, träda fram till Jesu nådebord, att spisas med lifsens bröd och dricka ur den lefwande wattukällan, sedan de högtidligt förnyat sitt döpelseförbund? Låtom oß bedja Gud för deßa barn, som nu samlas omkring den gode herden, som låtit sitt lif för fåren, att ulfwen aldrig måtte bortrycka och för-

skingra

skingra dem: Fäder, mödrar, slägtingar, wänner, förener edra innerliga böner till honom, som, i dag, lyfter edra barn i sin famn och wälsignar dem; till honom, som en Fader är öfwer allt det Fader heter i himmelen och på jorden! Hör oß,

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 10: v. 11—16.

Jesus klädde ofta den himmelska sanningen i sinnliga bilder, att den lättare skulle fattas och qwarblifwa i minnet, att den närmare och innerligare skulle röra känslan och hjertat. I närwarande text liknar han sig sjelf wid en herde, och sin Församlings medlemmar wid får: denna bild, lånad från den, i forntiden, så högt ansedda och prisade herdalefnaden, uttrycker på det mest träffande och rörande sätt Jesu ömma omsorg om sina trogna bekännare, och måste göra ett djupt intryck på hwar och en, som fattat andan af Jesu föreställningssätt, och icke håller sig blott wid den döda bokstafwen. Hwilken innerlig kärlek framlyser icke i de enkelt sköna orden: jag är den gode Herden, den gode Herden läter sitt lif för fåren! Hwilken rik anledning för oß att, på denna stund, betrakta:

Jesu ömma omsorg om menniskors salighet.

Det war af ewighet beslutadt, att qwinnones säd skulle söndertrampa ormsens hufwud,

wud, och kunde Jesu ömma omsorg om den förförda menniskans frälsning och salighet uppenbara sig på ett mera lysande sätt, än derigenom, att han, Guds enfödde Son, i tidsens fullbordan, antog menniskonatur, för att återknyta det brustna föreningsbandet mellan himmel och jord, för att fullborda återlösningens heliga wärk, och af sin gudomskraft meddela oß hwad som till lif och gudaktighet tjenar? Jesus förstörde mörksens och djefwulens rike, och öppnade för den fallna menniskan ett nytt Eden, der han sjelf är lifsens träd, och hwars ingång bewakas af menskligetens skyddsenglar: Tron, Kärleken och Hoppet. Hwem kunde, utan helig beundran och innerlig tacksamhet, wandra i det nya ljus, som Jesus upptände på jorden? Skåder, huru den gode Herden låter sitt lif för fåren, huru han, nedtryckt under menskligetens syndabörda, wandrar den blodiga wägen till döden, och såsom det nya Förbundets Öfwerste-Prest, på den stora försoningsdagen, frambär i det aldraheligaste ett offer, som för Gudi ewigt gäller. Skåder honom, i den stund han tömmer Guds wredes kalk, och böjer ned sitt törnkrönta hufwud och uppgifwer sin heliga anda — i denna stund omfattade han hela menskligheten med den heligaste, innerligaste, warmaste kärlek — ingen hafwer större kärlek, än den, som låter sitt lif för sina wänner. Wid foten af det heliga korset uppwäller en helsokälla, der wi kunna blifwa renade ifrån alla wåra synder, der wi kunna återfå wåra andeliga lifskrafter och erhålla håg och styrka till ett heligt lefwerne. Den, som med rent sinne känner det oändliga wärdet af

Jesu lidande och död, kan icke annat än djupt röras af denna gränslösa, sig sjelf uppoffrande, kärlek, och utbrista med David: Herre, hwad är menniskan, att du så läter dig wårda om henne?

Jesus har på jorden grundlagt ett andeligt rike och stiftat ett nytt, heligt förbund: med sitt dyra blod har han förwärfwat en Församling, hwars hufwud han sjelf är. Under hans kors förena sig, såsom syskon, i tro, kärlek och hopp, menniskor af alla slägter och tungomål, för att, såsom qwistar, inympas i den heliga stammen, och från den hemta lif, näring och kraft. Inom heliga manna Samfund werkar hans Ande genom Ordet och Sacramenterna, der tydas Guds rikes hemligheter, der utdelas de himmelska gåfworna, der flyter den lefwande källan, som uppfriskar menniskohjertat och gör det fruktbart till alla goda gerningar. Huru öm är icke Jesu omsorg om sin Kyrkas widmagthållande och förökelse! Dagligen utwidgas hans Nåderike, dagligen inwigas nya medlemmar i detta sköna förbund; och den tid skall komma, då äfwen de wilsefarande fåren, som icke äro af detta fårahuset, skola dragas härtill, så att det warder ett fårahus och en Herde. Förgäfwes rusta sig fienderna att skaka grundwalarna till Jesu kyrka: den är byggd på ett helleberg, och helwetes portar skola icke warda henne öfwermäktige. Förgäfwes uppstiga ulfwarne ur afgrunden för att bortrycka och förskingra fåren: den gode herden öfwergifwer dem icke, han flyr icke, då faran hotar; dem, som höra hans röst, samlar han

omkring sig med ömhet, han wårdar och beskyddar dem, och ingen fiendtlig makt förmår att rycka dem utur hans hand.

Christne! talar icke wår egen, enskildta erfarenhet högt och öfwertygande om Jesu ömma omsorg om menniskors salighet? Genom det heliga dopet upptog han oß, genast wid wår födelse, i Försoningens förbund och planterade oß, såsom spåda telningar, i sitt rikes fruktbara jordmån, der wi, i wärman af Nådens sol, skulle tillwexa och mogna för wår höga bestämmelse. Då wi ännu slumrade i waggan, tänkte han på oß med innerlig kärlek, och öppnade för oß sina hulda armar, wåra spåda hjertan buro hans beläte och öfwerskrift, och prägeln af hans Anda. Wi blefwo, från den spädaste åldren, med ömhet underwisade om Guds wilja och råd om wår salighet, och wi hade de bästa tillfällen att, i Församlingens sköte, dagligen wexa till i Nåden och wårs Herras och Frälsares Jesu Christi kunskap. Men de nalkades snart, de farliga åren, då köttet och andan började strida om herrawäldet öfwer wår själ; wi skulle, med wåra lättrörda och brinnande känslor, wandra ut i en förförisk werld, der arga fiender till det goda försåtligt lägra sig omkring oß för att utplåna alla himmelska intryck och upptända de syndiga begärens glöd, då behöfde wi en god engel wid wår sida, och himmelska wapen till wårt förswar. Efter erhållen underwisning i det från Gud utgångna heliga ordet, som icke är någon död bokstaf, men anda och lif, samlade oß nåderikets Konung omkring sitt altare, för att af oß emot-

taga

taga en ny hyllning och en ny trohetsed, för att, genom en närmare och innerligare förening med sig, befästa oß i det himmelska förbundet och upplifwa och underhålla wår första kärlek. Hwem kunde någonsin glömma den saliga dagen, då hans hjerta inwigdes till ett heligt tempel Herranom, då han högtidligt inför Församlingen aflade sin trosbekännelse och förnyade inför Gud sitt Dödelseförbund? Och då wi första gången trädde fram till Jesu Nådebord, hwilken ny werld, full af salighet, öppnade sig icke för den odödliga anden: hwilken ren andakt uppfyllde icke det bedjande hjertat under njutningen af de himmelska gåfworna! Wår första Natfwardsgång gjorde ett djupt intryck på wåra känslofulla sinnen — och efter denna dyra måltid blef det så lugnt i wår själ, deß innerliga trängtan efter det öfwerjordiska goda war tillfredsställd, wi kände oß starke i Herranom att fortsätta den farliga och mödosamma wandringen genom werlden, wi woro wäpnade mot alla fiender, som kunde möta oß på wägen, och lefwande stod denna öfwertygelse i wårt hjerta: Herren är min herde, mig skall intet fattas. Han föder mig på en grön äng, och förer mig till friskt watten. Han wederqwicker min själ: han förer mig in på rätta wägen för sitt namn skull, och om jag än wandrade i en mörk dal, fruktade jag intet ondt.

Men ack! många menniskor öfwergifwa likwäl sedan sin Frälsare, och få kärlek till denna werlden; oaktadt den gode Herdens ömma omsorg och hulda omwårdnad, slita de sig sjelfwe ur hans armar, och låta sig af ulf-

warna bortryckas och förskingras: andaktskänslan kallnar, de goda uppsåten glömmas, den dyra eden bryts, begärens dämpade lågor utbryta på nytt i deras köttsliga hjertan, de öfwerlemna sig åt falska ledare och inträda på den breda förtappelsens wäg. Likwäl upphör icke Jesu ömma omsorg om deras salighet; ehuru de sin första kärlek öfwergifwit hafwa, älskar han dem ännu: den gode herden söker, med ömhet, sitt borttappade får i öcknen, och då han hafwer det funnit, lägger han det på sina axlar med glädje. Guds heliga Anda arbetar oupphörligen på omskapningen af menniskosinnet. Från Sinai utgår en thordönsröst, som wäcker syndaren ur sin slummer; han skådar med häpnad i Lagens andeliga spegel, huru Guds beläte blifwit oskäradt, och då känslan af blygd och ångest trycker honom ned mot jorden, ljuder till honom så mildt och tröstande det Evangeliska budskapet: Så älskade Gud werlden, att han utgaf sin enda Son, på det, att hwar och en, som tror på honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif. Så snart han ångerfull böjer sig ned wid korset och beder om förskoning, lyftes den tunga syndabördan från hans hjerta, mörkret skingras i hans själ, elden släcks i hans samwete, och han förnimmer i sitt innersta kraften och wälsignelsen af de hugswalande orden: War wid ett godt mod, dina synder förlåtas dig. Nu föregår hos menniskan en salig förändring. Född af Andanom på nytt, erhåller hon nåd och kraft från höjden att, under en daglig bättring, bortlägga det gamla köttsliga sinnet, och utbilda det nya himmelska: af den inneboende

gudom-

gudomliga anden blifwer hon styrkt under striden mot det onda, upplifwad och uppeldad till det goda. Och huru sorgfälligt wårdar icke Jesus det, hos oß, upptända andeliga, himmelska lifwet! I den natten, då han förrådder wardt, inrättade han ett Sacrament, som, i det skönaste förbund, förenar det synliga och det osynliga, det jordiska och det himmelska. Wid Nattwardsbordet förstärkas den nya menniskans krafter, och dit kallar han oß, med ömhet, så ofta wi behöfwa näring för wårt högre lif: der warda wi med honom innerligt förenade, och delaktige af all den salighet han förwärfwat; der förökes wår swaga tro, der upplifwas wår kallnande kärlek, der uppmuntras wårt sorgsna sinne, der stadgas wår swigtande förtröstan, der intryckes, lefwande och djupt, odödlighetens saliga hopp i wåra hjertan. Sedan wi ätit af det bröd, som nederkommit från himmelen, och druckit ur lifsens källa, kunna wi, med nya krafter och nytt mod, fortsätta resan genom lifwets öcken till det förlofwade landet. Herre, hwad är menniskan, att du så låter dig wårda om henne?

Det war Jesus, som lärde oß att, i brinnande böner, upplyfta wåra hjertan till Gud med barnslig förtröstan; och han gaf oß denna glada försäkran: Allt det I bedjen Fadren i mitt namn, skall han gifwa eder. O, huru saliga äro icke andaktens timmar, då den trogna själen uppswäfwar till himmelen, och nedhemtar derifrån ljus, kraft, tröst och wälsignelse! Bönen, då den förrättas i anda och sanning, har ett mäktigt inflytande på wåra

tänke-

tänkesätt, wårt sinnelag, wår wandel, wår lycksalighet; tacker honom, som för oß öppnade denna tillflykt i nöden, så att wi kunna tröstetiga framgå till nådastolen; honom, för hwars förtjenst wåra böner blifwa hörda i himmelen, som utgjuter öfwer oß Bönens Anda, och som sitter på Guds högra hand och manar godt för oß.

Så innerlig är Jesu önskan, att alla menniskor skola frälsas och saliga warda; hwem förmår att, på en gång, uppräkna alla de särskilta wälgerningar han oß bewisat? Wi hafwa, i dag, för wåra ögon, de mest rörande bewis på hans warma kärlek, då den gode herden, som låtit sitt lif för fåren, samlar nya gäster omkring sitt Nattwardsbord, och säger med ömhet: låter barnen komma till mig, och förmener dem icke: ty sådana hörer Guds rike till. Äfwen wi, som redan hunnit en mognare ålder, böra hemta uppbyggelse för wåra själar wid detta heligt högtidliga och rörande tillfälle. När, om icke i dag, skulle wi lifligt påminnas om wårt dyra förbund med Gud, och om Jesu ömma omsorg för wår salighet från den första stunden af wår lefnad? En gång samlades äfwen wi, såsom deßa barnen, omkring Jesu altare, med tårfulla ögon och brinnande hjertan: skulle wi icke, i dag, tänka tillbaka på denna lyckliga tid, och allwarligt pröfwa oß sjelfwa, huru wi uppfyllt wåra heliga löften, huru wi wårdat de himmelska känslorna i wåra bröst, huru wi underhållit den saliga föreningen med wår Frälsare?

Och I, älskade barn! förgäter aldrig denna för eder högtidliga dag. Måtte minnet

af

af den, warnande swåfwa för edra själar, då frestelsen påkommer, wäpna eder med ståndaktighet och mod under alla förestående bekymmer och sorger: måtte Andaktighetens saliga känsla, som hos eder är upptänd, under hela eder lefnad, wärma, styrka och hugswala edra hjertan! I ären nu inwigda i det himmelska förbundet, som beseglades med Stiftarens blod: I stån nu under den gode herdens beskydd och wård, måtte ingen fiendtlig makt slita eder ur hans famn! Amen.

Tredje Söndagen efter Påsk.

Döden är min winning.

Ho är den dödlige, som med denna glada öfwertygelse, och med denna frimodiga förhoppning, kan tala om sin bortgång ur werlden? Icke är det den naturliga menniskan, som, fästad wid jorden med hela sitt hjerta, söker sin högsta sällhet i njutningen af det timliga goda, i förwärfwandet af förgängliga skatter; utan den af nåden omskapade, som känner sin himmelska bestämmelse, sin delaktighet af Guds natur, som sträfwar till ett högre mål, som önskar stiga i kunskap, fullkomnas i dygd, och upplyftas till en ren och waraktig lycksalighet. Blott den, som, med Paulus, har i himmelen sin umgängelse, och i Christus sitt lif, blott den kan, med full öfwertygelse, säga såsom han: Döden är min winning. Phil. 1: 21.

Dagens heliga Evangelium gifwer oß en sådan glad åsigt af döden: de sanningar, hwilka der framställas, försona hwarje fromt hjerta med denna wår sista fiende. Det är Jesu afskedstal till sina lärjungar. Snart skulle han, genom döden, skiljas från deras umgånge, och han ansåg nödigt att förbereda

deras

deras hjerta på denna bittra skilsmessa, att, i afskedsstunden, säga dem ett ord till hugswalelse. Huru talar han då med dem? hwilka tröstegrunder anwänder han? huru wille han, att de skulle betrakta hans död? Han kallar den sjelf en återgång till Fadren, som honom sändt hade; han försäkrar, att skilsmessan skulle blifwa kort, att han snart skulle återse dem, och att deras hjerta då skulle glädjas. På samma sätt talar hwarje from Christen med sina wänner om döden. De frommas död är en återgång till Fadren, till Fäderneslandet, till hembygden. Stoftet måste återkomma till jord igen, såsom det warit hafwer; men anden återwänder till Gud, den honom gifwit hafwer. Wi befinna oß här i ett främmande land, och när den gode Fadren i himmelen behagar, kallar han oß tillbaka till sig, och wi skole komma till honom, och blifwa boende när honom, och hos honom, förenade med wåra wänner, ewigt fullkomnas i wishet, dygd och lycksalighet. Skulle wi bäfwa för den kärleksfulla kallelsen? Skulle wi icke önska att lyftas i fadersfamnen? Kunde wi, med oro, tänka på afskedstimman, och blifwa försagda och sörjande, då tiden tillstundar, att wi skole skiljas hädan? Medför skilsmessan från werlden någon werklig förlust? Är icke den förändring i wår belägenhet, som sker genom döden, snarare en winning? Ja — för alla fromma är döden en winning; ty det, som warder sådt förgängligt, skall uppstå oförgängligt, det som warder sådt i bräcklighet, skall uppstå uti kraft. Det är från denna glada synpunkt som wi, på denna stund, wilja betrakta döden.

Gode

Gode Frälsare! Du, som så ömt och tröstеligt talade med dina lärjungar om din återgång till Fadren och hugswalade dem med återseendets hopp, wärdigas, i dag, äfwen hos oß blifwa närwarande, tala med oß i ditt heliga ord, och fäst den öfwertygelsen djupt i wårt innersta, att döden är wår winning. Låt denna tanke upplyfta wår ande, genomtränga wårt sinne, helga och hugswala wårt hjerta, så att wi kunna afbida wår afskedsstimma med den glada förhoppning, att wi då få gå hem till Fadren.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 16: v. 16—22.

Döden, de frommas winning.

Döden är de frommas winning, den förer dem från mörker till ljus.

Hwad är det han säger oß? Wi wete icke hwad han talar. Denna lärjungarnas klagan öfwer det dunkla och obegripliga i Jesu tal hade sin orsak i deras inskränkta fattningsgåfwa, och de fördomar, hwaraf de ännu woro beherrskade. Jesus hade derföre nyß förut yttrat sig: jag hafwer ännu mycket säga eder; men I kunnen det icke nu bära. De woro icke ännu i den författning, att de kunde klart inse och rätt anwända alla hans lärdomar, och den djupare underwisningen måste, till en annan tid, uppskjutas, till deß Sanningens Ande hade inwigt dem i sanningens kunskap.

Wi

Wi bo ännu i mörko lande. Menniskoanden, äfwen i sin högsta utbildning, är omgifwen af fördomar, willfarelser och twifwelsmål. Det är så mycket, som den icke mäktar utforska, förklara, begripa. Utom wälgerningen af en gudomlig uppenbarelse, huru långt skulle menniskoförnuftet hafwa hunnit med sina mödosammaste undersökningar öfwer Gud och naturen, öfwer pligter och rättigheter, öfwer ändamålet med det närwarande lifwet och hoppet för ett tillkommande? Wäl oß, att wi hafwom ett fast Prophetiskt ord; och wi göre wäl, att wi akte derpå, likasom på ett ljus, som skin uti ett mörkt rum, så länge det dagas och morgonrodnaden uppgår i wåra hjertan. Jesus är det sanna ljuset, som upplyser natten och skingrar skuggorna, och hans heliga Evangelium sprider omkring oß så mycket ljus, som är nödwändigt för att wägleda oß genom detta mörka land. Mer behöfwa wi icke heller under wårt närwarande tillstånd. Wi se nu genom en spegel i ett mörkt tal. Oß är icke gifwet att skåda Herrans klarhet med upptäckt ansigte. Det tillkommande är, för oß, ännu en förseglad bok. Det hänger en förlott framför ingången af det allraheligaste. Gud uppenbarar sig, för oß, i ett moln som swäfwar öfwer nådastolen. Wårt öga är ännu för swagt att emottaga ett högre ljus; det mäktar icke uthärda glansen af sanningens sol i deß högsta klarhet. Swaret på många frågor måste uppskjutas, till deß wi upplyftas till ljusare rymder, der förgänglighetens töcknar äro skingrade, och der wi, med skarpare ögon, kunna öfwerskåda ett widsträcktare fält. Ännu befinna wi oß på

gran-

gränsen emellan klarhet och dunkelhet; när skall Herrans ljus utbrista såsom en morgonrodnad? hwilken är wägen dit, der ljuset bor? Är det icke natt och mörker i grafwen? Släcks icke der allt ljus? Nej, just der, som förgängelsen utbreder sin natt, der börjar ewighetens morgonrodnad att gry, i dödsstunden uppstiger, för alla fromma, det ewiga lifwets sol, med förklarade ögon skola de skåda Gud ansigte mot ansigte, Guds herrlighet skall upplysa dem, och deras ljus skall blifwa Lambet. Det är döden, som krossar den dunkla spegeln, som sönderrifwer den ogenomträngliga förlotten, som bryter förseglingen på lifsens bok; är då icke döden, för alla fromma, en winning? Skulle han icke wälsignas af alla dem, som wilja inwigas i Guds wisdom och kunskap, som önska göras beqwäma att delaktige warda af de heligas arfwedel i ljuset; ty den är en återgång till Fadren, till ljusens Fader, när hwilkom ingen förwandling är, eller ljus och mörkers omskiftelse?

Döden är de frommas winning; den befriar dem från syndakroppens band.

Wårt rätta lif består i den inre menniskans werksamhet, i de andeliga krafternas utweckling, i hjertats rening och helgelse. Menniskan, om hon skall blifwa sin höga bestämmelse wärdig, måste beständigt tillwexa i det goda, och allt mer och mer upphöjas till likhet med Gud, till hwars beläte hon blef skapad. Warer fullkomlige, säger Jesus, såsom eder himmelske Fader fullkomlig är. Wi böra

sträfwa efter helighet, wi böra fortskrida i sedlig bildning, och på sådant sätt komma i förening med Gud. Men en mäktig kraft drager oß ned åt jorden. Anden är willig, men köttet är swagt. Wi måste, under hela wår jordiska lefnad, strida mot en förderfwad natur. Det kostar möda och uppoffring att behålla herrawäldet öfwer sig sjelf. Striden emot kött och blod är swår, och segren, mången gång, twetydig. Med den bästa och renaste wilja, blifwa likwäl wåra hjertan belastade med tryckande syndaskulder. Hwar finnes den menniska, som är fullkomligt obesmittad af werlden, som icke har några fel att ångra och begråta, som kufwat hwarje syndig lusta, som icke nödgas beklaga sin menskliga swaghet mot den sinnliga naturens öfwermakt? Förföraren bor i wårt eget hjerta; derifrån utgå onda tankar, onda uppsåt, onda gerningar. Der har det förbjudna trädet sin rot. Måste icke hwar och en af oß, under sorglig känsla af sina brister, sucka med Paulus: jag arma menniska, ho skall lösa mig från denna dödsens kropp? Wäl oß, wi lösas ifrån den genom döden. Då skall hwar och en plantering, som wår himmelske Fader icke planterat hafwer, uppryckas med rötterna, då skall uppryckas ur hjertat syndens rot, som planterades der wid syndafallet. I döden befrias anden från de bojor, som fängslade den wid jorden. Då blifwa wi fullkomligt förwarade från köttsliga begärelser, hwilka strida emot själen, då upphöra alla hinder för utbildningen af själens högre krafter; ty syndakroppen warder om intet. Detta förgängliga ikläder sig oförgänglighet, och

detta

detta dödliga ikläder sig odödlighet. Wår krömpliga lekamen skall förklaras och blifwa Jesu förklarade lekamen lik, den skall befrias från alla sina ofullkomligheter och brister, och en gång uppstå af jorden förskönad och förherrligad. Huru lycklig är då icke den, som slutat striden med seger, som fullbordat loppet och behållit trona! Derföre wälsignas ock döden, såsom en winning, af alla dem, som sucka öfwer sin ofullkomlighet i det goda, som gråta öfwer sin syndaskuld, som önska sig en heligare wilja och en renare dygd; ty döden är en återgång till Fadren, till Helighetens Fader, det godas ewiga ursprung, som förlossar oß ifrån all ond gerning och frälsar oß till sitt himmelska Rike.

Döden är de frommas winning; den befriar dem från all lekamlig wedermöda och alla jordiska bekymmer.

Skaparen nedlade en brinnande längtan efter lycksalighet i hwarje menniskobröst; denna längtan kan icke här fullkomligt tillfredsställas. Wi bide efter salighet, och si, hon är fjerran ifrån oß. Det närwarande lifwet är icke något saligt lif. Här är kamp och strid, arbete och wedermöda. Werlden har så mycken ångest och bedröfwelse, smärta och sorg, nöd och elände; derföre kallas den ock en jemmerdal. I skolen gråta och jemra eder, säger Jesus till sina Lärjungar; och hwar finnes, på jorden, den lycklige, hwars öga aldrig gråtit, hwars hjerta aldrig blödt? Medan wi äre i denna hyddone, den bräckliga, den förgängliga, sucke wi och äre betungade. Wår

skröpliga lekamen är underkastad så många plågor och så mycket lidande. Tunga omsorger och tryckande bekymmer följa oß öfwer hela wår jordiska bana. Än måste wi sörja för det, som hörer till detta lekamliga lifwets nödtorftiga underhåll, och mången gång med bekymmer och möda förskaffa oß det wi skole äta, det wi skole dricka, och det wi skole kläda oß med: än gräma wi oß öfwer felslagna uträkningar, bedrägliga förhoppningar, ouppfyllda önskningar: än tänka wi, med ängslan, på wår okända framtid, på möjligen inträffande olyckshändelser och befarade förluster. Wi lefwa bland menniskor, som, icke sällan, bedröfwa, förolämpa, smäda och förfölja oß; och mången gång skapa wi sjelfwa wårt lidande, genom förseelser, förhastanden och förwillelser. Hwem förmår uppräkna alla jordens sorger och wedermödor? Menniskan, af qwinno född, lefwer en liten tid, och är full med orolighet: wexer upp som ett blomster och faller af, flyr bort som en skugge och blifwer icke. Det är en usel och jemmerlig ting med alla menniskors lefwerne allt ifrån moderlifwet intill deß de i jorden, den allas wår moder är, begrafne warda. Här är alltid sorg, fruktan, wäntan, och på sistone döden. Ja — det är endast döden, som kan fullkomligt befria oß från all den wedermöda och oro, som här plågar och trycker oß. I skolen warda bedröfwade, säger Jesus, men eder sorg skall wändas i glädje, och ingen skall taga eder glädje ifrån eder. Döden gör oß oberoende af alla werldens gåfwor, af alla lyckans omwexlingar, den gör ett slut på kroppens krämpor och

hjertats

hjertats sorger, den fredar oß från menniskors oförrätter, ondska, trolöshet och förföljelser; och derföre wälsignas döden af alla dem, som här plågas, lida, ängslas, sörja; derföre kallas den, af alla fromma Guds barn, en winning, ty den förer dem ur mycken ångest, bedröfwelse, wedermöda, till ewig glädje och salighet. De åstunda att skiljas hädan, och wara när Christo, hwilket ock mycket bättre är. De hafwa mycket mer lust till att ute wandra ifrån lekamen, och hemma wara när Herranom. Ja, döden är en hemgång till Fadren, till Salighetens Fader.

Döden är de frommas winning; den förenar dem åter med sina bortgångna wänner.

Wi hafwa icke här något blifwande hem. Kort är wårt wistande tillsammans på jorden. Ännu en liten tid, och wi se hwarandra intet. Bland förändringar, som föregå med oß här i werlden, är ingen smärtofullare, än skilsmeßan från dem wi älska; men denna skilsmeßa är lika oundwiklig, som den är bitter. Och det är döden, som skiljer oß åt, som sönderrifwer de ömmaste band, naturens och hjertats band; huru kan den då kallas en winning? När wåra bästa wänner gå bort, förwandlas wår glädje i sorg, och werlden omkring oß blifwer öde och tom: i deßa bedröfwelsens timmar behöfwa wi kraftig tröst; och det finnes, för deßa sorgliga tillfällen, ingen kraftigare tröstegrund, än den Jesus gaf sina Lärjungar i afskedsstunden: jag skall återse eder, och edert hjerta skall glädjas, och ingen skall taga eder glädje ifrån eder. De

åtskilda

åtskilda wänner förenas åter i döden. Ännu en liten tid, och wi se hwarandra åter. Så talar en inre, mäktig känsla i wåra bröst, så wittnar det ewiga lifsens ord; och det fromma hjertat tror det, hoppas det, och hugswalas deraf. Hwad döden ifrån oß röfwade, skall gifwas oß tillbaka. På andra sidan om grafwen sker återföreningen. Der skola de sköra, förgängliga banden förwandlas i starkare och oförgängliga: der skall helig kärlek förena rena själar. Skulle wi icke frimodigt och förhoppningsfullt kunna taga afsked af dem, som wi qwarlemna på jorden, då wi weta att wi skiljas ifrån dem blott på en kort tid, att wi gå till Fadren, till hembygden, dit de snart skola komma efter? Är det icke, äfwen för oß sjelfwa, en wälgerning, att wi icke för alltid qwarblifwa på en jord, från hwilken, enligt naturens ordning, wåra käraste wänner, den ena efter den andra, måste wandra bort? Derföre wälsignas ock döden, såsom en winning, af alla dem, som hafwa gjort ömma förluster; ty döden är en återgång till den himmelske Fadren, som hos sig samlar alla sina trogna och lydiga barn. I skilsmeßans stund äro de bittert bedröfwade, men deras sorg skall wändas i glädje; en liten tid, och de skola återse hwarandra, och för ewigt med hwarandra förenas, och då skall deras hjerta glädjas, och ingen skall taga deras glädje ifrån dem.

Döden slutar endast wårt sinnliga och lekamliga lif. Den odödliga anden har sin hembygd deruppe, sin arfsrätt i himmelen. Kött och blod kunna icke ärfwa Guds Rike, och det förgängliga skall icke ärfwa oför-

gång-

gängligbet; derföre måste stofthyddan brytas ned, derföre måste detta kroppsliga förgås — detta förgängliga måste ikläda sig oförgänglighet, och detta dödliga ikläda sig odödlighet. Här wandra wi i mörker, här äre wi behäftade med swagheter och brister, här måste wi kämpa mot sorg och wedermödor; men, efter döden, skola wi stiga från den ena klarheten till den andra, fullkomnas i helighet och dygd, wår sorg skall wändas i glädje, och wi skola med hwarandra förenas genom ewiga band. Är då icke döden, för alla fromma, en winning? Ja — för alla goda och fromma är den en winning; sedan de, såsom Jesus, fullbordat sina jordiska wärf, gå de hem till Fadren, till ljusets, helighetens, salighetens Fader; de äro så nöjda att fara hädan i frid, och, i afskedsstimman, kunna de säga till wännerna, som samlat sig omkring dem: Någon liten tid, och I sen mig intet; och åter en liten tid, och I sån se mig: ty jag går till Fadren. I hafwen nu bedröfwelse; men jag skall återse eder, och edert hjerta skall glädjas, och ingen skall taga eder glädje ifrån eder. Amen.

Fjerde

Fjerde Söndagen efter Påsk.

Sörja är bättre än le: ty genom sorg warder hjertat förbättradt.

Då Konung Salomo öfwerskådar de förswunna tiderna och beräknar den werkliga winsten för sitt hjerta af både de glada och de sorgliga händelser han öfwerlefwat, fäller erfarenheten detta utslag: sörja är bättre än le: ty genom sorg warder hjertat förbättradt. Predikare-Bokens 7 Cap. 4 v.

I oskyldighetens tillstånd njöt menniskan en ren och fullkomlig glädje, ty hon war ännu på det närmaste förenad med Gud, som är den sanna glädjens källa; men så snart hon, genom sitt fall, upphäfde denna saliga förening, och ryckte Guds bild ur sitt hjerta, blef hon jagad ur lustgården till jemmerdalen; den jord, som för hennes skull blef förbannad, måste bära tistel och törnen, och sjelf blef hon ett föremål för wedermödan och lidandet, för sorgerna och döden.

Menniskan är nu mera icke skicklig att njuta ett paradisiskt lif; och denna olyckliga förändring i hennes belägenhet är hennes eget werk. Men under Guds allwisa styrelse blifwer likwäl det timliga lidandet icke utan wälsignelse för hennes hjerta: det liknar stormen, som renar luftkretsen från skadliga dun-

ster

ster och utbreder lif, helsa och fruktbarhet kring jorden. Sorgen är oundwiklig i en fallen werld, och deß bittra erfarenhet är nyttig för menniskan, som, i sitt naturliga tillstånd, är ett wanartadt barn, som icke kan förbättras utan aga. Såsom guldet pröfwas genom eld, så pröfwas menniskans sinne genom bedröfwelsen; hennes swaga, förwillade hjerta behöfwer motgångens wäckelse och underwisning, den nedslår en falsk förtröstan på egna krafter, bryter wällustens bojor, upplifwar hos henne den slumrande kraften och utwecklar hennes ädlare känslor och begär. Gudaktighetens planta måste stundom wattnas med tårar, och igenom mycken bedröfwelse måste man ingå i Guds rike.

Hwi höras då så många och bittra klagomål öfwer lifwets wedermödor? Ack! menniskan betraktar så sällan, med christeligt sinne, sina timliga motgångar, hon will icke lemna sin uppmärksamhet åt de wälgörande frukterna af sitt jordiska lidande.

Det gifwes en glädje, som falsk och försåtlig bereder menniskans ewiga olycka: det gifwes en sorg, som är efter Guds sinne, som kommer åstad bättring till salighet, den man icke ångrar; pröfwa och wälj! hwilket är bättre, att wandra den breda, blomsterhöljda wägen, som drager till fördömelse, eller den smala, törnbewexta, som drager till lifwet? Och I, som hafwen, med barnslig undergifwenhet, emottagit lidandets kalk af den faderliga handen, som, med sunda tänkesätt och helgade hjertan, hafwen lemnat motgångens skola, I skolen säkert, i alla edra lifsdagar, tacka Gud för denna eder själs bedröfwelse.

Skulle

Skulle wi frukta lidandets pröfning, som offa är ett medel i Guds hand att bereda wår högre fullkomlighet och sällhet? All aga synes nu icke wara till fröjd, utan till ångest: men sedan wedergäller han en fridsam rättfärdighetens frukt dem, som deruti öfwade äro. Den gode Fadren i himmelen lemnar oß icke heller utan wård och hjelp i motgångens timma: han fördöljer icke sitt ansigte för oß i nöden, han hör oß, då wi åkalla honom med botfärdiga hjertan, och skall, i behaglig tid, lyfta bördan från en blödande skuldra. I alle, som i denna stund bedröfwade ären, flyr till honom och bedjer med innerlig andakt:

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 16: v. 5 — 15.

Jesus hade, för sista gången, med sina Lärjungar spisat Påskalambet, och till sin åminnelse instiftat den heliga Nattwarden. Stunden nalkades, då han skulle skiljas från deras synliga umgänge, och nu öppnade han för dem hela sitt hjerta i det sköna och rörande afskedstal, som, upptecknadt af den ömme Johannes, aldrig af någon from Christen kan läsas utan innerlig känsla. Tidningen om den älskade Lärarens bortgång uppfyllde Lärjungarnes hjertan med bedröfwelse, men Jesus tröstar dem med denna heliga försäkran: **Eder är nyttigt att jag bortgår; ty om jag icke bortgår, kommer icke Hugswalaren till eder: men går jag bort, så skall jag sända honom till eder.** Häraf är anledning för oß gifwen att, på denna stund, betrakta:

Mot-

Motgången såsom nyttig för menniskohjertat.

Motgången nedslår en falsk förtröstan på egna krafter.

Under lyckliga omständigheter blifwer menniskan lätt högmodig; hon uppblåses af medgången, såsom seglet af winden. Så länge alla hennes företag lyckas och alla hennes önskningar uppfyllas, så länge hon, i ostörd ro, får njuta sitt öfwerflöd och sin helsa, och glädjen är en daglig gäst i henns boning, betraktar hon, icke sällan, sig sjelf såsom skapare af sina öden, och förtröstar wid alla tillfällen på sin egen rådighet, wisdom och styrka. Men motgången kommer och förändrar hennes belägenhet, glädjen förwandlas i sorg, rikedomen i armod, äran i förakt, fienderna samla sig, wännerna fly bort, och nu skingras det falska sken, som förwillade henne; hon ser, att hennes förtröstan hwilade på en luftbläddra, att hennes hopp hängde wid en spindeltråd. Förföljd af bekymmer, söndersliten af plågor, nödgas hon erkänna sin inskränkning och sin wanmakt, att hennes arm är för swag att rycka åfwen den minsta länk ur händelsernas kedja. Denna förödmjukelse är wälgörande, ty det är en falsk förtröstan på egna krafter, som, så ofta, lägger hinder i wägen för menniskans förbättring. Innan det blinda sjelfförtroendet blifwit kufwadt, sätter hon kött sig till arm och wiker med sitt hjerta ifrån Herranom, hon will gå sin egen wäg till lycksaligheten, hon känner icke något behof af Guds Andas ledning, och är otillgänglig för

alla

alla nådens rörelser. Huru ofta skulle man icke förgäfwes arbeta på det hårda menniskohjertats förädling, om detta hjerta icke förut, genom nöd och bedröfwelse, blifwit wekt, och genom lidandet beredt att emottaga det himmelska utsädet? Huru ofta war icke motgången ett medel att befordra denna andans fattigdom, denna djupa känsla af sina brister och sin oförmåga, utom hwilken ingen kan inkomma i Guds rike? Syndaren, som under medgången war för stolt att gå in genom den trånga porten, han ödmjukar sig, i nödens stund, under Guds mäktiga hand, med bedröfwad ande och tårfulla ögon böjer han sina knän wid Frälsarens kors, hans hjerta är så ödmjukt, och hans bön är så innerlig och warm: Gud! mißkunda dig öfwer mig syndare; och han beder icke förgäfwes, himmelsk hugswalelse gjutes öfwer hans bedröfwade själ, snart är pröfningsstunden förbi, och då träder han med glädje upp i Herrans gårdar och sjunger med David: jag tackar dig, Gud, att du näpste mig och halp mig.

Motgången förswagar de band, som fästa menniskohjertat wid de förgängliga tingen.

Den ostörda medgången tänder så många förwillande irrbloß, den erbjuder så mycken näring för det köttsliga sinnet, wäcker begären, smickrar lustarna, söfwer samwetet. Menniskan låter sig så lätt beherrskas af ärelust, fåfänga, winningslystnad, åtrå efter sinnlig njutning, och på lyckans höjd står förföraren wid hennes sida, och wisar henne werlden och all deß herrlighet, hon faller ned och

till-

tillbeder, hon säljer sin frihet, och låter sig, såsom Simson, bindas i wällustens band. Så länge hon kan tillfredsställa sin rådande böjelse, sysselsätter den hela hennes omtanka och all hennes werksamhet: under lyckans solsken utweckla det ogräs, som såddes af owännen i hennes hjerta. Då menniskan befinner sig i denna belägenhet, gifwas inga kraftigare medel att lösa hennes bojor, att draga hennes sinne från en otillbörlig kärlek till werlden och de ting, som i werldene äro, än sorgliga tillfälligheter, öfwerraskande olyckor, särande förluster, lekamliga smärtor. Aldrig kände man lifligare, att jorden, med all deß herrlighet är förgänglig, att werldens löften äro bedrägliga, deß wänskap falsk, deß skänker fåfängliga, deß glädje owaraktig, än i saknadens, wedermödans och plågans timmar. När de onda dagar komma, hwar äro då dina Gudar, som du dig gjort hafwer? Bed dem stå upp: låt se, om de kunna hjelpa dig i din nöd! Kan du med ditt guld köpa dig fri från plågan, eller med din makt fördrifwa de bekymmer, som öfwerrumplat din själ: wexer på jorden någon läkedom för hjertats sår, flyter der någon källa, som kan wederqwecka den försmäktande anden? Sök kring hela werlden, om du någorstädes kan finna hwila för din oroliga själ, hugswalelse för ditt lidande hjerta! Förlåter du dig ännu uppå den sönderbrutna rörstafwen, kan du ännu fästa ditt hopp wid deßa usla tröstare, som så trolöst öfwergifwa dig i olyckan? Hwilka äro de betraktelser, som sysselsätta din själ, när din boning brinner, och dina skördar plundras, då du qwider på sjuksängen eller gråter

wid

wid grafwen: måste du icke erkänna med Salomo: Allt är fåfänglighet och jemmer, och intet annat under solen.

Motgången drifwer menniskan att söka efter Guds rike och deß rättfärdighet.

För den sinnliga menniskan är en oafbruten wälgång icke det tjenligaste befordringsmedel af gudsfruktan och helgelse. Så länge hon i denna werlden är lycklig, tänker hon med föga allwar på den tillkommande, här will hon uppslå sin hydda, så länge det här är henne godt att wara. Det himmelska utsädet förqwäfwes bland ogräset af timliga omsorger och förströelser, andaktens känsla kallnar, den heliga elden mißwårdas och slocknar. Det är i nödens och bedröfwelsens stund, som hjertat åter öppnas för himmelska intryck och högre förhoppningar. Då man pröfwat förgängligheten af allt det goda man kunnat förwärfwa på jorden, önskar man omsider att församla sig ägodelar i himmelen, der hwarken rost eller mal förderfwar dem, och der tjufwar icke grafwa eller stjäla: af falska wänner beswiken, söker man wänskap med Gud och sitt samwete, mißkänd af menniskor, wädjar man så gerna till det wittnet, som bor i höjden: under lönlösa mödor på jorden tänker man med glädje på den stora lönen i himmelen; och då den timliga döden bortröfwar maka och barn, fader och moder, slägtingar och wälgörare, återstår ingen annan tröst, än hoppet på de dödas uppståndelse och ett ewinnerligt lif. Salige äro de, som hungra och törsta efter rättfärdigheten; men på jor-

den

den wexer ingen frukt, som kan stilla denna hunger, der rinner ingen källa, som kan släcka denna törst, man måste taga sin tillflykt till lifsens bröd, man måste öfwergifwa werldens usla brunnar och uppsöka den lefwande wattukällan. Herre, när bedröfwelse på färde är, så söker man dig: när du tuktar dem, så ropa de med ängslan; denna sanning är af alla tiders erfarenhet bestyrkt: när samlades man mera allmänt i Helgedomen, när hörde man det ewiga lifsens ord med mera glädje förkunnas, när åkallade man Herran med renare hjerta, när trädde man med allwarligare känslor och högre förtröstan fram till nådastolen, än i nödens och bedröfwelsens tid? O! då war andakten så brinnande, och hjertat så warmt och bönen så innerlig, då fann man det så styrkande och hugswalande att öppna de heliga Skrifter, som underwisa till salighet genom tron på Jesum Christum. Må wår egen erfarenhet tala! Få äro ibland oß de, som icke någon gång warit hemsökte af sjukdomens plågor, och hafwa wi någonsin med mera allwar, än då, tänkt på wår själs räddning och det tillkommande lifwet, eller mera uppriktigt ångrat wåra synder och innerligare anropat Gud om nåd och förlåtelse? Huru fast war icke då wår föresats att wandra i ett nytt lefwerne, huru heligt war icke wårt löfte att inwiga wåra hjertan åt Gud? Wäl oß, om wi sedan icke brutit detta löfte, om wår bedröfwelse, den dock timlig och lätt war, födde i oß en ewig och öfwer alla måtto wigtig herrlighet!

Mot-

Motgången bildar hjertat för mennisko-kärlek.

Den förenar menniskor närmare med hwar-andra, afwäpnar hatet, afkyler hämdlystna-den, och öfwar oß i tålamod, försonlighet, saktmod, fridsamhet och barmhertighet. När knöts det starka wänskapsband, som ej kan upplösas utan genom döden? war det i lyckans eller bedröfwelsens dag? Huru tacksamt fäster sig icke wårt hjerta wid den, som icke öfwer-gaf oß i olyckan, som med oß delade bekym-mer och faror, förakt och elände! En broder warder rönt i nöden, och den wänskap, som i motgången blef pröfwad, är ohycklad och waraktig. Det är icke under den ostörda glä-djens dag och under nöjets förströelser, som hjertat bildas för menniskokärlekens dygder.

Den lycklige blifwer så snart lättsinnig och känslolös, han kan icke göra sig begrepp om tyngden af den börda, som trycker den o-lyckliges sinne. Under prakt och öfwerflöd förgäter man så lätt, att det gifwes menni-skor, som lida brist på det nödwändiga, och som klaga med ängslan: hwad skole wi äta, hwad skole wi dricka, hwad skole wi kläda oß med? Deßa flygtiga tårar, gjutna af wek-lighet, denna knappa almosa, som kastas till den nödlidande af fåfänga och högmod, är detta christelig menniskokärlek? Den, som sjelf alltid warit sund och stark, kan icke dömma om sjuklingens wånda, och den, som aldrig sjelf druckit ur bedröfwelsens kalk, kan icke föreställa sig huru bitter den är. Du, som är olycklig, klaga icke din nöd för den, som sjelf aldrig haft någon motgång; han förstår icke din klagan, han har icke sinne för medlidan-

det,

det, han gäckar dina tårar och dömmer dig med oräktwisa och hårdhet. Nej! gå till den, som sjelf äger erfarenhet af lifwets wedermödor och bekymmer, han skall höra din klagan med tålamod, och med ömhet aftorka dina tårar, med konstnimhet skall han dömma dig, och hafwa medlidande äfwen med din swaghet, han skall wisa dig ett werksamt och hjertligt deltagande, och aldrig underlåta den grannlagenhet i sättet att erbjuda sin hjelp, som fördubblar wälgerningens wärde. Se denna ädla menniskowän, som, lik en engel från himmelen, besöker nödens boningar, som skyndar att hjelpa den wärnlöse, att wårda den sjuke, att hugswala den bedröfwade; war det icke under motgången, som hans hjerta blef så öm för andras lidande? war det icke under egna bekymmer, som han lärde sig att rätt behandla sina olyckliga bröder, att dela deras känslor och läka deras sår? Nu är det hans högsta glädje att återbära trösten till sorgsna sinnen, såsom ett lån från den tid, då han sjelf behöfde och erhöll tröst.

Bedröfwelse gör tålamod, och tålamod gör förfarenhet, förfarenhet gör hopp: men hoppet låter icke komma på skam. De timmar äro icke förlorade, som tillbringades i motgångens skola. Menniskohjertat, som ofta war känslolöst för Herrans wälgerningar, för nådens löften, för samwetets warningar och wänskapens tårar, warder genom sorgen förbättradt. Timlig motgång nedslår en falsk förtröstan på egna krafter, tämjer de wilda lustarna, uppwäcker ett himmelskt sinne, och förenar menniskor närmare med hwarandra genom kärlekens band. Lycklig den, som för-

står att rätt anwända sorgens dag: saliga äro de tårar, som gjutas på bättringens wäg; de, som med tårar så, skola med glädje uppskära. Må wi likwäl icke häraf draga den falska slutsats, att swårmodighet är gudsfruktan, att en rätt Christen bör uppoffra all timlig glädje, söka sin sällhet i plågor och sin ära i förakt. Gud nyttjar stundom det timliga lidandet såsom medel att bereda en renare och waraktigare glädje; men menniskan må icke sjelf söka detta lidande och skapa deßa plågor, ty dermed förwärfwar hon sig aldrig något anspråk på Guds kärlek och nåd. Hon bör, med barnslig undergifwenhet, bedja Gud, såsom Jesus i Gethsemane: min Fader, om det icke är möjligt, att denna kalken går ifrån mig, med mindre jag dricker honom, så ske din wilje.

I, som här i werlden önsken eder en oafbruten wälgång, I weten icke hwad I bedjen, och wäl eder, att Gud icke hörer deßa obetänksamma böner — men höra eder skall han, den gode Fadren, då I, under eder ångest och bedröfwelse, lyften till honom tårfulla ögon och botfärdiga hjertan, och bedjen om tålamod och ståndaktighet att bära det tunga korset på den törniga wägen. Jesus sänder till eder Hugswalaren, och när han kommer, skolen I, med rörda och tacksamma känslor, erfara sanningen af Jesu försäkran: Salige äro de bedröfwade; ty de skola få hugswalelse. Amen.

Bön=

Bön-Söndagen.

En rättfärdig mans bön förmår mycket, ther hon allwar är.

Sedan Apostelen Jacob uppmuntrat sina till Christendomen omwända bröder att, så wäl under den sorgliga, som den glada dagen, med bönens brinnande allwar, upplyfta hjertat till Gud, framlägger han sin andeliga erfarenhet i anförda ord: en rättfärdig mans bön förmår mycket, ther hon allwar är. Jac. 5: 16.

Under mer eller mindre fullkomliga sinnebilder har menniskan, i alla tidehwarf, hyllat ett högre Wäsende och på wigda altaren framburit sina offer åt Gudomligheten. Menniskoanden känner ett starkt behof att slita sig lös från det förgängliga lifwets inskränkning, att andas en renare luft än den jordiska, att lefwa i en högre werld än den synliga, att upplyftas till ljusens Fader, från hwilken all god och all fullkomlig gåfwa kommer. Derföre har bönens pligt alltid warit känd och öfwad. Sjelfwa hedningarne hafwa i nödens stund ropat hwar och en till sin Gud.

Det gamla Testamentets gudstjenst war blott skuggan till de himmelska ting. Israels Gud war en fördold Gud; men i tidsens fullbordan uppenbarade sig den fördolde Guden

i köt-

i köttet, på det att Fadren skulle prisad warda i Sonen. Genom Jesus Christus wår Frälsare är himmelen öppnad för wåra böner, wi hafwa frihet att ingå i det heliga genom Jesu blod. Wi hafwa den ömmaste uppmuntran, de högsta bewekelsegrunder, de heligaste efterdömen till bönens fortsatta öfning; wi hafwa det säkraste hopp om nådig bönhörelse: hwem skulle icke, under det nya förbundets tid, tröstеliga framgå till Nådastolen?

Likwäl finnas inom sjelfwa den Christna Kyrkans sköte de, som mißkänna bönens wärde, som förneka deß kraft. Denna willfarelse härleder sig från oriktiga begrepp om bönens ändamål och beskaffenhet. Det kan icke wara ändamålet med wåra böner att upptäcka något för Gud, som är Allwetande; icke heller att röra honom till förbarmande, som är Kärleken; icke heller att åstadkomma någon förändring i den Oföränderliges ewiga beslut; icke heller att förhöja den Oändliges ära, eller öka hans lycksalighet. Gud behöfwer icke wår dyrkan: men för menniskan, denna flykting från sitt rätta fäderneslang, är det ett behof att, genom bönens andakt, underhålla gemenskapen med Gud, ljusens, lifsens, nådens, salighetens outtömliga källa.

Bönen, i sin gamla, heliga betydelse, är det enda språk, hwarpå menniskan kan tala med Herranom, ändock hon är stoft och aska; den är uttrycket af det barnsliga sinnet, utgjutelsen af det tacksamma hjertat, den andeliga stridsmannens wapenrustning, det högre lifwets andedrägt, nyckeln till himmelens port. Den är som Patriarken Jacobs stega, hwarom heliga skrifter tala, hwilken stod på

jorden

jorden och räckte upp i himmelen, hwarpå Guds Englar stego upp och neder och Herren stod ther öfwerst uppå. Bönens högsta ändamål är således att upplyfta menniskosinnet till Gud, som gifwer allom lif, anda och allt. Den, som troget underhåller föreningen med honom, kan aldrig sakna något, som hörer till detta lifwets sanna lycksalighet; djupt i hjertat känner han sanningen af sin Frälsares försäkran: Om J blifwen i mig och min ord blifwa i eder, allt det J wiljen mågen J bedas, och det skall ske eder.

Ändock klaga så många menniskor, att Gud icke hörer deras böner, och denna klagan är sanning. J bedjen och fån intet, säger Apostelen, ty J bedjen illa, nemligen att J det uti edor wällust förtära skolen. Huru är det tänkbart, att Gud skulle uppfylla alla dåraktiga och fåkunniga önskningar, som uppstiga i menniskohjertat? Och hwilket wärde äga deßa böner utan allwar, deßa lofsånger utan lif, deßa döda ord på hycklande läppar: hwilken kraft kan ligga i deßa ytliga andaktsöfningar, der andan är begrafwen i ord, och det ewiga uttränges af det timliga? Som ett irrbloß swäfwar en sådan falsk andakt endast öfwer jordytan; den förmår icke stiga upp till himmelen för att derifrån hemta kraft och wälsignelse.

Således kunna icke alla menniskor hafwa erfarenhet af bönens kraft. Endast den, som är inwigd i nådens hemlighet, i hwars själ fallit en stråle från en högre werld, endast en på nytt född och troende Christen, i hwars hjerta Gud sändt sin Sons Anda, kan båra wittnesbörd om bönens saliga kraft. Det är

endast

endast den rättfärdige sjelf, som kan intyga, att en rättfärdig mans bön förmår mycket, ther hon allwar är.

Om den fallna menniskoanden skall upplyftas till förening med Gud, så måste det ske genom Medlaren mellan Gud och menniskor, genom Guds Son. Wi böra derföre bedja i Jesu namn och på hans förtjenst allena grunda wårt hopp om bönhörelse. Menniskan har ingen egen rättfärdighet. Jesu rättfärdighet är den högtidsdrägt, hwari en bedjande Christen bör nalkas den Heliges thron, och den, som är en gren inympad i det sanna Winträdet, som, genom lefwande tro, är delaktig af Jesu lif och rättfärdighet, han är, i Evangelistt sinne, den rättfärdige man, hwars bön förmår mycket, ther hon allwar är.

I denna saliga sinnesförfattning beder alltid en rätt Christen. Hans bön förrättas i anda och sanning, med upplyftad själ och lågande känsla, med barnslig undergifwenhet för Guds wilja och innerlig förtröstan till hans faderliga nåd. I deßa andaktens timmar höjer han sig, i fri, salig flygt, öfwer det timliga och förgängliga, hans ande träder i gemenskap med andarnas Fader, och han känner i detta upphöjda tillstånd den tillkommande werldenes kraft. O, wittner, I rättskaffens bedjare — wittner inför en lättsinnig och otrogen werld om kraften och wälsignelsen af en allwarlig bön; wittner, huru, under bönens andakt, det naturliga mörkret förswunnit för glansen af ett öfwerjordiskt ljus; huru det timliga lifwets frestelser blifwit besegrade och det andeliga lifwets krafter blifwit utweckladе och satta i werksamhet; huru all jordisk sorg

och

och plåga blifwit mildrad, och ren glädje nedströmmat från en öppnad himmel öfwer edra hjertan — bekräfter med eder egen erfarenhet sanningen af Apostelens ord: en rättfärdig mans bön förmår mycket, ther hon allwar är!

Himmelske Fader, lifsens och salighetens källa! wärdes sjelf med din heliga Anda upplifwa wår andakt, styrk med din kraft hwarje rättskaffens Christen, hwars ande sträfwar att lyfta sig till dig: wi bedje derom, i wår Frälsares namn, med wår Frälsares bön:

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 16: v. 23—33.

Bönen, som utgjorde wåra fäders styrka och glädje, har i en sednare tid blifwit räknad bland gamla fördomar från widskepelsens tidehwarf. Men den bär sjelf witnesbörd om sitt gudomliga wärde genom sitt saliga inflytande på menniskosinnet. En rätt Christelig bön i anda och sanning är werksam på alla menniskans förmögenheter. Den lefwande tanken på Gud, som utgör bönens wäsende, helgar alla wåra öfriga tankar, wåra begär och känslor. Det är den brinnande andakten, som, då den genomtränger hela menniskans wäsende, frambringar sanning i tanken, helighet i wiljan, salighet i känslan. Från dessa synpunkter skola wi, i dag, betrakta den christeliga bönen, för att, på sådant sätt, bewisa:

Kraften

Kraften af en rättfärdig mans Bön.

Genom Bönen skingras det naturliga mörkret, och det andeliga ljuset upptändes.

Gud är ljusens Fader, och från honom allena utströmmar all sann kunskap. Jesus Christus, wår Frälsare, är Guds herrlighets sken, och endast den, som genom lefwande tro på honom kommer i förening med Gud, kan blifwa delaktig af den hemliga, fördolda Guds wisdom. Den naturliga menniskan kan wäl förwärfwa sig jordisk wisdom, kunskaper, anwändbara för samhällslifwet; men denna wishet, emedan den omfattar endast jordiska och förgängliga ting, kallas i Skriften: köttslig wishet. Så snart fråga blifwer om andeliga föremål, är den naturliga menniskan blind och förnimmer intet af det Guds Anda tillhörer. Detta naturliga mörker, som betäcker menniskosjälen, och som är en följd af deß affall från Gud, kan endast af Uppenbarelsens ljus skingras. Salighetens kunskap måste hemtas från himmelen. Förgäfwes rådfrågar menniskan werldens Wise, om det som rör själens angelägenheter; för att i detta afseende blifwa tillfredsställd, måste hon gå till sjelfwa sanningens källa, till honom som hafwer det ewiga lifsens ord.

Guds heliga ord innefattar den wisdom, som ofwanefter är; men för den, hwars sinne är bortwändt ifrån Gud, är Bibeln en förseglad bok; han förstår icke deß höga språk, han sysselsätter sig blott med bokstafwen, som

dödar,

dörar, och förmår icke att uppfatta Andan, som gifwer lif. Skall Skriftens insegel brytas, skall det gudomliga ordet, för oß, blifwa anda och lif, så måste detta ord under allwarlig andakt läsas och betraktas. Då först börjar det dagas i själen, och morgonstjernan uppgår i hjertat. Denna upplysning är likwäl i början swag och ofullkomlig; den liknar gryningen, som kämpar mot nattens skuggor. Menniskan förmår icke, på en gång, uppfatta det himmelska ljuset i deß fulla glans. Skall den ryckande wekan icke utsläckas, skall den nytända strålen icke förqwäfwas bland jordens dimmor, så är det nödwändigt, att menniskan underhåller ett fortsatt umgänge med Gud, det ursprungliga ljuset. Ju oftare menniskans ande upplyftes till Gud i allwarlig bön och i barnslig enfald underkastar sig Guds Andes underwisning och ledning, ju mer måste det jordiska mörkret förswinna och det himmelska ljuset utbreda sin klarhet. Bönen, då den flyter från ett warmt och af nåden helgadt hjerta, är således; då den oftare öfwas, det kraftigaste medel att fördrifwa syndamörkret ur menniskosjälen, och deri upptända, underhålla och föröka Evangelii ljus af Christi klarhet, och Apostelen Jacob har icke förgäfwes förmanat: hwar nu någrom bland eder fattas wisdom, han bedje af Gudi.

Huru utwidgas icke menniskans synkrets under bönens andakt! Hon upptäcker icke endast sitt naturliga syndaförderf och följderna af sitt olyckliga fall, utan äfwen de medel, som Gud widtagit till hennes frälsning. Salighetens wäg, som förut låg inswept i mörker, ligger nu öppen för hennes förklarade ö-

ga: alla twifwelsmål, som oroade hennes själ, blifwa småningom skingrade, och nu fattar hon, i lefwande tro, Evangelii lära om den korsfäste Christum, Guds kraft och Guds wisdom. I andaktens stund stiger hon med sin Frälsare upp på det heliga berget, och känner sig i andanom flyttad till en högre werld än den förgängliga. Spegeln, hwari Herrans klarhet beskådas, blifwer allt mer och mer ren från jordiska fläckar, hon blifwer förklarad från den ena klarheten till den andra, och utsigten åt ewigheten blifwer allt mer och mer fri. Detta själens upphöjda tillstånd kan på jordiskt språk icke beskrifwas; men det war i sådant tillstånd, som Paulus befann sig, då han, enligt sitt eget wittnesbörd, wardt uppryckt till Paradis och hörde outsäglig ord, hwilka ingen menniska säga må: det war i ett sådant saligt ögonblick, som Stephanus, full af helig anda, såg upp i himmelen och fick se Guds herrlighet och Jesum stå på Guds högra hand.

Men jag hör redan den köttsliga wisheten, som icke förstår detta språk, tala med begabberi om förwillelsen af en utswäfwande inbillningskraft. Ja — för eder, som med hjertat ären fastwexte wid jorden, och hemten all eder kunskap ur dess usla brunnar, för eder är wisserligen allt detta en galenskap. Men har då sann andakt helt och hållet förswunnit, finnes icke mera, bland oß, någon rättskaffens bedjare, som kan träda fram med erfarenhetens wittnesbörd? Lofwad ware Gud, ännu i dag brinner andaktens heliga eld i de Christtrognas hjertan; och swarer mig, I ljusens barn! hwarifrån hafwen I hemtat denna

lefwan-

lefwande kunskap, som är en hemlighet för allt förnuft; ty kött och blod hafwer eder det icke uppenbarat? hwarifrån hafwen I hemtat denna grundfasta öfwertygelse, som under alla lifwets stormar är orubblig, som klippan i hafwet? War icke i hwarje andaktsstund himmelen för eder öppen, nedsteg icke derifrån sanningen i edra själar, upptändes icke der den heliga lampan, som lyser eder under wandringen genom detta mörka land?

Bedjom derföre herrlighetens Fader, att han wille gifwa oß alla wisdomens och uppenbarelsens Anda till sin kunskap, och upplysa wårt förstånds ögon, att wi förstå kunne, hwad hopp han hafwer kallat oß uti.

Genom Bönen besegras frestelserna och det andeliga lifwets krafter utwecklas och sättas i werksamhet.

Under wandringen på gudaktighetens wäg befinner sig menniskan såsom på en stridsplats, omringad af mägtiga fiender. Själen blifwer wäl befriad från mörksens wäldighet i samma stund, den genom lefwande tro omfattar sin Frälsare; men de andeliga fienderna nedlägga likwäl ej sina wapen. Den gamla ormen smyger in i sjelfwa Paradiset, för att i menniskosjälen förstöra det genom Jesus återupprättade Guds beläte, och Werlden och Köttet äro hans trogne bundsförwandter. Det är en ewig fiendskap emellan Qwinnones säd och Ormsens säd. Och då afgrundslejonet börjar ryta och slunga sina glödande skott; då den onda werlden kommer med sina förbjudna frukter

ter och sina förföriska efterdömen och sina falska löften: då kött och ande, den gamla och den nya menniskan, börja strida med hwarandra om herrawäldet — hwar är den heliga borg, inom hwilken Guds barn kunna njuta beskydd mot de fiendtliga anfallen; hwart skola de fly undan försåten och farorna? Hwad säger jag — fly? En rätt Jesu Christi stridsman flyr icke. Han strider. Han segrar. De wapen, med hwilka han förswarar sig, äro icke jordiska. Frälsarens kors är hans baner. Klädd i Guds härnesk, möter han sina fiender med trons sköld, salighetens hjelm och andans swärd, och han besegrar dem alla, ty han ropar till Gud i striden, och han bönhör honom. En i anda och sanning bedjande Christen är oöfwerwinnerlig; ty han hemtar sin segerkraft ifrån himmelen. Frestelserna hafwa ingen makt öfwer ett hjerta, som i sann tro upplyftes till Gud. I detta hjerta — såsom i Arons ännespann — stå dessa orden djupt ingrafna: Herrans Helighet. Det fortsatta umgänget med en helig Gud förswagar intrycket af werldens förförelser och renar själen från all jordisk besmittelse; det förqwäfwer all syndig lusta, släcker begärens brand, gifwer anden seger öfwer köttet och dödar den gamla menniskan. Så länge Moses upplyfte sina händer till himmelen, segrade Israel; men så snart de sjönko ned mot jorden, segrade Amalekiterna. Detta är en sinnebild af det, som tilldrager sig i den andeliga werlden. Så länge menniskan upplyfter ett warmt hjerta till Gud, segrar hon öfwer alla förförelser; men då detta hjerta kallnar och sänker sig ned bland jordens förströelser, är hon wapenlös i

striden

striden och blifwer lätt ett röf för sina andeliga fiender. Waker derföre och beder, att I icke fallen i frestelse. Anden är willig; men köttet är swagt.

Men bönen gifwer icke endast styrka till seger öfwer frestelserna; den är äfwen ett säkert medel att utweckla det andeliga lifwets krafter och bringa Trons frukter till mognad. Huru uppkommer och underhålles christelig dygd i menniskohjertat; månne fröet dertill är af jordiskt ursprung? Kan det ewiga lifwet hemta sin näring från jorden, som bär endast förgänglighet i sitt sköte? Ingen menniska kan af naturliga krafter göra det goda. Gud är den, som werkar i oß både wilja och gerning, efter sitt goda behag. Skall menniskan blifwa god, så måste hon helt och hållet försaka sin egen syndiga wilja och låta Guds wilja i sig blifwa werksam. De andeliga lifskrafterna flyta ur det sanna Winträdet i grenarna. Hwarje from känsla, hwarje heligt beslut, hwarje skön och kraftfull handling är en nådewerkning af Guds heliga Anda. Det andeliga lifwet kan således icke underhållas utan umgänge med Gud, den ursprungliga källan till allt godt och heligt. Det är under bönens andakt, som man erhåller håg och kraft att göra Guds wilja, att uppfylla alla lifwets förbindelser med glädje: det är under bönens andakt, som den inwertes menniskan förnyas, som det förlorade Guds beläte upprättas, och det, i Jesu blod, renade hjertat inwiges till den Heliga Andas Tempel. Bönen är en nödwändig beredelse till alla wigtigare företag, som fordra sinnesstyrka och uppoffring. Weckligt och kraftlöst blifwer det slägte, som

icke

icke upplifwas af Bönens Anda. Alla tidehwarfs erfarenhet bestyrker denna sanning, och gifwe Gud, att jag, i denna stund, icke kunde derpå anföra andra bewis, än häfdernas! Men hwem har deremot någonsin, i sann andakt, uppstigit med tanke och hjerta till Gud, och icke, i denna saliga stund, känt sig genomträngd af en lågande känsla för det goda, det sanna? War icke, under bönens andakt, hjertat wäpnadt mot all förförelse, öppet för alla heliga känslor, saktmodigt, tåligt, förnöjsamt och uppfyldt af oskrymtad kärlek mot Gud och nästan: nedströmmade icke öfwer det bedjande hjertat en kraft från himmelen, som upplifwade alla högre anlag och känslor, helgade alla jordiska förbindelser och böjde wiljan till en otwungen lydnad för de gudomliga buden?

Låtom oß derföre, med allwar, bedja honom, som uti oß ett godt werk begynt hafwer, att han måtte det ock fullborda intill Jesu Christi dag.

Bönen hugswalar i all bedröfwelse och bereder den renaste glädje.

Wår odödliga ande wistas i ett främmande land, der den nödgas bo i en swag och bräcklig hydda, tillgänglig för stormarna. Själ och kropp — menniskans förgängliga och oförgängliga del — äro i hennes närwarande tillstånd så nära förenade, att de oupphörligt werka på hwarandra. Om kroppens herrawälde blifwer större än själens, så saknar menniskan all förmåga att uthärda de bekymmer och lidanden, som leda sitt ursprung från

en

en werld, der allt är underkastadt omwexling och förgängelse. Själens krafter böra derföre förhöjas, och detta sker, då den på andaktens wingar lyfter sig öfwer det förgängliga och stiger upp till bättre nejder, dit jordens sorger ej hinna, och der, i umgänge med Andarnas Fader, från sitt rätta ewiga fädernesland hemtar styrka till seger öfwer den timliga werldens sorger och lidanden. Grymt bedragen blifwer den, som söker källan till tröst på jorden. Jordens förströelser kunna wäl, för en stund, döfwa plågornas känsla; men ur denna slummer waknar man snart med förskräckelse till nya och swårare qwal. Den balsam, som fullkomligt läker ett lidande hjerta, wexer icke på förgänglig grund, den måste hemtas från himmelen, och derföre förmanar äfwen Apostelen: lider någon bland eder bedröfwelse, han bedje.

Det är under olyckan och sorgen, som bönen wisar sin herrligaste kraft — likwäl icke så, att den förmår utbryta någon länk ur händelsernas kedja; eller att den gör menniskan känslolös för allt jordiskt lidande: men den nedhemtar hugswalelse från himmelen åt det af jordens bekymmer plågade hjertat och gifwer kraft att bära olyckan med wärdighet och lugn. Umgänget med Gud, som är Allwis, Allsmäktig och God, skänker Tålamod, Sinnesstyrka och hopp; och derföre har äfwen den olycklige känt ett starkare behof att, under sin ångest, wända sig till Gud. Flera andäktiga böner hafwa uppstigit till himmelen i wedermödans, än i glädjens dag. När jag är bedröfwad, säger David, tänker jag på Gud, och wår dyre Frälsare sjelf, då han af

ångest

ångest swettades blod i Gethsemane, då hans själ war bedröfwad intill döden, föll ned på sin knä och bad; och hans bön war icke förgäfwes — ty honom syntes en engel af himmelen, som styrkte honom. Denna ljufwa tillflykt till en förbarmande Fader är ännu, för Jesu skull, öppen för hwarje Jesu wän. Hwem nalkades Gud i en andäktig bön, och kände sig icke deraf tröstad och styrkt, så att han kunde säga med Paulus: Jag är uppfylld med hugswalelse; jag är i outsäglig glädje i all bedröfwelse. När all menniskohjelp swiker, när wänskapens röst icke förmår hugswala, då stiger trösten ned från himmelen i det bedjande hjertat. En allwarlig bön lättar nödens bördor, mildrar saknadens sorg, lindrar sjukdomens wånda och fördrifwer sjelfwa dödsens bitterhet.

Men en efter Guds wilja inrättad bön är icke endast den olyckliges och usles tillflykt, icke blott ett tröstemedel emot sorgerna; den medför äfwen för själen den högsta glädje och bereder hjertat den renaste och waraktigaste lycksalighet. Menniskan må i jordiskt afseende wara aldrig så lycklig; med allt sitt guld, sin ära, sin makt, känner hon ingen sann och waraktig sällhet, utan umgänge med Gud, som är det högsta goda. All glädje af jordiska föremål är syndig, så snart den icke genom tanken på Gud blifwer renad, så snart den icke blifwer helgad genom bönen. Jorden och allt hwad jorden skänker är förgängligt. Det som är ewigt och oföränderligt kommer endast från Gud, när hwilkom ingen förwandling är, eller ljus och mörkers omskiftelse. Och när skulle menniskan känna en

högre,

högre, renare och waraktigare glädje, än i den stund, då hennes ande i bönen uppstiger till Guds thron och warder uppfylld med allehanda Guds fullhet, då hon, som Apostelen så skönt uttrycker sig, får komma till Zions berg, och till lefwande Guds stad, det himmelska Jerusalem, och till den otaliga englaskaran; och till de förstföddas församling, som i himmelen äro beskrifne, och till Gud, som alla dömmer, och de fullkomliga rättfärdigas andar, och till Nya Testamentets medlare Jesum, och till stänkelseblodet, som bättre talar än Abels blod. Under bönens andakt är menniskan upphöjd öfwer sinnewerlden och deß stojande glädje, hon fröjdar sig i Herranom och känner en försmak af himlarnas salighet. Den äkta andaktens känsla är icke blandad med swårmodighet; glädje strålar ur det till himmelen lyftade ögat; salighet strömmar i det af andakten uppwärmda hjertat. Bönen är för en from Christen icke någon twångspligt, den är hans ljufwaste sysselsättning, den utgör hans högsta glädje, hans renaste njutning, hans himmel på jorden, och derföre uppmuntrar äfwen wår Frälsare sina Lärjungar: **Beder och I skolen få, så att eder glädje må wara fullkommen.**

Hwem har smakat denna himmelska fröjd och skulle wilja bortbyta den mot werldens glädje, som är så ofullkomlig och kort? Outsägligt saliga äro de stunder, då en troende Christens hjerta upphöjes till Gud i en brinnande bön och uppwärmes af All-Fadrens oändliga kärlek. O, då känner han, huru nära menniskan är beslägtad med himmelen, då öppnas hans öra för engla-harpans klang och

de saliga Andars fröjdesånger, då skådar hans öga öfwer werldens stormande haf den sälla fädernestranden, der de trogne, efter fullåndad resa genom detta främlingsland, skola njuta glädje tillfyllest och ett lustigt wäsende på Guds högra hand ewinnerliga.

Huru mycket förmår icke således en rättfärdig mans bön, ther hon allwar är! Genom bönen erhåller menniskan ljus af Guds klarhets ljus, kraft af Guds starkhets makt, fröjd uti lefwande Gudi. En rätt bedjare är alltid i den sinnesförfattning, att han icke önskar och åtrår annat än det, som är öfwerensstämmande med den högsta wishetens och kärlekens wilja, och detta är den förtröstning, som wi hafwe till Gud, att om wi bedje något efter hans wilja, så hörer han oß.

Att alltid wara upplifwad af sann gudsfruktan, att bringa alla sina tankar i förening med tanken på Gud, och utföra alla sina beslut i hans namn, det är att bedja utan återwändo. En rätt Christens lefnad är en fortsatt bön. Det är likwäl för honom ett behof, att stundom, genom åtbörder och ord, söka uttryck för den andakt, som lågar i hans själ. Det fulla hjertat måste utgjuta sig; känslan måste hafwa luft. Och nu sjunker han tillbedjande ned på sina knän, hans händer och hans blickar lyftas mot himmelen, klagande suckar framstörta ur hans innersta, och från hans läppar stiger den barnsligt förtroliga bönen upp till den gode himmelske Fadren. Och huru högtidligt rörande är icke det uppträde, då tusende på en gång upplifwas af deßa saliga känslor, och gemensamt upphöja sina röster och sina hjertan till Gud! Helge-

gedomen öppnas, högtidsklockan klingar, Guds heliga Ande sänker sig ned öfwer den bedjande skaran, warm andakt gjuter sig ur hjerta i hjerta; de fromma själarna smälta tillsammans. — Detta måste wara ett heligt rum; ty här bor wißerligen Gud, och här är himmelens port.

Men hwi stå så ofta deßa Tempel tomma, som den fromma forntiden inwigde Gudi till ära: hwi saknas i wåra dagar, hos mängden, denna Fädernas lågande andakt, denna Apostoliska endrägt i bön och förmanelse, då i hela hopen, som trodde, war ett hjerta och en själ? Wißerligen lefwa wi i ett lättsinnigt tidehwarf, och detta onda kan icke afhjelpas hwarken genom en from klagan eller ett ljungande nit. Dock, om den Evangeliska Läraren sjelf är genomträngd af en lefwande andaktskänsla, om den himmelska elden brinner i hans eget hjerta, då skall det säkert, genom Guds nåd, lyckas honom att samla omkring sig rättskaffens bedjare, och, inom sin werkningskrets, åt den yttre andaktsöfningen återgifwa förswunna tiders kraft och allwar Saknas hos honom sjelf anda och lif, är han lättsinnig, kall och känslolös; we honom — då faller himmelrikets nyckel ur hans oheliga hand, och han förmår icke mer att öppna himmelens port.

Men Honom, som rikeliga förmår göra öfwer allt det wi bedje eller tänke efter den kraft, som werkar i oß; honom ware ära i Församlingen genom Christum Jesum i allan tid, ifrån ewighet till ewighet. Amen.

Christi

Christi Himmelsfärds Dag.

Härefter skolen I få se himmelen öppen, och Guds Englar fara upp och neder öfwer menniskones Son.

Bland Johannis, Döparens, lärjungar kringflög den glada tidningen: wi hafwe funnit Meßias, och Philippus skyndar att meddela denna wigtiga upptäckt åt sin wän Nathanael, som likwäl ännu twiflar, om något godt kunde komma från Nazaret. Kom, och se honom, säger Philippus: öfwertyga dig sjelf, hör hans tal och njut hans umgänge. Nathanael gick. När Jesus såg honom komma till sig, sade han om honom: Si en rätt Israelit, i hwilken intet swek är. Hwaraf känner du mig? frågar Nathanael med förundran, och Jesus swarade; förr än Philippus kallade dig, då du war under fikonaträdet, såg jag dig. Detta bewis af Jesu allwetenhet öfwerraskade så den redlige twiflaren, att han genast, i de starkaste uttryck, helsade Jesus såsom Messias; Rabbi, säger han, du äst Guds Son, du äst Israels Konung. Min wän! swarar Jesus, du blef öfwertygad om mitt himmelska ursprung, emedan jag kände en omständighet af din lefnad, som tilldrog sig, då du satt ensam i skuggan af fikonaträdet; men

du

du skall derpå erhålla ännu högre och wigtigare bewis, du skall få se större ting, som skola rättfärdiga och befästa din tro: Sannerliga, sannerliga säger jag eder: härefter skolen I få se himmelen öppen, och Guds englar fara upp och neder öfwer menniskones Son. Evangelisten Johannes, som sjelf wid detta tillfälle war närwarande, har upptecknat händelsen i det första Capitlet af sitt Evangelium.

Wi hafwa, i sanning, de wigtigaste grunder för wår öfwertygelse, att Jesus af Nazaret är Christus, Messias, lefwandes Guds Son. Derom wittnar hans gudomliga lära och hans heliga wandel, derom wittna hans underbara gerningar; större ting än dessa hafwa likwål tilldragit sig till styrka för wår tro: sedan han fullbordat sitt medlarekall på jorden, wardt han, i sina Lärjungars åsyn, upptagen i himmelen, och sitter på Guds högra hand. Denna den Christna Församlingens årliga högtidsdag upplifwar minnet af Jesu himmelsfärd, en händelse, som för hwarje fromt sinne har en djup och helig betydelse, emedan den drager tanken utom gränsen af den synliga werlden, öppnar hjertat för intrycken ofwanifrån, och uppfyller det med sköna och saliga förhoppningar. Jesu Lärjungar stodo bestörte och förwånade, då de sågo sin älskade Mästare förswinna i skyn; men wid han uppfor, uppsågo de i himmelen efter honom, de följde honom med sina blickar under färden till det okända landet, och se, i denna högtidliga timma uppenbarade sig för dem englar från himmelen och tröstade dem öfwer deras förlust. Såsom Jesu Lärjungar,

rigtar

rigtar hwarje from Christen sitt andeliga ö-ga mot höjden, och mången salig timma står han hänryckt och andaktsfull, och ser upp i himmelen efter sin Frälsare, som dit uppfarit, och derifrån nedstiga öfwer hans hjerta, likssom hulda englar, Tron, Kärleken och Hoppet, hwilka inwiga honom i den tillkommande werldens hemligheter.

Jesus har öppnat himmelen, och derifrån kommer allt, som upplyfter, uppwärmer, styrker och hugswalar. Wi äro med en högre werld förenade genom wår Tro, wår Kärlek och wårt Hopp — deßa äro de englawingar, på hwilka menniskoanden lyfter sig från jorden. Låtom oß, på denna stund, samla wåra tankar och med ny glädje påminna oß Jesu himmelsfärd, och, såsom hans Lärjungar, med fromma sinnen wända wåra blickar till den himmel, som af honom är öppnad, och dit han sjelf, på denna dagen, uppfarit för att bereda oß rum.

Milde Frälsare! utgjut öfwer oß din heliga Anda, att wi måtte se himmelen öppen hwarje gång wi nalkas dig med bönens andakt; styrk wår Tro, upplifwa wår Kärlek, underhåll wårt Hopp.

Fader wår, m. m.

Evangelium: Marc. 16: v. 14 — 20.

Ehuru wi ännu wandra på jorden, kunna wi dock hafwa wår umgängelse i himmelen, och skulle wi icke, på en dag, då Jesu himmelsfärd firas, lyfta wåra tankar och hjertan dit, och betrakta:

Den

Den öppna Himmelen.

Himmelen är öppen för Tron, Kärleken och Hoppet.

De stiga, såsom hulda englar, upp och neder öfwer menniskors barn.

Himmelen är öppen, och derifrån nedstiger den saliggörande Tron.

Den Tro, som saliggör, är icke någon död kunskap i minnet, eller något tomt ljud på läpparna, eller någon flygtig rörelse i hjertat; den är en himmelsk kraft, som på ett underbart sätt bemäktigar sig förståndet och wiljan, och uppenbarar sig i lefwande kunskap om de ting, som icke synas, och som äro ewiga, i en innerlig öfwertygelse om sanningen af Guds ord och löften, stadfästad genom egen erfarenhet, och i en hjertlig förtröstan till Gud om delaktighet af den nåd, som genom Jesum är förwärfwad. Tron, säger Paulus, är en wiß förlåtelse på det, som man hoppas, och en öfwertygelse om det man icke ser. Men hwarifrån kommer denna andeliga upplysning, detta otwungna bifall, denna säkra förtröstan? Jesus förebrådde sina Lärjungar deras otro, att de icke trott hade dem, som hade sett honom wara uppstånden; sig sjelf lemnad, wandrar menniskan i mörker, hon swäfwar i owißhet, hon plågas af twifwelsmål, så snart hon wågar sig utom gränsen af det synliga, som kan fattas af hennes yttre sinnen; och osynlig är likwäl den Gud, som hon bör tillbedja, osynligt är det

höga

höga mål, hwartill hon bör sträfwa, ofynlig är den himmel, för hwilken hon bör bildas. Det, som utwidgar hennes synkrets, det, som för henne öppnar de högre, himmelska kretsarna och upphöjer henne dit, det, som inwiger henne i Guds Rikes hemligheter, förenar henne med Gud, och gör henne bekant med det osynliga, oförgängliga och ewiga, kallas Tro. Denna Tro kan menniskan icke gifwa sig sjelf; Guds gåfwa är den. Lik en engel, stiger den ned från öppnad himmel, och tager sin boning i menniskohjertat, och utbreder der ljus, lif, kraft och wärma: genom ett gudomligt inflytande blifwer den upptänd, wårdad, underhållen, förökad — Det är Guds werk, att I tron på den han sändt hafwer.

Tron är den inre menniskans öga, den Jacobsstege, hwarpå hon stiger upp till Gud, och sjelfwa nyckeln till himmelens port. Det är tron, som öppnar himmelen; den der tror, han skall warda salig: det är otron, som tillstänger himmelen; den der icke tror, han skall warda fördömd. Dem som tro, säger Jesus i wår text, skola dessa tecken efterfölja: de skola i mitt namn utdrifwa djeflar, alla orena lustar och begärelser; de skola tala med nya tungor, ett språk, som är främmande för den naturliga menniskan; de skola fördrifwa ormar, aggets och förebråelsens ormar, som slingra sig kring hjertat: ondskans och förförelsens giftdryck skall icke skada dem, och mot hwarje jordiskt lidande skola de finna medel till lindring och hugswalelse. De, som tro, få en ny kraft, så att de uppfara med wingar såsom örnar. Såsom Stephanus, skåda de upp i himmelen och få se Guds herrlighet, och

Jesum ská på Guds högra hand. Såsom Paulus, warda de uppryckte till Paradis, och höra outsäglig ord, hwilka ingen menniska säga må. De träda tröstelige fram till nådastolen, omfatta med starka armar sin Frälsare och säga: jag släpper dig icke, med mindre du wälsignar mig. De släppa honom icke, ty de blifwa med honom så innerligt förenade, såsom qwistarna, hwilka, inympade i winträdet, hemta derifrån lif och näringskraft: och wälsignade blifwa de med all andelig wälsignelse i de himmelska ting. De se honom icke med sina lekamliga ögon, ty en sky har tagit honom bort utaf deras åsyn; men osynlig är han hos dem närwarande med det ljus, som wägleder, med den kraft, som styrker, med den nåd, som hugswalar: de tillegna sig hans försoning, och alla de saliga frukterna af hans lidande och död. Ännu wandrom wi i trone och se honom icke, men en gång skall fullkomligt skingras den sky, som omgaf wår Frälsare i stunden af hans himmelsfärd, och då skall wår tro förwandlas i åskådning. Jesus har gått bort till de himmelska kretsar, att der bereda oß rum; han skall komma igen och taga oß till sig; der han är, der skole ock wi wara.

Himmelen är öppen, och derifrån nedstiger Guds Kärlek.

Jesus förebrädde sina Lärjungar deras hjertans hårdhet. Menniskohjertat är af naturen hårdt, känslolöst och kallt; huru skall det uppmjukas, röras, uppwärmas? Genom kärleken. Det gifwes en kärlek till werlden,

och de ting, som i werldene äro; denna kärlek förhärdar hjertat i stället för att göra det mjukt, den utplånar alla goda intryck, rörelser och föresatser, den är en härjande och förstörande brand, upptänd i afgrunden. Det är en annan kärlek, som har Gud till sitt högsta föremål, som icke drager själen ned till jorden, utan upplyfter den till himmelen, som kringsprider en mild wärma i hjertat och upplifwar det, för det ewigt sanna, goda och sköna, lik wår-solen, som framlockar gräset och blommorna på marken. Denna kärlek är icke någon flygtig rörelse, eller någon wek känslosamhet, eller något hänförande ordprål; den är gerning och sanning, den är en waraktig sinnesstämning och ett aldrig stannande drifhjul, som sätter själens högre krafter i rörelse och werksamhet; den är den skönaste wishet, fullkomlighetens band och lagsens fullbordan. Hwadan kommer denna milda, rena, allt upplifwande kärlek? blifwer den upptänd på jorden, finner den der sin näring? Nej! den är en eld, som utgår från Herranom, som faller ned från himmelen. Kärleken är af Gudi, och hwar och en som älskar, han är född af Gudi, skrifwer kärlekens Apostel, som sjelf uppwärmdes af himmelsk kärlek wid Försonarens bröst. Gud hafwer först älskat oss, på det wi skola älska honom, på det att wår kärlek skulle af hans kärlek upptändas och underhållas; Guds kärlek är utgjuten i wårt hjerta, genom den Heliga Anda, som oss gifwen är. Jesus, wår Frälsare, frambar kärlekens bud i sin renhet och kraft; han upplifwar, uppwärmer och styrker oss med sin innerliga, allt omfattande kärlek.

Då

Då Christi kärlek, den all kunskap öfwergår, uppenbarar sig i sin fulla werksamhet i menniskohjertat, upplyftes det, renadt och warmt, till himmelen, och uppfylles med frid och fröjd. Och frid och fröjd warder det äfwen på jorden, der Jesu kärlek werkar; ty för dess milda låga smälta menniskohjertan tillsammans. Eller hwilken mäktig kraft är det, som knyter alla heliga band, hwarigenom menniskor förenas med hwarandra i endrägt och förtroende? Hwilken fridsstiftande engel är det, som böjer fiendtliga sinnen till fördragsamhet och mildhet, som släcker hatets och bitterhetens lågor, som afwäpnar hämnden och predikar försonlighet och förlåtelse? Hwilken wälgörande engel är det, som besöker nödens boningar, aftorkar lidandets tårar, förbinder sårade hjertan, hugswalar bedröfwade sinnen? Kärlek heter han, och han är fostrad i himmelen, han är utgången från Gud. Af en Herrans Apostel är han, i forntiden, beskrifwen till sitt wäsende och sitt werkningssätt; ty så skrifwer Paulus: Kärleken är tålig och mild: kärleken afundas intet: kärleken skalkas intet, han uppbläses icke. Han skickar sig icke ohöfweliga, han söker icke sitt, han förtörnas icke, han tänker intet argt. Han gläds icke öfwer orättfärdighet; men han fröjdar sig öfwer sanningen. Han fördrager all ting, han tror all ting, han lider all ting.

Kärleken har, för oss, öppnat himmelen, derifrån flödar kärlek ned öfwer jorden, såsom dagg öfwer Zion, och genom kärlek lyftas jordens barn till himmelen. Wid Jesu hjerta uppwärmes menniskohjertat för all högre kärlek, och denna kärlek drager oss upp i fa-

ders-

dersfamnen, ty han är stark såsom döden. Den är bandet, som förenar oß med Gud och med hwarandra inbördes, den är kraften, som utwecklar alla wåra högre förmögenheter, och bereder oß för ett bättre lif. I himmelen skall den, en gång, utgöra wår salighet, den skall der uppenbara sig mera ren och fullkomnad, då wi upplyftas till en ewig gemenskap med Gud, som är kärleken, då wi blifwa införlifwade i saliga andars samfund, och återförenade med dem, som wi här innerligt älskat. Kärleken wänder aldrig åter, den är ewig i sitt ursprung, oändlig i sin omfattning, Gud är deß källa och himmelen deß hembygd.

Himmelen är öppen, och derifrån nedstiger det saliga Hoppet.

I hela den synliga skapelsen är det menniskan allena, som kan, i hoppets spegel, skåda in i framtiden, förena det tillkommande med det närwarande, fröjda sig åt den lycka, som ännu är fjerran, och under wedermödorna och sorgerna på jorden trösta sig med de sköna bilderna af en bättre framtid. Hoppet förhöjer glädjen, mildrar smärtan, stingrar bekymren, förljufwar förlusterna: Hoppet är de fattigas rikedom, de sjukas läkare, de armas hugswalare, de olyckligas wän. Hoppet är likwäl, mången gång, bedrägligt, och håller icke hwad det lofwar. De förhoppningar, som sträcka sig endast till det timliga, jordiska och förgängliga, kunna aldrig blifwa fullkomligt säkra och ofelbara. Skall hoppet blifwa oswikligt, så måste det hafwa en högre rigtning och ett skönare mål: Hoppet, om det skall blifwa ett säkert och fast wår själs ankare under alla lifwets stormar, får icke fästas på

jordiskt

jordisk grund. Säll är den, som sitt hopp sätter till Herran, som på hans löften förtröstar, som hos honom allena söker hjelp och hugswalelse, som efterstråfwar det tillkommande goda, det ewiga målet, den oförgängliga lönen; han skall icke på skam komma med sitt hopp.

Men hwarifrån kommer detta sköna, ewiga, lefwande, oswikliga hopp? Är det icke Gud, som hoppet gifwer, som uppfyller oß med fröjd och frid i Tronc, att wi hafwe ett fullkomligt hopp genom den heliga Andas kraft? Är det icke Gud, som, för sin stora barmhertighet, föder oß på nytt till ett lefwande hopp, genom Jesu Christi uppståndelse från de döda, till ett oförgängligt, obesmittadt och owanskeligt arf, hwilket i himmelen förwaradt är? Hoppet är en dyrbar Guds gåfwa; och från himmelen kommer det. Lik en huld engel, stiger det ned till jorden, och fattar den modlösa wandraren wid handen, och ledsagar honom wänligt i de dunkla nejderna, och lyser och wärmer honom med sin himmelska fackla, då det blifwer mörkt, stormigt och kallt, och hugswalar och styrker honom, då resan blifwer beswärlig och lång. Hwilken engel är det, som står uppmuntrande wid wår sida, under striderna på jorden, och pekar på den oförgängliga segerkronan, på de sköna fridspalmerna; som räcker oß tröstekalken, då denna tidens wedermöda trycker oß, som förkortar plågans timmar och mildrar alla själens lidanden? Hoppet kallas han, och han är utsänd af Gud, att, för det andeliga Israel, bespeja det förlofwade landet, att för alla fromma öppna de glada utsigterna åt den tillkommande werldens herrlighet, som på dem uppenbaras skall.

Jesus

Jesus blef borttagen af en sky ut sina lärjungars åsyn. Det hänger ett moln emellan tiden och ewigheten, emellan himmel och jord: det är endast hoppets öga, som mäktar genomtränga grafwens skuggor och förgängelsens moln. Då döden insweper i sin mörka sky wåra wälgörare och wänner, och wi rigta tårfulla blickar till det obekanta landet, då kommer Hoppet, i skinande drägt, lik de hwitklädda englar wid Jesu himmelsfärd, och hwiskar i wåra sorgsna hjertan: I skolen återse den wän, som från eder tagen är. Omsider skola dödens skuggor kringhwärfwa oss alla; men äre wi fromma och till slutet af wår lefnad ståndaktigt framhärdande i Tro och Kärlek, så skall Hoppet, lik en fridsens engel, swäfwa omkring oss i wår dödstimma, öppna himmelen för wåra blickar, och fröjda oss med klangen af de himmelska harpor: såsom Jesus, då han hade wälsignat de sina, skola wi, med glädje, uppstiga till högre rymder, och såsom Elias, utan saknad, kläda af den jordiska manteln, och förswinna ur de dödligas åsyn; då skola alla saliga löften uppfyllas, alla fromma önskningar fullbordas, wår brinnande längtan efter det ewiga goda skall fullkomligt tillfredsställas, och wårt hopp förwandlas i werklig njutning af den ewiga saligheten.

Allt må, i detta lifwet, omwexla och förändras; men Tron, Kärleken och Hoppet, dessa tre, blifwa alla fromma Christnas beständiga följeslagare. De äro menskligheteus skyddsenglar, som leda oss, med trofast hand, genom jemmerdalen, till det ewiga målet. De hafwa samma himmelska ursprung, de äro utsända af Gud, de äro i den närmaste slägtskap med hwarandra, och så innerligt förenade, att

de

de aldrig kunna åtskiljas. Der Tron uppenbarar sig i sin fulla werksamhet, der werka åfwen Kärleken och Hoppet: utan Kärlek är Tron död, utan Hopp är Tron fåfäng, och utan Tro gifwes hwarken Kärlek eller Hopp. De hafwa samma ändamål, som är att draga menniskan upp till Gud, att lyfta henne från det förgängliga till det oförgängliga, från det timliga till det ewiga, från jorden till himmelen.

I dag har himmelen öppnat sig öfwer jorden, och för hwarje rättskaffens Jesu lärjunge, som ser upp i himmelen efter sin Frälsare, som dit uppfarit, uppenbara sig, såsom hulda englar, Tron, Kärleken och Hoppet: måtte dessa goda englar aldrig wika ifrån oss! Måtte, med hwarje dag, wår tro blifwa starkare, wår Kärlek warmare, wårt Hopp wissare; då kunna wi, med trygghet och lugn, wandra wår wäg fram till målet, utan fara att förwillas eller tröttna. Och då dödens sky omsider tager oss bort, skola wi upphöjas till det osynliga, som wi här trott och efterlängtat, wår Tro skall förwandlas i åskådning, wårt Hopp i werklighet, och Kärleken, störst af dem alla, skall förändra sin jordiska gestalt, och brinna med ren, klar och ewig låga i wåra, ur stoftets band, befriade själar. Detta herrliga tillstånd, som på intet menniskospråk kan beskrifwas, kallas ewig salighet; och till dessa ljusens och glädjens boningar har Jesus, på denna dagen, uppstigit, för att der bereda rum för alla fromma: ty han will, att der han är, skola de ock wara med honom, som Fadren honom gifwit hafwer, att de skola se hans herrlighet. Amen.

Sjette Söndagen efter Påsk.

Då menniskones Son kommer, mån han skall finna Tro på jorden?

En sådan fråga framställer wår dyre Frälsare sjelf under ett samtal med sina lärjungar, och den är af Evangelisten Lucas upptecknad i det adertonde Cap. 8 versen af hans Evangelium.

I wår spädaste barndom blefwo wi upptagne i ett Samfund, som kallas de Trognas, till tro på en korsfäst Frälsare blefwo wi alle inwigde genom den nya Födelsens bad, wid mognare ålder hafwa wi alle, inför Jesu altare, aflagt wår trosbekännelse, och heligt lofwat att wexa till i tron: Guds gode Ande, sanningens Ande, som utgår af Fadren, kallar, församlar, upplyser, helgar och behåller i en rätt och saliggörande tro: templen öppnas, folken samlas der endrägteliga till andakt och bön, det gudomliga ordet predikas, kringsprides, inskärpes, syndernas förlåtelse förkunnas, de dyra nådemedlen utdelas — skulle det icke finnas tro på jordene? Wisserligen äro de många, som aflägga sin trosbekännelse, många, som berömma sig af sin tro; och likwäl är den sanna, lefwande, saliggörande tron bland oß så sällsynt. Man gör sig derom ofta så orätta och förwända begrepp. Det är nödigt, att wi, med allwar, försöka

oß

oß sielfwa, om wi äre i trone. Wi wete icke, när menniskones Son kommer; men om han nu skulle komma, om domsbasunen i denna stund skallade ur molnen, och Jesus beredde sin stol till doms, män han skulle finna tro på jordene? Lofwad ware Gud! ännu har trons lampa icke helt och hållet slocknat, ännu finnas de, hwilkas tro är lefwande och warm, och, i pröfningen, befunnen rättsinnig och mycket kosteligare än det förgängliga guld, som pröfwas med eld. Deras antal är likwäl ringa emot de otrognas och de wantrognas. Huru många hafwa icke, i wåra dagar, blifwit skeppsbrutne i trone! Menskligheten befinner sig, för det närwarande, i en wådlig brytning emellan otro och widskepelse. De strida med hwarandra om herrawäldet. Bedjom Gud, att han måtte bewara oß från begge deßa ytterligheter, som äro lika främmande för ett äkta christeligt sinne, att wi icke måtte wika hwarken på högra sidan eller wenstra, utan wandra sanningens wäg rätt fram, att wi icke låta oß omföras af hwarjehanda lärdomswäder, och låta wåra sinnen förwändas från enfaldigheten i Christo. Tiden är farlig, willfarelserna äro många, fienderna äro talrika, ljuset, som i oß är, kan warda mörker, Herre, hjelp oß, styrk oß, förwara oß, att wi icke förförde warda genom de ogudaktigas willfarelse. Wisa oß din wäg, att wi måtte wandra i din sanning, upptänd och underhåll i wåra hjertan den rätta christeliga tron, hör oß,

Fader wår, m. m.

Evangelium: Joh. 15: 26 — följ.

Jesus hade med sina lärjungar, för sista gången, spisat Påskalambet, och instiftat den heliga Nattwarden till sin åminnelse. Afskedsstunden war inne. Han lofwar att, efter sin bortgång, sända dem Hugswalaren, Sanningens Ande, som skulle fullkomligt inwiga dem i sanningens kunskap, och öppna deras ögon för det sanna ljuset, så att det, som ännu för dem war mörkt eller otydligt, skulle blifwa ljust och klart. De woro bestämde att uppträda såsom sanningens wittnen, och Jesus wille, med detta löfte om ljus och kraft från höjden, styrka dem i deras swaghet, att de icke skulle förledas till affall från Jesu Christi Guds Sons tro. Dylika frestelser skulle icke uteblifwa. Den tid, säger Jesus, skall komma, att de skola utskjuta eder af Synagogorna, och den eder dräper, skall mena sig göra Gudi en tjenst dermed. Och detta skola de göra eder, ty de känna icke Fadren, ej heller mig. Det fordrades ståndaktighet och mod att, under sådana omständigheter, blifwa sanningen trogen, och attförswara den mot den Saduceiska lättsinnigheten och den Phariseiska blinda och ursinniga nitälskan. Detta medgifwer en tillämpning på den sinnesstämning, som nu i allmänhet, bland oß, är rådande; och wi skole derföre, på denna stund, betrakta:

Den närwarande tidens otro och wantro.

I yttersta tiderna, skrifwer Apostelen Petrus,

Petrus; warda kommande bespottare, som wandra efter sin egen lusta och säga: hwar är nu det löfte om hans tillkommelse?

Wi minnas en tid, då Jesu Evangelium war föremål för de bittraste anfall och det lättsinnigaste gäckeri, då, inom wißa glädtiga sällskapskretsar, allt gudomligt förhånades och wanhelgades genom ett sjelfswåldigt skämt; wi minnas en tid, då man ansågs fördomsfri och upplyst i samma mån, som man icke trodde på något öfwersinnligt och osynligt, och då man oförsynt kringspridde grundsatser, som woro rakt stridande mot Christendomens dyra sanningar. Wißerligen hafwa tiderna märkbart förändrat sig; men det utsådda ogräset har icke ännu hunnit upprycktas, de förrädiskt gifna såren hafwa icke ännu hunnit läkas. Man fröjdar sig öfwer den allwarligare och christeligare anda, som börjat uppenbara sig på jorden: wäl wågar icke mera bespottaren, lika fräckt som fordom, förlöjliga Jesu Christi Evangelium, och gyckla med allt heligt; tidens starka andar tala icke mera ett så dristigt och afgörande språk; af deßa wisserligen glada tecken får man likwäl icke sluta, att lättsinnighetens tidehwarf är förbi, att otron är fullkomligt besegrad. Ännu kan icke werlden, genom sin wisdom, känna Gud i hans wisdom; likwäl will det sjelfkloka förnuftet icke sällan ingå i Guds rådkammare, att utforska hans rådslag, och sträcka sin domsrätt öfwer ämnen, som måste andeligen dömmas. Så förfalskas Guds ord genom menniskodigter, så predikas en annan Jesus och ett annat Evangelium, så kringspridas, i tal och skrift, lärosatser, som kullstörta sjelfwa grund-

walen

walen för en christelig tro; och detta kallar man upplysning. De förblindade! de wända sina ögon från det sanna, himmelska ljuset, och jaga efter tomma skuggor och flygtiga irrbloß; källan med det lefwande wattnet öfwergifwa de, och göra sig brunnar, ja usla brunnar, ty de gifwa intet watten. De försmåda det de intet förstå, och på dem kan lämpas Jesu ord i dagens text: detta göra de, ty de känna icke Fadren, ej heller mig. De hafwa icke fattat Christendomens anda, och derföre leka de med bokstafwen, och då de hålla sig för wisa, äro de wordne dårar. Emellertid warda, på sådant sätt, mångas sinnen wända från enfaldigheten i Christo; de, som swage äro i tron, blifwa förwillade och mißledde af deßa falska Propheter och deras förderfliga grundsatser, och om möjligt wore, skola ock de utwalde förförde warda.

Andre åter äro hwarken wänner eller fiender till Jesu heliga lära, de likna Församlingens Lärare i Laodicéa, som war hwarken kall eller warm, utan ljum. De inskränka all sin omtanka och all sin werksamhet inom det synliga och närwarande. Blott de i lugn och ro få sköta sina timliga yrken och tillfredsställa sina köttsliga begär, är det dem likgiltigt hwart den wägen bär, som de wandra. Att söka gemenskap med något osynligt, att tänka på det tillkommande, att här bereda sig för en bättre werld, att sträcka sin forskning utom de yttre sinnenas gräns och den närwarande tidens område, är, i deras omdöme, en öfwerflödig möda, hwarigenom man onyttigt förslöser sin tid, och onödigtwis förbittrar sina glada dagar. Wißerligen är denna

na lära beqwäm för alla jordiskt sinnade; men beklaga måste Jesu wänner, om den får gripa omkring sig; ty hwart leder omsider denna kalla likgiltighet för sanning och willfarelse? Hwad blifwer frukten af deßa wacklande och flygtiga tänkesätt, af denna upplösning i grundsatser, af denna ljumhet för allt heligt, af denna sorglöshet om alla själens högre angelägenheter, alla hjertats ömmare behof? Lättsinnighet i tänkesätt och seder, hwilken i wår tid blifwit allmännare, är, för Jesu kyrkas bestånd och tillwext, af farligare följder, än alla forntidens blodiga förföljelser; ty under dem ökades dagligen antalet af Jesu bekännare, nu ökas deremot dagligen deras antal, för hwilka predikan om den korsfäste Christum är en förargelse och en galenskap. Kommer man, såsom fordom, endrägteliga tillsammans till andakt och bön? Uppskjuter man något enda jordiskt göromål för att tillbringa en helig timma i Herrans helgedom? Infinner man sig wid den himmelska måltiden med ett ångerfullt och botfärdigt hjerta? Har icke yppigheten, fåfängan, flärden, makligheten, wäckt och underhållit en allmännare kallsinnighet för Christendomens gamla högtider och heliga öfningar? Då menniskones Son kommer, män han skall finna tro på jordene?

Warom rättwisa i wåra omdömen. Mängden är wäl lättsinnig och kall; ännu finnes likwäl tro på jorden. Ännu finnas bland oß de, som wår Herra Jesum Christum rättsinneliga kär hafwa. Likwäl få wi icke räkna alla dem, som samlas här, bland de trognas antal. Ogräset wexer ibland hwetet, och skall wexa der till skördens dag. Till korset och altaret

taret smyga sig många Jesu fiender, som inbilla sig sjelfwa och andra, att de äro hans wänner. Wantron och widskepelsen äro icke mindre farliga, än otron och lättsinnigheten.

I yttersta dagarna, skrifwer Apostelen Paulus, warda kommande menniskor, som hafwa ett sken till gudaktighet, men deß kraft försaka de. De infinna sig på de rum, der himmelens bud förkunnas, der nådens medel utdelas, de deltaga med utwärtes wördnad i alla Församlingens heliga öfningar, ingen andaktstimma blifwer försummad, deras böner äro trägna, deras loffånger högljudda, de upplyfta ögon och händer mot himmelen och böja med ödmjukhet sina knän, de tala ett andäktigt språk och antaga heliga åtbörder, och mena sig göra Gudi en tjenst dermed. I sitt yttre wäsende synas de wara fromma Christna; men hwad hafwa de af Christendomen, som berättigar dem till detta ärofulla namn? blott det utwärtes skenet. De göra drickekaret och fatet rent utantill, men innantill äro allting full med rof och orenlighet. De hafwa sin religion i minnet och sin gudsfruktan på läpparna; men in i det innersta af hjertat trängde ännu aldrig, hwarken deß kraft, eller deß wärma, der är en boningsplats för alla köttsliga begär, för högmod, hämdlystnad, wällust, hat och bitterhet. Deras antagna fromhet är ett oäkta smycke, hwarmed de pryda sig af fåfänga eller egennytta under sitt umgänge med medmenniskor, som de wilja förblinda eller bedraga. Det yttre borde likwäl wara en spegel af det inre. Så snart sann Gudsfruktan uppfyller hjertat, uppenbarar den sig äfwen i lefwernet. Hwad

båtar

båtar en gudsdyrkan, som icke fullkomnar och förädlar menniskan och utwecklar hennes himmelska förmögenheter? Hwad båtar en tro, som icke lefwer i gerningen, som icke upplyfter själen, renar wiljan, uppwärmer hjertat, förbättrar lefwernet? Hwad båtar en kärlek med ordom eller med tungone, utan gerning och sanning? Ack! huru mycket ondt inom Jesu Kyrka och Församling hafwa icke de åstadkommit, som skrymta med sin Christendom, hyckla med sina ömma känslor och pråla med sina skendygder? De söka hemligt och försåtligt att nedrifwa sjelfwa grundwalen för Jesu heliga lära, att förwandla Jesu Christi Evangelium från en Guds kraft till salighet, till en kall och död bokstaf. De utsläcka Christendomens anda, wränga deß heliga bud och fordringar, mißtyda deß dyraste löften, och göra gudaktigheten till en täckemantel för sina syndiga lustar. De wända sina wapen mot sjelfwa hjertat af Christendomen, för att förstöra deß wäsende och hindra deß inflytande.

Wälsignad ware den heliga lära, som talar om en lidande och korsfäst Frälsare, hwilken bar wår krankhet och lade uppå sig wår sweda; men huru ofta blifwer icke denna dyra sanning mißbrukad till köttslig säkerhet, till ett hyende för lasterna? Huru många äro icke de, som anse sig, genom Jesu försoningsdöd, frikallade från sina heligaste pligter, som lefwa i syndene, på det nåden skall öfwerflöda. Deßa äro alla utan rätt christelig tro, ehuru mycket de än må tala om Jesu kors, hans sår och hans blod. De korsfästa Guds Son på nytt, akta Testamentsens blod orent och försmäda Nådens Anda. I sitt

swår-

swärmande öfwerdåd göra de Christus till en syndatjenare, och bereda honom derigenom ett lidande, bittrare än blodskampen i Gethsemane, grymmare än plågorna på korset. O! huru försåtlig är icke denna lära, och huru fiendtligt handla icke de emot sin Frälsare, som densamma hylla och kringsprida! Den är så mycket farligare, som den lätt griper omkring sig, emedan den smickrar de syndiga lustarna och insöfwer samwetet i ljuflig dwala; men den förnedrar, wanhelgar, förderfwar menniskonaturen, den lägger hinder i wägen för den inre förbättringen och hjertats helgande, samt undergräfwer sjelfwa grundwalen till en tro, som bör werka genom kärleken.

Guds heliga ord predikas och kringsprides öfwerallt; men hwar spörjes werkningarna deraf? Blifwer tanken ljusare, hjertat heligare? Blifwa menniskorna wisare, frommare, gudaktigare, dygdigare, lyckligare? Då menniskones Son kommer, män han skall finna tro på jordene? Har man icke, just i wåra dagar, sett, huru gamla fördomar åter börjat angripa menniskosinnet, huru widskepelsen åter sökt befästa sin skakade thron, huru man öfwergifwit det goda Guds ord, det ewiga lifsens ord, och tagit sin tillflykt till tecknatydare, andeskådare, och alla slags falska Propheter? Guds ord, uppenbaradt i de heliga Skrifter, oß till nyttig lärdom, till straff, till bättring, till tuktan i rättfärdighet, detta ord föraktar eller mißtyder man, och sätter hela sin förtröstan, och grundar alla sina förhoppningar på föregifna menniskouppenbarelser, som äro foster antingen af okunnighet eller bedrägeri, eller en swärmande inbillnings

nings otyglade utswäfningar. Är detta tro, är detta Christendom? Nej! en skamlig wantro är det, hedniskt widskepelse är det, det är Guds namns mißbruk, det är afgudadyrkan. Skulle wi icke härmed påminna oß hwad Apostelen Paulus fordom skref till de Christna i Galatien: mig förundrar, att I så snarliga låten eder afwända ifrån den, som eder kallat hafwer uti Guds nåd, till ett annat Evangelium; ändock intet annat är, utan att några de eder förwilla, och wilja förwända Christi Evangelium. Men om ock wi, eller en Engel från himmelen, annorlunda predikat Evangelium, för eder, än I undfått hafwen, han ware förbannad.

Oß tillhör, att med wår wandel wittna om kraften af Jesu lära; ty wi hafwe warit med honom af begynnelsen, wi hafwa deri från wår spädaste barndom, blifwit underwisade till salighet genom trona på Christum Jesum. Måtte wi alltid blifwa wid det wi lärt hafwe, och det oß betrodt är, wetandes af hwem wi det lärt hafwe. Tiden är farlig; waka och bed, kämpa en god trones kamp, blif fast i din öfwertygelse och ståndaktig i dina fäders tro, war trofast intill döden, så skall Jesus gifwa dig lifsens krona.

Barmhertige Gud! styrk oß under wår swaghet, wäpna oß med kraft från höjden i farans och pröfningens stund. Wärdes allt framgent beskydda ditt Zion. Haf tålamod med dem, som ännu wandra på orätta wägar. Återkalla alla wilseförda till din sanna fruktan. Sänd oß Hugswalaren, Sanningens

Anda,

Anda, som leder oß i all sanning, som upplyser, helgar och behåller oß i en rätt och saliggörande tro. Må det slägte, som uppwäxer, stadfästas i tron, och bildas för fromhet och dygd; då skall din Församling blomstra, och dina trogna fröjda sig, och, bland oß, allt mer utbredas sanning, helighet, lycksalighet, då skall Menniskones Son, när han kommer, finna tro på jordene. Amen.

Förra Delens Innehåll.

Första Söndagen i Adventet.

En rätt lydnad för de Gudomliga buden. = Sid. 1.

Andra Söndagen i Adventet.

Syndens träldom. = = = = = = 12.

Tredje Söndagen i Adventet.

Den frihet, hwartill wi, genom Jesus, äre kallade. = = = = = = = 23.

Fjerde Söndagen i Adventet.

Hwad menniskan är af naturen, och hwad hon blifwer genom nåden = = = = 32.

Jul-Dagen.

Jesus, fridens Stiftare. = = = = = 44.

Annan-Dag Jul.

Ofriden stiftad af menniskan. = = = = 55.

Näste Söndagen efter Jul.

Sann Gudsfruktan bereder en lycklig ålderdom. = = = = = = = = 67.

Nyårs-Dagen.

Det Christliga Hoppet. = = = = = 78.

Näste

Näste Söndagen efter Nyårs-Dagen.

Döpelsens saliga fördelar. = = = Sid. 93.

Trettondedag Jul.

Jesus, werldens ljus. = = = = = 103.

Första Söndagen efter Trettondedag Jul.

Huru skall en Yngling sin wäg ostraffeliga
gå? = = = = = = = = 114.

Andra Söndagen efter Trettondedag Jul.

Ett lyckligt Äktenskap. = = = = = 125.

Tredje Söndagen efter Trettondedag Jul.

Några lärdomar från sjuksängen. = = = 137.

Fjerde Söndagen efter Trettondedag Jul.

... som gifwer kraft och mod i
= = = = = = 149.

...gen efter Trettondedag Jul.

Hwad menniskan sår, det skall hon ock upp-
skära. = = = = = = = 161.

Söndagen Septuagesima.

Hwilka de äro, som alltid kunna wara nöj-
da med sin lott af det jordiska goda = = 173.

Söndagen Sexagesima.

Tre swåra hinder för den himmelska sannin-
gens werkan på menniskohjertat. = = 184.

Fastlags-Söndagen.

Huru Jesu lidande och död bör rätt be-
traktas. = = = = = = = 200.

Första

Första Söndagen i Fastan.

Jesus wår föresyn i frestelsen. = = = Sid. 212.

Andra Söndagen i Fastan.

En Christen under sina husliga bekymmer. = 225.

Tredje Söndagen i Fastan.

Menniskans strider på jorden. = = = = 239.

Midfasto-Söndagen.

Huru det lekamliga goda af en rätt Christen emottages med tacksamhet och anwändes med wishet. = = = = = = 251.

Femte Söndagen i Fastan.

Hwarföre den himmelska sanningen blifwer af så många förakstad. = = = = 265.

Palm-Söndagen.

Jesu Nattward, Trons, Kärlekens och Hoppets måltid. = = = = = = 276.

Lång-Fredagen.

De wälgerningar, som, genom Jesus wår Frälsare, hafwa tillfallit en återlösst werld. = 288.

Påsk-Dagen.

Odödlighetens hopp, wårt saligaste hopp. = = 300.

Annandag Påsk.

Menniskan, såsom en främling och gäst på jorden. = = = = = = = 314.

Första Söndagen efter Påsk.

Jesu närwarelse hos sina trogna wänner. = = 326.

Andra

Andra Söndagen efter Påsk.

Jesu ömma omsorg om menniskors salighet. : : : : : : : Sid. 338.

Tredje Söndagen efter Påsk.

Döden, de frommas winning. : : : : 349.

Fjerde Söndagen efter Påsk.

Motgången nyttig för menniskohjertat : : 360.

Böne-Söndagen.

Kraften af en rättfärdig mans Bön. : : 371.

Christi Himmelsfärds Dag.

Den öppna Himmelen. : : : : : 388.

Sjette Söndagen efter Påsk.

Den närwarande tidens otro och wantro. : : 400.

